

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

Ο ΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΣΑΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑΚΗ

Ἡ ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγουλάκη ἐκφράζει τὶς θερμὲς εὐχαριστίες τῆς πρὸς ὄλους ἐκείνους, πού κοπίασαν καὶ μὲ κάθε τρόπο πρόσφεραν πρόθυμα καὶ μὲ ἀφιλοκέρδεια τὶς ὑπηρεσίες τους, γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ καὶ νὰ δεῖ τελικὰ τὸ φῶς ἡ παρούσα ἐκδοση. Εἰδικότερα εὐχαριστεῖ, γιὰ τὴν ἀνεκτίμητη προσφορά τους, τὸν π. Πανάρετο, μοναχό τῆς Μονῆς, τὴ Βασιλικὴ Γιαννακοπούλου, ὑπαξιωματικὸ τῆς Ἀεροπορίας, τὴ Χαρίκλεια Μπεςή, πολιτικὴ ἐπιστήμονα, τὸ Σταμάτη Πολέμη, φιλόλογο-γλωσσολόγο καὶ τὴν Κωνσταντίνα Ζαφειροπούλου, καθηγήτρια φιλολογίας. Εὐχαριστεῖ ἐπίσης καὶ ὄλους ἐκείνους πού δέχτηκαν νὰ μιλήσουν στοὺς συνεργάτες μας γιὰ τὸν Χαραλάμπη, προσφέροντας ἔτσι στοὺς εὐσεβεῖς ἀναγνώστες τόσα πολύτιμα καὶ ἀποκαλυπτικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ὁσίου. Τὰ χρήματα πού θὰ εἰσπραχθοῦν ἀπὸ τὴν κυκλοφορία τοῦ βιβλίου, θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας στὴ Μονή.

Ὁ παλιὸς σεισμόπληκτος ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας στὴ Μονή. Ὅλα τὰ ἔσοδα τοῦ βιβλίου θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν ἐκ βάθρων ἀνέγερσή του.

Χαραλάμπης ὁ διὰ Χριστόν Σαλός, Τόμος Α΄

© Πρώτη Ἔκδοσις 1993

Δευτέρα Ἔκδοσις 1994

Τρίτη Ἔκδοσις 1998

Ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παναγουλάκη, Καλαμάτα, 241 00.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

Ο ΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΣΑΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄

[2349r]

«...ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς... ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.»

(Β' Κορ. ς' 8,10)

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ΄

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑΚΗ

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ

1. Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία
2. Θύρα τῆς Μετανοίας
3. Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ
4. Ἡ Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ
5. Νῆψις - Νοερά Προσευχὴ
6. Λειτουργία τοῦ Παλαιῶν
7. Μυστήριον τοῦ Θανάτου
8. Πῶς ἐδημιούργησε ὁ Θεὸς τὸν Κόσμον
9. Πνευματικὸς Καθρέπτης
10. Πῶς θά γίνεις Ἅγιος
11. Ἀπόκρυφα καὶ Ἄρρητα Μυστήρια
12. Ἱστορία Ἀκριβῆς τῶν γεγονότων τῆς Σταυρώσεως
13. Φῶς Αἰωνίου Ζωῆς
14. Ἐρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας
15. Ἐρμηνεία τῶν 24 Χαιρετισμῶν
16. Στρατῆς - Ὁ Χριστὸς Νικᾷ
17. Ἡ Τεχνικὴ τῆς Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας
18. Κρητὶς τοῦ Θεωρητικοῦ καὶ Πρακτικοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς
19. Ὀδοιπορικὸν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Γ.Ο.Χ. Μεσσηνίας

ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ - ΕΣΧΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

1. Χρησμοὶ καὶ Προφητεῖαι διὰ τὸ Μέλλον τοῦ Κόσμου
2. Τί θά δοῦμε Ἐμεῖς καὶ τὰ Παιδιά μας
3. Μία Προφητεία διὰ τὴν Εὐρώπην, τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Τουρκίαν
4. Μία Προφητεία μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα
5. Πρωτόκολλα τῶν Σοφῶν τῆς Σιών

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

1. Ποία ἡ Διαφορὰ μεταξὺ Παλαιοῦ καὶ Νέου Ἡμερολογίου
2. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀλλάξουν τὸ Ἡμερολόγιον
3. Ὁμολογοῦν οἱ Ἄγιοι ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι Σχισματικὴ

ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

1. Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Παΐσιου
2. Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Γερασίμου
3. Βίος καὶ Πολιτεία τῆς Ἁγίας Βαρβάρας
4. Τῆς Παναγίας τοῦ Κυρίου Μητρός καὶ Παρθένου Μαρίας
5. Χαραλάμπης ὁ διὰ Χριστὸν Σαλός, Τόμος Α'

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. Θεῖον Προσευχητῆριον
2. Παλαιὰ Διαθήκη, Τόμοι Α' καὶ Β'
3. Καινὴ Διαθήκη
4. Τετραευάγγελον
5. Ἀκολουθία Θείας Μεταλήψεως

ΒΟΤΑΝΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ

1. Ἱατροσοφικὸν τοῦ Μητροφάνους
2. Τὰ Βότανα τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς σάν Θεραπευτικὰ Μέσα
3. Τοῦ Παλαιοῦ Καιροῦ Γιατροσόφια
4. 180 Παλαιῆς Συνταγῆς ἀπὸ Γιατροσόφια
5. Αἱ Ἑλληνικαὶ Βοτάναι καὶ αἱ Θεραπευτικαὶ Ἰδιότητες αὐτῶν

Ἡ Ἄκρα Ταπείνωσις.

Ὁ ὁσιος ἀσκητὴς Ἡλίας Παναγουλάκης
(1873 - 1918).

Ὁ Ἅγιος Συμεών, ὁ διὰ Χριστὸν σαλός.
(Διὰ χειρὸς πρεσβ. Σταμ. Σκλήρη)

σημερινούς όγδοήτες και τους προσυντελειικούς καιρούς

Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας, ὁ διὰ Χριστὸν σαλός.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Ψάρχουν ἄραγε σήμερα Ἅγιοι; Ἄναρωτιέται μυστικά κάθε ὀρθόδοξη και εὐλαβῆς ψυχή. Κρίσιμο τὸ ἐρώτημα και δύσκολη στ' ἀλήθεια ἡ ἀπάντηση, ἀφοῦ στὴ ζοφερὴ πνευματικὰ ἐποχὴ μας, ὅπου ἐπλήθυναν ἡ ἀνομία, ἡ πλάνη και ἡ ἀσέβεια, φαίνεται ταυτόχρονα νὰ ἔλειψαν και οἱ μεγάλες ἅγιες μορφές τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, ἐκεῖνοι οἱ πύρινοι στύλοι τῆς Θεῆς Χάριτος, οἱ Ἅγιοι οἱ θαυμαστοί, πού ἦσαν ἱερά σκεύη και δοχεῖα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατοικητήρια τῆς Ἁγίας Τριάδος, πηγές θαυμάτων, ζῶντες και μετὰ θάνατον, οἱ προορατικοί, οἱ ἰαματικοί, οἱ ταπεινοί, οἱ ἀσκητικοί, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ χαρισματοῦχοι και θαυματουργοί. Σήμερα μοιάζει νὰ χάθηκαν πιά αὐτά τὰ φῶτα τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἐλπίδα και παρηγοριά τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν, οἱ Ἅγιοι, πού οἱ προσευχές τους κρατοῦσαν τὸν Κόσμο. Σύμπτωμα κι' αὐτὸ χαρακτηριστικό τῆς προδρομικῆς τοῦ Ἀντιχρίστου ἐποχῆς μας, προφητευμένο ἄλλωστε πρὶν πολλοὺς αἰῶνες ἡ ἀκριβέστερα χιλιετηρίδες ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο γιὰ μᾶς τοὺς

σημερινούς όγδοήτες και τούς προσυντελειακούς καιρούς, όπου όλα τά σημάδια δείχνουν ότι εισερχόμαστε σιγά-σιγά: Σ' έναν από τούς πρώτους μόλις ψαλμούς του Δαυΐδ, τόν ένδέκατο, βλέπουμε ως τίτλο τήν έσχατολογική έπιγραφή «*Είς τό τέλος υπέρ τής όγδόης*», ενώ άμέσως μετά αρχίζει ο ψαλμός με μία προσευχή-προφητεία: «*Σώσον με, Κύριε, ότι έκλέλοιπεν όσιος*». Είναι τόσο σαφής έδω ή αναφορά στους τελευταίους καιρούς (*είς τό τέλος*), στον όγδοο και τελευταίο αιώνα (*υπέρ τής όγδόης*) και στην τότε άπουσία των Άγίων (*έκλέλοιπεν όσιος*), πού κάθε σχόλιο περιττεύει.

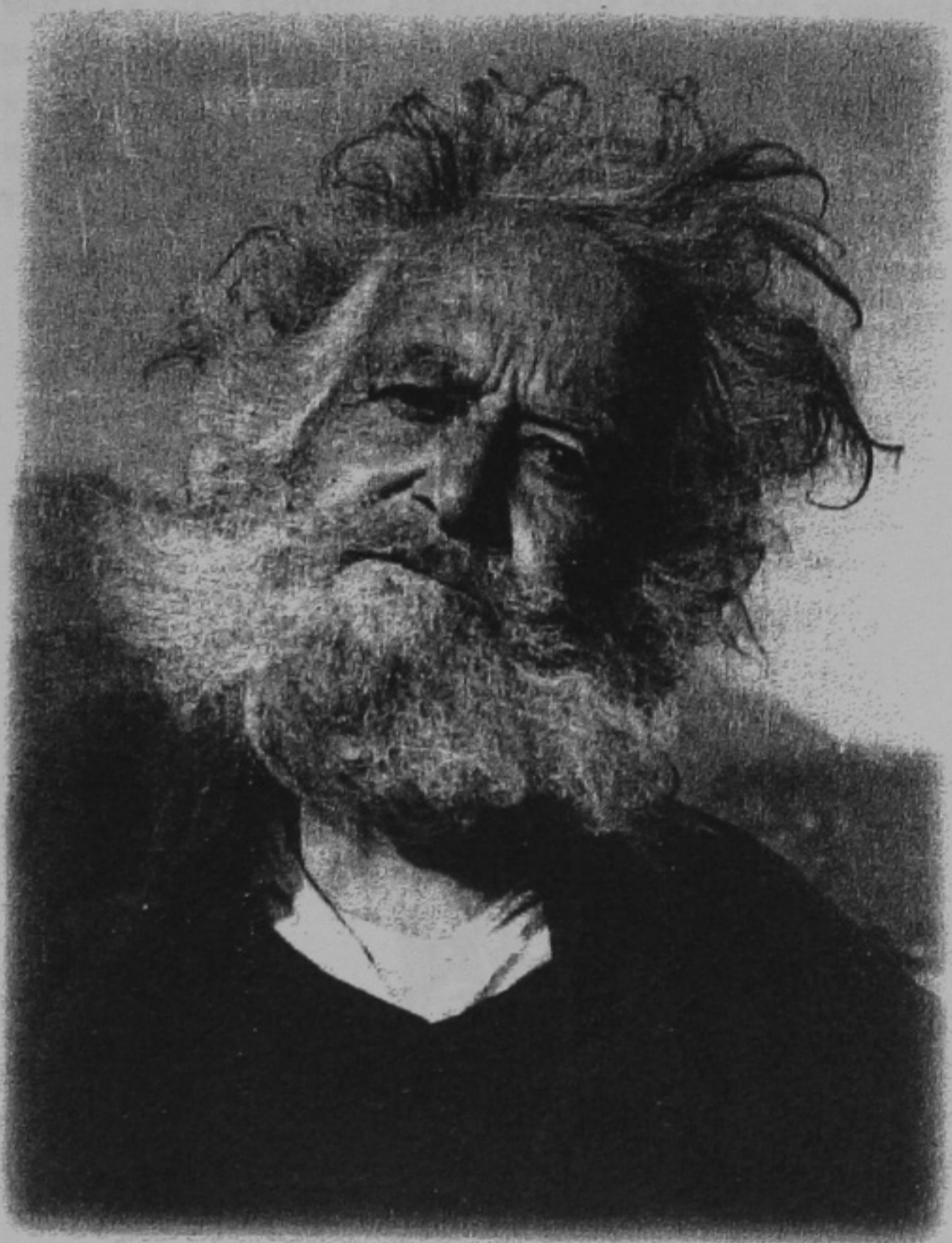
Τί λοιπόν; Έγκατέλειψε ο Θεός τό σημερινό κόσμο έξ αιτίας τής αποστασίας του από Αυτόν; Έξαντλήθηκαν άραγε ή άφατη μακροθυμία Του και τό άμετρο έλεός Του; Είπε μήπως πάλι ο Κύριος με άγανάκτηση «*Ω γενεά άπιστος και διεστραμμένη! έως πότε έσομαι μεθ' ύμών; έως πότε άνέξομαι ύμών;*» (Μτθ. ιζ' 17), όπως και τότε πού ήταν επί τής γής σωματικώς;

Θέλουμε νά πιστεύουμε πώς όχι ή τουλάχιστον όχι άκόμα. Κι' αυτό, επειδή βλέπουμε νά συνεχίζεται άμείωτος καθημερινά ο χείμαρρος των ευεργεσιών Του προς έμάς τούς άναξιους και άχαρίστους και άμαρτωλούς. Μία από τίς όποιες είναι ότι άκόμα και σήμερα - ω τής άπείρου εύσπλαχνίας σου Κύριε! - αναδεικνύει και μάς χαρίζει άγιες και προφητικές μορφές για φωτισμό, έλεγχο και καθοδήγησή μας. Ναι, αναμφισβήτητα, άκόμα και σήμερα, χάρη στό έλεος του Θεού υπάρχουν Άγιοι! Άρκει έμεις νά έχουμε άνοιχτά τά μάτια τής ψυχής, για νά τούς βλέπουμε. Και αυτός είναι ο σκοπός αυτού του βιβλίου. Νά τοποθετήσει μπροστά στά μάτια - τά αισθητά όσο και τά νοητά - του ευρύτερου κοινού τήν πιο παράξενη ίσως όσιακή μορφή των καιρών μας: Τόν Χαραλάμπη, τόν διά Χριστόν σαλόν, πού έζησε και έδρασε στά Άρκαδικά και

Μεσσηνιακά χώματα στά τρία πρώτα τέταρτα του αιώνα μας.

Πιθανόν άρκετοί νά έχουν ήδη άκούσει γι' αυτόν. Οί περισσότεροι όμως σίγουρα όχι. Έτσι, με τήν παρουσία του βίου του σε βιβλίο, εκπληρώνουμε ταυτόχρονα έλάχιστο διπλό χρέος, άφ' ενός τιμής προς τή μνήμη εκείνου, άφ' έτέρου άγάπης προς τόν άγνωστο, αλλά πλησίον μας αναγνώστη. Από εκεί και μετά είναι θέμα του τελευταίου νά μπορέσει νά «δει» και νά γνωρίσει τόν άγιο του Θεού, ώστε νά ώφεληθει. «*Ο έχων... όφθαλμούς όράν... βλέπέτω*». Σε μάς δέν άπομένει παρά νά δοξάσουμε και νά εύχαριστήσουμε έκ βαθέων τόν Κύριο, πού μάς τόν έστειλε και μάς τόν χάρισε στή σημερινή έποχή του πνευματικού σκότους και τής άπελπισίας, ώστε νά φωτισθούμε, νά εύφρανθούμε και νά παρηγορηθούμε, έστω και προς ώρα, στό φώς του λύχνου του. «*Είη τό όνομα Κυρίου εύλογημένον είς τούς αιώνας*» (Ίώβ α' 21).

Η Άδελφότητα τής Μονής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Β

ιογραφία μυθιστορηματική δέν γράφουμε, ούτε διηγήσεις τερπνές και κατάλληλες για περιδιάβαση και ψυχαγωγία όρμαθιάζουμε!

Γεγονότα ιστορικά παραθέτουμε, όπως βγήκαν από τό στόμα εκείνων πού τόν είδαν, τόν άκουσαν και τόν γνώρισαν. Ό λόγος γιά τόν «Ζουρλοχαραλάμπη τόν κολλητσιδιάρη», ό-

πως τόν όνομάτιζαν περιπαίζοντάς τον, όσοι έπιφανειακά και έπιπόλαια τόν αντίκρυσαν. Θάταν άδικο όσα είπε και έκαμε νά παραδοθούν στή λησμονιά, χωρίς νά καταγραφούν γιά τούς νεώτερους. Ό,τι φαίνεται βέβαιο είναι πώς γεννήθηκε στό Άρκαδικό Δυρράχι τό 1896, και πάντως μετά τό θάνατο του πατέρα του Χαραλάμπη, και γι' αυτό, όπως συνηθίζόταν, πήρε τ' όνομά του: «Χαραλάμης». Η μητέρα του ξαναπαντρεύτηκε στά Χριστοφιλαϊίκα, Μεσσηνιακό χωριό κοντά στόν Άγιο Φλώρο, αφήνοντάς τον σέ συγγενείς στό πατρικό σπίτι. Άκολούθησε λίγες τάξεις στό Δημοτικό Σχολείο, άσχολήθηκε μεγαλώνοντας σέ άγροτικές έργασίες. «Άνυπότακτος» ό Χαραλάμης

Παπαδόγιαννης τό 1916, «άγνώστου διαμονής» τό 1920, «ούδαμού άνευρέθη» τό 1940. Έκοιμήθη τήν 10η Όκτωβρίου του 1974.

Όμως κάτι πρέπει νά τόν συγκλόνησε στά ένδιάμεσα νεανικά του χρόνια· λεπτομέρειες δέν είναι γνωστές, μαρτυρίες έξακριβωμένες δέν ύπάρχουν· ό,τι καί νά πει κανείς βρίσκειται σέ περιοχή άμάρτυρη καί άβέβαιη· τό καλύτερο είναι ν' άφήσουμε νά μιλήσουν εκείνοι, πού τόν γνώρισαν, όσοι καί όπως τόν κατάλαβαν...

Σταμάτης Πολέμης

ΟΣΟΙ ΤΟΝ ΕΙΔΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΚΟΥΣΑΝ ΑΦΗΓΟΥΝΤΑΙ...

1. ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΠΑΘΑΤΕ ΤΟ ΚΑΚΟ ΓΥΡΙΣΑΤΕ;

Η Παναγιώτα Σωτηράκου, 70 ετών, κάτοικος Καλαμάτας, διηγείται τά εξής:

Άπ' αυτά πού θά πώ, άλλα ξέρω προσωπικά ή ίδια κι' άλλα τά έχω άκούσει από τή μητέρα μου. Ό Χαραλάμης έρχόταν συχνά στό σπίτι μας, πάντα ξυπόλητος καί μ' ένα σακκί στή μέση. Φορούσε ένα μεγάλο ξύλινο Σταυρό καί τά μαλλιά του ήταν άχτένιστα καί αλουστα. Μιά φορά, θυμάμαι, όταν ήμουν μικρή, δέκα μέ δεκαπέντε ετών, άρρώστησα καί ήμουν στό κρεβάτι μέ σαράντα πυρετό. Ό Χαραλάμης πέρασε από τό σπίτι μας. Ήταν, θυμάμαι, κρεατινές άπόκριες. Όταν μέ είδε, είπε στή μητέρα μου:

-Τί έχει τό κορίτσι;

-Είναι άρρωστο, έχει πυρετό, του είπε.

-Φέρε μου ένα ποτήρι καθαρό νερό, τής είπε.

Έβαλε τό Σταυρό μέσα στό νερό του ποτηριού καί συγχρόνως έλεγε κάτι, άλλα δέν άκούγαμε. Καταλάβαμε

ὅμως ὅτι ἔκανε προσευχή. Μόλις ἔβγαλε τό Σταυρό, μου ἔδωσε νά πιῶ ἀπό τό νερό τοῦ ποτηριοῦ κι' ἔρριξε καί λίγο στό κεφάλι του. Δέν πέρασαν λίγα λεπτά καί σηκώθηκα ἀμέσως. Αἰσθανόμουν ἐντελῶς καλά. Μιά ἄλλη φορά εἶχε φέρει στό σπίτι μας ἕνα κοφίνι ἄπλυτα μπουκάλια κι' ἕνα μπουκάλι Ἁγιασμό. Τότε εἶπε στή μητέρα μου:

-Αὐτά τά μπουκάλια νά τά πλύνεις ὄλα καθαρά καί θά περάσω νά τά πάρω. Τό μπουκάλι μέ τόν Ἁγιασμό νά τό βάλεις στό μπουφέ σου καί νά μήν τό πειράξει κανένας.

Ἐκεῖ στή γειτονιά μας ἀρρώστησε ἕνας ἄνθρωπος (τρελλάθηκε).

Πῆρε ἡ μητέρα μου σ' ἕνα ρακοπότηρο λίγο ἀπ' τόν Ἁγιασμό κι' ἔδωσε στόν ἄρρωστο νά πιεῖ. Ἐπειτα ἀπό τρία χρόνια πέρασε νά πάρει τά μπουκάλια καί τόν Ἁγιασμό. Μόλις εἶδε τόν Ἁγιασμό, γύρισε καί εἶπε στή μητέρα μου:

*-Λεῖπει Ἁγιασμός ἀπό τό μπουκάλι. Τίνος ἔδωσες;
-Χαραλάμψη μου, δέν ἔδωσα σέ κανέναν, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου.*

-Μωρή παράλυτη, πῆγες κι' ἔδωσες στό συφιλιδικό Ἁγιασμό;

Ὅταν ἀκούσαμε αὐτό πού εἶπε, ὄλοι στό σπίτι τά χάσαμε.

Ἄλλη φορά ἡ μητέρα μου πήγαινε στό κτήμα της στή Μικρομάνη μέ τό γαῖδουράκι της. Ἦταν νύχτα. Στό δρόμο ἀπό μακρῶς καί πρός τά ἔμπρός της ἔβλεπε ἕνα μεγάλο φῶς. Χτυποῦσε γρήγορα τό γαῖδούρι, γιά νά φτάσει τόν ἄνθρωπο μέ τό φῶς καί νά βαδίζουν παρέα. Ἡ μητέρα μου νόμιζε ὅτι αὐτός ὁ ἄνθρωπος κρατοῦσε λάμπα ἀσετυλίνης. Ἀφοῦ τόν ἔφτασε, εἶδε τό Χαραλάμψη καί τόν ρώτησε:

-Ποῦ εἶναι τό φῶς πού κρατοῦσες Χαραλάμψη;

-Δέν κρατοῦσα φῶς, τῆς ἀπάντησε.

Καί εἶδε ἡ μητέρα μου στό ἕνα του χέρι νά ἔχει ἕνα σακκί

στόν ὦμο μέ πράγματα καί στ' ἄλλο τό ραβδάκι του. Θυμᾶμαι πάλι, ὅταν εἶχε ἔρθει ἕνα ἀπόγευμα στό σπίτι μας καί μου εἶπε:

-Τή γιαγιά σου νά τήν ἀγαπᾶτε.

-Τήν ἀγαπᾶμε, τοῦ εἶπα.

-Γιατί σᾶς ἔδωσε τό αἷμα τῆς καρδιάς της καί σᾶς ἔγραψε τήν περιουσία της.

Ἄναρωτιόμαστε στό σπίτι πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμψη ὅτι ἡ γιαγιά μου εἶχε γράψει τήν περιουσία της στόν πατέρα μας.

Πρίν γυρίσουμε μέ τό Παλαιό (Ὁρθόδοξο Ἑορτολόγιο), ἐρχόταν στό σπίτι μας καί μᾶς ἔλεγε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό, γιατί θά πάθουτε μεγάλο κακό.

Μετά ἀπό λίγα χρόνια μᾶς φώτισε ὁ Θεός καί γυρίσαμε στήν Ὁρθοδοξία.

Μιά μέρα, πού πήγαινα μέ τή μητέρα μου στήν ἐκκλησία, στό μοναστήρι τοῦ πάτερ Ἡλία Παναγουλάκη, μᾶς συνάντησε στή σκάλα τῆς ἐκκλησίας καί μᾶς εἶπε:

-Τώρα, πού πάθατε τό κακό, γυρίσατε;

Ἡ μητέρα μου τοῦ εἶπε:

-Χαραλάμψη μου, τί κακό πάθαμε;

Αὐτός τῆς ἀπάντησε:

-Μωρή μωρλή, ἀπ' ὅ,τι ἔπαθες ὑπάρχει ἄλλο χειρότερο;

Ἐκείνη τή χρονιά εἶχαν πεθάνει ἕνας ἀδελφός μου καί μία ἀδελφή μου.

Ὅταν ἤμουν μικρή, θυμᾶμαι ὅτι ἔγινε μεγάλη πλημμύρα στή Μικρομάνη. Ἡ ἐκκλησία «Ἡ ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ» γέμισε λάσπη. Ἐπειτα ἀπό λίγο καιρό ἡ μητέρα μου καί ἡ ἀδελφή μου πήγαν κι' ἔβγαλαν τήν ξεραμένη λάσπη ἀπό τήν ἐκκλησία. Λίγο ἀπό τό χῶμα ἔρριξαν στό Ἱερό καί τό ἔστρωσαν, γιά νά μήν ἔχει λακκούβες.

Μετά από χρόνια ο Χαραλάμης μου είπε έξω από την εκκλησία:

-*Νά πās στην «ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ» νά βγάλεις τό χῶμα από τό Ίερό, πού ἔρριξε ἡ μάμμα σου καί ἡ ἀδελφή σου.*

-*Χαραλάμης μου, δέν μπορῶ νά πάω, γιατί, ἂν μέ δοῦνε, θά νομίσουν ὅτι ἔχω κρύψει κάτι καί ψάχνω νά τό βρῶ.*

-*Θά τό κανονίσῶ ἐγώ, μου εἶπε.*

Ἄλλη φορά, θυμάμαι, έξω από την εκκλησία μέ πλησίασε καί μου εἶπε:

-*Ὅ,τι ξέρουτε γιά μένα καί γιά τό φῶς, πού εἶδε ἡ μάμμα σου, νά μήν πείς τίποτα τώρα. Νά τά πείς ὁμως μετά τό θάνατό μου.*

2. ΘΑ ΛΑΒΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟ ΑΠΟ ΑΝΕΛΠΙΣΤΑ ΧΕΡΙΑ...

Ἡ μοναχή Κικιλία Παυλίδου, 70 ἐτῶν, κάτοικος Λεύκτρου-Καστανέας Μάνης, ἀφηγεῖται:

Μένω στό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, πού συνάμα εἶναι καί πατρικό μου σπίτι ἀπ' ὅταν γεννήθηκα. Τό Χαραλάμης τόν γνώρισα τό 1935, τότε πού εἶχε πάει στόν Προφήτη Ἡλία καί μετά ἐρχόταν γιά τόν Ἅγιο. Ἀπό τό ἀλῶνι μέχρι τόν Ἅγιο ἐρχόταν μέ τά γόνατα. Ὅταν τόν εἶδαν τά σκυλιά, γαύγιζαν. Ὁ Χαραλάμης τούς ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ καί σταμάτησαν ἀμέσως νά τοῦ γαυγίζουν. Πῆγε μέσα στόν Ἅγιο, προσευχήθηκε κι' ὕστερα βγήκε έξω καί κάθησε στόν ἴσκιο, γιατί ἦταν καλοκαίρι. Σέ λίγο ἔφτασε καί ὁ πατέρας μου. Ὅταν τόν εἶδε ὁ Χαραλάμης, τοῦ εἶπε:

-*Γιατί, καταραμένε, ἔκοψες τά δέντρα;*

Ὁ Χαραλάμης τό εἶπε αὐτό, γιατί ὁ πατέρας μου εἶχε κόψει καί πουλήσει δύο καρδιές πολλῶν χρόνων, πού ἦταν τοῦ μοναστηριοῦ.

Κάποτε, θυμάμαι, μέ καμμιὰ δεκαπενταριά ὀρθοδόξους πήγαμε στόν Προφήτη Ἡλία, στόν Ταῦγετο. Ἐκεῖ, τήν ὥρα τοῦ Ἑσπερινοῦ, εἶδαμε λάμψη. Βγήκαμε έξω κι' εἶδαμε τρεῖς ἀκτίνες καί λάμψη πάνω στό ἐκκλησιάκι, περισσότερο ἀπό τέταρτο τῆς ὥρας. Ἀφοῦ τελειώσαμε τόν Ἑσπερινό, κάναμε καί ἀγρυπνία. Μετά ἀπό δέκα μέρες πῆγα στην Καλαμάτα. Ἀνεβαίνοντας στό πρῶτο σκαλί τῆς Εὐαγγελίστριας, στό μοναστήρι Παναγουλάκη, μέ εἶδε ὁ Χαραλάμης καί μου εἶπε:

-*Σās πλησίασε ἡ Ἁγία Τριάδα.*

Ἐνῶ πῆγαινα νά τοῦ πῶ πῶς καί γιατί ἀνεβήκαμε στόν Προφήτη Ἡλία, αὐτός μου ἀπάντησε:

-*Δέ θέλω νά μου πείς τίποτα, τά ξέρω ὅλα.*

Τήν ἐποχή τοῦ ἀντάρτικου ὅλη ἡ οἰκογένειά μου εἶχαμε φύγει ἀπό τό χωριό κι' εἶχαμε πάει στην Καλαμάτα. Μένουμε κοντά στόν Ἅγιο Δημήτριο τοῦ Συντάγματος. Μιά μέρα πού εἴμαστε στό σπίτι, ἦρθε ὁ Χαραλάμης καί κάθησε στό πηγάδι. Τότε μου εἶπε:

-*Θέλω νά μου καθαρίσεις δύο φραγκόσουκα, ἐσύ κι' ὄχι ἄλλος.*

Ἐγώ πῆγα μέσα στην κουζίνα, πού ὁ πατέρας μου συζητοῦσε μέ τό Λάμπρο τόν Παπαμικρουλέα καί εἶπα ὅτι έξω στό πηγάδι ἦταν ὁ Χαραλάμης κι' ἤθελε νά φάει δύο φραγκόσουκα, ἀλλά ἤθελε νά τοῦ τά καθαρίσω μόνο ἐγώ.

Ὁ Λάμπρος μου εἶπε:

-*Φέρ' τα ἐδῶ νά τά καθαρίσω ἐγώ. Ποῦ θά μέ δεῖ ὁ Χαραλάμης;*

Μόλις ὁ Λάμπρος τά καθάρισε, τά πῆρα ἐγώ καί τοῦ τά πῆγα.

Μόλις μέ εἶδε, μου εἶπε:

-Πέτα τα, πέτα τα· σ' αυτόν τό βλάστημο, τό μαγα-
ρισμένο ἔδωσες νά τά καθαρίσει;

Ὁ Παπαμικρουλέας τό ἄκουσε, ἀλλά δέν ἔβγαλε μιλιὰ.
Θυμᾶμαι ὅτι, ὅταν τό 1935 πέρασε ἀπό τόν Ἅγιο Κων-
σταντῖνο, πού μέναμε ὅλη ἡ οἰκογένειά μου, κατεβήκαμε
μαζί στήν Καστανέα. Ὁ Χαραλάμης πῆγε στήν ἐκ-
κλησία τοῦ χωριοῦ. Μόλις μπῆκε μέσα, ὁ παππᾶς, πού
διάβαζε τό εὐαγγέλιο, σταμάτησε νά διαβάζει καί εἶπε
στόν ἐπίτροπο νά τόν βγάλει ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία. Ὁ
Χαραλάμης ὁμως ξαναμπῆκε. Ὁ ἐπίτροπος τόν ξανα-
έπιασε καί τόν ἔβγαλε ἔξω γιά δεύτερη φορά. Τότε ὁ
Χαραλάμης τούς εἶπε:

-Καταραμένοι, φέτος κάνετε σιτάρι καί τρώτε. Ἄλ-
λη χρονιά δέν πρόκειται νά ξανακάνετε.

Εἶπε στόν παππᾶ:

-Ἡ τελευταία ψυχή θά σέ κάψει κι' ἐσύ θά βρωμίσεις.

Καί στόν ἐπίτροπο εἶπε:

-Θά λάβεις θάνατο ἀπό ἀνέλπιστα χέρια καί ἡ γῆ δέ
θά σέ λυώνει.

Ὅλα πραγματοποιήθηκαν!!!

Στό χωριό δέν ξανάγινε σιτάρι. Ὁ παππᾶς εἶχε ἑννέα
παιδιά. Τοῦ πέθαναν ὅλα καί τοῦ εἶχε μείνει ἕνα κορίτσι,
πού τ' ἀγαποῦσε πολύ. Ἀρρώστησε ὁμως κι' αὐτό καί
πέθανε. Ὁ παππᾶς ἦταν ἀπαρηγόρητος. Ἀρρώστησε καί
ὁ ἴδιος ἀπό προστάτη. Τότε τοῦ ἔκαναν ἐγχείρηση καί
τοῦ ἔβαλαν σωληνάκι ἀπό τό πλάϊ γιά νά βγαίνουν τά
οὔρα, μέ ἀποτέλεσμα νά βρωμάει.

Στή Δίμιοβα οἱ ἀντάρτες σκότωσαν τόν ἐπίτροπο. Μετά
ἀπό τρία χρόνια, πού πῆγαν στή Δίμιοβα νά τόν ξεθάψουν
καί νά πάρουν τά ὀστᾶ του στό χωριό, τόν βρῆκαν ἄ-
λυωτο.

Ὅταν ὁ Χαραλάμης πῆγε στήν ἐκκλησία πού ἔγιναν τά
πιό πάνω, ἔφυγε καί περπατοῦσε σ' ἕνα δρόμο τοῦ χωριοῦ

κουνώντας τά χέρια του καί λέγοντας:

-Ἴδου γάρ καί λέγομεν καί λέγομεν, γάρ, γάρ, γάρ.

Ἐγώ εἶχα ξεχάσει κάτι καί γύρισα νά τό πάρω. Μόλις μέ
εἶδε ὁ Χαραλάμης, μοῦ εἶπε:

-Τό βλέπεις αὐτό τό σπίτι; Ἐδῶ θά γίνουν τρεῖς
φόνοι σέ μιά μέρα.

Πράγματι, τήν ἐποχή τοῦ ἀντάρτικου, κάποιος μπῆκε σ'
αὐτό τό σπίτι καί σκότωσε τή μάννα μέ τίς δύο κόρες της.
Κάποτε εἶχα πάει μέ τόν πάτερ Δημήτριο στούς Ἁγίους
Ἄναργύρους στή Θουρία νά κάνουμε ἀγρυπνία καί Λει-
τουργία. Τό πρωῖ πού ξημέρωνε ἡ γιορτή τῶν Ἁγίων, εἶχε
ἔρθει καί ὁ Χαραλάμης. Κοιμήθηκε ὁμως ἔξω ἀπό τήν
πόρτα τῆς ἐκκλησίας. Τό πρωῖ, μετά τή Λειτουργία, μοῦ
ἔδωσε ἕνα μπουκάλι μέ Ἁγίασμα, ἀπ' αὐτό πού στάζει
μέσα στήν ἐκκλησία καί μοῦ εἶπε:

-Κράτα το αὐτό, θά σοῦ χρειαστεῖ.

Μετά ἀπό λίγο ἀρρώστησε τό παιδί τοῦ ἀδερφοῦ μου.
Εἶχε πάθει τό αὐτί του κι' ἔτρεχε στούς γιατρούς τῆς
Καλαμάτας καί τῆς Ἀθήνας. Μάταια ὁμως. Τό παιδί δέν
ἄκουγε καθόλου. Τότε κι' ἐγώ πῆρα τόν Ἁγιασμό πού μοῦ
εἶχε δώσει ὁ Χαραλάμης καί τοῦ ἔρριξα λίγο. Ἀμέσως
τό αὐτί του ξεβούλωσε καί τό παιδί ἔγινε καλά.

3. ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Ἡ Κωνσταντίνα Γεωργακοπούλου, 64 ἐτῶν, κά-
τοικος Καλαμάτας, θυμᾶται:

Κατάγομαι ἀπό τή Μεγαλόπολη καί ὅλη ἡ οἰκογένειά μου
ἀκολουθοῦσε τό Ὁρθόδοξο Ἑορτολόγιο. Ὅταν ἤμουν
κοπέλλα, εἶχα ἀκούσει γιά τό Χαραλάμης κι' εἶχα ἐπι-
θυμία νά τόν γνωρίσω. Ὁ ἀδερφός μου ὁ Εὐάγγελος μοῦ
ἔλεγε ὅτι, ὅταν ἔβγαине ἀπό τό Ἱερό μέ τή λαμπάδα -

βοηθοῦσε τόν ιερέα στή Θεία Λειτουργία - ὁ Χαραλάμης τόν σκαμπίλιζε. Αὐτό τό εἶχε κάνει ἐπανειλημμένα, καί ταυτόχρονα, μετά τή Λειτουργία, τόν ἐπαιρνε καί τοῦ ἔλεγε:

-Ἰδού γάρ καί λέγομεν καί λέγομεν. Ἐλα νά μοῦ γράψεις ἀράβικα.

Ὁ ἀδερφός μου εἶχε ξεχάσει τό σκαμπίλι καί ἐκτελοῦσε ὅ,τι τοῦ ἔλεγε ὁ Χαραλάμης. Τό σκαμπίλι τοῦ τό ἔδινε ἐπειδή φοροῦσε πουκάμισο μέ κοντό μανίκι.

Ἐνα μεσημέρι πῆγα νά πάρω μέ μιά στάμνα νερό ἀπό τό πηγάδι τοῦ μοναστηριοῦ καί σκεφτόμουν πότε θά δῶ κι' ἐγώ τό Χαραλάμης. Ἀνεβαίνοντας τό τελευταῖο σκαλί τόν εἶδα μπροστά μου. Τρόμαξα πολύ. Εἶδα ἕναν ἄνθρωπο ξυπόλητο, μ' ἕνα σακκί στή μέση του, τά μαλλιά του γεμάτα κολλητσίδες καί ἀχτένιστα. Ἄρχισε νά μοῦ λέει:

-Ἰδού γάρ καί λέγομεν καί λέγομεν. Νά κάνεις Λειτουργίες, Λειτουργίες, Λειτουργίες.

Ἐνῶ πῆγα νά τόν ρωτήσω πού νά τίς κάνω τίς Λειτουργίες, τότε αὐτός ἄρχισε νά μοῦ μιλάει ἀράβικα καί αὐτομάτως τόν ἔχασα. Κοίταξα παντοῦ, ἀλλά δέν τόν εἶδα πουθενά.

Μετά τό θάνατο τοῦ πατέρα μας, τό 1954, μετακομίσαμε στήν Καλαμάτα. Μέναμε σέ δικό μας σπίτι κοντά στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Ὁ Χαραλάμης ἐρχόταν τακτικά στό σπίτι μας, πάντα μέ τήν ἴδια ἐμφάνιση, ἔτρωγε μόνο ρύζι νερόβραστο καί κοιμόταν στήν αὐλή μέ τό σκαλοπάτι γιά μαξιλάρι. Κάποια μέρα μοῦ ἔδωσε λίγα κέρματα, δεκάρες καί δραχμές καί μοῦ εἶπε νά τά φυλάξω. Ἐγώ τά ἔβαλα σ' ἕνα σακκουλάκι μέσα στό μπαούλο μας καί τά κλείδωσα, γιατί ἔτσι μέ εἶχε διατάξει.

Ἐφερνε συνέχεια καί μοῦ ἔδινε δραχμοῦλες ἢ δεκάρες. Αὐτό γινόταν γιά δύο χρόνια περίπου. Στό τέλος ἦρθε καί

μοῦ εἶπε:

-Νά μοῦ δώσεις τά χρήματα. Τόσα εἶναι.

Ἐγώ τοῦ εἶπα νά τά μετρήσω, γιατί δέν ἤξερα πόσα ἦταν καί οὔτε τά εἶχα μετρήσει ποτέ μου. Ὅταν τά ἔβγαλα ἀπό τό μπαούλο καί τά μέτρησα, ἦταν πράγματι τόσα ὅσα μοῦ εἶχε πεῖ. Τό γεγονός αὐτό μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση. Ὅταν πέθανε ἡ μητέρα μας, καθόταν κι' ἐκλαιγε ἀπαρηγόρητος. Τότε τοῦ εἶπαν οἱ γείτονες.

-Μπάρμπα-Χαραλάμης, γιατί δέν πηγαίνεις νά συλλυπηθῆς τά κορίτσια γιά τή μητέρα τους;

Τότε εἶπε:

-Λυπᾶμαι, λυπᾶμαι, συγκινοῦμαι. Δέν μπορῶ νά πάω.

Ἔστειλε ὁμως ἕνα μπουκάλι λάδι, γιά ν' ἀνάβουμε τό καντήλι τῆς μητέρας μας σαράντα ἡμέρες, ἀκοίμητο. Πάντα μᾶς ἔστελνε μέ τίς γειτόνισσες πορτοκάλια, σαρδέλλες κι' ἄλλα μικροπράγματα καί τούς ἔλεγε νά ἔρχονται νά μᾶς παρηγοροῦνε, γιατί αὐτός δέν ἄντεχε νά ἔρθει.

Πολύ σεβόταν κι' ἐκτιμοῦσε τή μητέρα μας. Ὅταν ἔμαθε ὅτι ἦταν ἐτοιμοθάνατη στό Νοσοκομεῖο τῆς Καλαμάτας, πῆγε νά τήν δεῖ καί τῆς πρόσφερε κι' ἕνα κλωνάρι βασιλικό. Ὅπου βρισκόταν μιλοῦσε γιά τήν Ὁρθοδοξία, γιά τό «Παλαιό». Ἐκτιμοῦσε τή μητέρα μου, γιατί ἦταν κήρυκας τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐκκλησιαζόταν στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη καί δέν πήγαινε νά κοιμηθεῖ σέ κάποιο κελλί, ἀλλά σ' ἕναν ἀχυρῶνα τοῦ μοναστηριοῦ.

Τό 1951 οἱ Νεοημερολογίτες ἔκαναν διωγμό ἐναντίον μας. Ἔστειλαν ἐξορία τούς ἱερεῖς μας καί τούς μοναχούς μας ἢ τούς ἀποσχημάτιζαν καί τούς ἔστελναν στά σπίτια τους. Τότε, λοιπόν, ἦρθε στό σπίτι μας στή Μεγαλόπολη ὁ μοναχός Ἀγαθάγγελος Βούρδουλας ἀπό τό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη καί μοῦ διηγήθηκε ἕνα περιστατικό, πού τό

είδε μέ τά ίδια του τά μάτια.

Ένα βράδυ, ὅπως βγήκε ἔξω ἀπό τό κελλί του, βλέπει τό Χαραλάμψη νά περπατάει πάνω ἀπό τό ἔδαφος, νά πετάει! Ἀριστερά καί δεξιά του εἶδε δύο φῶτα. Αὐτό τοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση καί σέ μιά συζήτηση, πού εἶχε μέ τήν ἡγουμένη Καλλινίκη, μοναχή τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, τῆς εἶπε ὅτι εἶδε αὐτό τό ἐντυπωσιακό γεγονός. Αὐτή τοῦ εἶπε:

-Εγώ τόν ἔχω δεῖ πολλές φορές.

Ἀκόμη, θυμᾶμαι, ὅτι κάποια μέρα ἦρθαν οἱ γειτόνισσες καί μοῦ εἶπαν:

-Ἐλα νά δεῖς τό Χαραλάμψη, πού χορεύει ἐπάνω στό τραπέζι τοῦ καφενείου.

Ἐγώ ὅμως δέν πῆγα νά δῶ, ἀλλά, ὅταν ἦρθε στό σπίτι μας, τοῦ ἔκανα παρατήρηση. Δέν μοῦ εἶπε ἀπολύτως τίποτα.

Ἡ κυρία Διαμαντούλα Καλογερέα, πού πήγαινε μέ τό Παλαιό Ἐορτολόγιο, μοῦ εἶχε πει ὅτι μιά μέρα ὁ Χαραλάμψη πῆγε στό σπίτι της καί τῆς ἔδωσε δύο ἀγγούρια γιά νά τά πάει σέ δύο Ἐγγλέζους, πού νοσηλεύονταν στό Ἀλεξανδράκειο Νοσοκομεῖο Καλαμάτας. Αὐτή ντράπηκε νά πάει δυό ἀγγούρια στους Ἐγγλέζους καί τά ἔβαλε στό μπαούλο της γιά νά μήν τά πάρουν τά παιδιά της καί τά φᾶνε. Πέρασε καιρός. Πῆγε ὁ Χαραλάμψη στό σπίτι της καί τῆς εἶπε:

-Δέ φτάνει πού δέν πῆγες τ' ἀγγούρια στους Ἐγγλέζους, δέν τά ἔδινες τουλάχιστον στά παιδιά σου νά τά φᾶνε, πού τά ἔβαλες στό μπαούλο καί σάπισανε;

Ἡ κυρία Διαμαντούλα ἔλεγε κι' ἀναρωτιόταν πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμψη ὅτι τ' ἀγγούρια δέν τά πῆγε καί ὅτι τά εἶχε βάλει στό μπαούλο.

4. ΤΟ ΚΑΚΟ ΘΑ ΕΡΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Ελένη Πράστου, 58 ἐτῶν, κάτοικος Καλαμάτας: Ἐχω ἀκούσει ὅτι ἀπό τό 1924 ὁ Χαραλάμψη ἄρχισε τή ζωή τοῦ ἐρημίτη, ὅταν δηλαδή γύρισε τό Ἡμερολόγιο καί μετά. Ὁ Χαραλάμψη ἦταν συγγενής τοῦ πατέρα μου. Ἡ γιαγιά μου ἦταν τό γένος Ρούμπου καί καταγόταν ἀπό τό Νιοχώρι Ἀρκαδίας, ἐνῶ ὁ Χαραλάμψη ἀπό τό Δυρράχι Ἀρκαδίας. Ἐρχόταν συχνά στό σπίτι μας μέ τά μαλλιά του ἄπλυτα καί ἀχτένιστα καί μ' ἕνα σακκί στή μέση του. Πολλές φορές ἔτρωγε καί συζητοῦσε μέ τόν πατέρα μου. Κάποιες φορές τοῦ ἔρριχνα νερό νά λουστει καί θυμᾶμαι κάποτε, πού τοῦ ἔρριχνα νερό, τοῦ εἶπα:

-Νά, πού μέ ἀξίωσε ὁ Θεός νά λούσω ἕναν προφήτη.

Αὐτός μοῦ ἀπάντησε:

-Τό ἔχεις καταλάβει;

Τοῦ ἔδωσα καινούργια, καθαρή πετσέτα νά σκουπιστεῖ καί μοῦ εἶπε:

-Σ' ἐμένα, τό κτήνος, θά τό δώσεις αὐτό;

Δέν ἤθελε νά φορέσει, οὔτε νά σκουπιστεῖ μέ καινούργιο ροῦχο. Ταπείνωνε πολύ τόν ἑαυτό του.

Κάποιο Πάσχα τόν εἶχε καλέσει στό σπίτι του κάποιος μέ τό ἐπώνυμο Δημητρακόπουλος. Τό παρατσούκλι του ἦταν Καραχάλιος. Ἀφοῦ ἔκαναν Ἀνάσταση, ὁ Δημητρακόπουλος ἤ Καραχάλιος τοῦ ἔλεγε νά καθήσει κι' ἄλλες ἡμέρες. Τότε ὁ Χαραλάμψη τοῦ εἶπε:

-Θά φύγω, δέν πρέπει νά μείνω. Ἀλλά θά φύγω στίς δύο τή νύχτα. Σήκω νά μέ δεῖς.

Πράγματι ὁ Δημητρακόπουλος σηκώθηκε, καί τόν εἶδε νά φεύγει... χωρίς νά πατάει στό ἔδαφος. Περπατοῦσε στόν ἀέρα!

Μιά Κυριακή μετά τή Λειτουργία, ἔξω στήν αὐλή τῆς

ἐκκλησίας, μέ πλησίασε καί μου εἶπε:

-*Βράσε μου ρύζι μέ ντομάτα, ἀλλά νά μή βάλεις λάδι.*

Τοῦ εἶπα:

-*Σίγουρα θά ἔρθεις;*

-*Ναί, στή μία θά εἶμαι ἐκεῖ, μου εἶπε.*

Τό φαγητό του ἦταν τσαϊ καί ρύζι. Πῆγα στό σπίτι μου κι' ἄρχισα νά μαγειρεύω. Ἐρριξα περισσότερο ρύζι, γιά νά βγεῖ περισσότερο φαγητό. Μόλις εἶπα τῆς ἀδερφῆς μου ὅτι ὁ Χαραλάμης μου εἶπε νά μήν τοῦ ρίξω λάδι, μου εἶπε:

-*Τό μουρλό, ρίχτου λάδι. Σήμερα εἶναι Κυριακή. Τρῶνε καί λάδι καί κρέας, ἀπ' ὅλα τρῶνε.*

Ἐγώ ὁμως τοῦ ἐτοίμασα γιά φαγητό δύο πιάτα, ἕνα μεγάλο κι' ἕνα μικρό, χωρίς νά τοῦ ρίξω λάδι. Ὄταν ἦρθε, ἔκανε τό σταυρό του, κάθισε στό τραπέζι καί μου εἶπε:

-*Ἄς γίνει συχώριο.*

Μέ ρώτησε:

-*Μήπως ἔβαλες λάδι στό φαγητό;*

Ἐγώ τοῦ εἶπα:

-*Ὁχι, Χαραλάμης.*

Ἄμέσως μου εἶπε:

-*Ξέρεις γιατί σ' τό λέω; Γιατί ἡ ἀδελφή σου σοῦ εἶπε νά ρίξεις λάδι καί μέ εἶπε μουρλό!*

Κάποιο βαρὺ χειμῶνα ὁ Χαραλάμης ἦταν στό σπίτι τοῦ κουμπάρου μας τοῦ Βλαχογιώργη καί καθόταν δίπλα στό τζάκι. Κάποια στιγμή πῆγα μαζί μέ τήν κουμπάρα μας νά τοῦ στρώσουμε νά κοιμηθεῖ. Μόλις εἶδα τά κουρελιασμένα λιόπανα πού θά κοιμόταν, τόν λυπήθηκα τόσο πολύ, πού ἡ καρδιά μου ἄρχισε νά χτυπᾷ μέ ταραχή. Εἶπα μέσα μου:

-*Τό κακόμοιρο...*

Ἄμέσως κατάλαβε τό πῶς αισθανόμουν καί τό λογισμό πού εἶχα καί μου εἶπε:

-*Ἔτσι ζοῦσαν οἱ προφῆτες κι' ὅλοι οἱ Ἅγιοι.*

Ὁ διευθυντής τοῦ Σανατορίου στόν Προφήτη Ἡλία ἤξερε Γαλλικά. Κάποια μέρα βλέποντας τό Χαραλάμης ἄρχισε νά τοῦ μιλάει στά Γαλλικά. Ἄμέσως ὁ Χαραλάμης ἄρχισε νά τοῦ μιλάει κι' αὐτός στά Γαλλικά! Μόλις τόν ἄκουσε ὁ διευθυντής, τά ἔχασε καί ταραχτήκε πολύ. Κάποια φορά εἶχε κυκλοφορήσει μιά φήμη, ὅτι ὁ Χαραλάμης πέθανε. Ἦταν Μεγάλη Σαρακοστή. Οἱ φήμες ἔλεγαν ὅτι πέθανε στόν Ἅγιο Χαραλάμης καί βρωμοῦσε. Ἐγώ τό ἄκουσα, ἀλλά δέν πίστεψα τίποτα. Δέν πέρασε πολὺς καιρός καί εἶδα τό Χαραλάμης. Τοῦ εἶπα:

-*Χαραλάμης, καλά εἶσαι;*

Μου εἶπε:

-*Καλά εἶμαι. Ὅλοι εἶπαν ὅτι πέθανα, μόνο ἐσύ δέν τό πίστεψες.*

Ὄταν τόν εἶδε ὁ πάτερ Χριστόφορος, τοῦ εἶπε:

-*Χαραλάμης, πού ἦσουν; Ἐγώ σέ μνημόνευα γιά πεθαμένο.*

-*Καλύτερα, εἶπε μέ ταπείνωση.*

Κάποιος Ἕλληνας Καλαματιανός, πού κατοικοῦσε στήν Ἀμερική, ἔδωσε σέ κάποιον Ἰωάννη Χανδρινό καινούργια καί ἀκριβά παπούτσια, γιά νά τά δώσει στό Χαραλάμης. Αὐτός σκέφτηκε ὅτι ὁ Χαραλάμης δέν θά τά φοροῦσε, καί πῆγε καί τοῦ ἀγόρασε ἄλλα, πιό φθηνά, ἀπό τήν Καλαμάτα. Μιά μέρα βρίσκει τό Χαραλάμης καί τοῦ εἶπε:

-*Χαραλάμης, ἔχω νά σοῦ δώσω κάτι παπούτσια. Τά ἔστειλε ὁ τάδε ἀπό τήν Ἀμερική.*

Τότε τοῦ εἶπε:

-*Θέλω τά παπούτσια ἀπό τήν Ἀμερική, ὄχι αὐτά πού ἀγόρασες ἀπό τήν Καλαμάτα!*

Ὄταν εἶχε ἀρρωστήσει ὁ ἀείμνηστος Σεβασμιώτατος Χρυσόστομος Πουλουπάτης, πῆγε νά τόν δεῖ καί ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰωήλ Γιαννακόπουλος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐξωμόσει

1. «Έτσι ζούσαν οι προφήτες κι' όλοι οί Άγιοι.»

καί γυρίσει μέ τό Νέο Ήμερολόγιο. Δίπλα στό κρεββάτι του Σεβασμιωτάτου ήταν ό πάτερ Άντώνιος καί ό Χαραλάμης. Μόλις ό πάτερ Άντώνιος είδε τόν Ίωήλ, είπε:

-Τό αίμα νερό δέ γίνεται...

Ό Χαραλάμης είπε στόν Ίωήλ:

-Αυτός (γιά τό Σεβασμιώτατο) κάθησε έδώ, ένώ έσύ είσαι άρνητής του Χριστού!

Όταν ένας από τ' άδέλφια μου, ό Ήλίας, έφυγε γιά στρατιώτης, ό Χαραλάμης ήρθε στό σπίτι μας καί μου είπε:

-Πάμε μέσα ν' ανάψουμε τό καντήλι του σπιτιού, γιά νά πάει φώς στό στρατιώτη.

Πράγματι, άναψε ό ίδιος τό καντήλι μέ τό δικό του λάδι καί μου είπε:

-Θά περάσει καλά στό στρατό καί θά βρεί ένα συγγενή σας μέ κορώνα.

Ό άδερφός μου παρουσιάστηκε στην Καλαμάτα καί μόνο αυτός πήρε άπόσπαση γιά τήν Άθήνα. Στή Μονάδα πού πήγε, βρήκε δεύτερο έξάδερφο τής μητέρας μου, συγγενή μας άξιωματικό, όνόματι Χριστόφορο Βαλσαμάκη. Καί πράγματι, όπως είχε πει ό Χαραλάμης, πέρασε πολύ καλά.

Ένας όδηγός, όνόματι Μαλαβάζος, έλεγε ότι έρχόταν στην Καλαμάτα μέ τό λεωφορείο του ΚΤΕΛ, πού εργαζόταν καί είπε στόν εισπράκτορα:

-Φώναξε τό Χαραλάμης νά έρθει μέσα, γιατί θά γίνει μούσκεμα από τή βροχή.

Όταν ό Χαραλάμης ανέβηκε στό λεωφορείο, όλοι είδαν μέ έκπληξη ότι δέν είχε βραχει καθόλου!

Στό σπίτι μου έχω μία εικόνα χάρτινη, τή Σταύρωση του Χριστού, τήν όποία ή μητέρα μου είχε αγοράσει από κάποιον πλανόδιο, ό όποιος έλεγε ότι οί εικόνες πού πουλούσε ήταν από τό Άγιον Όρος. Μιά μέρα, πού ό Χαραλάμης ήρθε στό σπίτι μας, είδε μία εικόνα άπ'

αυτές και μου είπε:

-Αυτή ή εικόνα πρέπει να είναι σε εκκλησία, γιατί έχει έρθει από άγιο μέρος.

Στήν κατοχή ο Χαραλάμης έρχόταν από τον Ταυγετο. Οι χωροφύλακες έβλεπαν κάποιο φως και έτρεξαν να δούν ποιός είναι αυτός με τό φως, διότι ήταν διαταγή να μή φαίνεται πουθενά φως. Όταν πλησίασαν, δέν είδαν φως, αλλά μόνο τό Χαραλάμης.

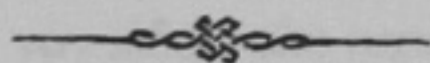
Έρχόταν και μου έδινε να μνημονεύω τά όνόματα Καλλιόπη και τή μητέρα του Έλένη. Στήν εκκλησία του Παναγουλάκη, πού πήγαινε, κάποιοι δέν τον σέβονταν και τον έλεγαν μουρλό. Δέ φορούσε ποτέ του παπούτσια· φόρεσε μόνο τά τελευταία χρόνια τής ζωής του. Κάποια έξαδέρφη του, πού έμενε κοντά στό έλαιοτριβείο του παπα-Καίσαρη, μου είχε πει ότι από τήν οικογένειά τους είχαν βγει έφτά παππδες. Κάποια μέρα καθόταν έξω από τό σπίτι μας. Μόλις είδε τον αδερφό μου Κωνσταντίνο να έρχεται, του είπε:

-Γιατί εργάζεσαι στους Μασσώνους; Να φύγεις από 'κει.

Εκείνη τήν ήμέρα ο αδερφός μου είχε πάει, κατά διαταγή του άφεντικού του, να φτιάξει τά φωτα στή στοά των Μασσώνων τής Καλαμάτας. Ο αδερφός μου, πού μάθαινε ήλεκτρολόγος, είδε στήν αίθουσα πού μπήκε, ανθρώπινο σκελετό και πάνω στό τραπέζι τά όνόματα των Μασσώνων. Ο αδερφός μου αναρωτιόταν πού ήξερε ο Χαραλάμης ότι εργάστηκε στους Μασσώνους.

Καιρό πριν πεθάνει, μου έδωσε τό Σταυρό πού φορούσε και μου είπε:

-Σου δίνω τό Σταυρό μου να μέ θυμάσαι και να ξέρεις, τό κακό θα έρθει από τό Ισραήλ.

5. ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΠΟΛΕΜΟΣ... Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΕ

Καλλιόπη Στραβόλεμου, 62 ετών, κάτοικος Καλαμάτας:

Γνώρισα τό Χαραλάμης όταν ήρθα στήν Καλαμάτα, τό 1938. Τότε ήμουν δώδεκα χρονών. Αυτός έρχόταν στή θεία μου Έλένη Λιναρδάκη, πού ακολουθούσε τό Παλαιό Έορτολόγιο. Τόν θυμάμαι νέο μέ τά μαλλιά του άχτένιστα. Φορούσε παντελόνι μέ μία λινάτσα στή μέση, είχε ένα ξύλινο Σταυρό στό χέρι ή τον κρεμούσε στό λαιμό του, και στό σακκουλάκι του είχε λάδι για τά έρημοκκλήσια. Έκείνο όμως πού μέ έντυπωσίαζε περισσότερο και έχει τυπωθεί στή μνήμη μου ήταν τά μάτια του. Είχαν μία μεγαλόπρέπεια, ένέπνεαν ένα φόβο και μία άυστηρότητα. Στο διάστημα 1938-40 τον έβλεπα στήν εκκλησία, στό μοναστήρι του Παναγουλάκη. Έρχόταν συχνά στό περιβόλι τής θείας μου. Κάποτε, θυμάμαι, ήρθε και μās βρήκε πολλές Όρθόδοξες μαζεμένες, πού συζητούσαμε. Όταν μās είδε, άρχισε να λέει:

-Θά γίνει πόλεμος, θα γίνει καταστροφή. Θα σας εγκαταλείψω γενεά άπιστη.

Εμείς γελάσαμε και του είπαμε:

-Χαραλάμης, σταμάτα έσύ τον πόλεμο.

Αυτός απάντησε:

-Τόν σταμάτησα τόσες φορές. Τώρα θα σας εγκαταλείψω.

Θυμάμαι, άλλη φορά, παραμονές του πολέμου 1940, ήμέρα Κυριακή, ήμουν στήν εκκλησία μέ τή θεία μου. Όταν τελείωσε ή Λειτουργία, ήμουν μέ άλλες κοπέλλες κάτω από τον πολυέλαιο. Δίπλα μας ήρθε ο Χαραλάμης κι άρχισε να λέει:

-Ίδού γάρ και λέγομεν και λέγομεν, έρχεται ο πό-

λεμος. Τόσες φορές σταμάτησα τόν πόλεμο, τώρα ό Θεός μάς έγκατέλειψε.

Όταν κηρύχτηκε πόλεμος, θυμηθήκαμε τά λόγια του Χαραλάμπε, πού είχαν βγει άληθινά.

Στό διάστημα του πολέμου ό Χαραλάμπες χάθηκε. Ούτε στό μοναστήρι πήγαινε, ούτε στό περιβόλι τής θείας μου. Άν θυμάμαι καλά, τό Πάσχα του 1941 ή 1942 ήλθε στό περιβόλι και ζήτησε κάτι. Γύριζε τά σπίτια, τά μαγαζιά, τά περιβόλια κι έλεγε:

-Δώσε μου μία ντομάτα ή ένα άγγούρι ή κάτι άλλο.

Ζητούσε κάτι πού ήξερε ότι είχες, αλλά μόνο ένα ζητούσε. Άφου του τό έδινες, έβγαζε από τό σακκούλι του και σου έδινε ένα κρεμμύδι, μία πατάτα, κάτι από αυτά πού είχε. Θυμάμαι έλεγε:

-Δώσε μου ένα μπουκάλι γάλα νά τό πάω σ' εκείνο τό χτικιάρη (κάποιον πού είχε φυματίωση ή άλλη σοβαρή άρρώστια).

Όλα όσα μάζεψε, τά έκανε έλεημοσύνη. Δέν κρατούσε τίποτα για τόν έαυτό του. Η θεία μου τόν εκτιμούσε πολύ και άνοιγε ή καρδιά της όταν ό Χαραλάμπες έρχόταν στό σπίτι. Άν είχε πολύ καιρό νά έρθει στό σπίτι, θυμάμαι τή θεία μου πού έλεγε:

-Νά έρθει ό Χαραλάμπες, νά πάνε όλα καλά στό σπίτι μας.

Άκουσα από τό στόμα του χωροφύλακα Λεωνίδα Κατραμάνου, ότι κάποτε βγήκε περιπολία προς τόν Άλμυρό μέ άλλους συναδέλφους του. Ό Χαραλάμπες περπατούσε και νύχτα και ήμέρα, αλλά πιο πολύ τή νύχτα. Όταν πέρασε μπροστά από τόν Κατραμάνο και τούς χωροφύλακες, ό Κατραμάνος τόν χαιρέτησε:

-Γειά σου, Χαραλάμπε.

Γυρίζοντας όμως τό βλέμμα του πίσω νά τόν ξαναδει - σέ δευτερόλεπτα - τόν είδε πολύ μακρυνά. Περπατούσε πάνω

από τό έδαφος και τά πόδια του δέν πατούσαν κάτω.

Όταν έφυγαν οι Γερμανοί από τήν Ελλάδα, άρχισαν τή δράση τους οι άντάρτες. Δύο ή τρεις φορές χτύπησαν τό Τμήμα τής Χωροφυλακής στά Γιαννιτσάνικα. Τό κράτος είχε έπιστρατεύσει παιδιά τής περιοχής για φρούρηση. Άπό τή γειτονιά μας είχαν έπιστρατεύσει ένα παιδί πού τό έλεγαν Δημήτρη Κοσσυφολόγο. Ένα βράδυ, ένω φύλαγε σκοπός μαζί μέ άλλους, είδαν έναν άνθρωπο μ' ένα φαναράκι νά πηγαίνει προς τό μέρος τους. Του φώναξαν «Άλτ», αλλά αυτός προχωρούσε και δέ μιλούσε καθόλου. Όσπου, στό τέλος, του έρριξαν κατά ριπάς και άκουσαν τό Χαραλάμπε νά λέει:

-Ίδου γάρ και λέγομεν και λέγομεν...

Άμέσως έτρεξαν νά δούν μήπως τόν έχουν σκοτώσει ή τραυματίσει, γιατί άμέσως μετά κατάλαβαν ποιός ήταν. Όμως δέν τόν είχε πάρει καμμία σφαίρα! Θυμάμαι, κάποια παραμονή τής Γεννήσεως τής Θεοτόκου, 7 Σεπτεμβρίου, ήρθε στό περιβόλι. Η θεία μου του είπε:

-Καλώς τόν Χαραλάμπε! Άπόψε κάθησε έδω νά κοιμηθείς. Μή φύγεις.

-Όχι, θά φύγω και θά πάω στην Παναγία τή Φανερωμένη στην Άναβρυτή.

-Τί λές μωρέ; Που θά πās τέτοια ώρα μέσα στη νύχτα στά φαράγγια; Θα σέ πάνε τά τσακάλια.

-Ίδου γάρ και λέγομεν και λέγομεν...

Δέν έδωσε σημασία στά λόγια τής θείας μου και έφυγε. Θυμάμαι, ότι φεύγοντας μάς έρριξε από τό σακκούλι του έξη πατάτες, για νά τις μαγειρέψουμε. Ξεχάσαμε τό γεγονός αυτό για τό Χαραλάμπε και τήν Παναγία τή Φανερωμένη. Κάποια μέρα ήρθε στό σπίτι ή κυρία Έλένη Άλοίμονου κι έλεγε ότι είχε πάει, όπως κάθε χρόνο, στην Παναγία τή Φανερωμένη. Η θεία μου άμέσως ρώτησε:

-*Ο Χαραλάμης ήταν στην εκκλησία;*

Ἡ κυρία Ἑλένη εἶπε ὅτι ἦρθε μέ τό φῶτμα. Δηλαδή εἶχε κάνει μεγάλη διαδρομή, δύο-τριῶν ἡμερῶν, σέ ἐλάχιστο χρόνο περπατώντας νύχτα στόν Ταῦγετο.

Θυμᾶμαι ἀκόμη ὅτι πήγαινε στό σπίτι τῆς πεθερᾶς μου, ἡ ὁποία κοιμήθηκε καλόγρια. Τήν ἐκτιμοῦσε πάρα πολύ, γιατί πήγαινε μέ τό Παλαιό Ἑορτολόγιο καί εἶχε μεγάλη πίστη. Ἡ πεθερά μου, ὅσες φορές πήγαινε στό σπίτι της, τόν ἔλουζε, τοῦ ἔκοβε τά νύχια ἢ κάποιες φορές τοῦ ἔβραζε γάλα. Δύο ἢ τρεῖς ἡμέρες πρὶν πεθάνει ἡ πεθερά μου, ἡ ὁποία εἶχε πάθει ἐγκεφαλικό ἐπεισόδιο καί ἦταν σέ κωματώδη κατάσταση, ἦρθε ὁ Χαραλάμης. Πῆγε στό δωμάτιο τῆς πεθερᾶς μου, σήκωσε τό ἀναμμένο φαναράκι του καί τό ἔφερε πάνω ἀπό τό κεφάλι της, κοντά στά μάτια της. Ἡ πεθερά μου, παρ' ὅλο ὅτι τά εἶχε χαμένα, ἔβγαλε μιά μεγάλη κραυγή.

-*Αααα....*

Ἀναταράχτηκε ὀλόκληρη κι' ἐγώ τοῦ εἶπα:

-*Χαραλάμψη τήν τρόμαξες. Πᾶρε τό φῶς.*

Κάποια φορά οἱ ἀντάρτες τόν ἔπιασαν καί τόν κούρεψαν. Γιά νά τόν κουρέψουν, τόν κρατοῦσαν πέντε καί τόν χτυποῦσαν, γιατί δέν καθόταν. Στεναχωρήθηκε τόσο πολύ, πού πῆγε κι' ἔπεσε ἔξω ἀπό μία παράγκα κάποιας Εὐθυμίας Παρακίνη κι' ἔμεινε ἐκεῖ μέχρι νά μεγαλώσουν τά γένεια του καί τά μαλλιά του. Τό κεφάλι του τό εἶχε διπλώσει μέ μιά πετσέτα κι' ἔλεγε:

-*Δέν μέ πείραξαν οἱ ἀλλόφυλοι. Αὐτό τό ἔπαθα ἀπό τούς Ἕλληνες.*

Ὅταν τοῦ πρωτόβαλαν παπούτσια καί κάλτσες, τά ἔβγαλε καί τά πέταξε. Ὁ Σεβασμιώτατος Χρυσόστομος Πουλουπάτης τόν εἶχε σέ πολύ εὐλάβεια καί τόν κοινωνοῦσε στό Ἱερό τῆς Εὐαγγελίστριας. Θυμᾶμαι κάποια γυναῖκα, πού τήν ἔλεγαν Σταθούλα, πῆγε στό Σεβασμιώ-

τατο Χρυσόστομο καί τοῦ εἶπε:

-*Ἄν εἶναι νά μέ κοινωνήσεις, κοινῶνα με. Ἄν ὄχι, πές μου το, γιατί βιάζομαι νά πάω στό χωριό μου, στόν Ἄρτεμισία.*

Ὁ Σεβασμιώτατος τῆς εἶπε:

-*Πήγαινε νά ρωτήσεις τό Χαραλάμψη, κι' ἄν σοῦ πει νά σέ κοινωνήσω, θά σέ κοινωνήσω. Ἄν πει ὄχι, δέ θά κοινωνήσεις.*

Ὁ Χαραλάμης γύριζε ὅλη τή Μεσσηνία, Ἄρκαδία καί Λακωνία. Περπατοῦσε πάντοτε τή νύχτα καί δέν ὑπῆρχε ἐξωκκλησι, πού νά μὴν τό ἔχει ἐπισκεφτεῖ. Πιό πολύ τοῦ ἄρεσε νά πηγαίνει στόν προφήτη Ἡλία κάθε περιοχῆς πού ἐπισκεφτόταν. Θυμᾶμαι ἀκόμη, ὅτι μετά τό θάνατό τῆς θείας μου ἀποφασίσαμε νά χτυπήσουμε στό πηγάδι γιά ἄρτεσιανό. Χτυπήσαμε, ἀλλά δέ βγάλαμε τίποτα. Τότε ἦρθε ὁ Χαραλάμης στό περιβόλι καί τοῦ εἶπα:

-*Χαραλάμψη μου, χτυπᾶμε, ἀλλά νερό δέ βγάζουμε.*

Αὐτός ἀπάντησε:

-*Θά βροῦμε, θά βροῦμε.*

Τό βράδυ πού κοιτάξαμε τό πηγάδι, εἶχε γεμίσει νερό. Ἐβγαίνει πολύ νερό, ἄφθονο. Τήν ἄλλη μέρα ἦρθε ὁ Χαραλάμης καί εἶπε:

-*Ἄγίασμα, εὐλογία Θεοῦ.*

Ὁ ἄντρας μου δούλευε ὁδηγός στό ΚΤΕΛ τῆς Μεσσηνίας. Κάποιες φορές ὁ Χαραλάμης, τά παιδιά μου κι' ἐγώ τρώγαμε στό ἴδιο τραπέζι. Αὐτός ὁμως ἔτρωγε μόνο ρύζι βραστό ἢ ντομάτα ψητή στό τηγάνι. Ὅταν ὁ Χαραλάμης ἔβλεπε τόν ἄντρα μου νά ἔρχεται, ἄφηνε τό τραπέζι κι' ἔφευγε ἀμίλητος. Ὁ ἄντρας μου τοῦ ἔλεγε:

-*Τί σοῦ ἔκανα Χαραλάμψη καί φεύγεις;*

Κάποιες φορές τοῦ ἔρριχνα νερό καί τόν ἔλουζα. Αὐτό πού μοῦ εἶχε κάνει ἐντύπωση ἦταν, ὅτι δέν εἶχε πιάσει ποτέ του ψεῖρες. Σέ ὁποια γειτονιά περνοῦσε, φώναζε:

2. «Γυρίστε μέ τό Παλαιό, νηστέψτε, ἄθεοι, ἄσωτοι.»

-Αὔριο εἶναι τῆς Παναγίας μέ τό Παλαιό. Γυρίστε μέ τό Παλαιό, νηστέψτε, ἄθεοι, ἄσωτοι.

6. ΑΥΡΙΟ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ... ΨΕΥΤΟΓΙΟΡΤΑΣΑΤΕ ΕΣΕΙΣ

Ἡ Παναγιώτα Μπεζαντέ, 63 ἐτῶν, κάτοικος Καλαμάτας:

Γνώρισα τό Χαραλάμπη ὅταν ἤμουν κοπέλλα γύρω στά δεκαοχτώ. Ἐρχόταν συχνά στό χωριό μου, τό Κορυφάσιο. Ἐπειδή ἤξερε ὅτι ὁ πατέρας μου εἶχε πρόβατα, ἐρχόταν στό σπίτι μας καί ζητοῦσε μόνο ἀπό μένα, λάδι, τυρί, μυτζήθρα καί τοῦ τά ἔδινα. Ὁ λογισμός μου μοῦ ἔλεγε ὅτι αὐτός πρέπει νά ἦταν ὁ Χριστός. Αὐτά πού τοῦ ἔδινα, τά ἔδινα κρυφά ἀπό τή μητέρα μου καί τόν πατέρα μου. Κάποτε, πού πῆγα νά τοῦ δώσω παστό, μοῦ εἶπε:

-Αὐτό νά τό δώσεις νά τό φᾶνε τά σκυλιά.

Θυμᾶμαι ὅτι τά παιδιά τοῦ χωριοῦ μας τόν πετροβολοῦσαν. Αὐτός εἶχε ἓνα καλάμι στό χέρι του, τούς τό ἔδινε καί τούς ἔλεγε νά τόν χτυποῦν μέ τό δικό του καλάμι. Τόν θυμᾶμαι πάντοτε ἀχτένιστο, ξυπόλητο, ζωσμένο ἓνα τσουβάλι στή μέση, μ' ἓνα μεγάλο Σταυρό στό ἓνα χέρι καί στό ἄλλο ἓνα φαναράκι. Ὅταν γύρισα μέ τό Παλαιό, τόν συνάντησα στοῦ Παναγουλάκη. Κάποια μέρα τόν εἶδα στό δρόμο μ' ἓνα σακκί γεμάτο ντομάτες, κολοκύθια κι' ἓνα μπουγέλο μέ λάδι. Μοῦ τά ἔδωσε καί μοῦ εἶπε:

-Νά φᾶς ἐσύ καί τά παιδιά σου, καί σ' αὐτούς, πού εἶναι μέσα στό σπίτι σου, νά μή δώσεις, γιατί εἶναι παλιόσκυλα.

Συνέχιζε νά μοῦ δίνει πράγματα, ὅπουδήποτε μέ συναντοῦσε. Ἐρχόταν στό νοσοκομεῖο πού δούλευα, μέ ζητοῦσε

κι' ἔλεγε:

-Θέλω τήν Παναγιώτα.

-Χαραλάμψη μου, ποιά Παναγιώτα; Ὑπάρχουν πολλές μέ αυτό τό ὄνομα, τοῦ ἔλεγαν.

-Μιά εἶναι ἡ Παναγιώτα, ἔλεγε.

Μέ αυτό ἐννοοῦσε, ὅτι ὑπάρχουν πολλές μέ αυτό τό ὄνομα, ἀλλά μία εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη.

Στούς δρόμους φώναζε κι' ἔλεγε:

-Αὔριο ἀνοίγουν τά Οὐράνια, αὔριο εἶναι τῶν Φώτων ἢ αὔριο εἶναι τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ψευτογιορτάσατε ἐσεῖς.

Κάποτε εἶχε πάει στό πανηγύρι τῆς Χώρας. Μόλις τόν εἶδε ὁ κόσμος, ἄρχισε νά φωνάζει:

-Ὁ Χαραλάμψη, ὁ Χαραλάμψη!

Ὁ Χαραλάμψη ὅμως τούς ἔλεγε δυνατά.

-Αὔριο εἶναι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ὁ κόσμος καταλάβαινε ὅτι αὔριο εἶναι τοῦ Σταυροῦ μέ τό Παλαιό. Ὅλοι ὅμως τόν ἔλεγαν Ζουρλοχαραλάμψη.

7. ΕΒΛΕΠΕ ΑΠΟ ΜΑΚΡΥΑ !

Ἐλένη Κόντου, 47 ἐτῶν, ἀπό τῆ Χώρα Τριφυλλίας: Θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη ἀπό παιδάκι. Ἐρχόταν στό χωριό μου καί κοιμόταν στά ἐξωκκλήσια. Ἐλεγε στίς κοπέλλες νά μὴν κόβουν τά μαλλιά τους καί νά μὴν κάνουν κομμώσεις. Στήν αὐλή κάποιας κυρίας ἀπό τό χωριό μου, πού ἔμενε στή Μεσσήνη, ἀπάνω σ' ἓνα δέντρο εἶχε φτιάξει κρεββάτι, κι' ἐκεῖ εἶχε ὅ,τι τοῦ ἔδιναν, διάφορα πράγματα καί τρόφιμα. Αὐτός ἔφυγε καί γύρισε μετά ἀπό ἓνα μῆνα. Στό μεταξύ κάποια κοινή γυναῖκα τῆς περιοχῆς ἔμαθε ὅτι ὁ Χαραλάμψη εἶχε διάφορα πράγματα πάνω στό κρεββάτι τοῦ δέντρου κι' ἀνέβηκε νά τό

δεῖ. Ὅταν, στό μῆνα ἀπάνω, ἦρθε ὁ Χαραλάμψη, εἶπε στή συγχωριανή μου:

-Τί ἤθελε αὐτή ἡ βρωμιάρα καί μου πείραξε τά πράγματα;

Ἡ συγχωριανή μου ἀναρωτιόταν πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμψη ὅτι κάποια γυναῖκα ἀνέβηκε στό κρεββάτι, πού εἶχε φτιάξει πάνω στό δέντρο.

8. ΕΙΣΑΣΤΕ ΠΑΠΙΣΤΕΣ, ΨΕΥΤΕΣ !

Ἡ μοναχή Θεοδοσία, στό μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου, στήν Κορώνη, μᾶς εἶπε τά ἐξῆς: Εἶμαι καλόγρια στό μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἀπό τό 1940. Θυμᾶμαι καλά τό Χαραλάμψη, γιατί ἐρχόταν συχνά στό μοναστήρι. Ἦταν πάντοτε ξυπόλητος, ἀχτένιστος, ζωσμένος μέ σακκί στή μέση του καί ξύλινο Σταυρό στό λαιμό του. Ἀγαποῦσε πολύ τό γέροντα πάτερ Θεόδουλο καί τό μοναχό πάτερ Κυπριανό. Ὅταν ἐρχόταν μᾶς ἔφερνε κυδώνια, ντομάτες καί διάφορα ἄλλα ἐποχιακά. Μοῦ ἔδινε κάτι καί μου ἔλεγε:

-Δῶσ' το ἐκείνου ἢ ἐκείνης.

Ἐννοοῦσε τό γέροντα ἢ τή γερόντισσα, ὄνομα ὅμως δέν ἔλεγε.

Ὅταν ἤθελε νά κοινωνήσει, πήγαινε σ' ἓνα μικρό ξενῶνα πού εἶχαμε παλιά γιά τούς ἐπισκέπτες, ἔβγαζε τά σακκιά πού φοροῦσε, ζωνόταν μιά κουβέρτα στό σῶμα του, ἔριχνε καί μιά ἐπάνω του κι' ἐρχόταν καμαρωτός στήν ἐκκλησία νά κοινωνήσει. Κοιμόταν σέ μιά μικρή σπηλιά, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἀκόμη στήν εἰσοδο τοῦ παρεκκλησίου τοῦ μοναστηριοῦ μας. Ἡ σπηλιά εἶναι ἀκόμη, ὅπως τότε, μέ χῶμα, ὑγρασία καί σκοτάδι. Ἐπαιρνε κάποιο ροῦχο, τό ἔστρωνε καί κοιμόταν. Ὅπου κι' ἂν βρισκόταν, σέ

γνωστούς ἢ ἀγνώστους ἀνθρώπους, φώναζε:

-Εἴσαστε παπιστές, ψεῦτες! Σήμερα εἶναι αὐτή ἡ γιορτή καί ὄχι αὐτή πού λέτε ἐσεῖς.

Ὅταν κάναμε ἀγρυπνίες, γιά νά ξεκουράσουμε τά πόδια μας ἢ γιά νά κάνουμε μετάνοιες, βγάζαμε τά παπούτσια μας. Ἐρχόταν ξαφνικά μέσα στήν ἐκκλησία, ἔπαιρνε τά παπούτσια μας καί τά πετοῦσε ἔξω, ἀκόμα καί τῆς γερόντισσας. Ἄν μέσα στήν ἐκκλησία ἔβρισκε ἀκάθαρτο κερύ, τό ἔσπαζε, τό πετοῦσε ἔξω καί μᾶς μάλωνε νά μήν ἀνάβουμε ἀκάθαρτα κερύ. Δέν ἔτρωγε πολύ φαγητό, μόνο ἔπινε τσαῖ ἢ ζεστό κρασί. Θυμᾶμαι, ἔλεγε:

-Ἐλα ἴδω ἐσύ. Πήγαινε νά βράσεις κρασί καί νά μοῦ τό φέρεις.

Ἄν ἤθελε νά ζητήσει κάτι, γιά νά τό κάνει ἐλεημοσύνη, ἔλεγε:

-Δώστε μου ἓνα μπουκάλι λάδι (ἢ γάλα ἢ κρασί ἢ ψωμί ἢ ὄ,τι ἄλλο), γιά νά τό πάω σ' ἓνα χτικιάρη.

9. ΔΕΙΝΟΣ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Αγγελική Ζέρβα, 55 ἐτῶν, ἀπό τήν Καλαμάτα: Ὡς ἀδελφή νοσοκόμα, εἶχα νοσηλεύσει τό Χαραλάμπε πολλές φορές στό Νοσοκομεῖο τῆς Καλαμάτας. Ἐνῶ ἔπρεπε νά τρώει, γιατί ἦταν ἄρρωστος, αὐτός νήστευε πολύ, ἔτρωγε φιδέ, πατάτες βραστές καί ρύζι χωρίς λάδι.

Ἦταν ἡσυχος, πρᾶος, ἄκακος κι' ἐνέπνεε τό σεβασμό καί τή συμπάθεια. Ὅλοι στό νοσοκομεῖο τόν σέβονταν. Δέν ἔδινε καθόλου τήν ἐντύπωση παράφρονος ἀνθρώπου, γιά νά προκαλέσει εἰρωνεῖες καί πειράγματα. Δίπλα ἀπό τό κρεβάτι του ἦταν πάντα ἀναμμένο τό φαναράκι. Δεινός ὁμολογητής τῆς Ὁρθοδοξίας καί γενικῶς τῶν εὐαγγε-

λικῶν καί πατερικῶν διδασκαλιῶν. Λίαν φιλακόλουθος καί ἐνδιέτριβε εἰς ἱερούς ναούς. Εἶχε ἐπισκεφθεῖ ὅλα τά ἐξωκκλήσια καί εἶχαν δεχθεῖ τίς φροντίδες του, ἄναμμα καντηλιῶν καί καθαριότητα. Λίαν ἐλεήμων καί φιλεύσπλαχνος. Ὅ,τι συγκέντρωνε ἀπό τίς ἐλεημοσύνες πρὸς αὐτόν, τά διαμοίραζε στούς ἔχοντας ἀνάγκη, στηρίζων αὐτούς καί μέ λόγους καί μέ ἔργα ἀγάπης, συμπαραστάσης καί παρηγοριᾶς. Ἄεικίνητος δρομεύς ἔργων καλῶν, ἐργαζόμενος χωρίς νά ὑπολογίζει ἀποστάσεις καί καιρικές συνθήκες. Πολλοί ἔλεγαν ὅτι περπατοῦσε χωρίς νά πατάει στό ἔδαφος, γιατί ἔκανε μεγάλες ἀποστάσεις σέ μικρό χρόνο. Στήν περιβολή ἦτο ἀτημέλητος, ζωσμένος μέ λινάτσες, ἄνιφτος, ἀκούρευτος, ἀχτένιστος. Ἄπ' αὐτή τήν ἐμφάνιση ἀποκόμιζε τόν τίτλο τοῦ σαλοῦ, ἐνῶ ἦτο σώφρων καί νηφάλιος. Ὅταν ἤθελε νά κοινωνήσει - καί κοινωνοῦσε συχνά - ἀφαιροῦσε τά ράκη καί τυλίγετο μ' ἓνα λευκό σεντόνι κρατῶντας ἓνα ἀναμμένο φανάρι, πού εἶχε πάντα μαζί του. Τό φαναράκι ἦτο ἀχώριστος σύντροφος καί ὁδηγός του καί ἦτο πάντοτε ἀναμμένο στό χέρι του. Εἶχε τέλη ἀνώδυνα καί εἰρηνικά, ἀναμφιβόλως καί καλήν ἀπολογία καί ὁ Κύριος ἐτοίμασε γι' αὐτόν μιά κηδεῖα μοναδική καί ἐπίσημη. Πολύς κόσμος, πού τό ἔμαθε, ἔσπευσε νά τόν κατευοδώσει, μεταξύ αὐτῶν καί ἐκλεκτοί πολῖτες, ὅπως ὁ πρῶην Δήμαρχος τῆς Καλαμάτας Κωνσταντῖνος Κουτουμάνος. Ὁ ἅγιος γέροντας Χριστόφορος ἔλεγε μέ θαυμασμό:

-Οὔτε ὁ Νομάρχης δέν θά εἶχε τέτοια κηδεῖα.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καί ἀείμνηστε Ἅγιε διά Χριστόν σαλέ, σεβάσμιε γέροντα Χαραλάμπε.

10. ΣΑΣ ΓΝΩΡΙΖΩ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΟΥΤΕ ΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Η μοναχή Σταυρούλα Ἀρβανίτη, 71 ἐτῶν, ἀπό τό Νεοχώριο Λεύκτρου:

Γνώρισα τό Χαραλάμπη κάποια φορά στό πανηγύρι τῆς Θουρίας τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, πού εἶχα πάει μέ τόν πατέρα μου. Ἡ ἐμφάνισή του μοῦ ἔκανε πολύ ἐντύπωση, φοροῦσε μεγάλο ξύλινο Σταυρό, τά μαλλιά του ἦταν κατσαρά καί μακρῶν, χρῶμα σάν χρυσαφί. Τόν εἶδα καί τόν ἄκουσα, πού ἔλεγε δυνατά:

-Δέν εἶναι σήμερα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Εἶναι μετά ἀπό δεκατρεῖς ἡμέρες.

Πρὶν εἰκοσιδύο χρόνια πολλοί Ὀρθόδοξοι πήγαμε μαζί στόν Προφήτη Ἡλία στόν Ταῦγετο. Ἐκεῖ ἔγινε ἓνα θαῦμα. Εἶδαμε ἀκτίνες φωτός ἀπό τον οὐρανό, κλαίγαμε καί φωνάζαμε ἀπό τή χαρά μας. Ὄταν κατεβήκαμε μετά στήν Καλαμάτα, συνάντησα τό Χαραλάμπη ἔξω ἀπό τό μοναστήρι καί μοῦ εἶπε:

-Τόν πήρατε τό μισθό σας. Σᾶς ἐπεσκίασε ἡ Ἁγία Τριάδα.

Κάποια ἐποχή ἐκλογῶν κάποιος συγγενής μου εἶχε βάλει ὑποψηφιότητα γιά πρόεδρος τοῦ χωριοῦ. Ἐγώ μέχρι τότε εἶχα ψηφίσει μόνο δύο φορές κι' ἔβγαλα ἀπόφαση νά μήν ξαναψηφίσω, γιατί θά γινόμεουν καλόγρια. Τήν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν ἔφυγα μ' ἓνα μοσχαράκι ἀπό τό χωριό ὅλη τήν ἡμέρα, γιά νά μήν ψηφίσω. Τό βράδυ, ὅταν γύρισα, μοῦ εἶπε ἡ ἀδερφή μου νά μή βγῶ ἔξω στό χωριό, γιατί ὁ ὑποψήφιος πρόεδρος-συγγενής μου ἦταν πολύ νευριασμένος μαζί μου. Ἄν δέν πήγαινες τότε νά ψηφίσεις, δέν σέ τιμωροῦσαν, ὅπως τώρα. Μετά ἀπό λίγες ἡμέρες πήγα στήν Καλαμάτα. Θυμᾶμαι, ἦταν κοντά τό Πάσχα ἐκείνης τῆς χρονιάς. Ὁ Χαραλάμπη, μόλις μέ εἶδε, μοῦ εἶπε:

-Ἄν πήγαινες νά ψηφίσεις, ὁ Θεός δέ σέ συχώραγε. Ὄταν τό ἄκουσα αὐτό, σκεφτόμουν πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμης ὅτι δέν πήγα νά ψηφίσω καί ὅτι, ἂν ψήφιζα, ὁ Θεός δέ θά μέ συγχωροῦσε.

Θυμᾶμαι, κάποτε τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἔπεσε πολλή βροχή ἔξω. Μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας κάποιες γυναῖκες συζητοῦσαν μέσα στήν ἐκκλησία γιά τό Χαραλάμπη. Κάποιος Ὀρθόδοξος, Ἀθανάσιος Καραχάλιος, ἄκουσε τή συζήτηση καί μᾶς εἶπε:

Θά σᾶς πῶ κι' ἐγώ γιά τό Χαραλάμπη. Ἐβαλα μέ τό νοῦ μου ὅτι ὁ Χαραλάμης εἶχε πάθει ἀπό ἔρωτα. Αὐτό ἄκουγα ἀπό τόν κόσμον καί τό πιστεῦνα κι' ἐγώ. Τό Πάσχα μοῦ εἶπε:

-Θᾶρθω νά φᾶμε μαζί στό σπίτι σου.

-Νᾶρθεις, Χαραλάμπη μου, τοῦ εἶπα.

Πράγματι ἦρθε καί μετά τό φαγητό μοῦ εἶπε:

-Ἐμένα νά μοῦ στρώσεις στόν ἀχυρῶνα.

Σέ καμμιᾶ ὥρα ὁ Χαραλάμης σηκώθηκε καί μοῦ φώναξε:

-Ἐλα ἐδῶ.

Τόν εἶδα μέ τό φανάρι στό χέρι νά φεύγει ἀπό τό σπίτι μου χωρίς νά πατάει στό ἔδαφος!

Κάποια ἄλλη φορά, θυμᾶμαι, ἀπό περιέργεια τόν ρώτησα:

-Πόσο χρονῶν εἶσαι; Ἐκατό;

Αὐτός μοῦ εἶπε:

-Τί σέ νοιάζει ἐσένα αὐτό; Τό ξέρεις ὅτι τώρα κολλάζεις;

Δυό χρόνια πρὶν κοιμηθεῖ, μοῦ εἶπε:

-Ἐγώ, ὅταν κοιμηθῶ, ὁ κόσμος θά πάει χειρότερα.

Θά κυριεύσει ἡ πορνεία καί ἡ ἀτιμία.

Στό χωριό μου, πού ἐρχόταν, μοῦ ἔλεγε:

-Σᾶς γνωρίζω ἀπό μακρῶν, γιατί ἔχουτε τό Σταυρό τοῦ Κυρίου στό μέτωπο.

10. ΣΑΣ ΓΝΩΡΙΖΩ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΟΥΤΕ ΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Η μοναχή Σταυρούλα Ἀρβανίτη, 71 ἐτῶν, ἀπό τό Νεοχώριο Λεύκτρου:

Γνώρισα τό Χαραλάμπη κάποια φορά στό πανηγύρι τῆς Θουρίας τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, πού εἶχα πάει μέ τόν πατέρα μου. Ἡ ἐμφάνισή του μοῦ ἔκανε πολύ ἐντύπωση, φοροῦσε μεγάλο ξύλινο Σταυρό, τά μαλλιά του ἦταν κατσαρά καί μακρῶν, χρῶμα σάν χρυσαφί. Τόν εἶδα καί τόν ἄκουσα, πού ἔλεγε δυνατά:

-Δέν εἶναι σήμερα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Εἶναι μετά ἀπό δεκατρεῖς ἡμέρες.

Πρὶν εἰκοσιδύο χρόνια πολλοί Ὀρθόδοξοι πήγαμε μαζί στόν Προφήτη Ἡλία στόν Ταῦγετο. Ἐκεῖ ἔγινε ἓνα θαῦμα. Εἶδαμε ἀκτίνες φωτός ἀπό τον οὐρανό, κλαίγαμε καί φωνάζαμε ἀπό τή χαρά μας. Ὄταν κατεβήκαμε μετά στήν Καλαμάτα, συνάντησα τό Χαραλάμπη ἔξω ἀπό τό μοναστήρι καί μοῦ εἶπε:

-Τόν πήρατε τό μισθό σας. Σᾶς ἐπεσκίασε ἡ Ἁγία Τριάδα.

Κάποια ἐποχή ἐκλογῶν κάποιος συγγενής μου εἶχε βάλει ὑποψηφιότητα γιά πρόεδρος τοῦ χωριοῦ. Ἐγώ μέχρι τότε εἶχα ψηφίσει μόνο δύο φορές κι' ἔβγαλα ἀπόφαση νά μήν ξαναψηφίσω, γιατί θά γινόμουν καλόγρια. Τήν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν ἔφυγα μ' ἓνα μοσχαράκι ἀπό τό χωριό ὅλη τήν ἡμέρα, γιά νά μήν ψηφίσω. Τό βράδυ, ὅταν γύρισα, μοῦ εἶπε ἡ ἀδερφή μου νά μή βγῶ ἔξω στό χωριό, γιατί ὁ ὑποψήφιος πρόεδρος-συγγενής μου ἦταν πολύ νευριασμένος μαζί μου. Ἄν δέν πήγαινες τότε νά ψηφίσεις, δέν σέ τιμωροῦσαν, ὅπως τώρα. Μετά ἀπό λίγες ἡμέρες πήγα στήν Καλαμάτα. Θυμᾶμαι, ἦταν κοντά τό Πάσχα ἐκείνης τῆς χρονιάς. Ὁ Χαραλάμπη, μόλις μέ εἶδε, μοῦ εἶπε:

-Ἄν πήγαινες νά ψηφίσεις, ὁ Θεός δέ σέ συχώραγε. Ὄταν τό ἄκουσα αὐτό, σκεφτόμουν πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμης ὅτι δέν πήγα νά ψηφίσω καί ὅτι, ἂν ψήφιζα, ὁ Θεός δέ θά μέ συγχωροῦσε.

Θυμᾶμαι, κάποτε τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἔπεσε πολλή βροχή ἔξω. Μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας κάποιες γυναῖκες συζητοῦσαν μέσα στήν ἐκκλησία γιά τό Χαραλάμπη. Κάποιος Ὀρθόδοξος, Ἀθανάσιος Καραχάλιος, ἄκουσε τή συζήτηση καί μᾶς εἶπε:

Θά σᾶς πῶ κι' ἐγώ γιά τό Χαραλάμπη. Ἐβαλα μέ τό νοῦ μου ὅτι ὁ Χαραλάμης εἶχε πάθει ἀπό ἔρωτα. Αὐτό ἄκουγα ἀπό τόν κόσμο καί τό πιστεῦα κι' ἐγώ. Τό Πάσχα μοῦ εἶπε:

-Θᾶρθω νά φᾶμε μαζί στό σπίτι σου.

-Νᾶρθεις, Χαραλάμπη μου, τοῦ εἶπα.

Πράγματι ἦρθε καί μετά τό φαγητό μοῦ εἶπε:

-Ἐμένα νά μοῦ στρώσεις στόν ἀχυρῶνα.

Σέ καμμιά ὥρα ὁ Χαραλάμης σηκώθηκε καί μοῦ φώναξε:

-Ἐλα ἐδῶ.

Τόν εἶδα μέ τό φανάρι στό χέρι νά φεύγει ἀπό τό σπίτι μου χωρίς νά πατάει στό ἔδαφος!

Κάποια ἄλλη φορά, θυμᾶμαι, ἀπό περιέργεια τόν ρώτησα:

-Πόσο χρονῶν εἶσαι; Ἐκατό;

Αὐτός μοῦ εἶπε:

-Τί σέ νοιάζει ἐσένα αὐτό; Τό ξέρεις ὅτι τώρα κολλάς;

Δυό χρόνια πρὶν κοιμηθεῖ, μοῦ εἶπε:

-Ἐγώ, ὅταν κοιμηθῶ, ὁ κόσμος θά πάει χειρότερα.

Θά κυριεύσει ἡ πορνεία καί ἡ ἀτιμία.

Στό χωριό μου, πού ἐρχόταν, μοῦ ἔλεγε:

-Σᾶς γνωρίζω ἀπό μακρῶν, γιατί ἔχουτε τό Σταυρό τοῦ Κυρίου στό μέτωπο.

Μ' αυτό έννοούσε, ότι βλέπει στό μέτωπο τών Ὁρθοδόξων (πού ακολουθοῦν τό Παλαιό Ἐορτολόγιο) Σταυρό.

3. «Ὅταν κοιμηθῶ, ὁ κόσμος θά πάει χειρότερα. Θά κυριεύσει ἡ πορνεία καί ἡ ἀτιμία.»

11. ΚΡΑΤΑ ΤΟ ΤΣΕΚΟΥΡΙ, ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙ

Συγκλονιστικά τά ὅσα ἀφηγεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Παυλίδης, 63 ἐτῶν, ἀπό τήν Καστανέα, δήμου Λεύκτρου, στή Μάνη:

Γνώρισα τό Χαραλάμπη στή μεγάλη πείνα, στήν κατοχή, τότε πού πέρασε ἀπό τή Σαϊδῶνα καί σταμάτησε στό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ. Εἶχε ἀγοράσει αὐτό τό μοναστήρι κάποιος ἀπό τό κράτος τήν ἐποχή τοῦ Ὄθωνα. Ἀπόγονοι αὐτοῦ, περί τά ἐπτά ἄτομα, τήν ἡμέρα πού

ἔφτασε ὁ Χαραλάμης στό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ, ἔκοβαν ἕνα κυπαρίσσι. Τό κυπαρίσσι αὐτό εἶχε μεγάλο ὕψος, περί τά ἑκατό μέτρα, καί πάχος πάνω ἀπό ἕνα μέτρο. Ὅταν τοὺς εἶδε ὁ Χαραλάμης, τοὺς μάλωσε καί τοὺς εἶπε νά μὴν κόψουν τό κυπαρίσσι, γιατί θά ἀμαρτήσουν. Αὐτοὶ ὅμως τόν περιγελοῦσαν καί συνέχισαν νά κόβουν. Τότε ὁ Χαραλάμης τοὺς εἶπε, καί εἰδικά στόν ἀρχηγό τους:

-Κράτα τό τσεκούρι αὐτό, κάποια μέρα θά χρειαστεῖ. Ὅποιος βάλει στό σπίτι του ξυλεια ἀπό τό κυπαρίσσι τοῦ μοναστηριοῦ, θά καεῖ τό σπίτι του.

Ὅλη τήν ἡμέρα χτυποῦσαν, ἀλλά τό κυπαρίσσι δέν ἔπεσε. Τή νύχτα ὅμως, μετὰ ἀπό ἀέρα, ἄκουσαν μέχρι τήν Καρδαμύλη τό βογγητό τοῦ πεσίματος. Ὅσοι χωρικοὶ τῆς Σαϊδῶνας χρησιμοποίησαν ξυλεια ἀπό τό κυπαρίσσι τοῦ μοναστηριοῦ, κήκαν τά σπίτια τους, ὅταν ἦρθαν οἱ Ἴταλοὶ στό χωριό.

Μετὰ ἀπό δέκα περίπου χρόνια, κάποια βραδυά ὁ γιός τοῦ ἀρχηγοῦ, πού εἶχε κόψει τό κυπαρίσσι, παρεξηγήθηκε μέ κάποιους χωρικούς στό καφενεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἐφυγε καί πῆγε στό σπίτι του νά κοιμηθεῖ. Τή νύχτα ὁ πατέρας του (ὁ ἀρχηγός) ἔκανε λάθος καί, ἀντί νά βγεῖ ἀπό τήν πόρτα, γιά νά πάει στήν τουαλέττα, βγήκε ἀπό τό παράθυρο κι ἔπεσε πάνω στήν κληματαριά. Ὁ γιός του ἀκούγοντας τό θόρυβο νόμισε ὅτι ἦρθαν στό σπίτι του αὐτοί, μέ τοὺς ὁποίους εἶχε παρεξηγηθεῖ στό καφενεῖο. Ἀρπάζει τό ὄπλο καί ρίχνει, μέ ἀποτέλεσμα νά σκοτώσει ἄθελά του τόν πατέρα του (αὐτόν πού ἔκοψε τό κυπαρίσσι καί κοροΐδευε τό Χαραλάμπη).

Τό πρωῖ ἦρθε ἡ Χωροφυλακή καί ὁ ἱατροδικαστής εἶπε νά κάνουν νεκροψία. Γιά νά τεμαχίσουν τό νεκρό, χρησιμοποίησαν τό τσεκούρι, πού ἔκοψε καί λιάνισε τό κυπαρίσσι στό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ! Ὁ Χαραλάμης ὅ,τι

είχε προφητεύσει, πραγματοποιήθηκε. Ὁ Χαραλάμης, ὅπου συναντοῦσε τήν οἰκογένεια αὐτή, πού εἶχε κόψει τό κυπαρίσσι, τούς ἔλεγε νά μετανοήσουν γι' αὐτό πού ἔκαναν καί γιά ἄλλες ἁμαρτίες, πού εἶχαν διαπράξει μέσα στό μοναστήρι, ἀφοῦ ἦταν δικό τους καί τό χρησιμοποιοῦσαν σάν σπίτι τους. Μέ τό κόψιμο τοῦ κυπαρισσιοῦ συνέβησαν πολλά ἀτυχήματα στό χωριό. Τήν ἐποχή τῆς κατοχῆς σκοτώθηκαν ἀπό τό χωριό ἑβδομήντα ἄτομα. Οἱ Ἴταλοί χτύπησαν τό μοναστήρι μέ ὄλμους, γιατί νόμισαν ὅτι ἐκεῖ ἦταν ἀντάρτες καί τοῦ ἔκαναν πολλές ζημιές. Ἀπό τό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ ὁ Χαραλάμης συνέχισε καί πήγε μέ τά πόδια στόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο. Ἐκατό μέτρα πρῖν φτάσει, ἔπεσε στό ἔδαφος καί πήγαινε γονατιστός στόν Ἅγιο. Στό ἐνδιάμεσο τόν εἶδαν τέσσερα σκυλιά καί ἄρχισαν νά γαυγίζουν. Ὅταν τούς ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, ἔφυγαν χωρίς νά γαυγίζουν. Ἐρχόμενος στήν ἐκκλησία δέν τή βρῆκε καθαρή καί ἄρχισε νά μαλώνει τόν πατέρα μας, μέ τόν ὁποῖο γνωριζόταν ἀπό παλιά. Ἐγώ τότε ἤμουν γύρω στά δέκα. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση πού αὐτός ἔτρωγε τό μουχλιασμένο ψωμί κι' ἐμᾶς μᾶς ἔδινε τό καλό. Τόν θυμᾶμαι μέ τή λινάτσα στή μέση, ἀχτένιστο, ξυπόλητο, μέ Σταυρό στό χέρι καί στό λαιμό. Τόν καιρό μετά τήν κατοχή ἤμουν ἐπιστρατευμένος ἀπό τό κράτος. Μαζί μέ ἄλλους ἔκανα νυχτερινό περίπολο, γιατί οἱ ἀντάρτες χτυποῦσαν τά Τμήματα τῆς Χωροφυλακῆς. Σέ κάποιο νυχτερινό περίπολο στά Γιάννιτσα (ἢ Ἐλαιοχώρι), εἶδαμε νά ἔρχεται κάποιος μέ φῶς. Φωνάζαμε ποιός ἦταν, ἀλλά δέν μᾶς ἀπαντοῦσε. Ἀρχίσαμε νά τοῦ ρίχνωμε πολλές σφαῖρες, στρατός καί χωροφύλακες, χωρίς νά ξέρουμε βέβαια ποιός ἦταν. Ὅταν ὁμως πλησίασε πολύ, τόν γνωρίσαμε καί θυμᾶμαι μᾶς εἶπε:

-Δέ φοβᾶμαι τά ὄπλα σας, γιατί ὁ Θεός εἶναι μαζί μου.

Κάποτε πάλι, στό Σταθμό Χωροφυλακῆς τῆς Καρδαμύλης, ἐπειδή ἦταν ἀχτένιστος καί ἄπλυτος, λέγαμε ὅτι θά εἶχε ψεῖρες. Ὅχτώ χωροφύλακες τόν ἔπιασαν, γιά νά τόν κουρέψουμε καί μέ τήν πρώτη ψαλλιδιά τόν ἀφήσαμε, γιατί φοβηθήκαμε. Ὅλοι μας εἶχαμε κόνιδες καί ψεῖρες, ἀλλά ὁ Χαραλάμης δέν εἶχε!

Κάποτε πέρασε καί ἀπό τό σπίτι μου. Εἶχα τό κορίτσι μου ἄρρωστο, εἶχε ψώρα. Προσευχήθηκε στό Θεό καί τό κορίτσι ἔγινε καλά.

12. ΑΠΟ ΜΕΝΑ ΚΕΡΔΙΣΕΣ ΤΟ ΛΑΧΕΙΟ

Ο Ἄνδρόνικος Καραμπάγιας, 81 ἐτῶν, ἀπό τήν Καλαμάτα, ἀναπολεῖ:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμης ἀπό μικρό παιδάκι, πού πήγαινε στά πανηγύρια καί χόρευε καί ἔκανε τόν Ἅγιο Ἄνδρέα, τόν διά Χριστόν σαλό.

Κάποτε ὁ Χαραλάμης πήγαινε στό Μυστρά. Στήν περιοχή Γιαννιές τῆς Καλαμάτας, τόν συνάντησαν τρεῖς καβαλλαρέοι, τοῦ ἔδωσαν κάτι καί τό ἔβαλε στό σακκούλι του. Τόν χαιρέτησαν καί τοῦ εἶπαν ὅτι ἔφευγαν γρήγορα, γιά νά πᾶνε στό Μυστρά. Ἡ συνάντηση αὐτή ἔγινε στίς ἑννέα τό πρωῖ. Ὅταν οἱ καβαλλαρέοι ἔφτασαν στό Μυστρά εἶδαν τό Χαραλάμης μπροστά τους. Τούς ἔκανε τρομερή ἐντύπωση, αὐτοῖ μέ τ' ἄλογα νά φτάσουν ἀργότερα ἀπό τό Χαραλάμης, πού βάδιζε μέ τά πόδια. Ρώτησαν τί ὥρα ἔφτασε ὁ Χαραλάμης καί τούς εἶπαν στίς ἑννέα τό πρωῖ. Ὁ Θεός τόν εἶχε μεταφέρει σέ χρόνο μηδέν, ἀοράτως, στό Μυστρά.

Θυμᾶμαι κάποτε, τότε πού εἶχα τό κυλικεῖο στό παλιό ΚΤΕΛ, ὁ Χαραλάμης ἐρχόταν καί τοῦ ἔδινε μπουκάλια, πού μοῦ ζητοῦσε γιά νά βάλει λάδι ἢ Ἁγιασμό. Κάποιοι

Καλαματιανοί και ή Χωροφυλακή ακόμα, μέ κυνηγοῦσαν πολύ νά μέ έξοντώσουν, έπειδή ακολουθοῦσα τό Παλαιό, μιλοῦσα γιά τό Παλαιό και στό κυλικεῖο εἶχα και ήμερολόγιο μέ τό Παλαιό. Ἦμουν πολύ στεναχωρημένος και τό βράδυ, ξημερώνοντας τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, επικαλέστηκα τόν Ἅγιο Χαράλαμπο και εἶπα:

-Ἄγιε τοῦ Θεοῦ Χαράλαμπε, ἄν ἔχουν δίκιο οἱ διώκτες μου, νά τιμωρηθῶ ἐγώ, ἄν ὄχι, βοήθησέ με νά κερδίσω τό λαχεῖο.

Ζήτησα τό λαχεῖο, γιατί κάποιοι ἔβαζαν στό διαγωνισμό, γιά τό ποιός θά πάρει τό κυλικεῖο τοῦ ΚΤΕΛ, πολλά χρήματα μέ σκοπό νά μέ χρεωκοπήσουν ἢ νά μέ ἀναγκάσουν νά τό παρατήσω. Τό πρωῖ κέρδισα στό λαχεῖο πενήντα χιλιάδες δραχμές. Αυτό εἶχα ζητήσει ἀπό τόν Ἅγιο και μοῦ τό ἔδωσε. Μετά πέρασε και ὁ Χαραλάμπης και χωρίς νά ξέρει τίποτα, μοῦ εἶπε:

-Ἀπό μένα κέρδισες τό λαχεῖο, γιατί σοῦ ζητοῦσα μπουκάλια, γιά νά βάζω λάδι και Ἁγιασμό και μοῦ τά ἔδινες.

Ὁ Χαραλάμπης ἐρχόταν και στό σπίτι μου. Τοῦ ἔδινα φαγητό και ὅ,τι ἔμενε στό πιάτο του τό ἔπαιρνε, τό ἔβαζε στό σακκούλι του και τό ἔδινε στούς τσοπαναρέους. Κάποτε εἶχα πάει νά τόν δῶ στό νοσοκομεῖο, γιατί ἦταν πολύ ἄρρωστος, γιά πεθαμό. Τοῦ ἔδωσα κάτι. Μετά ἀπό τρεῖς ἡμέρες βγήκε ἀπό τό νοσοκομεῖο κι' αὐτά, πού τοῦ εἶχα δώσει, τά μοίρασε. Πολλοί ἄνθρωποι τόν σέβονταν και τόν ἀγαποῦσαν πολύ.

13. Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ ΕΙΠΕ ΝΑ ΦΟΡΑΩ ΠΑΛΙΟΡΡΟΥΧΑ !

Ιλαρή και συνάμα παράδοξη ή διήγηση τοῦ Παναγιώτη Μπεσή, 81 ἐτῶν, κατοίκου Καλαμάτας: Γνώρισα τό Χαραλάμπε πρὶν ἀπό ἐξήντα πέντε χρόνια. Εἶχα καφενεῖο στήν ὁδὸ Φαρῶν, ἀπέναντι ἀπό τό κρεοπωλεῖο τοῦ Κούτρου. Μέ κάποιους εἶχαμε προμελετημένο σχέδιο: Μόλις τόν δοῦμε, νά τόν πιάσουμε και νά τόν κάνουμε ἄνθρωπο. Κάποια μέρα ὁ Χαραλάμπης πέρασε ἔξω ἀπό τό μαγαζί μου. Μαζί μέ τρία-τέσσερα ἄτομα τόν ἀρπάξαμε, τόν γδύσαμε, τοῦ κάψαμε τά ροῦχα μέ πετρέλαιο, τόν βάλαμε μέσα σέ μιά σκαφίδα και τοῦ κάναμε μπάνιο. Ἄφοῦ τόν λούσαμε, εἶχαμε κουρέα και τόν κουρέψαμε, τόν ξυρίσαμε, τοῦ φορέσαμε κουστοῦμι, γραβάτα, παπούτσια και τόν ἀφήσαμε ἐλεύθερο. Ὅση ὥρα τοῦ κάναμε ὅλα αὐτά, ἀντιδροῦσε, ἀλλά ἐμεῖς εἴμαστε περισσότεροι και τοῦ κάναμε ὅ,τι θέλαμε. Μετά ἀπό μιά ὥρα ὁ Χαραλάμπης ἦρθε στό μαγαζί ξυπόλητος, μέ μιά λινάτσα στή μέση, κουρελιάρης, ὅπως ἦταν πρὶν, και, θυμωμένος, μᾶς εἶπε:

-Ὁ Θεός μου εἶπε νά φοράω παλιόρρουχα, ὄχι κουστοῦμια!

Τά ροῦχα, πού τοῦ εἶχαμε φορέσει, κάπου τά ἔδωσε.

14. ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, ΟΧΙ ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΓΙΟΡΤΑΣΑΤΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΣΣΩΝΟΥΣ

Ιωάννα Μπεσή, 81 ἐτῶν, ἀπό τήν Ἀλαγονία, κάτοικος Καλαμάτας: Γνώρισα τό Χαραλάμπε πρὶν ακόμα παντρευτῶ, δηλαδή πρὶν ἀπό ἐξήντα χρόνια. Ὅταν περνοῦσε ἀπό τήν Ἀλα-

4. «Ὁ Θεός μου εἶπε νά φοράω παλιόρρουχα, ὄχι κουστούμια.»

γονία, ἐρχόταν καί ἀπό τό σπίτι μας. Κάποτε, θυμάμαι, τοῦ εἶχαμε στρώσει νά κοιμηθεῖ στό πατρικό μου σπίτι στό χωριό. Τή νύχτα ξυπνήσαμε καί δέν ὑπῆρχαν πουθενά οὔτε τά ρούχα οὔτε ὁ Χαραλάμης. Ἄνησυχήσαμε πολύ. Τό πρωῖ τόν βρήκαμε. Εἶχε πάρει τά ρούχα καί εἶχε πάει νά κοιμηθεῖ ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία τοῦ ἐπάνω χωριοῦ, τόν Ἅγιο Δημήτριο. Θυμάμαι, ὅταν ἐρχόταν στήν Ἄλαγονία, φώναζε κι' ἔλεγε:

-Τώρα εἶναι Δεκαπέντε Αὐγούστου, τῆς Παναγίας, ὄχι τότε πού νηστεύατε καί γιορτάσατε ἐσεῖς μέ τούς Μασσώνους.

Τούς φοβέριζε ὅλους καί τούς ἔλεγε:

-Μετανοεῖτε, θά γίνει πόλεμος.

Στίς γυναῖκες ἔλεγε:

-Γιατί ἐρχόσαστε στήν ἐκκλησία μέ κοντά φορέματα καί χωρίς μανίκια;

Κάποια ἐποχή ἐρχόμαστε μέ τό σύζυγό μου ἀπό τήν Ἄλαγονία στήν Καλαμάτα κι' ἔκανε, θυμάμαι, πολλή ζέστη. Ὄταν φτάσαμε στήν Καλαμάτα, πήγαμε στό οἰκόπεδό μας, πού ἦταν κοντά στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη καί καθήσαμε νά ξεκουραστούμε σέ κάποιες πέτρες. Εἶδαμε δίπλα μας πορτοκάλια καί ρωτήσαμε δυό καλόγριες, πού ἔμεναν δίπλα στό οἰκόπεδό μας, ἄν ἤξεραν τίνος ἦταν τά πορτοκάλια. Μᾶς εἶπαν ὅτι ἐκεῖ πού καθόμαστε ἐμεῖς, καθόταν πρό ὀλίγου ὁ Χαραλάμης. Ἐκείνη τή στιγμή τά πορτοκάλια ἦταν γιά μᾶς συχώριο, ὅπως εἴμαστε κουρασμένοι ἀπό τήν ὁδοιπορία. Θυμάμαι κάποτε, πού εἶχε ἔρθει στό σπίτι μας στήν Καλαμάτα, μοῦ εἶχε πει:

-Ὁ σατανᾶς μέ πῆγε χτυπώντας καί μέ βροχή μέχρι τήν κορυφή τοῦ Πάρνωνα.

15. ΘΑ ΑΝΤΑΜΩΣΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Συγκινητική ή αφήγηση της Χρυσαιίδας Σταθοπούλου, 60 ετών, από τη Θουρία.

Γνώρισα τό Χαραλάμπη από μικρό παιδί. Όταν ζούσε ο παππούς μου, έρχόταν στό σπίτι μας. Κοιμόταν, έτρωγε, άφηνε τά πράγματά του και γύριζε και τά έπαιρνε.

Τόν θυμάμαι μ' ένα τσουβάλι στή μέση, μέ τά μαλλιά του μπερδεμένα και αλουστα, μέ Σταυρό στό λαιμό και στό χέρι, και μ' ένα σακκούλι στόν ώμο του. Έρχόταν στήν έμπορο-ζωοπανήγυρη της Θουρίας, πού διαρκούσε πέντε μέρες, κάνοντας τόν τρελλό. Χόρευε κρατώντας ένα ποτήρι στό χέρι, χωρίς όμως νά πίνει. Έλεγε δυνατά στό πλήθος του κόσμου:

-Δέν είναι τώρα τών Αγίων Αποστόλων, αλλά έπειτα από δεκατρείς ήμέρες.

Πάντοτε, όποιαδήποτε ήμέρα και ώρα, όποιον έβρισκε, σέ όποιεσδήποτε γειτονιές περνούσε, σέ γνωστούς και άγνωστούς, τούς έλεγε:

-Αυτή ή γιορτή είναι σήμερα, όχι αυτή πού λέτε έσείς.

Τήν εποχή πού άρχισε τήν έρημική ζωή, κατέβαινε από ένα ύψωμα μιά γυναίκα μέ τό μικρό παιδί της και πήγαινε από τη Θουρία στό χωριό Αιθέα, σέ μιά γιατρίνα πρακτική, γιατί τό παιδί της ήταν άρρωστο. Βλέποντας ξαφνικά τό Χαραλάμπη μπροστά της φοβήθηκε και πήγε νά φύγει γρήγορα. Ό Χαραλάμπος της είπε:

-Στάσου, μή φεύγεις. Μου δίνεις τό παιδί, νά τό βαπτίσω;

Αυτή του άπάντησε:

-Είναι βαπτισμένο.

Ό Χαραλάμπος της είπε:

-Δέ φτάνει πού δέ μου τό δίνεις, λές και ψέμματα. Νά τό βαπτίσεις τό γρηγορότερο, γιατί θά πεθάνει.

Πράγματι, τό παιδί της πέθανε.

Ό Χαραλάμπος δέν ήθελε νά του ρωτάνε τήν ηλικία του. Μιά φορά, πού είχε έρθει στό σπίτι μου νά πάρει τό λάδι πού είχε αφήσει, μιά δασκάλα τόν ρώτησε πόσων χρόνων είναι, και αυτός της άπάντησε:

-Κοίταξε τή δουλειά σου και δέ θέλω συζήτηση.

Έχω άκούσει ότι μιά νύχτα προσευχόταν στήν παραλία του Πεταλιδίου. Οι ψαράδες πού ψάρευαν μέσα στή θάλασσα, είδαν φώς από τόν ουρανό νά κατεβαίνει στήν παραλία. Βγήκαν έξω άπορημένοι νά δούν τί συμβαίνει. Είδαν τό Χαραλάμπη στήν παραλία γονατισμένο νά προσεύχεται και νά λούζει τό κεφάλι του φώς.

Έχω άκούσει άκόμη, ότι πήγε στό σπίτι κάποιου χωρικού και του έστρωσε νά κοιμηθεί. Τό πρωϊ, νυχτούλια, είδε τό Χαραλάμπη νά φεύγει χωρίς νά πατάει στό έδαφος.

Τό 1968 πέθανε ή μητέρα μου. Μέ είδε ό Χαραλάμπος στό μοναστήρι του Παναγουλάκη μέ μαύρα ρούχα, μέ πλησίασε και μέ ρώτησε γιατί φορούσα μαύρα. Του είπα ότι πέθανε ή μητέρα μου. Μόλις τό άκουσε, μου είπε:

-Περίμενε.

Άφου έλειψε ένα τέταρτο, γύρισε μέ μιά άγκαλιά κεριά και μέ άρκετά κέρματα. Μου είπε νά κρατήσω τήν ποδιά μου και μου έρριξε μέσα τά κεριά, τά κέρματα και βαμπάκι άπ' αυτό πού φτιάχνουμε τά φυτίλια. Τότε μου είπε:

-Όλα αυτά είναι για τή μητέρα σου. Νά τ' ανάβεις στόν τάφο της, διότι ήταν υπέροχος άνθρωπος, καθώς και ό πατέρας της, ό όποιος κράτησε Όρθοδοξία, και τό σπίτι του ήταν σαν του Άβραάμ.

Έγώ πήγα νά του φιλήσω τό χέρι, αλλά δέ μέ άφησε. Τό τράβηξε και μου είπε:

-Έγώ είμαι άμαρτωλός, δέν είμαι άξιος νά μου φιλήσει τό χέρι.

Θυμάμαι τό Πάσχα, πριν από τό θάνατό του, τόν έφερε

στήν ἐκκλησία μέ ταξί ἢ οἰκογένεια Ἡλιόπουλου καί κοινώνησε. Τόν εἶδα πρώτη φορά τόσο περιποιημένο, λουσμένο, καθαρό, μ' ἓνα ὠραῖο κουστοῦμι κι' ἔλαμπε ἀπό εὐτυχία. Μετά τό σχόλασμα τῆς ἐκκλησίας κάποιος τοῦ εἶχε δώσει ἓνα κόκκινο αὐγό. Τό εἶχε καθαρίσει καί τό κρατοῦσε στό χέρι του. Στό ἄλλο χέρι κρατοῦσε τό φανάρι μέ τό Ἅγιο Φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ἐμένα μου φαινόταν ὅτι δέν ἦταν ἄνθρωπος ἀλλά Ἅγγελος. Μόλις μέ εἶδε, μου εἶπε:

-Πάρ' το αὐτό τό αὐγό καί δῶσ' το στό μικρό σου γιό νά τό φάει, γιατί ἐγώ δέν μπορῶ νά φάω τίποτα. Χριστός Ἀνέστη!

Μετά ἔφυγε μέ τήν οἰκογένεια Ἡλιόπουλου. Μετά ἀπό λίγο καιρό ἔμαθα ὅτι ἦταν ἄρρωστος καί ἀποφάσισα νά πάω νά τόν δῶ χωρίς ὅμως νά ξέρω πού ἦταν τό σπίτι πού ἔμενε. Ψάχνοντας καί ρωτῶντας βρῆκα τό σπίτι. Εἶχα τόσο πολύ κουραστεῖ, πού ἔφτασα στό δωμάτιο ταλαιπωρημένη. Μπήκα μέσα καί τόν εἶδα νά εἶναι σκεπασμένος μ' ἓνα σεντόνι καί νά ἔχει σκεπάσει καί τό πρόσωπό του. Πλησίασα πρὸς τό κεφάλι του καί τοῦ εἶπα:

-Πάτερ Χαράλαμπε, βγάλε τό σεντόνι νά σέ δῶ.

Αὐτός δέν μου ἀπάντησε. Τότε ἄρχισα νά τοῦ λέω:

-Χαραλάμπε, Χαραλάμπε, εἶμαι ἢ ἐγγονή τοῦ Βασίλη τοῦ Ἀποστολάκη. Γιατί δέν ξεσκεπάζεις νά σέ δῶ;

Ὅταν ἄκουσε αὐτά, κατάλαβε ποιὰ εἶμαι, ξεσκεπάσε τό πρόσωπό του, μου χαμογέλασε καί μου εἶπε:

-Ἄ, ἐσύ εἶσαι; Λοιπόν ἄκουσε. Νά πηγαίνεις ν' ἀνάβεις τά ἐρημοκκλήσια τῆς Θουρίας. Δέ λυπᾶμαι πού θά φύγω. Λυπᾶμαι πού τά ἐρημοκκλήσια θά μένουν σβηστά καί πιό πολύ ἢ Παναγίτσα, πού τήν ἔχουν καταστήσει γκρέκι.

Κάποιοι πού εἶχαν πρόβατα, γιά νά μή βρέχονται τή νύ-

χτα, τά ἔβαζαν μέσα στήν ἐκκλησία. Γι' αὐτό ὁ Χαραλάμπε εἶπε, τήν ἔχουν καταστήσει γκρέκι. Καί συνέχισε:

-Σκῦψε νά μέ ἀσπαστεῖς, γιατί δέ θά μέ ξαναδεῖς. Μή λυπᾶσαι πού θά φύγω. Θά ἀνταμώσουμε ἐκεῖ, πού εἶναι ὅλα ὁμορφα, στόν Παράδεισο. Ἄντε στό καλό.

Τοῦ φίλησα τό χέρι καί τό μέτωπο καί τά μάτια μου ἔτρεχαν δάκρυα. Ὁ Χαραλάμπε σκέπασε πάλι τό πρόσωπό του μέ τό σεντόνι. Ἐγώ τότε ἔφυγα καί, μέχρι νά φτάσω στή στάση τοῦ λεωφορείου, οὔτε φοβόμουν οὔτε ἔνιωθα κούραση. Τά πόδια μου εἶχαν φτερά. Αὐτή ἦταν ἡ τελευταία φορά πού τόν εἶχα δεῖ ζωντανό.

16. ΣΤΡΑΒΗ ΘΑ ΠΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

Ἡ Στυλιανή Ἀλοῖμονου, 71 ἐτῶν, ἀπό τόν Ἀλμυρό Καλαμάτας, ἀφηγεῖται:

Ξέρω τό Χαραλάμπε ἀπό μικρό παιδάκι. Ἐρχόταν συχνά στό σπίτι μας κι' ἔλεγε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό.

Τελικά, μέ τά κηρύγματα πού μᾶς ἔκανε, γυρίσαμε. Στό σπίτι μας εἶχαμε μιά ἐκκλησία, τόν Ἅγιο Γεώργιο. Ἡ ἐκκλησία ἦταν ἀπό τήν ἐποχή τῆς Τουρκοκρατίας, ἀλλά δέν εἶχε καθόλου εἰκόνες καί τέμπλο. Μέσα στό Ἱερό ὁ Χαραλάμπε ἔβαζε μπουκάλια μέ Ἅγιασμό. Κάποια βραδυά ἢ μητέρα μου εἶχε δεῖ στόν ὕπνο της ἓναν ἄντρα μ' ἓνα γρίβο ἄλογο καί τῆς εἶπε:

-Ἐδῶ εἶναι τό σπίτι μου καί θέλω νά τό φτιάξεις. Ἐδῶ θά βάλει ὁ ἀδερφός σου, πού σκότωσε τόν ἄντρα σου, τόν πολυέλαιο καί ὁ Θεόδωρος, ὁ ἄλλος σου ἀδερφός, θά βάλει τό μανουάλι. Πρέπει νά τό φτιάξεις.

Ἡ μητέρα μου τοῦ ἀπάντησε ὅτι εἶναι χήρα καὶ δέν ἔχει χρήματα. Τό πρῶτὶ πού ξύπνησε ἡ μητέρα μου πῆγε στήν ἐκκλησία ν' ἀνάψει ἓνα καντηλάκι, πού ἔκαιγε μπροστά σέ μιά εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Καί ξαφνικά βλέπει ἐκεῖ, πού εἶχε δεῖ στόν ὕπνο της ὅτι πρέπει ὁ ἀδερφός της νά βάλει τόν πολυέλαιο, νά ἔχει σχηματιστεῖ Σταυρός μέ διαμαντόπετρες καί ἔλαμπε. Ὅλοι εἶδαμε στό σπίτι τό Σταυρό, πού εἶχε σχηματιστεῖ ἄλλοις. Ἐγώ τότε ἤμουν ἔντεκα χρονῶν. Ἐκείνη τήν ἐβδομάδα ἦρθε καί ὁ Χαραλάμπης κι' ἔφερε καί ἄλλα μπουκάλια μέ Ἁγιασμό. Μόλις εἶδε τό Σταυρό, εἶπε στή μητέρα μου:

-Προσέξτε νά μήν τόν πειράξει κανεῖς. Ἐδῶ θά γίνονται θαύματα.

Ὅταν ἡ μητέρα μου πῆγε στόν κουνιάδο της καί τοῦ τό εἶπε, ἦρθε κι' αὐτός νά δεῖ. Ὁ κουνιάδος της τῆς εἶπε ὅτι ἐκείνη τήν ἐβδομάδα περίμενε δύο ἀνθρώπους, πού εἶχαν καμίνι καί ἔβγαζαν ἀσβέστη. Τῆς εἶπε ὅτι θά ἔδινε αὐτός τό δικό του κτήμα, πού εἶχε πολλά δέντρα καί τῆς ἔλεγε νά δώσει κι' αὐτή τό δικό της, γιά νά κάψουν οἱ ἄνθρωποι τό καμίνι καί νά μᾶς δώσουν ἀσβέστη. Καί τά δύο κτήματα εἶχαν πολλά πουρνάρια, πού θά χρησίμευαν γιά τό κάψιμο τοῦ καμινιοῦ. Πράγματι ἦρθαν οἱ καμινάδες καί εἶδαν τά κτήματα μέ τά πουρνάρια. Πῆγαν καί στήν ἐκκλησία νά δοῦν τό Σταυρό. Μόλις τόν εἶδαν τόν θαύμασαν καί ὁ ἓνας τόν ἀκούμπησε μέ τή μαγκούρα του, ἀλλά δέν ἔπεσε οὔτε ἔφυγε. Ὁ ἄλλος ἐπέμενε νά δεῖ κοντύτερα. Γι' αὐτό ἀνέβηκε ψηλότερα καί πῆγε ν' ἀκουμπήσει τό χέρι του. Ἀμέσως ὁ Σταυρός χάθηκε. Δέν τόν ξαναεἶδαμε. Ἦρθε ξανά ὁ Χαραλάμπης μετά ἀπ' αὐτό πού ἔγινε, κι' ἔβαλε τίς φωνές στή μητέρα μου:

-Γιατί καταραμένη ἄφησες καί πείραξαν τό Σταυρό; Στραβή θά πᾶς στόν ἄλλο κόσμο!

Πῆρε τά μπουκάλια του μέ τόν Ἁγιασμό κι' ἔφυγε. Δέν

ξαναῆρθε ποτέ πιά. Πῆγαινε στόν Ἄλμυρό, ἀλλά στό σπίτι μας δέν ἐρχόταν. Ἡ μητέρα μου ἔφτιαξε τήν ἐκκλησία. Ὅταν ὁμως τήν τελείωσε ἔχασε τό φῶς της. Κάποτε περνώντας ἀπό τόν Ἄλμυρό εἶδε τή Βάσω τοῦ Χαραλάμπη τοῦ μαραγκοῦ νά πλένει. Τῆς ζήτησε νά τοῦ ρίξει νερό νά λουστει. Τήν ὥρα πού τοῦ ἔρριχνε νερό, ἐπειδή τά μαλλιά του εἶχαν στρίψει ἀπό τήν ἀπλυσία καί δέν τά χτένιζε, εἶχαν δημιουργήσει στριφτάδες. Τότε αὐτή πῆρε ἓνα ψαλλίδι καί τοῦ ἔκοψε μερικές στριφτάδες. Μόλις ὁ Χαραλάμπης τό κατάλαβε, τῆς εἶπε:

-Γιατί καταραμένη τό ἔκανες αὐτό; Θά πεθάνεις ἀπό συγκοπή!

Πράγματι, μετά ἀπό λίγες ἡμέρες πέθανε ἀπό συγκοπή. Ἄλλη φορά, θυμᾶμαι, πρὶν γίνει τό περιστατικό μέ τό Σταυρό στήν ἐκκλησία, κάποιος εἶπε στή μητέρα μου ὅτι τρεῖς τσοπαναρέοι ἔπνιξαν τό Χαραλάμπη στόν ποταμό Πάμισο. Μετά ἀπό λίγες ἡμέρες ἦρθε ὁ Χαραλάμπης καί, μόλις τόν εἶδε ἡ μητέρα μου, τοῦ εἶπε:

*-Εἶσαι καλά, Χαραλάμπη; Μάθαμε ὅτι σ' ἔπνιξαν.
-Ναί, μ' ἔπνιξαν. Μέ πέταξαν μέσα στό ποτάμι, ἀλλά ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μέ γλύτωσε καί βγήκα στούς κόκκινους ἄμμους.*

Εἶχα ἀκούσει ἀπό τόν ἄντρα μου ὅτι κάποια γυναῖκα, πού τήν ἔλεγαν Τουρλομούσaina, πῆγαινε στήν ἀγορά μ' ἓνα ἄλογο φορτωμένο κηπευτικά, νά τά πουλήσει. Περνώντας κοντά ἀπό τόν Ἅγιο Δημήτριο τοῦ Συντάγματος εἶδε τό Χαραλάμπη μέ δύο φανάρια ἀναμμένα στά χέρια του νά περπατάει, ἀλλά ψηλά, πάνω ἀπό τό ἔδαφος. Χτύπησε τό ἄλογο γιά νά τόν φτάσει καί, παρ' ὅλο ὅτι τό ἄλογο ἄρχισε νά τρέχει γρήγορα, στάθηκε ἀδύνατο νά φτάσει τό Χαραλάμπη. Τρόμαξε πολύ καί, ὅταν ἔφτασε στήν ἀγορά, βρῆκε τόν ἄντρα μου καί τοῦ εἶπε:

-Εἶδα τό Χαραλάμπη μέ δύο φανάρια στά χέρια νά

περπατάει ψηλά, χωρίς νά πατάει στό έδαφος.

Όταν ό άντρας μου ήρθε στό σπίτι, μου τό είπε. Είχα άκούσει από τό στόμα του ότι οι άντάρτες τόν χτύπησαν μέ τό πολυβόλο, αλλά δέν τόν σκότωσαν.

Τόν θυμάμαι μέ μία λινάτσα στή μέση, ξυπόλητο, άχτένιστο, μ' ένα Σταυρό στό λαιμό του. Όταν τελείωνε ή έκκλησία στοῦ Παναγουλάκη και βγαίναμε στήν αύλή, πλησίαζε τά παιδιά μου και τά σταύρωνε μέ τό Σταυρό πού φορούσε στό λαιμό του.

Θυμάμαι άκόμη, ότι μάλωνε τούς πατέρες στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, έπειδή κοινωνούσαν τήν Πόπη τή Μπεχράκη, πού πήγαινε στήν έκκλησία νά κοινωνήσει φορώντας καπέλλο στό κεφάλι. Οί πατέρες τή μάλωναν, αλλά αύτή έξακολουθούσε νά πηγαίνει στήν έκκλησία μέ καπέλλο και όχι μέ μαντήλι, όπως φορούσαν όλες οι άλλες γυναίκες.

17. ΕΝΑΣ ΖΗΤΙΑΝΟΣ ΜΕ... ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΑ ΑΜΦΙΑ !

Εύρυδικη Φαληδέα, 68 έτών, από τήν Καστανέα, κάτοικος Καλαμάτας:

Πρωτογνώρισα τό Χαραλάμπη όταν πέρασε από τό χωριό μου έρχόμενος από τόν Ταΰγετο.

Θυμάμαι, όταν ήρθα στήν Καλαμάτα και έμενα μαζί μέ τ' αδέρφια μου κοντά στόν Άγιο Ισίδωρο, ήρθε στό σπίτι και μου είπε:

-Έχετε μία έκκλησιά.

Του είπα:

-Στό χωριό μας έχουμε πολλές έκκλησιές.

-Έχετε στό δικό σας κτήμα;

-Ναί, του είπα.

-Πάτε νά τήν ανάβουτε;

-Όχι, αλλά ή μητέρα μου κάτι είδε στόν ύπνο της και από τότε πάμε και τήν ανάβουμε.

-Τί έκκλησία είναι;

-Άγιος Νικόλαος, του είπα.

-Τό πέτυχα κι' αυτό, είπε.

Στό σπίτι μας είχαμε συζήτηση μέ τόν πατέρα μας νά φτιάξουμε τήν έκκλησία.

-Και τόν Παντοκράτορα νά μήν τόν χαλάσουμε, μου είπε.

-Μπάρμπα-Χαραλάμπη, εμείς είμαστε φτωχοί άνθρωποι, δέν έχουμε χρήματα για νά ρίξουμε τσιμέντα, του είπα.

-Ζητιανιά θά κάνετε, τήν έκκλησία θά τή φτιάξουτε.

Και πράγματι, φτιάξαμε τήν έκκλησία κρυφά από τήν Άρχαιολογική Υπηρεσία.

Θυμάμαι, κάποια φορά μάθαμε ότι τόν χτύπησαν στή Θουρία και τόν σκότωσαν. Μία γειτόνισσα πού τόν είδε νά έρχεται πρός τό σπίτι μου, μου φώναξε:

-Εύρυδικη, ό Χαραλάμπος έρχεται. Νάτος!

Τόν είδα νά στέκει στό παράθυρό μου. Του είπα:

-Χριστιανέ μου, είσαι καλά; Μάθαμε ότι σε σκότωσαν.

-Τά βουνά βαράγανε, μου είπε.

Ζήτησε πουκάμισο και καθαρό παντελόνι, για νά πάει νά κοινωνήσει. Του τά έδωσα και του είπα νά μου τά έφερνε, γιατί ήταν του αδερφου μου. Όταν κοινωνήσε, μου τά έφερε. Κράτησα μόνο τό πουκάμισο και του έδωσα τό παντελόνι.

Έρχόταν συχνά στήν έκκλησία, στό μοναστήρι του Παναγουλάκη. Κάποτε πήγε νά κοινωνήσει πρώτος, και ό ιερέας του είπε ν' αφήσει κάποιον καλόγερο νά κοινω-

νήσει πρώτα. Στεναχωρήθηκε, έκανε προς τὰ πίσω και έφυγε... δέν κοινώνησε. Όταν βγήκε έξω από τήν εκκλησία κι' έφευγε, έπεσε τό καντήλι τής Παναγίας!

Κάποια μέρα πού είχε έρθει στό σπίτι μου, μου είπε ότι είχε πάει στό Χαλασμένο. Έκανε δέ τόσο πολύ κρύο, πού κρύωνε πολύ. Ή Παναγία μας του έρριχνε ρούχα από ψηλά και τόν σκέπαζε. Χαλασμένο λένε ένα βουνό του Ταυγέτου, επειδή έχουν πέσει σ' αυτό πολλά άστροπελέκια και είναι πραγματικά χαλασμένο.

Κάποια κυρία Άνθούλα, πού ήταν από τήν Ύδρα και ό άντρας της εργαζόταν στά νταμάρια, έμενε σέ μιά σπηλιά στις Κιτριές. Ή κυρία αυτή ήταν γνωστή μου. Κάποια μέρα πού συναντηθήκαμε μου είπε ότι ένα βραδάκι πήγε ό Χαραλάμης στή σπηλιά πού έμεναν. Μόλις τόν είδε ή κυρία Άνθούλα φοβήθηκε και είπε στόν άντρα της ότι ένας τρελλός έρχεται. Ό άντρας της τής είπε:

-Μή φοβάσαι, είναι ό Χαραλάμης.

Του έβαλαν κι' έφαγε. Τήν ώρα πού έτρωγε, από τό στήθος του ανέβαιναν μεγάλα γράμματα, αλλά ή Άνθούλα δέν ήξερε γράμματα, γιά νά τά διαβάσει. Μου είπε ότι ό άντρας της δέν τά έβλεπε καθόλου.

Όταν τελείωσε τό φαγητό, ό Χαραλάμης έκανε τό σημείο του Σταυρού μέ τήν μπουκιά στό πιάτο του και τό πιάτο βρέθηκε πλυμένο. Ή Άνθούλα του είπε ότι θα του στρώσει νά κοιμηθεί στή σπηλιά. Ό Χαραλάμης τής είπε:

-Θά φύγω. Θα πάω νά κοιμηθώ σέ καθαρό μέρος.

Ή γυναίκα νόμισε ότι θα πάει στό περιβόλι πού ήταν κοντά στή σπηλιά. Ό Χαραλάμης έφυγε και ή κυρία Άνθούλα βγήκε έξω από τή σπηλιά γιά κάποια δουλειά της. Τότε είδε τό Χαραλάμης όρθιο στήν ακροθαλασσιά, ντυμένο Δεσποτικά, νά στέκει ψηλότερα από τό έδαφος! Όταν ό Χαραλάμης ήρθε στήν Καλαμάτα, του είπα ότι

ή κυρία Άνθούλα μου είπε, ότι σέ είδε Δεσπότη. Μου άπάντησε:

-Γράφ' τα, γιατί θα χρειαστούν.

Κάποιο παιδί τόν είδε νά περπατάει ψηλά στόν άέρα. Άλλος πάλι κάποτε περπατούσε και είδε μπροστά του ένα φώς νά λάμπει. Όταν έτρεξε και πλησίασε, είδε τό Χαραλάμης. Κάποιος άλλος τόν είδε τήν ώρα τής Λειτουργίας σάν μικρό παιδί μαζί μέ τούς ιερείς στό Ίερό τής εκκλησίας, ενώ ήταν στόν κυρίως ναό μέ τούς άλλους χριστιανούς.

Ό αδερφός μου Γεώργιος πήγαινε από τήν Καλαμάτα στή Μεσσήνη μέ τό λεωφορείο του ΚΤΕΛ, και στό δρόμο συνάντησαν τό Χαραλάμης. Επειδή έξω έβρεχε πολύ, ό οδηγός σταμάτησε τό λεωφορείο νά τόν πάρει, γιατί τόν λυπήθηκε. Όταν μπήκε στό λεωφορείο, όλοι είδαν μέ έκπληξη ότι δέν είχε πέσει επάνω του ούτε σταγόνα βροχής.

Κάποια μέρα είπα στό Χαραλάμης ότι θα ανέβαινα μέ άλλους χριστιανούς στόν Ταυγέτο, στόν Προφήτη Ήλία.

-Νά πάρεις καθαρό κερί, μου είπε.

-Θά πάρω από τό μοναστήρι του Παναγουλάκη, του είπα.

-Όχι, θα πάρεις από τό χωριό σου.

Πήγα στό χωριό μου, στό μελισσοκόμο, ν' αγοράσω κερί, αλλά δέν είχε. Είχε φτιάξει όμως μιά μεγάλη λαμπάδα γιά τήν Άγία Τράπεζα τής εκκλησίας του χωριού και του τή ζητησα. Μου τήν έδωσε και, επειδή ήταν μεγάλη, τήν έκοψα σέ τρία κομμάτια.

Όταν ανεβήκαμε στόν Προφήτη Ήλία κι' ανάψαμε όλα τά κεριά πού είχαμε, όλα έσβησαν από τόν άέρα. Αυτά πού μου είχε πεί ό Χαραλάμης ν' αγοράσω από τό χωριό μου, δέν έσβησαν. Κάηκαν μέχρι τό τέλος.

Μιά άλλη φορά είχε έρθει στό σπίτι μου. Μου έφερε κάτι

χαρτιά γραμμένα, μιά φωτογραφία του καί μου εἶπε:

-Πάρ' τη καί φύλαξέ τη, γιατί θά χρειαστεῖ.

Ὅταν ἦρθε τό τέλος του, εἰδοποιήθηκαν οἱ πατέρες νά πᾶνε νά τόν κοινωνήσουν καί ζήτησαν καμμιά φωτογραφία του. Οἱ πατέρες ὁμως δέν εἶχαν κι' ἔδωσα ἐγώ ἐκείνη, πού μου εἶχε δώσει ὁ ἴδιος νά φυλάξω. Αὐτή τή φωτογραφία δημοσίευσαν στόν τοπικό Τύπο τήν ἡμέρα πού θά γινόταν ἡ κηδεῖα του. Στήν κηδεῖα του, θυμᾶμαι, εἶχε τόσο πολύ κόσμο, πού δέν ἔπεφτε μῆλο. Δέν εἶχαμε ξαναδεῖ στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη τόσο πολύ κόσμο σέ κηδεῖα. Εἶχε ἔρθει καί ὁ πρόην δήμαρχος τῆς Καλαμάτας Κωνσταντῖνος Κουτουμάνος.

Ἄα..., θυμήθηκα καί κάτι ἄλλο. Κάποια φορά ἤθελα νά πάω νά κάνω ἐγγείρηση στήν κλινική τοῦ Κυβέλου. Θά ἔβγαζα τίς ἀμυγδαλές μου. Ὅταν ὁ Χαραλάμης ἦρθε στό σπίτι μου, τοῦ εἶπα:

-Μπάρμπα-Χαραλάμπε, αὔριο θά πάω γιά ἐγγείρηση, νά βγάλω τίς ἀμυγδαλές μου.

-Κράτα τό φανάρι μου, μου εἶπε, καί μου τό ἔδωσε νά τό κρατήσω λίγη ὥρα.

Μετά τοῦ τό ξανάδωσα.

Ὅταν ἔγινε ἡ ἐγγείρηση καί ἤμουνα στό θάλαμο, πέρασε ὁ γιατρός νά μέ ξαναδεῖ καί μου εἶπε:

-Καλά εἶσαι;

-Καλά, τοῦ ἀπάντησα.

Ὁ γιατρός τά ἔχασε, γιατί δέν περίμενε νά μιλήσω. Τότε μου εἶπε μέ ἐκπληξη:

-Μιλᾶς;

Ἦταν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, πού εἶχα πάρει ἀπό τό φανάρι τοῦ Χαραλάμπε.

Ἐχῶ ἀκούσει ὅτι εἶχε πάει στό πανηγύρι τοῦ Πεταλιδίου τήν ἡμέρα τοῦ Σταυροῦ μέ τό Νέο Ἡμερολόγιο καί βρῆκε κάποια γυναῖκα ἀπό τή Μάνη νά τρώει νηστήσιμα. Τότε

5. Ἡ φωτογραφία πού, μέ προφητικό τρόπο, διάλεξε καί φύλαξε ὁ Χαραλάμπε γιά τή νεκρώσιμη ἀγγελία του στόν Τύπο.

τῆς εἶπε:

-Τί τρῶς αὐτοῦ; Πᾶρε νά φᾶς ψάρια. Σήμερα δέν εἶναι τοῦ Σταυροῦ.

Πήγαινε στήν ἀγορά τῆς Καλαμάτας, ἔπαιρνε μόνος του ἢ ζητοῦσε, φρούτα ἢ λαχανικά ἀπό τούς περιβολάρηδες καί μετά γύριζε στά σπίτια, πού ἤξερε ὅτι εἶχαν ἀνάγκη καί τά μοίραζε.

Εἶπε κάποτε στήν ἀδελφή μου.

-Ἐχεις τάξιμο στήν Παναγία.

Ἡ ἀδερφή μου σκεφτόταν:

-Τί ἔχω, τί ἔχω; Ἄα..., κάτι ἔχω τάξει.

Τότε τῆς εἶπε:

-Στήν Παναγία στό Προάστιο. Νά τό πᾶς, γιατί ἡ Θεότητα τό γυρεύει.

Πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμης τό τάξιμο τῆς ἀδερφῆς μου καί ὅτι τό ζητοῦσε ἡ Θεότητα;

Μιά φορά, θυμᾶμαι, ὁ ἀδερφός μου ὁ Παναγιώτης ὑπηρετοῦσε στρατιώτης στά σύνορα καί πῆρε ἄδεια, γιά νά ἔρθει νά μᾶς δεῖ. Μετά ἀπό λίγες μέρες ἔφυγε μέ τό τραῖνο γιά τή Μονάδα του. Πρωῖ-πρωῖ ἦρθε ὁ Χαραλάμης καί μᾶς εἶπε:

-Μή φοβόσαστε, τό παιδί εἶναι καλά. Δέν ἔπαθε τίποτα.

Ἀργότερα μάθαμε ὅτι τό τραῖνο, μέ τό ὁποῖο ὁ ἀδερφός μου πήγαινε στή Μονάδα του, συγκρούστηκε μέ ἄλλο τραῖνο. Ὅπως μᾶς εἶχε πει ὁ Χαραλάμης, ὁ ἀδερφός μου δέν ἔπαθε τίποτα. Μᾶς ἔκανε ὁμως ἐντύπωση καί τό συζητούσαμε στήν οἰκογένειά μας πῶς τό ἔμαθε αὐτό ὁ Χαραλάμης.

18. ΟΛΕΣ ΟΙ ΣΦΑΙΡΕΣ ΕΔΩ ΜΑΖΕΥΤΗΚΑΝΕ...

Ἡ Καλιρρόη Βουρεξή, 75 ἐτῶν, ἀπό τή Θουρία Καλαμάτας:

Γνώρισα τό Χαραλάμης ἀπό μικρό κοριτσάκι. Ἐρχόταν στό σπίτι μας, γιατί εἴμαστε Ὀρθόδοξοι. Ἡ μητέρα μου ἦταν ἀγράμματη, ἀλλά πολύ πιστή. Ἀκολουθοῦσε τό Ὀρθόδοξο Ἑορτολόγιο.

Ὁ Χαραλάμης ἐρχόταν στό σπίτι πάντα ξυπόλητος, μέ μιά λινάτσα στή μέση, ἀχτένιστος καί ἄλουστος. Κάποιες φορές κρατοῦσε φανάρι στό χέρι καί στό λαιμό του φοροῦσε ἓνα ξύλινο Σταυρό μέ σπάγγο. Ἡ μητέρα μου εἶχε κρατήσει στό σπίτι Μεγάλο Ἁγιασμό σ' ἓνα μπουκάλι. Μέσα στό μπουκάλι εἶχε σχηματιστεῖ ἓνα συννεφάκι σέ σχέδιο δέντρου. Ἡ μητέρα μου τό εἶχε βάλει στό εἰκόνισμα. Σκεφτόταν νά ρωτήσῃ τόν ἱερέα τί νά τό κάνει. Πέρασε ὁ Χαραλάμης καί τό εἶδε. Ζήτησε καί πῆρε σέ δικό του μπουκάλι λίγο Ἁγιασμό. Ξαναῆρθε δεύτερη φορά νά πάρει, καί ἡ μητέρα μου τοῦ εἶπε:

-Χαραλάμης, τί τόν κάνεις τόν Ἁγιασμό; Πρόσεχε μὴν τόν χύσεις πουθενά, γιατί θά καοῦμε.

Ὁ Χαραλάμης στεναχωρήθηκε μ' αὐτό πού τοῦ εἶπε ἡ μητέρα μου καί ἄργησε πολύ νά ἔρθῃ πάλι στό σπίτι μας. Ὅταν ἐρχόταν στό σπίτι μας, θυμᾶμαι, ἄρχιζε νά ψέλνει, ἀλλά μέ τό δικό του τρόπο. Ἐμεῖς δέν καταλαβαίναμε τίποτα.

-Ἴδού γάρ καί λέγομεν καί λέγομεν, γάρ, γάρ, γάρ...

Κάποια φορά, τή Σαρακοστή, ἦρθε καί βρῆκε τή μητέρα μου νά μαγειρεύει κρέας. Στεναχωρήθηκε καί ἄργησε νά περάσῃ πάλι ἀπό τό σπίτι μας.

Μιά φορά, θυμᾶμαι, θά ἤμουν τότε ἔντεκα χρονῶν, ὅταν εἶχε ἔρθῃ στό σπίτι μας. Εἶχε νυχτώσει κι' ἔκανε κρύο, ἔβρεχε καί φυσοῦσε. Τοῦ εἶπα:

6. «Ίδού γάρ και λέγομεν και λέγομεν, γάρ, γάρ, γάρ...»

-Χαραλάμπη, μείνε στό σπίτι μας άπόψε. Μή φεύγεις, γιατί έξω βρέχει, κάνει κρύο και φυσάει.

Μοῦ εἶπε:

-Έκει πού θά κοιμηθῶ ἐγώ οὔτε βρέχει οὔτε φυσάει. Καί μοῦ ἔδειξε μέ τό χέρι του τή μάντρα έξω από τό σπίτι μας.

Τόν καιρό τῆς κατοχῆς ὁ ἴδιος ὁ Χαραλάμης ἔλεγε στή μητέρα μου ὅτι ἡ γερμανική περίπολος τόν εἶδε καί τοῦ ἔρριξε. Καμμιά σφαῖρα ὅμως δέν τόν πῆρε. Ἄφοῦ τόν πλησίασε ἡ περίπολος, κάποιοι τόν κοίταξαν, εἶπαν κάτι στά γερμανικά μεταξύ τους, τόν ἄφησαν κι' ἔφυγαν. Ἄκουγα πού τά ἔλεγε ὁ ἴδιος κι' ἔδειξε στή μητέρα μου τήν τσέπη τοῦ παντελονιοῦ του καί τῆς εἶπε:

-Ὅλες οἱ σφαῖρες ἐδῶ μαζευτήκανε...

Ἔχω ἀκούσει ὅτι πολλοί περιβολαραῖοι, πού πήγαιναν πρωῖ, νύχτα, τά κηπευτικά τους νά τά πουλήσουν, ἔβλεπαν ἀπό μακρῶ φῶς καί μόλις πλησίασαν, εἶδαν τό Χαραλάμπη.

Πρὶν πάει στό σπίτι τοῦ Π. Ἡλιόπουλου, ὅπου καί πέθανε, τόν εἶχε πάρει ἕνα ζευγάρι ἀπό τή Θουρία στό σπίτι του. Πήγαμε μέ τήν ἑξαδέλφη μου Εὐτυχία νά τόν δοῦμε, γιατί μάθαμε ὅτι ἦταν ἄρρωστος.

-Τί κάνεις Χαραλάμπη; τοῦ εἶπα.

-Δέν μπορῶ, δέν μπορῶ, δέν εἶμαι ἐγώ γιά τέτοια.

Αὐτό τό εἶπε, γιατί τό ζευγάρι πού τόν περιέθαλπε τόν εἶχε βάλει σέ ὠραῖο κρεβάτι μέ καθαρά σεντόνια. Ὁ Χαραλάμης ὅμως δέν τά ἤθελε αὐτά, σηκώθηκε κι' ἔφυγε. Ὅταν ἔμαθα ὅτι ἦταν στοῦ κουμπάρου μας, τοῦ Παναγιώτη Ἡλιόπουλου τό σπίτι, πῆρα τήν ἑξαδέλφη μου Εὐτυχία καί πηγαίναμε περπατώντας στό σπίτι, νά τόν δοῦμε. Κοντά στήν ἐκκλησία Ἁγία Τριάδα καλημερίσαμε μιά γυναῖκα καί τῆς εἶπαμε ὅτι πηγαίναμε νά δοῦμε τό Χαραλάμπη. Ἐκείνη μᾶς εἶπε:

-Αὐτός ὁ ἄνθρωπος εἶναι Ἅγιος! Ὅποτε τὸν ἔβλεπα, τοῦ ἔλεγα:

-Τί κάνει τό παιδί μου;

-Καλά εἶναι καί θά ἔρθει, μοῦ ἔλεγε.

-Ἐνα πρωῖ τὸν συνάντησα στό δρόμο καί τοῦ εἶπα:

-Χαραλάμψη, δέν ἔχω καμμιά εἶδηση ἀπό τό παιδί μου πολύν καιρό καί ἀνησυχῶ, τί κάνει.

-Εἶναι μέσα στό σπίτι σου καί κοιμᾶται, μοῦ εἶπε.

-Πῆγα στό σπίτι μου καί βρῆκα τό γιό μου νά κοιμᾶται.

Τό παιδί αὐτῆς τῆς κυρίας ἦταν στρατιώτης. Εἶχε ἔρθει τῆ νύχτα καί, γιά νά μὴν ξυπνήσει τοὺς γονεῖς του, μπῆκε στό σπίτι κι' ἔπεσε στό κρεβάτι γιά ὕπνο.

Ὅταν φτάσαμε στό σπίτι τοῦ Ἡλιόπουλου καί μᾶς εἶδε, χάρηκε πολύ.

-Τώρα εἶμαι ώραῖα, μοῦ εἶπε.

Ὁ κουμπάρος μου, Παναγιώτης Ἡλιόπουλος, εἶχε χωρίσει ἓνα δωμάτιο στήν ἀποθήκη καί ἐκεῖ εἶχε βάλει τό Χαραλάμψη. Ὁ Χαραλάμψη δέν ἤθελε πολυτέλειες. Γι' αὐτό μοῦ εἶπε ὅτι:

-Τώρα εἶμαι ώραῖα.

Ἦταν ὁμως στεναχωρημένος, γιατί κάποια γυναῖκα τοῦ εἶχε κόψει τά μαλλιά του. Κατόπιν ἔμαθα ὅτι αὐτή ἡ γυναῖκα τοῦ ζητοῦσε συγγνώμη. Ὅταν τῆ ρώτησε πού πέταξε τά μαλλιά του, αὐτή τοῦ εἶπε σέ μιά κουφάλα δέντρου. Μόλις τό ἄκουσε, ἀνακουφίστηκε.

Τά πόδια του τὸν πονοῦσαν καί καταλάβαινε ὅτι ὁ θάνατος πλησίαζε. Ἐβγαλε καί μοῦ ἔδωσε τό Σταυρό πού φοροῦσε.

-Πάρ' τον γιά εὐλογία, μοῦ εἶπε.

Τοῦ φίλησα τό χέρι κι' ἔφυγα. Δέν πέρασε μιά ἐβδομάδα καί πέθανε. Ἦμουν στήν κηδεῖα του καί θυμᾶμαι ὅτι τὸν εἶχαν ώραῖα ντυμένο καί ἦταν πάρα πολὺς κόσμος.

19. ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ ΑΡΓΙΑ, ΔΕΝ ΖΥΜΩΝΟΥΝ

Λευκή Ἀγγελοπούλου, 62 ἐτῶν, ἀπό τῆ Θουρία Καλαμάτας:

Ἄκουσα ἀπό τῆ γιαγιά μου ὅτι ὁ Χαραλάμψη εἶχε πάει ἓνα βράδυ καί εἶχε κοιμηθεῖ μέσα στό φούρνο. Τό πρωῖ ἡ γιαγιά μου εἶχε ζυμώσει καί πῆγε ν' ἀνάψει τό φούρνο. Ξαφνικά βλέπει μέσα τό Χαραλάμψη καί τῆς λέει:

-Σιγά Παναγιώταινα, θά μέ κάψεις.

Καί ἀμέσως βγῆκε ἀπό τό φούρνο.

Ἄλλη φορά ἡ μητέρα μου ἔκαιγε τό φούρνο, γιά νά ψήσει τό ψωμί. Πέρασε ὁ Χαραλάμψη καί τῆς φώναξε:

-Σήμερα εἶναι τῶν Ἀγίων Σαράντα. Οὔτε ζυμώνουν, οὔτε καῖνε φούρνο.

Ἦταν τῶν Ἀγίων Σαράντα Μαρτύρων μέ τό Παλαιό.

20. ΖΗΤΙΑΝΕΥΕ... ΓΙΑ ΝΑ ΕΛΕΕΙ !

Στέφανος Πολυχρονόπουλος, 63 ἐτῶν, ἀπό τῆ Θουρία Καλαμάτας:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη ἀπό παιδάκι. Ἦταν πάντοτε ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μ' ἓνα τσουβάλι στή μέση του. Πήγαινε στίς σπηλιές, πού ἦταν κοντά στόν Ἅγιο Γεώργιο καί τὴν Παναγίτσα.

Ἐγώ μαζί μέ τὸν πατέρα μου φυλάγαμε τά πρόβατά μας. Τὸν λυπόμαστε καί τοῦ δίναμε νά πιεῖ γάλα. Αὐτός τό ἔπαιρνε καί τό πήγαινε στό Σανατόριο, στόν Προφήτη Ἡλία, στοὺς φυματικούς.

Ἦταν πολὺ ἐλεήμων ἄνθρωπος. Ζητοῦσε ἀπό κάποιες οἰκογένειες πού εἶχαν ἀγαθά καί τά πήγαινε ἐκεῖ πού πραγματικά εἶχαν ἀνάγκη.

Ὅλος ὁ κόσμος ὁμως τὸν ἔλεγε «Ζουρλοχαραλάμψη».

7. Ζητιάνευε από εκείνους πού είχαν και τά πήγαινε σ' εκείνους πού δέν είχαν.

21. ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΣΕ ΠΟΛΥ ΤΟ ΝΕΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Παντελής Ἀγγελόπουλος, 88 ἐτῶν, ἀπό τή Φλεσιάδα Τριφυλλίας, κάτοικος Καλαμάτας: Θυμάμαι τό Χαραλάμψη πάντοτε ξυπόλητο, ἀχτένιστο, μ' ἓνα τσουβάλι στή μέση. Ὁ κόσμος τόν ἔλεγε «Ζουρλοχαραλάμψη».

Δέν ἦταν ὁμως τρελλός. Ἦταν πολύ ἐλεήμων ἄνθρωπος καί πάρα πολύ ἀθῶος. Θυμάμαι ὅτι πήγαινε στά περιβόλια, ζητοῦσε σπόρους, διάφορα ἐποχιακά κηπευτικά καί λάδι. Ὅλα αὐτά τά μοίραζε σέ σπίτια, πού εἶχαν πραγματικά ἀνάγκη. Κοιμόταν στά χωράφια καί πάντοτε εἶχε μαζί του λάδι καί ἄναβε τίς ἐκκλησίες στίς περιοχές πού περνοῦσε. Ἐλεγε παντού:

-Σήμερα εἶναι ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Κατηγοροῦσε πολύ αὐτούς πού ἀκολουθοῦσαν τό Νέο Ἡμερολόγιο.

22. ΘΑ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΙΤΕ ΓΙΑΤΙ ΑΛΛΑΞΟΠΙΣΤΗΣΑΤΕ

Ἡ Ἀλίκη Ζερβέα, 74 ἐτῶν, ἀπό τό Ἐξωχώρι τῆς Μάνης, ἀφηγεῖται:

Γνώριζα τό Χαραλάμψη ἀπό κοπέλλα δεκαπέντε ἐτῶν. Ἐκείνη τήν ἐποχή, κάποια ἡμέρα, πήγα τρόφιμα στά μικρά μου ἀδέρφια καί στή μητέρα μου, πού παραθέριζαν στήν περιοχή «Δράκος» κοντά στόν Ἅγιο Παντελεήμονα. Κάποια στιγμή ἄκουσα τόν κόσμο, πού παραθέριζε, νά φωνάζει:

-Ἐρχεται ἓνας ξυπόλητος!

Τότε εἶδα τό Χαραλάμψη, πού ἦταν νέος, πολύ ὁμορφος,

ξυπόλητος, άχτένιστος, μ' ένα τσουβάλι στή μέση του. Θυμάμαι ότι τό πουκάμισο και τό παντελόφι πού φορούσε ήταν πολύ λερωμένα. Πάνω από τό παντελόφι φορούσε τό τσουβάλι και στό λαιμό του φορούσε δύο Σταυρούς. Μπροστά του είχε κρεμασμένα πουκάλια μέ Άγιασμό και στόν ώμο του ένα παλιοςάκκουλο. Τό πρόσωπό του έλαμπε όπως λάμπει ό ήλιος, αλλά ή κακουχία επάνω του ήταν άπερίγραπτη. Άρχισε νά μαλώνει τόν κόσμο, γιατί έτρωγαν κρέας και δέ νήστευαν. Ήταν τότε ή νηστεία του Δεκαπενταύγουστου μέ τό Παλαιό.

Μόλις πλησίασε τήν καλύβα μας, έδειξε έμένα και είπε στή μάνα μου και στ' άδέρφια μου.

-Νά και μιά άθώα ψυχή. Αυτή σου κρατάει τό σπίτι σου.

Του έδωσα νά φάει χωριάτικο παξιμάδι μέ έλιές. Όταν έφαγε, είπε:

-Φυλαχτείτε, σέ τρεις ήμέρες θά πάρει φωτιά τό δάσος, γιατί άμαρτήσατε.

Τήν ίδια ήμέρα, πού ανέβηκα στό βουνό, έπρεπε νά κατεβώ στό χωριό στό σπίτι. Όλοι οι παραθεριστές μου είπαν νά πάρω μαζί μου τό Χαραλάμψη. Έγώ φοβήθηκα, γιατί ήμουν κοπέλλα κι' εκείνος νέος άνθρωπος. Κάναμε μαζί πορεία τεσσάρων μέ πέντε ώρων μέχρι νά κατεβούμε στό χωριό. Σ' όλη τή διαδρομή μέ άκολουθούσε σάν άρνάκι. Οι κουβέντες του ήταν άγιες και μετρημένες. Έγώ φορούσα γουρνοτσάρουχα, γιατί δέν μπορούσα νά περπατήσω ξυπόλητη πάνω στις καυτερές πέτρες. Ό Χαραλάμψη πατούσε ξυπόλητος επάνω σέ κοφτερές και καυτερές πέτρες, σέ ξύλα και σέ χώμα. Τόν λυπόμουν. Γύρισα και του είπα:

-Πώ, πώ, Χαραλάμψη, θά κάηκες.

Αυτός μου άπάντησε:

-Μή μου λές πώς κάηκα. Έγώ είμαι σέ μιά μεγάλη

δροσιά.

Όταν κατεβήκαμε στό χωριό, του έδωσα ψωμί και έλιές νά φάει. Όλοι οι χωρικοί τόν δέχτηκαν μέ χαρά και του έδωσαν λάδι, τό όποιο ό Χαραλάμψη μοίρασε στις εκκλησίες του χωριού. Άλλη φορά, θυμάμαι, μετά από πολλά χρόνια, ξαναήρθε στό χωριό και τόν φιλοξενούσε ή κυρία Σταυρούλα Φιλιππίδου.

Στό επάνω χωριό, στά Πρίπιτσα, παράγγειλα στην κυρία Σταυρούλα νά του πεί νά έρθει και στό σπίτι μου. Πράγματι ήρθε. Όταν μέ είδε, μέ γνώρισε κι' ευχαριστήθηκε. Θυμόταν ότι κάποτε κατεβήκαμε μαζί από τό βουνό. Έμεινε στό σπίτι μου όχτώ ήμέρες. Έτρωγε ψωμάκι, βραστές πατατούλες, Τετάρτη και Παρασκευή χωρίς λάδι. Ό άντρας μου, εγώ, τά παιδιά μου και ή πεθερά μου κοιμόμαστε μέσα στό σπίτι, ενώ ό Χαραλάμψη κοιμόταν έξω στόν κήπο, δίπλα από τήν πόρτα του κήπου. Τή νύχτα άκούγαμε πού έλεγε κάτι λόγια, αλλά δέν καταλαβαίναμε τί έλεγε. Θυμάμαι μόνο τή λέξη «γάρ». Αυτές τις ήμέρες πού έμενε στό χωριό, γύριζε όλα τά σπίτια. Τά παιδιά τόν κοιτούσαν μέ άπορία και οι γυναίκες του έδιναν λάδι, πού τό πήγαινε στις εκκλησίες και στά έρημοκλήσια του χωριού.

Μιά μέρα τόν ρώτησα:

-Χαραλάμψη, έσύ πού ξέρεις και προφητεύεις, για πές μου· μέ πειράζει ό διάβολος;

-Κάθε λεπτό, αλλά σέ φοβάται, μου είπε.

Θυμάμαι άκόμη ότι μέ τους Σταυρούς πού φορούσε, σταύρωνε τά παιδιά μου και τά παιδιά του χωριού.

Τόν έβλεπα στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, όταν πήγαινα νά εκκλησιαστώ. Κάποτε, πού μέ είδε στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, μου έδωσε πορτοκάλλια και μου είπε:

-Θά καταστραφείτε, γιατί άλλαξοπιστήσατε.

Όλο τό χωριό μου πήγαινε μέ τό Όρθόδοξο Έορτολόγιο

καί μετά ὅλοι γύρισαν μέ τό Νέο. Γι' αὐτό μου τό εἶπε αὐτό ὁ Χαραλάμης.
Ἐγώ πιστεύω ὅτι ὁ Χαραλάμης εἶναι Ἅγιος.

23. ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΟΙ ΚΡΑΤΑΙΟΙ, ΤΗΣ ΓΗΣ ΣΦΟΔΡΑ ΕΠΗΡΘΗΣΑΝ (Ψαλμός μς' 10)

Ο Ἀναστάσιος Μπαζάνης, 57 ἐτῶν, ἀπό τήν Καλαμάτα, μᾶς εἶπε τά ἑξῆς:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμης ἀπό παιδί. Τόν ἔβλεπα πού ἐρχόταν στήν ἐκκλησία, στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μ' ἓνα σακκί στή μέση του, Σταυρό στό λαιμό καί φανάρι στό χέρι.

Ἄκουσα ἀπό τό θεῖο μου, τόν Ἰωάννη Χανδρινό, πού ἦταν γεωργός καί κτηνοτρόφος, ὅτι κάποιοι κτηνοτρόφοι τοῦ εἶχαν πεῖ:

-Εἶδαμε μπροστά στά μάτια μας τό Χαραλάμης νά περνάει τό ποτάμι περπατώντας ψηλά, πάνω ἀπό τό νερό!

Ἐλεγον στό θεῖο μου ὅτι αὐτό τούς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση καί τό συζητοῦσαν πολύ. Ἄκουσα ἀκόμη, ὅτι στόν καιρό τῆς κατοχῆς ὁ Χαραλάμης περνοῦσε ἀπό κάποια ἀγροτική περιοχή νυχτερινές ὥρες. Οἱ Γερμανοί προσπάθησαν νά τόν σταματήσουν. Αὐτός ὅμως προχωροῦσε καί δέν ἔδινε σημασία στά παραγγέλματα τῶν Γερμανῶν μέ ἀποτέλεσμα νά τόν πυροβολήσουν κατ' ἐπανάληψη ἀπό πολύ κοντά. Δέν τόν χτύπησε καμμιά σφαῖρα. Αὐτό προκάλεσε θαυμασμό στούς Γερμανούς πού, ἀφοῦ τόν πλησίασαν καί τόν εἶδαν, τόν ἄφησαν ἐλεύθερο. Μιλοῦσε ἀραβικά γιά νά μήν καταλαβαίνουν οἱ ἄλλοι τί ἔλεγε καί, ἂν δέν ἤθελε ὁ ἴδιος, δέν μπορούσες νά τόν πλησιάσεις.

24. ΕΙΧΕ ΚΑΤΙ ΤΟ ΑΓΙΟ

Χρίστος Ἀλειφέρης, πρῶην Δ/ντής Τραπεζῆς Ἐλλάδος Καλαμάτας:

Γεννήθηκα τό 1913 στή Μεσσήνη καί κατοικῶ στήν Καλαμάτα. Θυμᾶμαι τό Χαραλάμης ἀπό τό 1938, πού ἤμουν τότε εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ἐνῶ αὐτός θά ἦταν σαράντα. Ἦταν ὁμορφος, μετρίου ἀναστήματος, μέ σγουρά καί ἀχτένιστα μαλλιά. Περπατοῦσε ξυπόλητος, μ' ἓνα Σταυρό καλαμένιο στό λαιμό του. Στή μέση του, πάνω ἀπό τό παντελόνι, ἦταν ζωσμένος μ' ἓνα τσουβάλι. Ἦταν νηφάλιος καί σώφρων ἄνθρωπος καί εἶχε κάτι τό ἅγιο, κάτι τό ὅποιο σ' ἔφερνε σέ προβληματισμό. Ὅποτε τόν ἔβλεπα, σέ ἀραιά χρονικά διαστήματα, τόν ρωτοῦσα:

-Ποιός εἶμαι;

Ἐκεῖνος μου ἀπαντοῦσε:

-Ἐχεις δύο ψυχές καλές καί μιά ἄλλη καλή στό χωριό Καρβέλι.

Συχνά τοῦ ἔδινα χρήματα. Ἄλλες φορές τά ἔπαιρνε καί ἄλλες ὄχι. Ὅσες φορές ὅμως τά πῆρε, μου ἔλεγε ὅτι θά τά ἔδινε ἐλεημοσύνη σέ κάποιον. Δέν κρατοῦσε χρήματα γιά τόν ἑαυτό του. Ἀκόμη μου ἔλεγε:

-Αὔριο εἶναι τῆς Ὑπαπαντῆς ἢ ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Σέ ὅποιες περιοχές περνοῦσε, ἀναβε τά ἐξωκκλήσια.

25. ΤΟΝ ΒΛΕΠΑΜΕ ΓΙΑ ΑΓΙΟ

Έλενη Άλειφέρη, 65 ετών, κάτοικος Καλαμάτας: Θυμάμαι τό Χαραλάμπη από παιδάκι, ξυπόλητο, άχτένιστο, μ' ένα Σταυρό στό λαιμό του, σακκούλι στόν ώμο και μ' ένα φανάρι στό χέρι του. Έρχόταν στό Γ' Δημοτικό Σχολείο Καλαμάτας κι' έμεις τά παιδιά δέν τόν φοβόμαστε. Άντιθέτως, τόν βλέπαμε γιά άγιο άνθρωπο, τρέχαμε γύρω του και μās έλεγε χριστιανικά λόγια. Κόβαμε κλωστές από τό σακκούλι του. Έγώ θυμάμαι είχα κόψει μιά κλωστή από τό σακκούλι του και τήν είχα βάλει μέσα σ' ένα βιβλίο μου γιά εύλογία. Πήγαινε περπατώντας κι' άναβε όλα τά έξωκκλήσια. Όταν περνούσε από τίς γειτονίες, έλεγε:

- Αύριο είναι τοῦ Σωτήρος μέ τό Παλαιό. Αύριο (ή μεθαύριο) είναι ή τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

8. Ό Χαραλάμης μέ τά παιδάκια. Δέν τόν φοβόντουσαν αντίθετα, κόβανε κλωστές από τό σακκούλι του γιά εύλογία.

26. ΘΑ ΓΙΝΕΙ Ο ΤΡΙΤΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ό Άθανάσιος Τσάκωνας, 79 ετών, από τήν Καλαμάτα, μās λέει:

Άπό μικρό παιδί, πού θυμάμαι τό Χαραλάμπη, ήταν έτσι, όπως ήταν μέχρι τελευταία. Δέν ήταν ντυμένος ποτέ σαν πλούσιος. Ήταν φτωχός, μέ μιά λινάτσα, ξυπόλητος και μέ λινάτσες έδενε τά παπούτσια του και γύριζε έτσι.

9. Ό Χαραλάμης στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη.

“Όλες τὶς νύχτες πήγαινε στὰ μοναστήρια, ἄναβε τὰ καντήλια καὶ ξενυχτοῦσε. Οἱ Γερμανοὶ τὸν κυνηγοῦσαν, γιὰ νὰ τὸν χτυπήσουν. Τὸν χτυποῦσαν ἀπὸ ἄνω κάτω, ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν νὰ τοῦ κάνουν τίποτα.

Οἱ ἐλεημοσύνες του εἶναι πολλές. “Ὅ,τι τοῦ ἔδιναν, δὲν τὰ ἔπαιρνε γιὰ δικά του. Τὰ ἔπαιρνε γιὰ μιά ὥρα, τὴν ἄλλη ὥρα τὰ μοίραζε ἕνα-γύρω στοὺς φτωχοὺς. “Ἄν ζητοῦσε καμμιά φορά 10 δραχμὲς, ἔλεγε:

-Δώστε μου, νὰ πάω νὰ κάνω μιά παράκληση στό ὄνομα σας.

Αὐτὸς πήγαινε πάντα μέ τό Παλαιό καὶ κοροΐδευε τοὺς Νεοημερολογίτες ὅτι εἶναι Μασσῶνοι. Ἔτσι τοὺς ἔλεγε. Ἔλεγε ὅτι θὰ κηρυχτεῖ πόλεμος, ὅπως καὶ κηρύχτηκε, ὁ πόλεμος τῆς Ἀλβανίας. Ἔλεγε ἀκόμη ὅτι ὁ πατέρας θὰ σκοτώνει τό παιδί, τό παιδί τὸν πατέρα καὶ ὁ ἀδελφός τὸν ἀδελφό. “Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχε πει προπολεμικῶς τό 1928 μέ 1934, κάπου ἐκεῖ. Ἀπὸ τότε τὸν γνώριζα, ἀπὸ μικρό παιδί καί, ὅπως τὰ εἶπε, ἔτσι καὶ ἔγιναν.

Καί ἔλεγε καὶ γιὰ τὸν Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ὅτι θὰ γίνει ὁ Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δέ θὰ μείνει τίποτα. Καί μᾶς ἔλεγε Μασσῶνους ὄλους, σκυλιά ἔλεγε τοὺς πλούσιους, γιατί δὲν νηστεύουνε.

Δὲν ἔχω ὑπ’ ὄψιν μου ἀπὸ ποιό μέρος ἦταν. Ἄλλοι λένε, ὅτι ἦταν συγγενής μέ τὸν παπα-Καίσαρη, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔχω ρωτήσῃ. Πάντως πήγαινε, ἔπαιρνε δένδρα, ἔπαιρνε ἀπ’ αὐτοὺς πού εἶχανε καὶ τὰ πήγαινε στοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς τὰ φύτευε. Καί καλοκαίρι νὰ ἦταν, τὰ ἔβανε καὶ πιάνανε ἀμέσως. “Ὅπου ἔβανε τό χεράκι του ἦταν εὐλογία.

27. ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΚΟΨΑΝΕ ΤΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ ΘΑ ΤΙΜΩΡΗΘΟΥΝ

Ὁ Παναγιώτης Γιαννουλέας, 78 ἐτῶν, ἀπὸ τό Ἐξωχώρι τῆς Μάνης, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Ἀπὸ παιδάκι πού ἦμουν, εἶχα βάλει μέ τό μυαλό μου ὅτι ὁ Χαραλάμης ἦταν ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος, παρ’ ὅλο πού στό καφενεῖο τὸν ἔβριζαν. “Ὅταν περνοῦσε ἀπὸ τό χωριό, πήγαινε κι’ ἄναβε τὰ μοναστήρια. Πήγαινε στή Βαϊδενίτσα, στόν Ἅγιο Νικόλαο καὶ στό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ. Κάποια ἡμέρα μέ ἐρώτησε:

-Τοῦ Σαμουήλ εἶναι μακριά ἀπὸ ἄνω;

-Εἶναι, τοῦ εἶπα, γύρω στὰ εἴκοσι λεπτά μέ μισή ὥρα.

Μέ ρωτᾷ:

-Ποιός τό ἔφτιαξε;

Τοῦ λέω:

-Ἡ οἰκογένειά μου, οἱ Πετρουλαῖοι. Τότε χάλασαν 80 καμίνια, γιὰ νὰ φτιάξουν τό μοναστήρι τοῦ Σαμουήλ.

-Πότε;

-Τό 800 μετὰ Χριστόν.

Στό μοναστήρι αὐτό στή μέση ἦταν ἡ ἐκκλησία καὶ γύρω-γύρω ἀπὸ τὴ μάντρα τὰ κελλιά τῶν καλογέρων. Ὁ παππούλης μου ἦταν ὁ παπα-Γιαννούλης καὶ πῆγε νὰ ὑποδεχτεῖ τὸν Ἅγιο Πατέρα. Ἐκεῖ ἤθελε νὰ πάει. Καὶ τὴν ἡμέρα πού πῆγε, βρῆκε μέσα τό Θωμᾶ Ξυδέα μέ τό Χριστο τὸν Πριτανέα, πού προσπαθοῦσαν νὰ κόψουν δύο κυπαρίσσια, τὰ ὁποῖα ἦταν μέσα στό ρέμα καὶ τὰ ὁποῖα ἡ βασίλισσα τὰ εἶχε γράψει στή φωτογραφία. Πέρασε λοιπόν ὁ Ἅγιος Πατέρας, ὁ Χαραλάμης, καὶ τοὺς εἶπε νὰ μὴν κόψουν τὰ κυπαρίσσια, γιατί αὐτὰ ἦταν καὶ στή φωτογραφία τῆς βασίλισσας. Αὐτοὶ ὅμως τὰ ἔκοψαν. Σέ ὅσα σπίτια μπῆκαν τὰ κομμένα κυπαρίσσια, κᾶηκαν, κι’

ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι πού τὰ ἔκοψαν, σκοτώθηκαν. Τά σπίτια πού ἔβαλαν πατώματα ἀπό τό ξύλο αὐτῶν τῶν δέντρων, τὰ ἔκαψαν οἱ Ἴταλοί. Ὁ Χαραλάμης ἦρθε στό σπίτι μου καί μου εἶπε:

-Κόψανε τὰ κυπαρίσσια, κι' αὐτοί πού τὰ κόψανε θά τιμωρηθοῦν.

Ἐγώ ὁμως ἔπιασα, τοῦ φίλησα τό πόδι καί τοῦ εἶπα:

-Παππούλη μου, ἐγώ εἶμαι παιδάκι· ἐδῶ πέρα εἵμαστε λίγοι καί δέν μπορούμε νά βροῦμε νά τρώμε.

-Ἐχετε ὑπομονή, μου εἶπε.

Ἐγώ ὁμως καί τώρα πού τόν συλλογίζομαι, τόν ἔχω δεῖ καί δυό φορές στόν ὕπνο μου. Κλαίω μέσα μου, γιατί αὐτός ὁ ἄνθρωπος δέν ὑπάρχει στόν κόσμο. Ὑποστήριζε τή φτώχεια καί ὅπου πήγαινε προσκυνοῦσε τά μοναστήρια. Οἱ ἄνθρωποι τόν ἔλεγαν τρελλό. Μέ ρώτησε καί γιά τόν Ἅγιο Πατέρα, ἄν ξέρω τίποτα νά τοῦ πῶ.

-Ποιόν Ἅγιο Πατέρα; τόν ρώτησα.

-Τόν Προφήτη Ἡλία, μου εἶπε.

28. ΤΟΝ ΣΗΜΑΔΕΥΑΝ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΝΝΟ

Εὐαγγελία Μπάκα, 75 ἐτῶν, ἀπό τήν Καλαμάτα:
Γνώρισα τό Χαραλάμης ὅταν ἦμουν εικοσιπέντε ἐτῶν. Τόν εἶδα νά ἔρχεται ἀπό τόν Ταῦγετο. Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μέ μιά λινάτσα στή μέση. Θυμᾶμαι μου ἔδωσε βελόνα καί κλωστές γιά νά ράψω τά ροῦχα μου, ἄν σκιστοῦν, γιατί ἐγώ ἔμενα στό χωριό καί φύλαγα τά πρόβατα.

Κάποια φορά εἶδα κάποιον νά σημαδεύει τό Χαραλάμης μέ τό δίκαννο. Τοῦ φώναξα νά τόν ἀφήσει νά φύγει, ἀλλά αὐτός ἐπέμενε νά τόν σημαδεύει. Ἄργησε πολύ ἐκεῖ, μέ ἀποτέλεσμα νά κοιμηθεῖ στό δάσος.

29. ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΩΡΑ Ο ΑΛΛΟΣ ;

Η Εὐγενία Παπαδόγιαννη, 94 ἐτῶν, συγγενής ἐξ ἀγχιστίας τοῦ Χαραλάμης, ἀπό τό Δυρράχι Ἀρκαδίας, μᾶς εἶπε:

Ὁ Χαραλάμης, παιδάκι μου, ἦτανε πρῶτος ξάδερφος τοῦ ἄντρα μου Λάμπρου Παπαδόγιαννη. Τή μάνα τοῦ Χαραλάμης τή λέγανε Ἐλένη, τόν πατέρα του δέ θυμᾶμαι. Δέν εἶχε ἄλλα ἀδέρφια. Ὅταν ὁμως πέθανε ὁ πατέρας του, ἡ μάνα του ξαναπαντρεύτηκε κι' ἀπόκτησε κι' ἄλλα παιδιά. Δέ θυμᾶμαι, παιδάκι μου, ἄν εἶχε πάει στό Σχολαρχεῖο. Ὁ Χαραλάμης ἔλεγε τοῦ ἄντρα μου νά μὴν παντρευτεῖ καί, ὅταν μέ παντρεύτηκε, τόν μάλωνε. Ὁ ἄντρας μου μιά φορά ἦτανε σ' ἓνα μαγαζί στό χωριό Ἄμφεια. Μόλις τόν εἶδε ἔτσι, ὅπως ἦτανε κουρελιάρης καί ρυπαρός, ἄρπαξε μιά τριχιά νά τόν δέσει γιά νά τοῦ ἀλλάξει ροῦχα καί νά τόν ντύσει μέ καλά. Αὐτός ὁμως ἔβαλε τίς φωνές. Τότε ἦρθαν κι' ἄλλοι καί δέν ἄφησαν τόν ἄντρα μου νά τόν δέσει.

Τόν συνάντησα μετά τό θάνατο τοῦ ἄντρα μου στήν Καλαμάτα καί τόν ρώτησα:

-Ποῦ εἶναι τώρα ὁ ἄλλος;

Ὁ Χαραλάμης ἔβαλε τά κλάματα κι' ἐκλαιγε γιά τό Λάμπρο. Θυμᾶμαι, μου ἔδωσε τότε καί λιβάνι νά τό δώσω σέ μιά συγγενή του, στό χωριό. Ἄκουγα ὅτι τοῦ δίνανε ροῦχα νά φορέσει κι' ἐκεῖνος τὰ ἔδινε ἄλλοῦ.

Δέ θυμᾶμαι τίποτα ἄλλο, παιδάκι μου.

30. ΜΗ ΦΕΥΓΕΤΕ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΤΟ ΔΡΟΜΟ

Η Ἑλένη Στασινοῦ Σιωρᾶ, 62 ἐτῶν, ἀπό τό Δυρράχι Ἀρκαδίας, διηγείται:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη ἀπό μικρό παιδί. Ἡ μητέρα μου ἦταν πρώτη ἐξαδέλφη τοῦ Χαραλάμψη κι' ἔλεγε ὅτι τόν πατέρα του τόν λέγανε Χαράλαμπο. Ἐπειδή πέθανε ὁ πατέρας του, δώσανε στό μικρό Χαραλάμψη τό ὄνομα τοῦ πατέρα του. Ἀργότερα ἡ μάννα του παντρεύτηκε στά Χριστοφιλαῖικα καί ἀπόκτησε κι' ἄλλα παιδιά.

Τά πρῶτα χρόνια ἐρχόταν στό χωριό. Ἡ μάννα μου, ὅταν τόν ἔβλεπε, τόν λυπότανε καί μιά φορά τοῦ ἔδωσε τό παντελόνι τοῦ πατέρα μου νά φορέσει, γιατί τό δικό του ἦταν κουρελιάρικο. Ὁ Χαραλάμψη τό δώρησε ἀμέσως καί ἡ μάννα μου τό εἶδε νά τό φοράει ἄλλος ἄνθρωπος τοῦ χωριοῦ.

Κάποια φορά πού εἶχα πάει στήν Καλαμάτα, τόν συνάντησα κοντά στόν Ἅγιο Γεώργιο καί μοῦ εἶπε:

-Ἐλα κοντά μου.

Μέ πήγε στό τσαγκάρικο τοῦ Παπαδόπουλου. Ἐκεῖ εἶχε ἓνα παντελόνι δεμένο στά δύο ἄκρα καί μέσα ἦταν γεμάτο πορτοκάλια καί πολλά μικρά ματσάκια ἀπό σπόρους φασολιῶν.

-Πάρε πορτοκάλια καί σπόρους φασολιῶν νά σπείρεις, μοῦ εἶπε.

-Χαραλάμψη μου, ἔχουμε σπόρους. Εὐχαριστῶ, δέ θέλω.

-Πᾶρε τότε πορτοκάλια καί νά τά δώσεις σέ ὅσους δέν ἔρχονται στή Καλαμάτα.

Μοῦ ἔδωσε κι' ἓνα μπιτόνι λάδι καί μοῦ εἶπε:

-Νά τό δώσεις στή μάννα σου.

Πῆρα τά πορτοκάλια καί τό λάδι, καί πήγα στό Δυρ-

ράχι. Μόλις μέ εἶδε μιά γυναῖκα, μοῦ εἶπε:

-Τί καλά ἔφερες; Μή μοῦφερες καί μένα κανένα πορτοκάλι;

Ἀμέσως ἔβγαλα πορτοκάλια καί τῆς ἔδωσα. Ἐδωσα, ὅπως εἶπε ὁ Χαραλάμψη, σέ ἄνθρωπο πού δέν εἶχε ἔλθει καί δέν μπορούσε νά ἔλθει στήν Καλαμάτα. Μόλις ἡ μάννα μου εἶδε τό μπιτόνι μέ τό λάδι, μοῦ εἶπε:

-Πάρ' το παιδάκι μου καί σῦρ' το στήν Παναγία.

Τό πήγα κι' ἐγώ στήν ἐκκλησία καί τό ἄφησα. Ἦξερα ὅτι πήγαινε μέ τό Παλαιό Ἡμερολόγιο, κι' ἔλεγε:

-Ἐλάτε καί μή φεύγετε ἀπό τοῦ Θεοῦ τό δρόμο.

Ἡ ἀδελφή τῆς μάννας μου τοῦ ἔλεγε:

-Ἐλα στό χωριό Χαραλάμψη νά πάρεις τήν περιουσία σου.

Αὐτός τῆς ἀπαντοῦσε:

-Τήν ἄφησα στά ὄρφανά.

Ἐννοοῦσε τά ὄρφανά τῆς Σοφίας, πρώτης του ἐξαδέλφης (καί μητέρας μου), καί τῆς Εὐγενίας Παπαδόγιαννη, πού εἶχε ἄντρα της τό Λάμπρο, πρῶτο ἐξάδελφο τοῦ Χαραλάμψη. Ἡ μητέρα μου ἔλεγε ὅτι ἡ οἰκογένεια Παπαδόγιαννη, ἀπό τήν ὁποία καταγόταν ὁ Χαραλάμψη, εἶχε βγάλει δώδεκα παππᾶδες καί ὅτι τό ἐπώνυμο Παπαδόγιαννης δέν ἦταν τυχαῖο, ἀλλά εἶχε προέλθει ἀπό τούς πολλούς παππᾶδες. Τό πατρικό σπίτι τοῦ Χαραλάμψη εἶναι πουλημένο καί τό ἔχει ἡ οἰκογένεια Θάνου. Ὅταν πέθανε, ἦρθε ἡ Χωροφυλακή καί μέ εἰδοποίησε, γιατί δέν εἶχαμε τηλέφωνο στό χωριό. Πήγα στήν κηδεῖα του, πού ἔγινε στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη, πού πάει μέ τό Παλαιό. Θυμᾶμαι ὅτι ἦταν πολύς κόσμος στήν κηδεῖα του. Ἡ κυρία Βασιλική Γ. Δημοπούλου, πού ἔχει τό σπίτι της κοντά στόν Προφήτη Ἡλία Καλαμάτας, μοῦ εἶχε πει ὅτι ὁ Χαραλάμψη πήγαινε κάποιες φορές στό σπίτι της κι' ἐκείνη τοῦ ἔρριχνε νερό, γιά νά λουστει. Μέ τό ραβδί του

10. «Έλᾱτε καὶ μὴ φεύγετε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τό δρόμο.»

ὁ Χαραλάμης ἔδειχνε καὶ χτυποῦσε μιά ἐλιά λέγοντας:
-Τοῦ χρόνου αὐτή ἡ ἐλιά θά εἶναι γεμάτη ἐλιές.
 Πράγματι, ἡ κυρία Βασιλική μου εἶχε πει ὅτι αὐτή ἡ ἐλιά
 εἶχε πολύ περισσότερες ἐλιές ἀπ' ὅλες τίς ἄλλες.

31. ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ Η ΓΙΟΡΤΗ ΜΕ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟ

Ο Ἄριστείδης Τζιάβας, 83 ἐτῶν, ἐπίσης ἀπό τό
 Δυρράχι, λέει:

Ἄ Χαραλάμης καταγόταν ἀπό τό χωριό μας καί τόν
 ἔλεγε Παπαδόγιαννη. Δέ θυμᾱμαι ὁμως νά σᾱς πῶ γιά
 τούς γονεῖς του. Ἦξερα ὅτι πήγαινε μέ τό Παλαιό. Ἐρ-
 χόταν στό χωριό καί ἔλεγε:

-Σήμερα εἶναι ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Τό ἔλεγε καί ἔφευγε. Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μέ
 μιά λινάτσα ζωσμένος στή μέση του, καί στό λαιμό του
 φοροῦσε Σταυρό. Ζητιάνευε στά σπίτια πού εἶχαν καί τά
 ἔδινε σέ φτωχά σπίτια πού δέν εἶχαν. Ἄπ' ὅπου κι ἄν
 περνοῦσε, πήγαινε στίς ἐκκλησίες καί στά ἐρημοκκλήσια
 κι ἄναβε τά καντήλια. Εἶχα ἀκούσει ὅτι κοιμόταν τίς
 νύχτες στά ἐρημοκκλήσια.

32. ΤΗΝ ΤΑΔΕ ΜΕΡΑ ΘΑ ΡΙΞΕΙ Ο ΘΕΟΣ ΧΑΛΑΖΙ !

Ε ὕθυμια Παπασταθοπούλου, κάτοικος Ἀθηνῶν:
 Εἶμαι 70 ἐτῶν. Γεννήθηκα στό Δυρράχιο Ἀρκαδίας
 καί κατοικῶ στήν Ἀθήνα. Θυμᾱμαι, ὅταν ἤμουν μικρή,
 ὁ πατέρας μου ἔλαβε ἕνα γράμμα ἀπό τό Χαραλάμπη, ὁ
 ὁποῖος τοῦ ἔγραφε:

-Νά γυρίσεις μέ τό Παλαιό, γιατί τήν τάδε τοῡ μηνός ὁ Θεός θά ρίξει χαλάζι καί θά γίνει μεγάλη καταστροφή.

Ὁ πατέρας μου εἶπε:

-Εἶναι ζουρλός καί δέν ξέρει τί γράφει.

Τήν ἡμερομηνία ὅμως πού ἔγραφε ὁ Χαραλάμης, ἔγινε μεγάλη καταστροφή στήν περιοχή μας ἀπό τό χαλάζι.

Μιά φορά μόνο τόν εἶχα δεῖ στήν Καλαμάτα, ρυπαρό, νά γυρίζει στούς δρόμους. Ἐχῶ ἀκούσει ὅμως ὅτι ἦταν πολύ ἐλεήμων, ζητιάνευε καί μετά τά μοίραζε σέ φτωχοῦς.

33. ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΕΣ

Ἡ Σταυρούλα Νασιοπούλου, 62 ἐτῶν, ἀπό τήν Παυλία Γορτυνίας, κάτοικος Μεγαλοπόλεως Ἀρκαδίας, ἀφηγεῖται:

Ὅταν πέθανε ὁ πατέρας μου, τόν ἔβλεπα συνέχεια στόν ὕπνο μου καί μου φώναζε μέ λαχτάρα:

-Σταυρούλα!... Σταυρούλα!...

σάν νά μου ζητοῦσε βοήθεια.

Μιά μέρα πῆγα στό μοναστήρι Ἰσιωμα Καρυῶν Ἀρκαδίας, νά συμβουλευτῶ τήν ἡγουμένη Φωτεινή τί πρέπει νά κάνω γιά τόν πατέρα μου, πού μου ζητάει βοήθεια. Αὐτή ἡ ἡγουμένη γνώριζε τό Χαραλάμης, ὁ ὁποῖος πρέπει νά τῆς εἶχε ἀποκαλύψει πολλά. Ὅταν τῆς εἶπα τό πρόβλημά μου, μου ἀπάντησε:

-Θά πᾶς στήν Καλαμάτα, στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Θά κάνεις Λειτουργία καί θά πεῖς στόν ἱερέα νά μνημονεύσει τό ὄνομα τοῦ Χαραλάμης. Ὁ Θεός θά φέρει ἐκεῖ τό Χαραλάμης. Ὅταν θά τόν δεῖς, θά τοῦ πεῖς τό πρόβλημα πού ἔχεις. Ὅ,τι σοῦ πεί, θά τό κάνει.

Πῆγα στοῦ Παναγουλάκη μέ πρόσφορο καί εἶπα στόν ἱερέα νά κάνει τή Λειτουργία στό ὄνομα τοῦ Χαραλάμης. Τήν ὥρα πού γινόταν ἡ Λειτουργία, ἐμφανίστηκε ὁ Χαραλάμης στήν Εὐαγγελίστρια μέ κάτι παλιοτσάρουχα, μ' ἓνα τσουβάλι στήν πλάτη, ζωσμένος μιά λινάτσα στή μέση καί μ' ἓνα τενεκέ στά χέρια. Μέ τό σχόλασμα τῆς ἐκκλησίας τόν ἔχασα. Πηγαίνοντας ὅμως στό σπίτι τῆς φίλης μου Δέσποινας Γεωργακοπούλου, τόν εἶδα μπροστά μου καί τοῦ εἶπα:

-Τί κάνεις, μπάρμπα-Χαραλάμης;

Ἄμέσως τοῦ εἶπα ὅτι βλέπω συχνά τόν πατέρα μου στόν ὕπνο μου καί μέ φωνάζει, σάν νά μου ζητάει βοήθεια.

-Θά κάνεις ἐλεημοσύνες γιά τόν πατέρα σου ἢ θά μου φέρεις ἐμένα κάτι νά τό δώσω ἐγώ.

Εἶπε ὅμως καί κάτι ἄλλο, πού μου ἔκανε ἐντύπωση.

-Ἐχεις δρόμο νά πᾶς ἐκεῖ πού ἔταξες.

Ἐγώ σκέφτηκα καί θυμήθηκα ὅτι εἶχα τάξει νά πάω στούς Ἁγίους Ταξιάρχες, στό μοναστήρι τοῦ Σεβασμιωτάτου Καλλίστου, στήν Κόρινθο. Ὅταν τελείωσα τή συζήτηση μέ τό Χαραλάμης, πῆγα στό διπλανό παντοπωλεῖο κι' ἀγόρασα ἓνα κιλό ρύζι. Τό ἔδωσα στό Χαραλάμης, γιά νά τό δώσει ἐκεῖνος ἐλεημοσύνη. Μετά ἀπό λίγο καιρό πῆγα καί στούς Ἁγίους Ταξιάρχες, πού εἶχα τάξει. Ὁ Χαραλάμης ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος. Ἀκολουθοῦσε τό Παλαιό Ἐορτολόγιο-Ἡμερολόγιο καί πήγαινε μόνο στήν ἐκκλησία τοῦ Παναγουλάκη. Ἄναβε καντήλια σέ ἐκκλησίες καί ἐρημοκκλήσια κι' ἔκανε πολλές ἐλεημοσύνες, ἀπ' ὅπου καί ἄν περνοῦσε. Ἄκουσα μιά φορά πού ἔλεγε:

-Χρήματα νά μὴ δίνετε στούς ἱερεῖς· οἱ Ἀπόστολοι δέν ἔπαιρναν χρήματα. Νά πηγαίνετε ν' ἀνάβετε ἐσεῖς τά καντήλια στίς ἐκκλησίες καί τά ἐξωκκλήσια. Ἄν τά ἔχουν ἀνάψει Νεοσημερολογίτες, νά τά σβήνετε καί νά τά ξανανάβετε ἐσεῖς.

Δέν ξέρω νά σᾶς πῶ τίποτα ἄλλο γιά τόν ἅγιο αὐτόν ἄνθρωπο.

34. Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΤΟ ΤΑΜΑ ΣΟΥ

Ἡ Ἰωάννα Δεμελῆ, 44 ἐτῶν, ἐπίσης κάτοικος Μεγαλοπόλεως, ἀναφέρει τά ἐξῆς ἀποκαλυπτικά γιά τήν προσωπικότητα τοῦ Χαραλάμπε:

Γεννήθηκα στό χωριό Ἀτσιχολος Γορτυνίας τοῦ Νομοῦ Ἀρκαδίας. Γνώρισα τόν πάτερ Χαράλαμπο ὅταν παντρεύτηκα καί συγκεκριμένα, ὅταν πήγαινα μέ τόν ἄντρα μου στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη γιά νά λειτουργηθοῦμε. Εἶχα ἀκούσει ὅτι, γιά νά συναντήσῃ κανεῖς τό Χαραλάμπε, πρέπει πρῶτα νά τόν μελετήσῃ. Εἶχα κι' ἐγώ τήν ἐπιθυμία νά τόν συναντήσω, καί μιά φορά, πού πήγα μέ τόν ἄντρα μου στοῦ Παναγουλάκη, εἶπα μέσα ἀπό τήν ψυχή μου:

-Νά ἔβλεπα καί τό Χαραλάμπε!

Ὅταν τελείωσε ἡ Λειτουργία, βγαίνοντας ἀπό τό μοναστήρι, ἡ ἐπιθυμία μου ἐκπληρώθηκε καί εἶδα μπροστά μου τό Χαραλάμπε. Ὁ ἄντρας μου, πού τόν γνώριζε, τοῦ εἶπε:

-Χαραλάμπε, νά σοῦ συστήσω τή γυναῖκα μου.

Τότε, θυμᾶμαι, εἶχαμε μαλώσει μέ τόν ἄντρα μου, πρὶν ἔρθουμε στήν Καλαμάτα. Ὁ Χαραλάμπε κοιτάξε μιά ματιά καί τούς δύο μας. Μετά γύρισε τά μάτια του στόν οὐρανό καί κάτι ἔλεγε σέ μιά γλῶσσα, πού ἐμεῖς δέν καταλαβαίναμε. Ὑστερα μᾶς εἶπε:

-Μίλησα μέ τό Θεό.

Ὁ ἄντρας μου ἄρχισε νά τοῦ λέει ὅτι εἶχε ἓνα παιδί ἀπό τήν πρώτη του γυναῖκα καί ὅτι ἐγώ δέν ἤθελα τό παιδί του καί τή μάννα του, δηλαδή τήν πεθερά μου. Ὁ Χαραλάμπε τοῦ ἀπάντησε:

-Ἡ γυναῖκα σου καί τή μάννα σου θέλει καί τό παιδί

σου, ἀλλά ἐσύ καί ἡ μάννα σου εἶστε διάβολοι. Ἐσύ τόν ἔχεις στό κεφάλι σου τό διάβολο. Αὐτή θά γίνῃ καλύτερη Χριστιανή ἀπό σένα.

Γυρίζει, κοιτάζει ἐμένα καί μου λέει:

-Ἐχεις κάνει τάματα. Ἐχεις τάξει νά πᾶς στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Πρόδρομο ξυπόλητη.

-Πῆγα, τοῦ εἶπα.

-Πῆγες ξυπόλητη... στό μουλάρι καβάλλα! Τό τάμα σου δέν ἔπιασε. Νά πᾶς ξυπόλητη περπατώντας, τήν ἡμέρα στή μνήμη του.

-Εἶμαι στή Μεγαλόπολη, κι' ἐκεῖ πού ἔχω τάξει εἶναι πολύ μακρῶ. Νά πάω ἔξω ἀπό τή Μεγαλόπολη, σέ ἄλλο ἐκκλησιάκι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου, πού εἶναι κοντά;

-Ναί, νά πᾶς ξυπόλητη, τήν ἡμέρα τῆς μνήμης του μέ τό Παλαιό. Ἐχεις τάξει καί στήν Παναγία χρυσό καντήλι.

-Τό πήγα, τοῦ εἶπα.

-Ἐκεῖ πού τό ἔταξες δέν τό πήγες. Ἡ Παναγία τό περιμένει.

Ἐγώ εἶχα ἀγοράσει τό καντήλι καί τό εἶχα πάει σέ ἄλλη ἐκκλησία καί ὄχι ἐκεῖ πού τό εἶχα τάξει.

-Ἐχεις κάνει καί ἄλλα τάματα. Θά σ' τά πῶ ὁμως ἄλλη φορά.

Ἐγώ ταραχτήκα μέ αὐτά πού μου ἔλεγε καί ἀναλογιζόμουνα πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμπε τά δικά μου τάματα. Τόν ρώτησε ὁ ἄντρας μου:

-Γιά πές μας μάρμπα-Χαραλάμπε. Τί καιροί ἔρχονται; Τί θά κάνουμε;

-Ἐρχεται μεγάλη ἀκρίβεια καί δυστυχία ἀπό τό '72 καί μετὰ καί θά περνᾶτε ὄλο καί μεγαλύτερα βάσανα. Λεφτά στήν τράπεζα νά μὴν κρατᾶτε.

Ὁ ἄντρας μου τοῦ εἶπε:

-Τί θά τά κάνουμε;

-Αφοῦ δέν ξέρεις τί νά τά κάνεις, ρίχτα στό ρέμα νά τά πάρει τό νερό. Τά χρήματα νά τά κάνεις ἀκίνητα.

Αὐτή ἦταν ἡ μόνη φορά πού εἶδα τό Χαραλάμπη. Θυμᾶμαι ἦταν γέρος, κοντοῦ ἀναστήματος, φοροῦσε κουρελιάρικα ρούχα, εἶχε μιά λινάτσα στόν ὦμο καί τά μαλλιά του ἦταν ἀχτένιστα καί στριφτά.

35. ΕΡΧΕΣΘΕ ΟΠΙΣΩ ΜΟΥ

Ἡ Ἄννα Λιάπα, 65 ἐτῶν, ἀπό τό Λογγᾶ Πυλίας, κάτοικος Θουρίας, θυμᾶται χαρακτηριστικά:

Γνώριζα τό Χαραλάμπη ἀπό μικρό παιδί, γιατί γύριζε στά πανηγύρια. Τόν θυμᾶμαι ξυπόλητο, ἀχτένιστο, μ' ἓνα μαῦρο Σταυρό νά κρέμεται μέ σκοινί στό λαιμό του. Φώναζε στόν κόσμο κι' ἔλεγε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό καί νά νηστεύετε Τετάρτη καί Παρασκευή.

Ὁ κόσμος ὁμως τόν κοροΐδευε καί τοῦ ἔλεγε:

-Ξέρεις νά χορεύεις;

Αὐτός ἔμπαινε λίγο στό χορό, ψευτοκουνιόταν κι' ἔφευγε. Διακόνευε, γέμιζε τό σακκούλι του μέ διάφορα τρόφιμα, πού τοῦ ἔδιναν καί τά πήγαινε στίς χῆρες καί στά φτωχά σπίτια. Ἦξερε σέ κάθε χωριό καί στήν Καλαμάτα, ποιοί ἔχουν ἀνάγκη βοήθειας. Γύριζε τίς νύχτες μ' ἓνα φανάρι στό χέρι του κι' ἀναβε ὅλα τά ἐξωκκλήσια.

Κάποια νύχτα τόν συνάντησαν ἄνθρωποι, πού πήγαιναν ἀπό τό Γαρδίκι στήν Καλαμάτα, γιά νά πουλήσουν ξύλα γιά τούς φούρνους καί τοῦ εἶπαν:

-Ποῦ ἦσουν, ρέ παράλυτε, τέτοια ὦρα;

Αὐτός τούς εἶπε:

-Προχωρήστε στή δουλειά σας.

Προχώρησαν οἱ ἄνθρωποι καί μετὰ ἀπό λίγο εἶδαν τό Χαραλάμπη νά περπατάει μπροστά ἀπ' αὐτούς, ἐνῶ τόν εἶχαν ἀφήσει πολύ πίσω τους. Θυμᾶμαι, κάποια μέρα πῆγα μέ τόν ἄντρα μου νά τόν δοῦμε. Ἔμενε σ' ἓνα καλυβάκι δίπλα ἀπό τό σπίτι τοῦ Καραχάλιου. Εἶχε ἀνάψει φωτιά καί πυρωνόταν. Καθίσαμε μαζί μέ τόν ἄντρα μου κοντά του καί ἄρχισε νά μᾶς λέει:

-Ἔχετε τάξιμο, ὅταν θά πάρει ὁ ἄντρας σου τή σύνταξη, νά πᾶτε νά προσκυνήσετε τόν Πανάγιό Τάφο, ἀλλά δέ θά μπορέσετε νά πᾶτε.

Αὐτό τό εἶχαμε συζητήσει οἱ δύο μας μέ τόν ἄντρα μου. Δέν τό ἤξερε κανένας ἄλλος. Καί συνέχισε ὁ Χαραλάμης:

-Ἐμένα θά μοῦ φέρετε τρία κεράκια, τά μικρότερα πού ὑπάρχουν.

Στήν ἄλλη ἐπίσκεψη πού τοῦ κάναμε, τοῦ πήγαμε τρία κεράκια. Ἀφοῦ τά πήρε, μᾶς εἶπε:

-Τά κεριά αὐτά σέ λίγο θά ἔχουν πάει στά Ἱεροσόλυμα.

Κάποια μέρα συζητοῦσα μέ τόν Καραχάλιο, πού εἶχε τό σπίτι του κοντά στό καλυβάκι πού ἔμενε ὁ Χαραλάμης καί μοῦ εἶπε ὅτι κάποια μέρα πῆγε στό σπίτι του ὁ Χαραλάμης καί, ἀφοῦ τόν φιλοξένησε, τοῦ εἶπε:

-Θέλω νά κοιμηθῶ ἔξω ἀπό τό σπίτι σου, ἀλλά στίς δύο τή νύχτα νά ἔρθεις νά μέ ξυπνήσεις.

Ὁ Καραχάλιος ἔβαλε τό ξυπνητήρι νά χτυπήσει, γιά νά μὴν ἀποκοιμηθεῖ. Πράγματι, μετὰ τό χτύπημα τοῦ ρολογιοῦ, σηκώθηκε ὁ Καραχάλιος νά ξυπνήσει τό Χαραλάμπη καί τόν εἶδε νά φεύγει περπατώντας πολύ ψηλά πάνω ἀπό τό ἔδαφος. Τοῦ φώναζε:

-Χαραλάμπη, Χαραλάμπη!

ἀλλά ἐκεῖνος δέ γύρισε πίσω.

Μιά μέρα τόν πῆρα στό σπίτι μου καί τόν περιποιήθηκα.
Τό πρωϊ μου εἶπε:

- Ἦρθα, κάθησα καί στό σπίτι σου. Ἀργότερα πάλι
θά ξανάρθω.

Ἐφυγε καί πῆγε πάλι στό σπίτι τοῦ Ἡλιοπούλου. Τοῦ
εἶχαν φτιάξει ἕνα ωραῖο δωμάτιο καί ἡ κυρία Ἡλιοπούλου
τόν περιποιόταν πολύ. Πηγαίναμε μέ τόν ἄντρα μου δύο
φορές τήν ἐβδομάδα καί τόν βλέπαμε. Μᾶς ἔλεγε:

- Σήμερα περίμενα ὅτι θά ἔρθουτε. Κάθησε νά σου
πῶ.

- Νά μου πεῖς, πάτερ Χαραλάμπε, τοῦ εἶπα.

- Θά σου ἀναθέσω μιά ἀποστολή: Νά πᾶς στούς
Ἁγίους Ἀναργύρους στό Γαρδίκι. Μέσα στήν ἐκ-
κλησία ἔχουν βάλει μιά τσανάκα (πήλινη σουπιέρα,
βρώμικη) καί πηγαίνουν καί πλένουν τό πρόσωπό
τους μέσα σ' αὐτή τήν τσανάκα. Νά τήν πετάξεις
μακριά ἀπό τήν ἐκκλησία, νά μή μποροῦν νά τή
βροῦν πουθενά.

Τοῦ εἶπα:

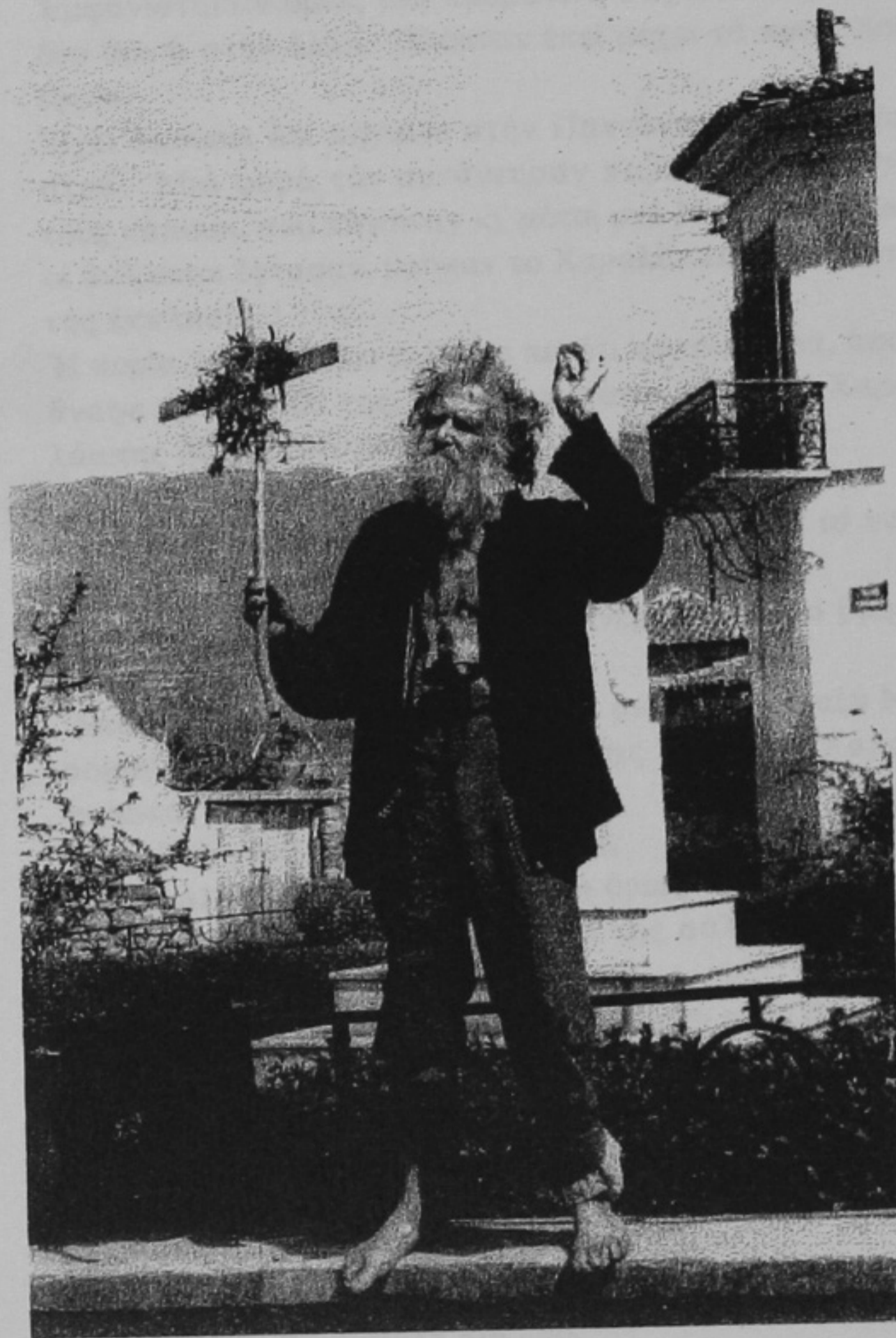
- Θά πάω, πάτερ Χαραλάμπε.

Ἄλλά δέν πῆγα, γιατί ἔλεγα αὔριο, μεθαύριο καί τελικά
ξεχάστηκα. Ὄταν πῆγα πάλι ἐπίσκεψη στό Χαραλάμπε
καί μέ εἶδε, μου εἶπε:

- Ἐλα ἐδῶ, κάθησε κάτω. Δέ μου λές, γιατί δέν
πῆγες νά πετάξεις τήν τσανάκα;

- Δέν πῆγα, ἀλλά σου ὑπόσχομαι ὅτι θά πάω, τοῦ
εἶπα.

Κάποια μέρα πῆγα μαζί μέ τόν ἄντρα μου καί τή νύφη
μου. Πῆρα τήν τσανάκα, ἔχυσα τό νερό καί τῆς ἔδωσα
μία, πού ἀπόρησα κι' ἐγώ πού βρήκα τόση δύναμη. Ση-
κώθηκε ψηλά καί μετά χάθηκε ἀπό μπροστά μου. Ξανα-
πῆγα πάλι νά τόν δῶ. Μέ τό μπάσιμο στό δωμάτιό του,
μου εἶπε:

11. «Μακάριοί ἐστε ὅταν ὄνειδίσωσιν ὑμᾶς... καί εἰπωσι πᾶν
πονηρόν ρῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ» (Μτθ. ε' 11).

-Έλα έδω νά σέ εύλογήσω, πού πηγες και πέταξες τήν τσανάκα και ξεβρώμησε ό τόπος.

Έβγαλε τό Σταυρό πού φορούσε και μέ σταύρωσε.

-Εύλογημένη νά είσαι από τόν Κύριο, μου είπε.

Άλλη φορά πού τόν επισκέφτηκα, μου είπε:

-Νά πās ν' ανάψεις τήν Άγία Παρασκευή στη Μικρομάνη.

Σήμερα θά πάω, αύριο θά πάω έλεγα, αλλά τελικά δέν πήγα. Ξανάπήγα πάλι επίσκεψη στό Χαραλάμπη. Μόλις μέ είδε, μου είπε:

-Σου είπα νά πās ν' ανάψεις τήν Άγία Παρασκευή.

Γιατί δέν πηγες;

-Δέν πήγα, πάτερ Χαράλαμπε, αλλά θά πάω, του είπα.

Πραγματικά, πήγα και τήν άναψα. Όταν πήγα πάλι επίσκεψη, μου είπε:

-Νά έχεις τήν εύχή μου, πού πηγες και τήν άναψες.

Νά πηγαίνεις ν' ανάβεις τίς εκκλησίες και νά θυμάσαι πάντοτε τό Σταυρό.

Όταν πέθανε, μέ πήρε τηλέφωνο ό κύριος Ήλιόπουλος. Πήγαμε μέ τόν άντρα μου και τόν προσκυνήσαμε. Του φορούσαν σάβανο από τά Ίεροσόλυμα και μαύρο σκουφάκι. Τόν πήγαν στην Άγία Τριάδα, στό μοναστήρι του Παναγουλάκη. Όλες οί γυναίκες έκλαιγαν και κάποιες φώναζαν:

-Πάτερ Χαράλαμπε, έσύ μεγάλωσες τά παιδιά μας!

Στήν κηδεία του ήταν πολύς κόσμος. Στο μοναστήρι του Παναγουλάκη ήταν ή μισή Καλαμάτα.

Κάποτε πού ήταν καλά, μου είπε πεί ότι μπήκε σε μία σπηλιά κοντά στην εκκλησία Παναγίτσα της Θουρίας, για να περάσει τή νύχτα. Στην είσοδο της σπηλιάς, άριστερά και δεξιά, ήταν δυό πέτρες. Ξαφνικά είδε ένα μαύρο πράγμα. Τότε έκανε τό σταυρό του και έξαφανίστηκε.

Έμφανίστηκαν όμως μία προβατίνα στη μία πέτρα και δύο άρνιά στην άλλη. Έμειναν εκεί μέχρι τό πρωϊ, πού έφυγε.

Έχω άκούσει ότι πήγαινε στην Παντάνασσα, στό Μυστρά. Μία φορά τόν συνάντησαν καβάλλα στ' άλογά τους κάποιοι, πού πήγαιναν κι αυτοί στό Μυστρά. Όταν οί άνθρωποι έφτασαν, βρήκαν τό Χαραλάμπη στην πόρτα της εκκλησίας!

Ή κυρία Ήλιοπούλου μου είπε πεί ότι κάποια μέρα, αφού άναψε τό καντήλι της, κατέβηκε κάτω, μήπως ό Χαραλάμπος ήθελε κάτι και του είπε:

-Χαραλάμπη, μήπως θέλεις κάτι;

-Δέ θέλω τίποτα. Νά πās επάνω ν' ανάψεις τό καντήλι, γιατί έσβησε, της είπε.

Πράγματι ή κυρία Ήλιοπούλου ανέβηκε και τό βρήκε σβηστό.

Άκουσα ότι ό Χαραλάμπος βάδιζε μία φορά μεταξύ Νοσοκομείου και εκκλησίας της Άγίας Τριάδος. Κάποια γυναίκα, πού τόν είδε, του είπε:

-Που γυρίζεις ρε παλιο-μουρλέ;

Ό Χαραλάμπος δέ μίλησε. Αυτή όμως δέν πρόλαβε να πάει στό σπίτι της και τό μυαλό της σάλεψε (τρελλάθηκε).

Μετά τό θάνατό του τόν είδα στον ύπνο μου, ότι ήταν, λέει, σ' ένα δάσος στην περιοχή Καρέλια και περπατούσε κρατώντας στό χέρι του ένα μεγάλο μαστοϋνι. Μόλις τόν είδα, του φώναξα:

-Παπā, παπā!

Δέν γύρισε να μέ κοιτάξει. Όταν του είπα:

-Πάτερ Χαράλαμπε, πάτερ Χαράλαμπε!,

τότε γύρισε, μέ κοίταξε και είπε:

-Έρχεσθε όπισω μου.

36. ΜΑΣ ΠΡΟΚΑΛΟΥΣΕ ΔΕΟΣ !

Ο πρώην Δήμαρχος Καλαμάτας (1964-1972) Κωνσταντίνος Κουτουμάνος, 60 ετών, κάτοικος Καλαμάτας, μᾶς εἶπε:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμπη ἀπό μικρό παιδάκι. Ἐρχόταν στό κτήμα μας στήν Καλαμάτα, γιατί γνώριζε τή μητέρα μου, τῆς ὁποίας ἡ καταγωγή ἦταν ἀπό τό Δυρράχιο Ἀρκαδίας. Ὄταν τόν βλέπαμε, τ' ἀδέρφια μου καί τά γειτόνικουλα, φώναζαμε:

-Ὁ Χαραλάμης, ὁ Χαραλάμης!

καί τρέχαμε κοντά του.

Ἐχει τυπωθεῖ ἀνεξίτηλα στή μνήμη μου ἡ ἐμφάνισή του: Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μ' ἓνα σακκί στή μέση του. Στό λαιμό του φοροῦσε Σταυρό, στό χέρι του εἶχε ἓνα φανάρι καί στόν ὦμο του ἓνα σακκούλι. Ἦ ἐμφάνισή του μᾶς προκαλοῦσε δέος, καί μᾶς ἔλεγε πάντοτε χριστιανικά λόγια. Ὄταν ἐρχόταν στό σπίτι μας, ἡ μητέρα μου τοῦ ἔδινε φαγητό καί ἄκουγα, πού τῆς ἔλεγε:

-Μωρή, μήν ἔχεις κάτι νά μοῦ δώσεις νά πάω σ' αὐτόν τό χτικιάρη;

Ἦ μητέρα μου τοῦ ἔδινε ὅ,τι εἶχε καί ἔφευγε. Ὄταν πέθανε, μέ εἰδοποίησαν τήν τελευταία στιγμή καί πῆγα στήν κηδεῖα του. Τήν ἐποχή πού ζοῦσε, ὁ κόσμος ἔλεγε ὅτι τάχα εἶχε πάθει ἀπό ἐρωτική ἀπογοήτευση.

37. ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ ΣΠΟΡΑ, ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ο Δημήτριος Κουκούτσης, 80 ετών, ἀπό τά Πηγᾶδια Λακωνίας, κάτοικος Καλαμάτας, ἐξιστορεῖ: Γνώριζα τό Χαραλάμπη ἀπό μικρό παιδάκι. Ἦταν πάντοτε ξυπόλητος, ἀχτένιστος, κακοντυμένος, μέ τά μαλλιά του γεμᾶτα κολλητσιίδες. Στό λαιμό του φοροῦσε Σταυρό καί στό χέρι του κρατοῦσε ἓνα φανάρι, πάντοτε ἀναμμένο. Στόν ὦμο του εἶχε ἓνα σακκούλι καί μέσα ἔβαζε διάφορα πράγματα, πού τοῦ ἔδιναν.

Θυμᾶμαι, ὅταν ἦμουν παιδί, ὁ πατέρας μου, ὁ παππούς μου καί οἱ γέροντες, μόλις τόν ἔβλεπαν νά ἔρχεται, ἔλεγαν:

-Ἐρχεται ὁ Ἅγιος Πατέρας.

Ὅλοι τόν σεβόντουσαν πολύ.

Ὄταν ἐρχόταν στό σπίτι μας, τοῦ δίναμε ὅ,τι εἶχαμε στό φτωχικό μας κ' ἔτρωγε. Μᾶς ζητοῦσε ψωμί, λάδι καί ὅ,τι ἄλλο ἐποχιακό εἶχαμε. Τά ἔβαζε μέσα στό σακκούλι του καί τά ἔδινε ἐκεῖ πού εἶχαν ἀνάγκη, σέ φτωχοῦς, σέ ὀρφανά ἢ σέ ἀρρώστους.

Θυμᾶμαι, μοῦ ἔλεγε:

-Στό σπίτι σου βλέπω εὐλογία. Θά αὐξηθοῦν τά πλούτη σου.

Αὐτό τό ἔλεγε, γιατί ὅλοι στήν οἰκογένειά μας εἴμαστε ἀγαπημένοι.

Κάποια φορά μαζί μέ τή γυναῖκα μου, Ἀγλαῖα, σπέρναμε σιτάρι. Ὁ Χαραλάμης ἦρθε στό χωράφι καί μᾶς εἶπε:

-Δώστε μου τό σποροσάκκουλο νά σπείρω ἐγώ, νά εἶναι εὐλογημένο.

Ὁ Χαραλάμης ἔσπειρε καί πράγματι τό σιτάρι ἐκείνη τή χρονιά ἦταν πολύ ὠραῖο. Λέγαμε μέ πίστη ὅτι εἶναι καλό, γιατί ὁ Χαραλάμης τό εὐλόγησε. Πήγαινε στά σπίτια κ'

ἔλεγε:

-Δώστε μου λίγο λάδι ν' ανάψω τὰ ἐξωκκλήσια.

Κοιμόταν σέ βουνά, σέ καλύβια, σέ ἀχούρια καί ποτέ δέν τόν εἶδα νά φοράει παπούτσια. Δέν εἶχε τή φήμη ἀνθρώπου μέ ἀμαρτίες. Ἀντιθέτως ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος. Μιλοῦσε μέ πολλή λογική καί σοφία κι' ἔλεγε σπουδαῖα χριστιανικά λόγια. Μᾶς ἔλεγε:

-Νά πηγαίνετε μέ τό Παλαιό, τό Ὁρθόδοξο Ἑορτολόγιο, ὄχι μέ τούς Μασσώνους.

Κάποιες φορές πού μᾶς βρῆκε νά τρώμε κρέας, μᾶς εἶπε:

-Μὴν τρῶτε κρέας, μὴν πηγαίνετε μέ τούς μασσώνους. Εἶναι ἀκόμη Σαρακοστή. Μετά ἀπό τόσες ἡμέρες εἶναι τῆς Παναγίας. Ἐγὼ δέν εἶμαι μασσῶνος. Φέρτε μου νά φάω ἐλιές καί ψωμί.

Τοῦ δίναμε ἐλιές καί ψωμί κι' ἔτρωγε. Μέ ἀέρα, μέ ζέστη, μέ χιόνι, μέ βροχή, περπατοῦσε χωρίς νά ἔχει κανένα πρόβλημα. Στήν κατοχή μᾶς ἔλεγε:

-Μέ βαρᾶνε οἱ Γερμανοί, ἀλλά οἱ σφαιῖρες γίνονται πλάκα ἐπάνω μου.

Θυμᾶμαι κάποτε ὅτι τὰ μαλλιά του ἦταν γεμᾶτα ἀγκάθια. Κάποιοι πού τόν εἶδαν, τόν λυπήθηκαν καί ἤθελαν νά τοῦ τὰ βγάλουν, ἀλλά αὐτός ἔλεγε:

-Ὅχι, ὄχι, ἀφήστε τα ἐπάνω μου.

Κάποτε εἶχε σταματήσει σέ μιά μυρμηγκοφωλιά, κοίταζε τὰ μυρμηγκία κι' ἔλεγε:

-Τὰ κακόμοιρα τὰ μυρμηγκάκια! Νά τούς ρίξω λίγο ψωμάκι νά φᾶνε.

Κι' ἔρριχνε ἀπό τό σακκούλι του ψίχουλα στά μυρμηγκία. Ἐνα βράδυ ὁ Χαραλάμης πῆγε νά κοιμηθεῖ στόν ἀχυρῶνα τοῦ Παναγιώτη Πουλέα ἢ Μπανάκου. Ἄργά τό βράδυ ἡ γυναῖκα τοῦ Παναγιώτη πῆγε νά πάρει ἄχυρο ἀπό τόν ἀχυρῶνα, νά τό ρίξει στά βόδια. Ἡ γυναῖκα, μή γνωρίζοντας ὅτι μέσα στόν ἀχυρῶνα κοιμόταν ὁ Χαρα-

λάμης, ἔβαλε τὰ χέρια της καί ἔπιασε τὰ πόδια του. Τότε φοβήθηκε, ἔβαλε τίς φωνές καί φώναξε τόν ἄντρα της. Ὅταν ἦρθε ὁ ἄντρας της, ἔδιωξε τόν κακομοῖρη τή νύχτα.

Στήν περιοχή μας ἦταν ἓνα καλό κορίτσι, πού τό ἔλεγαν Ἄννα. Μιά μέρα ἦρθε ὁ Χαραλάμης καί μοῦ εἶπε:

-Καλό κορίτσι ἡ Ἄννα. Μ' ἔλουσε χτές. Πρέπει νά τό παντρέψουμε. Πρέπει νά πάρει καλόν ἄντρα, ὄχι σεμπρούμ-ξεσεμπρούμ.

Ὅσες φορές ἡ Ἄννα τόν ἔλουζε, τοῦ ἔλεγε μέ πολλή ἀγνότητα καί ἀγάπη:

-Νά σέ φιλήσω Χαραλάμης;

Ὁ Χαραλάμης τῆς ἔλεγε:

-Ὅπως θέλεις, Ἄννα μου, ὅπως θέλεις.

Κάποια φορά θυμᾶμαι, ἦμουν σ' ἓνα καφενεῖο στήν Καλαμάτα καί πέρασε ὁ Χαραλάμης. Κάποιος τόν φώναξε:

-Χαραλάμης, ἔλα νά σέ κερᾶσω.

Ὁ Χαραλάμης τόν πλησίασε, κάθησε στήν καρέκλα κι' ἔβαλε πάνω στό τραπέζι τό σακκούλι του. Ἐγὼ ἦμουν στό διπλανό τραπέζι κι' ἄκουσα, πού ρώτησε ὁ Χαραλάμης:

-Πῶς πάει αὐτό πού φτιάξαμε κάποτε;

-Μιά χαρά, μιά χαρά, λέει ὁ ἄλλος.

-Δέ σοῦ εἶπα ὅτι, ὅταν θά τό εὐλογήσω, θά γίνει θησαυρός; εἶπε ὁ Χαραλάμης.

Ἦπια τή γκαζόζα πού τόν κέρασε ὁ γνωστός του, ἀφοῦ πρῶτα, ἀνοίγοντάς την, ἔχυσε πολλή ἐπάνω του.

38. ΧΤΥΠΟΥΣΕ ΤΑ... ΑΟΡΑΤΑ !

Μαρία Γιαννακοπούλου, 53 ετών, από την Πελεκανάδα Μεσσηνίας:

Θυμάμαι τό Χαραλάμπη από κοπέλλα. Έρχόταν στό χωριό μου ντυμένος μέ παλιόρρουχα, μέ μιά λινάτσα στή μέση καί μέ τά μαλλιά του αλουστα καί άχτένιστα.

Διακόνευε στά σπίτια του χωριού καί ό,τι του έδιναν, τά έβαζε σ' ένα σακκούλι πού είχε στόν ώμο του. Τόν είχα άκούσει νά λέει κάτι μόνος του, αλλά δέν καταλάβαινα τί έλεγε.

Κάποτε φύλαγα τά πρόβατα κοντά στό έξωκκλήσι του χωριού μας Άγιος Άθανάσιος. Τότε είδα τό Χαραλάμπη. Είχε κόψει σφερδούκλια καί χτυπούσε δεξιά-άριστερά γιά νά βάλει κάτι μέσα στήν έκκλησία. Έγώ πάντως δέν έβλεπα τίποτε άλλο. Έβαλε μέσα τά άόρατα πού χτυπούσε, μπήκε κι' αυτός καί σέ λίγο ξαναβγήκε.

Έχω άκούσει ότι, όταν έβρεχε, ό Χαραλάμπος δέν βρεχόταν. Τόν είχαν δει άνθρωποι χωρίς σταγόνα βροχής επάνω του. Ξέρω ότι κοιμόταν σέ έξωκκλήσια καί σέ έρημιές. Στό χωριό μου τόν έλεγαν ό Ζουρλοχαραλάμπος ή ό Χαραλάμπος ό κολλητσιδάς, επειδή τά μαλλιά του ήταν γεμάτα κολλητσιδες.

39. Η ΟΥΡΑΝΟΔΡΟΜΗ ΣΚΑΛΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣ

Ο Δημήτριος Άλεβίζος, 43 ετών, από την Καλαμάτα, λέει γιά τό Χαραλάμπη:

Θυμάμαι τό Χαραλάμπη από μικρό παιδάκι. Ήταν σοβαρός, δέ γελούσε καθόλου, τά λόγια του ήταν μετρημένα κι' έλεγε χριστιανικά λόγια. Τό ντύσιμό του ήταν μιά

λινάτσα στή μέση, ένα σακκί στήν πλάτη, στό όποιο έβαζε διάφορα τρόφιμα, ένα μπουγελάκι, πού έβαζε τό λάδι πού διακόνευε, καί συνάμα ήταν ξυπόλητος χειμώνα-καλοκαίρι.

Γύριζε από χωριό σέ χωριό καί δίδασκε τόν κόσμο νά πηγαίνει στό δρόμο του Θεού. Ό Χαραλάμπος ήταν πολύ έλεήμων. Ήξερε σέ κάθε χωριό, πού πήγαινε, ποιό σπίτι είχε ανάγκη. Διακόνευε στις πλούσιες οικογένειες καί βοηθούσε τίς φτωχές. Δέν είχε συγκεκριμένο μέρος νά μένει. Συνήθως κοιμόταν στά έξωκκλήσια καί σέ σπηλιές πρós τούς Άγιους Αναργύρους καί στόν παλιό Άγιο Γεώργιο. Δέν ήξερε κανένας πόσο χρονών ήταν. Όταν τόν ρωτούσαν:

-Χαραλάμπη, πόσο χρονών είσαι;

τούς έλεγε:

-Νά μετανοήσετε, γιατί σās περιμένουνε πολλά δεινά.

Μιά φορά τόν συνάντησα στό έκκλησάκι, στόν παλιό Άγιο Γεώργιο, ξαπλωμένο κάτω στό χώμα καί σταμάτησα τή μηχανή, νά ιδώ μήπως έπαθε τίποτα. Μόλις πήγα κοντά του, του είπα:

-Χαραλάμπη, τί κάνεις;

Μου είπε:

-Όταν θ' ανάβεις τά καντήλια, νά βάζεις καλούς λογισμούς στό μυαλό σου, όχι κακούς.

Τότε ή ώρα ήταν δέκα τό πρωί. Αναρωτιόμουν πώς ήξερε ό Χαραλάμπος τούς λογισμούς μου τήν ώρα πού άναβα τά καντήλια. Άρα ήταν φωτισμένος από τό Θεό.

Τό 1965 μέ '66 πήγαινα στόν Άγιο Χαράλαμπο μέ μιά παρέα περίπου τά δέκα άτομα. Τό έκκλησάκι Άγιος Χαράλαμπος είναι βόρεια τής Καλαμάτας, μέσα σέ μιά σπηλιά του βράχου. Στό σχολείο του Μπενάκη συναντήσαμε τό Χαραλάμπη στό δρόμο. Τόν προσπεράσαμε καί βαδίζαμε πρós τόν Άγιο Χαράλαμπο. Ό δρόμος

12. «Νά μετανοήσετε, γιατί σᾶς περιμένουνε πολλά δεινά.»

πρός τό ἐκκλησάκι ἦταν ἓνας καί στή διαδρομή δέν συναντήσαμε κανένα αὐτοκίνητο. Ἐνῶ ἀφήσαμε τό Χαραλάμπη πίσω μας, ὅταν φτάσαμε, τόν βρήκαμε ἀπ' ἐξω ἀπό τό ἐκκλησάκι. Αὐτό μᾶς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση καί τό συζητούσαμε μεταξύ μας.

Τήν ἐποχή τῆς κατοχῆς, πού ἦταν οἱ Γερμανοί στήν Ἑλλάδα, ὁ Χαραλάμης περπατοῦσε ἓνα βράδυ μέ τό φαναράκι του ἀναμμένο στό χέρι. Οἱ Γερμανοί τόν πυροβόλησαν, ἀλλά δέν τόν πῆρε καμμία σφαῖρα. Ὁ ἴδιος ἔλεγε σέ ὄσους τόν ρωτοῦσαν, ὅτι οἱ σφαῖρες ἦταν φλούδια. Αὐτό τό ἄκουσα πολύ ἀργότερα μετά ἀπό τήν κατοχή. Ὅταν κατάπεσε, τόν πῆρε σέ μιά καλύβα ὁ Ἀθανάσιος Δημητρακόπουλος ἢ Καραχάλιος. Ἐκεῖ τόν πρόσεχε ἐντατικά ὁ Ἰωάννης Ἀνδρικόπουλος καί οἱ ἄλλοι γέροντες. Ἐνα βράδυ, θυμᾶμαι, ὁ Χαραλάμης κοιμόταν καί μαζί μέ τόν Ἀνδρικόπουλο καθόμαστε δίπλα του. Στόν ὕπνο του ἔλεγε κάτι κουβέντες κι' ἔκανε διάφορες χειρονομίες, πού ἐμεῖς δέν καταλαβαίναμε.

-Γάρ, γάρ, γάρ...

Μετά, ὅταν ξύπνησε, ὁ Ἀνδρικόπουλος τόν ρώτησε τί ὄνειρο ἔβλεπε καί ὁ Χαραλάμης εἶπε:

-Εἶδα μιά σκάλα πού ἔφτανε μέχρι τόν οὐρανό, στήν ὁποία ἀνεβοκατέβαιναν ἄγγελοι καί ἔψελναν.

Στήν καλύβα πού ἔμενε, ἔρχονταν πολλοί ἄνθρωποι καί τοῦ ἔφερναν διάφορα τρόφιμα. Κάποια μέρα τόν ἐπισκέφθηκε καί μιά γνωστή κυρία τῆς καλῆς κοινωνίας τῆς Καλαμάτας μαζί μέ ἄλλες κυρίες καί τοῦ ἔφεραν κάλτσες καί μάλλινες φανέλλες. Μόλις τοῦ τά ἔδωσε, τῆς εἶπε:

-Εἶσαι ἄτιμη, κι' αὐτά πού μου ἔφερες εἶναι ἄτιμα!

Πάρ' τα ἀπό 'δῶ καί φύγε!

Ἡ γυναῖκα ἔφυγε ἀποκαλῶντάς τον τρελλό. Ἐλεγε:

-Ἐμεῖς φταιῖμε, πού ἤρθαμε.

Πάντως θυμᾶμαι, ὅτι εἶχε βρίσει καί ἄλλους ἀνθρώπους.

Ὁ Ἀνδρικόπουλος τοῦ ἔλεγε:

-Παπουλάκη, δέν κάνει νά βρίζεις τούς ἀνθρώπους πού ἔρχονται νά σέ δοῦνε.

Ὁ Χαραλάμης τοῦ ἀπαντοῦσε:

-Ξέρω ἐγώ τί λέω.

Μετά ἀπό λίγο καιρό, ἐπειδή ἡ καλύβα δέν ἦταν ἀξιόπιστη, τόν πῆρε στό σπίτι του ὁ Παναγιώτης Ἡλιόπουλος κι' ἔμεινε ἐκεῖ, ἕως ὅτου πέθανε.

Ἡ γυναῖκα μου Χριστίνα μοῦ εἶπε ὅτι ὁ Χαραλάμης πήγαινε στό σπίτι τοῦ πατέρα της, ὁ ὁποῖος δέν ἔμπαζε στό σπίτι ἄλλο ζητιάνο παρά μόνο τό Χαραλάμης. Τόν ἔβαζε στό σπίτι καί τοῦ ἔδινε ὅ,τι εἶχε, γιά νά φάει. Ὁ Χαραλάμης δέν ἔτρωγε. Ἐλεγε ὁμως:

-Ἄν ἔχεις νά μοῦ δώσεις κάτι νά πάρω μαζί μου, ἔχει καλῶς.

Ἦξερε ὅτι ὁ Χαραλάμης πήγαινε μέ τό Παλαιό Ἑορτολόγιο. Κάποια ἡμέρα ἕνας γνωστός μου τοῦ εἶπε:

-Οἱ Ἅγιοι Ταξιάρχες, πού γιορτάζουν σήμερα, βοήθειά μας.

Ὁ Χαραλάμης ἀπάντησε:

-Ὁ Ἅγιος Δημήτριος, πού γιορτάζει σήμερα, βοήθειά μας!

Ἡ ἐμφάνισή του προκαλοῦσε συμπάθεια. Στήν Καλαμάτα ἦταν πολλοί περιπλανώμενοι, πού ἦταν μπεκρηδες, γυναικᾶδες καί παλιάνθρωποι. Ὁ κόσμος ἀπό τά καφενεῖα τούς κοροΐδευε καί τούς ἔρριχνε ντομάτες. Μόλις ὁμως ἔβλεπαν τό Χαραλάμης, τόν φώναζαν, τοῦ ἔδιναν τήν καρέκλα καί τοῦ ἔλεγαν νά τόν κεράσουν. Ἦταν πολύ χριστιανός καί πολύ ἐλεήμων.

40. ΓΙΑΤΙ ΡΕ, ΦΑΓΑΤΕ ΚΡΕΑΣ ΧΘΕΣ ;

Ελλη Παπαδοπούλου, 60 ἐτῶν, ἀπό τόν Κάμπο Ἀβίας, κάτοικος Καλαμάτας:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμης ἀπό μικρό κοριτσάκι. Ἦταν ξυπόλητος, μέ μιά λινάτσα στή μέση, ἀχτένιστος, ἀξύριστος, ντυμένος μέ παλιόρρουχα. Πήγαινε στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη καί στήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, στό Ἀσπρόχωμα. Κάποια φορά, θυμᾶμαι, μέσα στήν ἐκκλησία τοῦ Παναγουλάκη, πλησίασε δύο παιδιά γύρω στά δεκαπέντε καί τούς ἔβαλε τίς φωνές:

-Γιατί ρέ, φάγατε κρέας χθές;

Τά παιδιά δέ μίλησαν καθόλου. Ὄταν τελείωσε ἡ Λειτουργία, ἐμεῖς οἱ γυναῖκες ρωτήσαμε τά παιδιά ἄν εἶχαν φάει κρέας. Τά παιδιά μᾶς εἶπαν ὅτι εἶχαν φάει. Ὅλοι ὁμως ἀναρωτιόμαστε πού τό ἤξερε ὁ Χαραλάμης.

Γύριζε ὅλα τά χωριά μέ τά πόδια. Πολλές φορές κρατοῦσε στά χέρια του φαναράκι ἀναμμένο. Διακόνευε ἀπό διάφορα σπίτια καί τά πήγαινε στούς ἀρρώστους στόν Προφήτη Ἡλία. Μέ τό λαδάκι πού διακόνευε, ἄναβε τά καντήλια στά ἐξωκκλήσια. Ὄταν ἐρχόταν στό χωριό μου, περνοῦσε καί ἀπό τό σπίτι μας καί μᾶς ἔφερνε διάφορα σπόρια νά σπείρουμε. Κάποια φορά τόν εἶδα στήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, στό Ἀσπρόχωμα. Τότε ἡ γερόντισσα Καλλινίκη κάτι τοῦ εἶπε. Ὁ Χαραλάμης θύμωσε καί ἔχυσε στό χῶμα ἕνα σακκί φυστίκια καί στραγάλια, πού εἶχε μαζί του. Μετά μοῦ εἶπε νά τά μαζέψουμε. Τά βάλαμε πάλι στό σακκί καί τά πήγε στό Σανατόριο, στόν Προφήτη Ἡλία.

Μιά φορά ἦρθε στό σπίτι καί μᾶς ἄφησε ἕνα σακκάκι. Μᾶς εἶπε νά τό φυλάξουμε καί θά περνοῦσε νά τό πάρει, ἀλλά δέν πέρασε ποτέ.

Κάποια ἄλλη φορά, πού βρέθηκα στό Ἀσπρόχωμα, στή

γερόντισσα Καλλινίκη, ήρθε ο Χαραλάμης και ήθελε να του φτιάξουμε φυτίλια για τα καντήλια. Όμως καμιά από τις κοπέλλες δεν ήξερε. Πήρα εγώ, που ήξερα, και τα έφτιαξα. Ο Χαραλάμης τότε είπε:

-Αυτή είναι γνήσια Μανιάτισσα.

Έχω ακούσει ότι στην κατοχή οι Γερμανοί τον πυροβολούσαν, αλλά δεν τον χτύπησε καμιά σφαίρα. Έχω ακούσει ότι κάποιοι άλλοι τον είδαν να περπατάει και να πηγαίνει μπροστά του φως.

Μιά φορά τον άκουσα να λέει κάτι, αλλά δεν καταλάβαινα τί έλεγε. Τότε τον ρώτησα:

-Τί γλώσσα είναι αυτή;

Αυτός μου άπάντησε:

-Αράβικα.

Θυμάμαι μιά φορά, όταν ήμουν μικρή, πέρασε από τό χωριό μου και είπε:

-Τελευταία φορά ήρθα. Δεν ξανάρχομαι, γιατί βρωμήσατε.

Ο Χαραλάμης αυτό τό είπε, γιατί όλοι οι συγχωριανοί μου γύρισαν μέ τό Νέο Ημερολόγιο και μόνο ή οικογένειά μου κράτησε τό Όρθόδοξο Ημερολόγιο.

41. ΤΑ ΕΒΑΖΕ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΡΤΕΣ !

Εκκληκτική ή διήγηση του Βασιλείου Ρούτση, ύπαλλήλου της Πολεμικής Αεροπορίας:

Γεννήθηκα στη Μεσσήνη τό 1932 κι' εκεί κατοικώ. Θυμάμαι τό Χαραλάμης από παιδάκι, γιατί έρχόταν στό πατρικό μου σπίτι. Η αδερφή μου και τ' άλλα κορίτσια της γειτονιάς μαζεύονταν γύρω από τό Χαραλάμης και αυτός τους μιλούσε για τή Δύναμη του Θεού. Τά κορίτσια του ζητούσαν διάφορα μικροπράγματα να τους φέρει. Τήν

επόμενη φορά που έρχόταν, τους έφερνε αυτά που του είχαν ζητήσει: Ψαλλίδι, βελόνια και διάφορα άλλα.

Φορούσε κουρελιάρικα ρούχα, ήταν πάντοτε ξυπόλητος, άχτένιστος, μ' ένα σακκί στην πλάτη του κι' ένα ξύλινο Σταυρό, μέ μαύρο σκοινάκι κρεμασμένο στό λαιμό του. Κάποιες φορές τον είχα δει και μέ ραβδάκι στό χέρι του. Μετά τήν κατοχή, όταν πλέον είχαν φύγει οι Γερμανοί, οι άντάρτες είχαν μαζευτεί στην πλατεία της Μεσσήνης, είχαν απλώσει τά όπλα τους και περίμεναν κάποιους άλλους, για να πάνε στό Μελιγαλά. Ο Χαραλάμης πέρασε από μπροστά τους και τους είπε:

-Ρέ τεμπέληδες, άστε να δουλέψετε. Τό σκοπό που θέλουτε, δε θά τον κερδίσετε!

Οι άντάρτες τον έβριζαν και όπλιζαν τά όπλα τους. Δεν του έρριξαν όμως. Έμένα, που ήμουν παιδί, μου έκανε εντύπωση που τους μίλησε δυναμικά· προχώρησε κι' έφυγε. Άκουσα από τό συγχωρεμένο τον Τραχανά από τή Μεσσήνη, ότι στον άνταρτοπόλεμο, που τον κάλεσε ή πατρίδα φαντάρο, είδε μέσα σ' ένα έρημοκκλησί, που ήταν εκεί, τό Χαραλάμης γονατισμένο να προσεύχεται. Ο Χαραλάμης γύριζε τά έρημοκκλησία κι' άναβε τά καντήλια. Ήταν πολύ χριστιανός άνθρωπος, σοβαρός και ήθικότατος. Ήταν ξυπόλητος χειμώνα-καλοκαίρι. Έμένα αυτό μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Δεν πιστεύω ότι θά βρεθεί άνθρωπος να πει κακό λόγο για τό Χαραλάμης.

42. ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Η Στυλιανή Ζαγαρέλου, 79 ετών, από τό Νιοχώρι του Δήμου Φαλαισίας, κάτοικος Καλαμάτας, άφηγείται:

Θυμάμαι τό Χαραλάμης από μικρή που έρχόταν στό

πατρικό μου σπίτι. Ήταν ξυπόλητος, μέ μιά λινάτσα στή μέση, άχτένιστος και μ' ένα σακκούλι στόν ώμο του.

Πήγαινε σ' όλα τά έρημοκκλήσια κι' άναβε τά καντήλια. Κοιμόταν στόν Άγιο Χαράλαμπο και στόν Άγιο Άθανάσιο, πού είναι λίγο έξω από τήν Καλαμάτα.

Κάποτε πού είχα τήν κόρη μου άρρωστη, ήρθε ό Χαραλάμης, τή σταύρωσε, τής έφτιαξε λεμονάδα και τής έδωσε νά πιει. Συγχρόνως έψελνε έλληνικά, αλλά και μιά άλλη γλώσσα, πού δέν καταλάβαινα. Μετά από λίγο ή κόρη μου ήταν καλά.

Μιά άλλη φορά έγώ του είπα κοροϊδευτικά:

-Άγαπητό μου τέκνο Χαρίλαε, τί νά κάνω νά σώσω τήν ψυχή μου;

Ό Χαραλάμης κατάλαβε ότι τόν ειρωνεύτηκα και από τότε δέ μου μιλούσε για πολλά χρόνια. Γνώριζε τό Χαραλάμης και ό άντρας μου. Κάποια φορά είχαν πάει μέ τόν πατέρα του νά σκοτώσουν κάποιον ασβό. Ήταν νύχτα και δέν έβλεπαν. Κατά λάθος χτύπησαν τό Χαραλάμης και αυτός φώναξε:

-Βοήθεια... αδέρφια! Μέ σκοτώσατε!

Ό πεθερός μου και ό άντρας μου έτρεξαν, τόν πήραν, τόν πήγαν στό σπίτι τους και μέ διάφορα πρακτικά τόν γιάτρεψαν. Άπ' αυτό τό γεγονός, τό όποιο έγινε όταν ό άντρας μου ήταν παιδί, ό Χαραλάμης γνώρισε και τήν οικογένεια του άντρα μου.

Μετά από πολλά χρόνια, μιά μέρα πέρασε από τό σπίτι μου και μου είπε νά του βράσω ρύζι μέ ντομάτα και πιπέρι, χωρίς όμως λάδι, γιατί ήταν Τετάρτη. Όταν έβρασε τό ρύζι, ό Χαραλάμης κι' έγώ φάγαμε. Τό ρύζι αυτό ήταν τόσο νόστιμο, πού τό θυμάμαι ακόμη.

Ό Χαραλάμης γύριζε παντού, σ' όλες τίς γειτονίες και τούς έλεγε νά γυρίσουν μέ τό Παλαιό, τό Όρθόδοξο Έορτολόγιο. Για νά λειτουργηθεί και νά κοινωνήσει, πήγαινε

στό μοναστήρι του Παναγουλάκη. Ζητιάνευε από σπίτια πού είχαν και ό,τι του έδιναν, τά πήγαινε σέ άρρώστους, σέ φτωχούς, σέ χήρες και σέ όρφανά. Μου έλεγε:

-Δώσε μου χρήματα νά τά στείλω στό Άγιον Όρος, νά μνημονέψουμε και τόν πατέρα σου.

Του έδιναν. Κάποιες φορές όμως μου έδινε φράγκο ή πενηνταράκι, για ν' ανάψω κερί στην εκκλησία του Παναγουλάκη, πού πήγαινα.

Όταν πέθανε, τόν κήδεψαν στό μοναστήρι του Παναγουλάκη. Είχε δέ τόσο πολύ κόσμο ή κηδεία του, πού ό πάτερ Χριστόφορος θαύμαζε, πού έβλεπε σέ όλων τά μάτια άγάπη, σεβασμό και εκτίμηση για τό Χαραλάμης.

43. ΘΑ ΠΑΡΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ

Γεώργιος Ντεκελές, κάτοικος Καλαμάτας:

Είμαι πενήντα έπτά ετών. Γεννήθηκα στό Έλαιόχωρι (Γιάννιτσα) Μεσσηνίας και κατοικώ στην Καλαμάτα.

Θυμάμαι τό Χαραλάμης από παιδάκι, γιατί έρχόταν στό χωριό μου. Μιά φορά πήγε στην πηγή, πού είναι κοντά στα περιβολάκια στον Άγιο Βασίλειο και βούτηξε τό κεφάλι του μέσα στην λούμπα πού πίναμε νερό. Έμεις όμως μετά δέν πηγαίναμε νά πιούμε νερό, γιατί διαδόθηκε στό χωριό ότι ό Χαραλάμης ό κολλητσειδιάρης είχε βουτήξει τό κεφάλι του μέσα.

Άπό τό 1948 είμαι φωτογράφος κι' έχω τό φωτογραφείο μου στα σκαλιά του Άγίου Νικολάου Καλαμάτας. Άπό τότε ό Χαραλάμης έρχόταν συχνά στό φωτογραφείο μου. Ήταν ξυπόλητος, άλλουστος και άχτένιστος, μ' ένα σακί στην μέση του, ένα σακκούλι στον ώμο του κι' ένα μεγάλο

ξύλινο Σταυρό στό λαιμό του. Πολλές φορές ἔφερνε κι' ἕνα μεγαλύτερο Σταυρό στό χέρι του, ἄλλες φορές ἕνα φανάρι ἀναμμένο ἀκόμα καί τήν ἡμέρα.

-Τό φῶς αὐτό εἶναι ἀπό τούς Ἁγίους Τόπους, μοῦ ἔλεγε.

Ζητοῦσε ὁ ἴδιος νά τόν φωτογραφίσω καί μοῦ ἔλεγε:

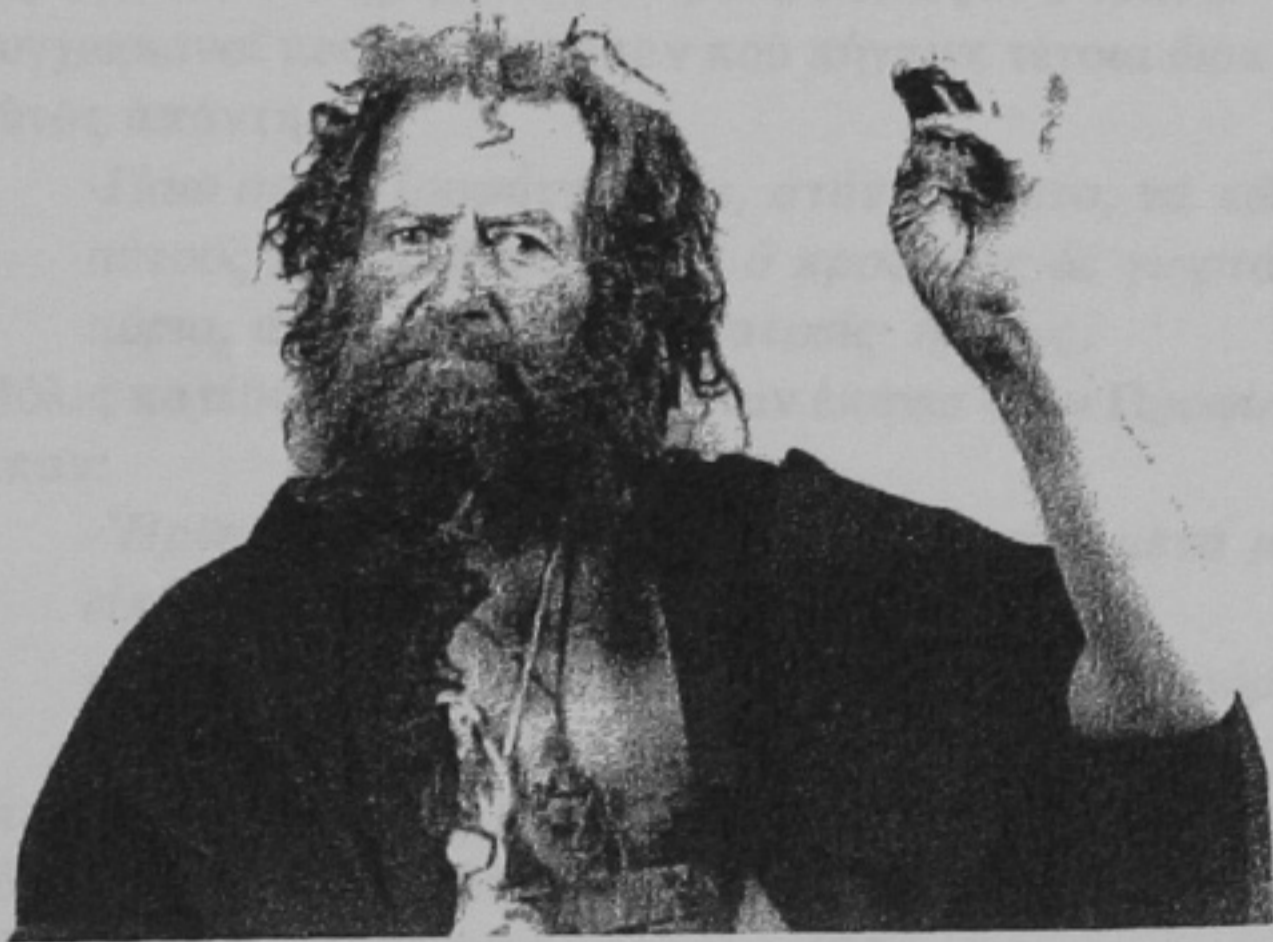
-Θά πάρεις πολλά χρήματα ἀπό τή φωτογραφία μου.

Πραγματικά πούλησα καί πουλάω πολλές φωτογραφίες τοῦ Χαραλάμπε. Καθόταν στήν καρέκλα, μέσα στό φωτογραφεῖο μου κι' ἄν ἔμπαινε καμμιά γυναῖκα, τή μάλωνε καί συγκεκριμένα ἔλεγε:

-Οἱ γυναῖκες εἴσαστε ἀμαρτωλές κι' ἀκάθαρτες.

Κάποια φορά μοῦ εἶπε ὅτι, ἄν καί δέν ἔχει πάει σέ σχολεῖο, ξέρει πολλές γλώσσες. Τόν ρώτησα πού τίς ἔμαθε καί μοῦ εἶπε:

-Μέ φωτίζει τό Ἅγιο Πνεῦμα.

13. «Θά πάρεις πολλά χρήματα ἀπό τή φωτογραφία μου.»

Πολλές φορές τοῦ ἔλεγα:

-Μίλησέ μου ἀράβικα.

Αὐτός ἄρχιζε νά μιλάει, χωρίς ἐγώ νά καταλαβαίνω τί λέει. Στό φωτογραφεῖο πού ἐρχόταν, τοῦ δίναμε ἕνα μικρό βοήθημα (χρήματα) κι' αὐτός, ὅταν ἔβγαινε ἔξω, τό ἔδινε στό φτωχότερο ζητιάνο πού ἦταν στά σκαλιά τῆς ἐκκλησίας. Ἐκείνη τήν ἐποχή περνοῦσε πολύς κόσμος. Ἐξω ἀπό τόν Ἅγιο Νικόλαο ἦταν κεντρικό σημεῖο τῆς πόλης, γιατί ἡ Καλαμάτα δέν ἦταν ὅπως εἶναι τώρα. Τά σκαλιά ἦταν γεμάτα ζητιάνους. Μᾶς ἔκανε ἐντύπωση πού ἔδινε τά χρήματα στό φτωχότερο ζητιάνο. Ἀκολουθοῦσε τό Παλαιό Ἡμερολόγιο κι' ἔλεγε στό φωτογραφεῖο πού ἐρχόταν:

-Μετά ἀπό δεκατρεῖς ἡμέρες γιορτάζει ὁ Ἅγιος, ὄχι σήμερα.

-Σήμερα εἶναι ἡ γιορτή τοῦ τάδε Ἁγίου.

-Αὔριο γιορτάζουμε τόν τάδε Ἅγιο.

Ἦξερε κάθε ἡμέρα ποιός Ἅγιος γιόρταζε μέ τό Παλαιό Ἡμερολόγιο καί τό ἐκήρυττε μέσα στό φωτογραφεῖο.

Εἶχα ἀκούσει ὅτι νήστευε πολύ καί ὅτι κοιμόταν σέ κάτι σπηλιές κοντά στούς Ἁγίους Ἀναργύρους. Πήγαινε στά ἔξωκκλήσια τῆς Καλαμάτας κι' ἀναβε τά καντήλια, μέ τά πόδια καί ξυπόλητος, χειμῶνα-καλοκαίρι.

Ὁ Χαραλάμπες ζητιάνευε στά χωριά καί μετά ἐρχόταν μέ τό σακκούλι γεμάτο στόν ὄμο του καί τά μοίραζε. Ἐλεγαν ὅτι στήν κατοχή κάποιες φτωχές οἰκογένειες περίμεναν νά περάσει ὁ Χαραλάμπες, γιά νά τοῦς δώσει κάτι νά φᾶνε. Ἐχω ἀκούσει ὅτι στήν κατοχή, ἐνώ ἀπαγορευόταν ἡ κυκλοφορία μετά ἀπό κάποια ὥρα, ὁ μόνος πού κυκλοφοροῦσε χωρίς νά φοβᾶται κανέναν καί χωρίς νά τόν πειράζει κανένας, ἦταν ὁ Χαραλάμπες.

44. ΕΣΥ ΕΧΕΙΣ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΜΟ

Η Σταυρούλα Καπέα, 81 ἐτῶν, ἀπό τὰ Τσέρια τῆς Μάνης, μᾶς εἶπε:

Θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη ἀπό κοπέλλα. Κάποτε ἐμένα κι' ἓνα ἄλλο κορίτσι κάποιος μᾶς εἶχε πάρει στό κτήμα του, γιά νά τόν βοηθήσουμε. Ἐκεῖ κοντά ὅμως ἦταν ἓνα ἐκκλησιάκι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Μόλις ἦρθε ὁ Χαραλάμψη καί μᾶς εἶδε, φώναξε δυνατά:

-Μέ τό Παλαιό σήμερα εἶναι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

-Εγώ ἦρθα νά σαῶ φωτίσω κι' ἐσεῖς δουλεύετε;

Τότε τόν πρωτοεἶδα. Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, ζωσμένος στή μέση του μέ μιά λινάτσα καί στό χέρι του κρατοῦσε μιά μποτίλια μέ λάδι.

Κάποια φορά, θυμᾶμαι, ἄνθρωποι ἀπό τό χωριό μου πήγαιναν στόν Προφήτη Ἡλία, στόν Ταῦγετο, νά λειτουργήσουν, ἀλλά μέ τό Νέο Ἡμερολόγιο. Ὁ Χαραλάμψη πέρασε ἀπό τό χωριό λίγο πρίν βασιλέψει ὁ ἥλιος. Οἱ συγχωριανοί μου τόν ρώτησαν πού πήγαινε τέτοια ὥρα κι' αὐτός ἀπάντησε:

-Πάω στόν Προφήτη Ἡλία, στόν Ταῦγετο, νά πῶ σ' αὐτούς πού ἀνέβηκαν, ὅτι ὁ προφήτης δέ γιορτάζει αὔριο, ἀλλά μετά ἀπό δεκατρεῖς ἡμέρες.

Μόλις κατέβηκαν ἐκεῖνοι πού ἦταν ἐπάνω στόν Προφήτη, εἶπαν:

-Ἦρθε ὁ Χαραλάμψη, μᾶς ἀλώνισε καί μετά μᾶς εἶπε:

-Φύγετε ἀπό ἔδω. Δέ γιορτάζει ὁ Προφήτης αὔριο. Μαγαρίσατε τήν ἐκκλησία, βρωμεροί!

Εἶπαν καί κάτι ἄλλο, πού ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση σ' ὅλο τό χωριό, ὅτι δηλαδή ὁ Χαραλάμψη ἔφτασε στό ἐκκλησιάκι λίγο πρίν σουρουπώσει. Ὅλοι ἀναρωτιόμαστε πῶς ἔφτασε στόν Προφήτη Ἡλία σέ τόσο λίγο χρόνο,

γιατί ἡ διαδρομή ἀπό τό χωριό μου μέχρι τόν Προφήτη Ἡλία εἶναι ὀχτώ ὥρες.

Ἄλλη φορά τόν εἶδα στήν Καλαμάτα. Γύρω-γύρω στή μέση του εἶχε ζώσει τενεκέδια, σουρωτήρι κι' ἄλλα διάφορα παλιοντενεκέδια. Μόλις τόν εἶδα, τόν ρώτησα γιατί τὰ ἔβαλε στή μέση του, καί μου εἶπε:

-Γιά νά γελάει ὁ κόσμος μέ μένα.

Μιά φορά πήγα στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη νά τόν ιδῶ, γιατί ἦταν ἄρρωστος. Μαζί μου ἦταν καί μιά γυναῖκα ἀπό τήν Ἀθήνα μέ τό παιδί της. Μόλις μπήκαμε μέσα στό κελλί πού ἦταν, μου εἶπε:

-Ἐσύ ἔρχεσαι ἀπό τή Μάνη, ἐνῶ αὐτή ἀπό τήν Ἀθήνα. Παῖρνε Μεγάλο Ἀγιασμό καί μὴν ἔρχεσαι καί κουράζεσαι.

Στή γυναῖκα εἶπε:

-Ἐσύ ἔχεις μεγάλο τάξιμο. Ἐχεις τάξει νά πᾶς τό παιδί σου χρυσό στήν Ἁγία Εἰρήνη Χρυσοβαλάντου, γιατί ἦταν μισοπεθαμένο καί μόλις τό πήγες ἔγινε καλά.

Στή γυναῖκα αὐτή ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση τό πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμψη τό τάξιμό της. Ξέχασα ὅμως νά πῶ ὅτι, πρίν μιλήσει στή γυναῖκα ἀπό τήν Ἀθήνα, ἔκλεισε τά μάτια, σήκωσε τά χέρια καί κάτι ἔλεγε σέ μιά γλῶσσα, πού ἐμεῖς δέν καταλαβαίναμε. Μετά τῆς εἶπε ὅτι εἶχε μεγάλο τάξιμο. Μιά φορά ἐγώ τόν ρώτησα πόσο χρονῶν ἦταν κι' ἀμέσως μου ἔβαλε τίς φωνές:

-Φύγε-φύγε, δέν ἔπρεπε νά τό ρωτήσεις αὐτό.

Ἄλλη φορά, μέ τή νύφη μου, πήγαμε νά τόν δοῦμε στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Μόλις μᾶς εἶδε, εἶπε:

-Καλῶς τες. Ἐσύ δέν ἔχεις τάξει τίποτα. Ἐτούτη ὅμως ἔχει ταξίματα. Τό ἓνα εἶναι πολύ μακρῶ καί τό ἄλλο κοντά.

Τότε ἡ νύφη μου εἶπε:

-Ναί, τώρα θυμήθηκα. Όταν ήμουν κορίτσι, ο πατέρας μου ήταν άρρωστος κι' έταξα μιά λαμπάδα στην Εὐαγγελίστρια του χωριού μας, και νά πάω λιβάνι στον Προφήτη Ἡλία στον Ταῦγετο.

Ὁ Χαραλάμης τῆς εἶπε:

-Ναί, νά πᾶς τή λαμπάδα. Ὅσο γιά τό λιβάνι, νά τό κάψεις σέ ἀντίκρυ λόφο, πού νά βλέπει πρός τόν προφήτη Ἡλία.

Στή νύφη μου και σ' ἐμένα μᾶς ἔκανε ἐντύπωση πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμης γιά τό τάξιμο αὐτό, πού εἶχε γίνει πρὶν ἀπό πολλά χρόνια. Πάντως ἡ νύφη μου ἔκανε ὑπακοή σέ ὅσα τῆς εἶπε ὁ Χαραλάμης. Καί τή λαμπάδα πῆγε και τό λιβάνι ἔκαψε.

Μιά φορά εἶχα πάει στό Χαραλάμνη, στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη και τοῦ ἔδωσα λίγα αὐγά. Τά πῆρε και μοῦ εἶπε:

-Θά τά δώσω σέ κάτι φτωχά νά τά φᾶνε.

Κάποια ἄλλη φορά τοῦ πήγαινα μελομπουκιές. Ἐνας καλόγερος πού μέ εἶδε, μοῦ εἶπε:

-Και νά τοῦ τά δώσεις, δέ θά τά φάει. Θά τά μοιράσει. Πήγαινε στό παζάρι, ζητιάνευε και ὅ,τι τοῦ δίνανε, τά μοίραζε σέ φτωχές οἰκογένειες. Μιά γειτόνισσά μου μοῦ εἶπε ὅτι ὁ Χαραλάμης τῆς πῆγε μιά μεγάλη μπουκάλα μέ λάδι και διάφορα ἄλλα πράγματα. Ἡ γυναῖκα τόν ρώτησε γιατί τά ἔφερε κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε:

-Γιατί σᾶς ἔδιωξαν οἱ ἀντάρτες και δέν ἔχετε νά φᾶτε.

45. ...ΘΑ ἜΡΘΕΙ ΠΟΛΕΜΟΣ, ΠΕΙΝΑ, ΘΑΝΑΤΟΣ

Ελένη Πανούση, 75 ἐτῶν, ἀπό τούς Γαργαλιάνους: Θυμᾶμαι τό Χαραλάμνη ἀπό μικρό κορίτσι. Ὁταν ἐρχόταν στό σπίτι μας, ἡ μητέρα μου τοῦ ἔδινε νά φάει ἀπό τό φαγητό πού εἶχαμε. Ὅ,τι ἄλλο τοῦ ἔδινε τό μοίραζε σέ φτωχές οἰκογένειες. Τό πρόσωπό του εἶχε μιά πραότητα, ἦταν σάν Ἅγιος. Παρ' ὅλο πού ἦταν ρυπαρός, μοσχοβολοῦσε λιβάνι. Ἦταν ξυπόλητος πάντοτε, χειμῶνα-καλοκαίρι. Τά μαλλιά του ἦταν γεμάτα κολλητσίδες. Στόν ὤμο του εἶχε ἓνα σακκούλι και στό λαιμό του φοροῦσε Σταυρό. Εἶχε κρεμάσει στό λαιμό του και μιά μπουκάλα μέ Ἅγιασμό και μᾶς ἔδινε νά πίνουμε. Ἐκανε τό σαλό (τρελλό) και χόρευε τρελλά, γιά νά τόν κοροϊδεύουν και νά ἔχει μισθό ἀπό τόν Κύριο. Ὅταν μᾶς ἔδινε Ἅγιασμό, μᾶς ἔλεγε:

-Μετανοεῖτε, ἠγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μετανοεῖτε, θά ἔρθει πόλεμος, πείνα, θάνατος.

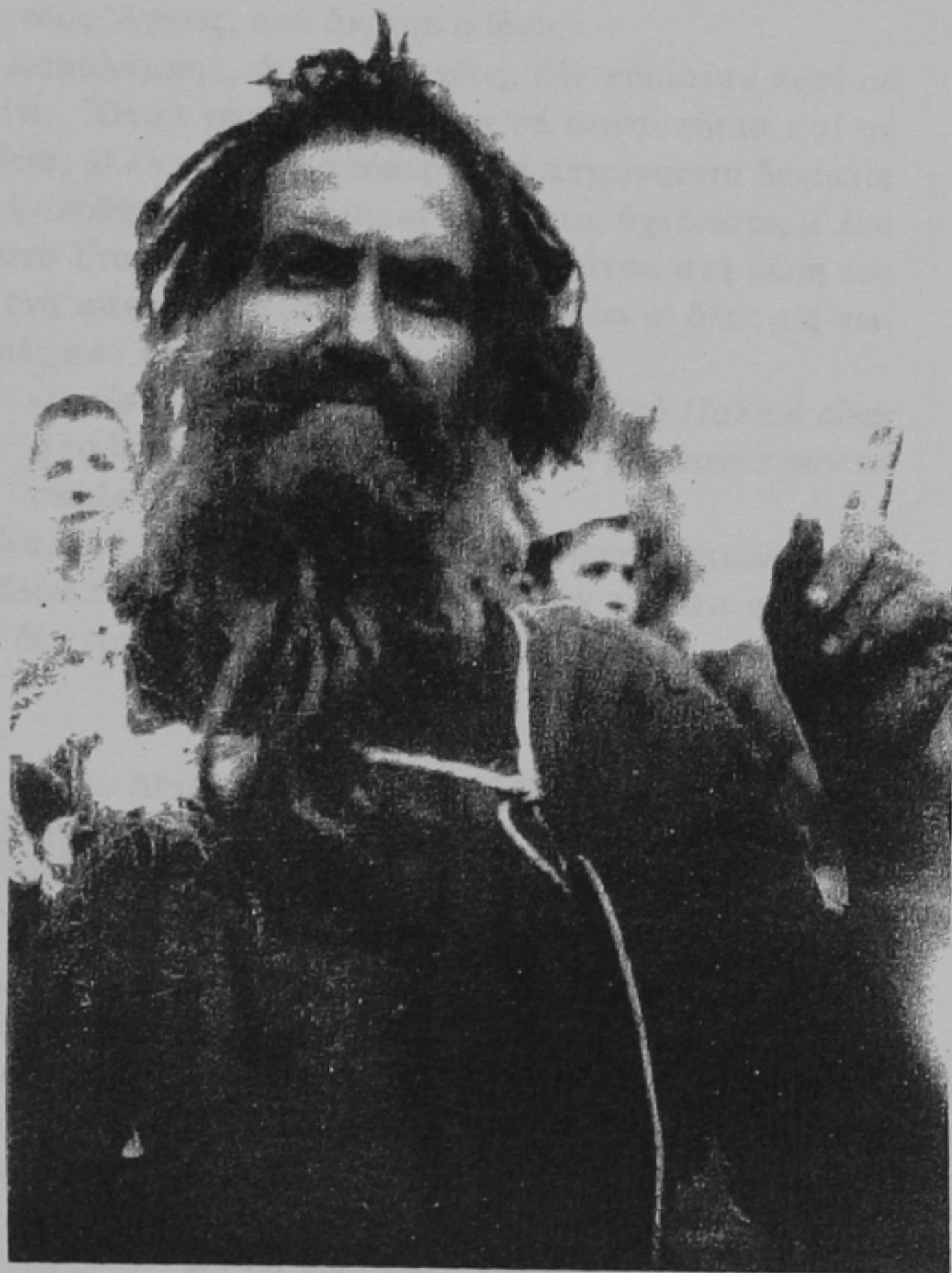
Προσέχετε, νά σᾶς βρεῖ ὁ θάνατος σέ μετάνοια.

Αὐτά μᾶς τά ἔλεγε, πρὶν τό Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Πραγματοποιήθηκαν ὅλα, και ὁ πόλεμος και ἡ πείνα και ὁ θάνατος.

Πήγαινε σ' ὅλες τίς ἐκκλησίες και τά ἐρημοκκλήσια κι' ἄναβε τά καντήλια. Προσευχόταν πολύ κι' ἔλεγε ὅτι μιλοῦσε μέ τό Θεό. Ἐλεγε παντοῦ, ὅπου και νά πήγαινε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό. Σήμερα εἶναι ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Στήν περιοχή τόν ἔλεγαν «ὁ μπάρμπα-Χαραλάμνης ὁ κολλητσειδιάρης». Τόν ἔβαζαν νά χορεύει και μετά τοῦ ἔδιναν χρήματα. Αὐτός τά ἔδινε ἀμέσως σέ κάποιο φτωχό πού τά εἶχε ἀνάγκη. Τοῦ δίναμε και ρούχα νά φορέσει, κι' αὐτά τά μοίραζε. Δέν κρατοῦσε τίποτα γιά τόν ἑαυτό του. Στό σπίτι μας τόν πιστεύαμε γιά Ἅγιο τοῦ Θεοῦ. Ἡ

14. «Μετανοείτε, θά έρθει πόλεμος, πείνα, θάνατος. Προσέχετε, νά σās βρει ό θάνατος σέ μετάνοια.»

μάννα μου καί ή άδερφή μου ή καλόγρια τόν σεβόντουσαν πολύ.

46. ΑΚΟΥΓΕ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ

Εντυπωσιακά τά όσα διηγείται ή Ειρήνη Χρυσομάλλη, ήγουμένη τής Μονής Γεννήσεως Θεοτόκου στήν Καλαμάτα:

Άπό κορίτσι δεκατεσσάρων έτών θυμάμαι τό Χαραλάμ-πη. Πήγαινε στόν Κάμπο Άβίας, στό μοναστήρι τής Εύαγγελίστριας, πού μόναζε ή θεία μου Χριστοφόρα.

Μιά φορά είχε έρθει τήν Πρωτάγιαση καί μου είπε νά πάω νά φωνάξω όλους τούς Όρθοδόξους, γιά νά διαβάσουμε Άγιασμό. Άφου μαζεύτηκαν όλοι, ό Χαραλάμης είπε τρεις φορές τό «Έν Όρδάνη» καί άλλα ψαλτικά, πού δέ θυμάμαι καί βάφτιζε μέσα σ' ένα μπουγέλο μέ νερό ένα κλαδί άπό έλιά, μās ράντιζε όλους καί μετά μās έδινε νά πιούμε Άγιασμό.

Όταν έβλεπα τό Χαραλάμης μ' έπιανε δέος, τόν πίστευα γιά άγιο άνθρωπο. Όταν του δίναμε νά πιεί νερό κι' αυτός άφηνε λίγο στό ποτήρι, έγώ, όταν έφευγε, τό έπινα, γιά νά πάρω εύλογία.

Όταν έγινε μοναχή καί πήγα στό μοναστήρι τής Γεννήσεως τής Θεοτόκου στήν Καλαμάτα, ό Χαραλάμης έρχόταν καί μās έδινε διάφορα πράγματα, πού του έδιναν άλλοι, γιατί έμεις είμαστε πολύ φτωχές. Κάποιες φορές έμενε στό μοναστήρι κι' έτρωγε μαζί μας πολύ λίγο φαγητό καί κοιμόταν στά κουρέλια, πού είχαμε στό έργαστήριο. Θυμάμαι μιά φορά, πού είχε άρρωστήσει, τόν περιποιηθήκαμε στό μοναστήρι μας. Μιλούσε μιά γλώσσα, πού δέν καταλαβαίναμε. Μās έλεγε:

-Τώρα μιλάει ό Άρχιστράτηγος.

Ἐμεῖς ὁμως δέν ἀκούγαμε τίποτα.

-*Τώρα μιλάει ἡ Ἁγία Παρασκευή.*

-*Τώρα μιλάει ἡ Ἁγία Μαρίνα.*

Ἐμεῖς ἀκούγαμε μόνο τήν ξένη γλῶσσα πού μιλοῦσε, καί ὄχι τούς Ἁγίους, πού ἄκουγε ὁ ἴδιος.

Ὁ Χαραλάμης, ὅταν ἦταν νέος, δέν κοιμόταν ποτέ σέ σπίτι. Ὅταν γέρασε κοιμόταν σέ μοναστήρια καί σέ σπίτια, ἀλλά μόνο σέ ἀπόμερα καί ἀπεριποίητα δωμάτια ἢ σέ ἀποθήκες. Τόν θυμᾶμαι ξυπόλητο, ἀχτένιστο, μ' ἓνα ξύλινο Σταυρό στό λαιμό του, μιά λινάτσα στή μέση του κι' ἓνα σακκούλι στόν ὦμο του, νά λέει σ' ὅλες τίς γειτονιές πού περνοῦσε:

-*Γυρίστε μέ τό Παλαιό. Σήμερα μέ τό Παλαιό εἶναι ἡ τάδε γιορτή. Μή δουλεύετε καί μήν τρώτε σάν τά σκυλιά.*

Ὁ Χαραλάμης ἦταν πάρα πολύ ἐλεήμων, ζητιάνευε καί τά ἔδινε σέ ὅσους εἶχαν ἀνάγκη. Ἦταν πάντοτε σοβαρός καί δέν τόν θυμᾶμαι ποτέ νά γέλασε.

47. ΑΜΑ ΠΙΑΣΩ ΨΕΙΡΕΣ... ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ιωάννης Καλόμαλλος, 62 ἐτῶν, ἀπό τή Ζωνάτη Μεγαλοπόλεως, κάτοικος Καλαμάτας:

Ἀγαποῦσα πολύ τό Χαραλάμης κι' ἔχω βγάλει φωτογραφίες μαζί του, ὅταν ἦμουν εἰκοσιπέντε ἐτῶν. Κάποια φορά, κάποια ἡγουμένη ἀπό τήν Τήνο ἦρθε καί μου ζήτησε τή φωτογραφία τοῦ Χαραλάμης, ἀλλά ἐπειδή τόν ἀγαποῦσα πολύ, δέν τῆς τήν ἔδωσα. Ἐρχόταν στό σπίτι μου, ἀλλά ὄχι γιά νά κοιμηθεῖ. Ζητοῦσε κάτι κι' ἔλεγε:

-*Δώσε μου κάτι νά τό δώσω σέ ἄλλους.*

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἦταν πολύ ἐλεήμων. Ὅ,τι τοῦ ἔδιναν

τά μοίραζε σέ ὄρφανά καί σέ φτωχά σπίτια. Γύριζε ὅλα τά ἐξωκκλήσια καί τ' ἀναβε. Ἦταν ξυπόλητος, ἀχτένιστος, μέ μιά λινάτσα στή μέση του κι' ἓνα φανάρι στό χέρι του. Ἦταν πάντοτε ἄπλυτος ἀλλά δέ βρωμοῦσε καθόλου, κι' αὐτό μου ἔκανε ἐντύπωση. Ὅπου περνοῦσε ἔλεγε:

-*Αὔριο εἶναι αὐτή ἡ γιορτή μέ τό Παλαιό.*

Ἦξερε ὅλες τίς γιορτές ἀπ' ἔξω. Εἶχα ἀκούσει νά λένε τότε πού ζοῦσε ἀκόμη, ὅτι δῆθεν ἀγάπησε μιά δασκάλα καί ὅτι αὐτή δέν τόν ἤθελε καί ὅτι μετά ἀπ' αὐτό ὁ Χαραλάμης ἔγινε ἀσκητής. Αὐτό ἔλεγαν μερικοί, ἀλλά δέν εἶναι, σίγουρα, ἀλήθεια. Ὁ κόσμος γενικά τόν ἐκτιμοῦσε, δέν τόν κοροΐδευε. Ἀκόμη καί τώρα κάποιοι πού ἔρχονται στό περίπτερό μου νά ψωνίσουν καί βλέπουν τό Χαραλάμης στή φωτογραφία πού ἔχω, λένε μέ ἐκτίμηση:

-*Ὁ Χαραλάμης! Ὁ Χαραλάμης!*

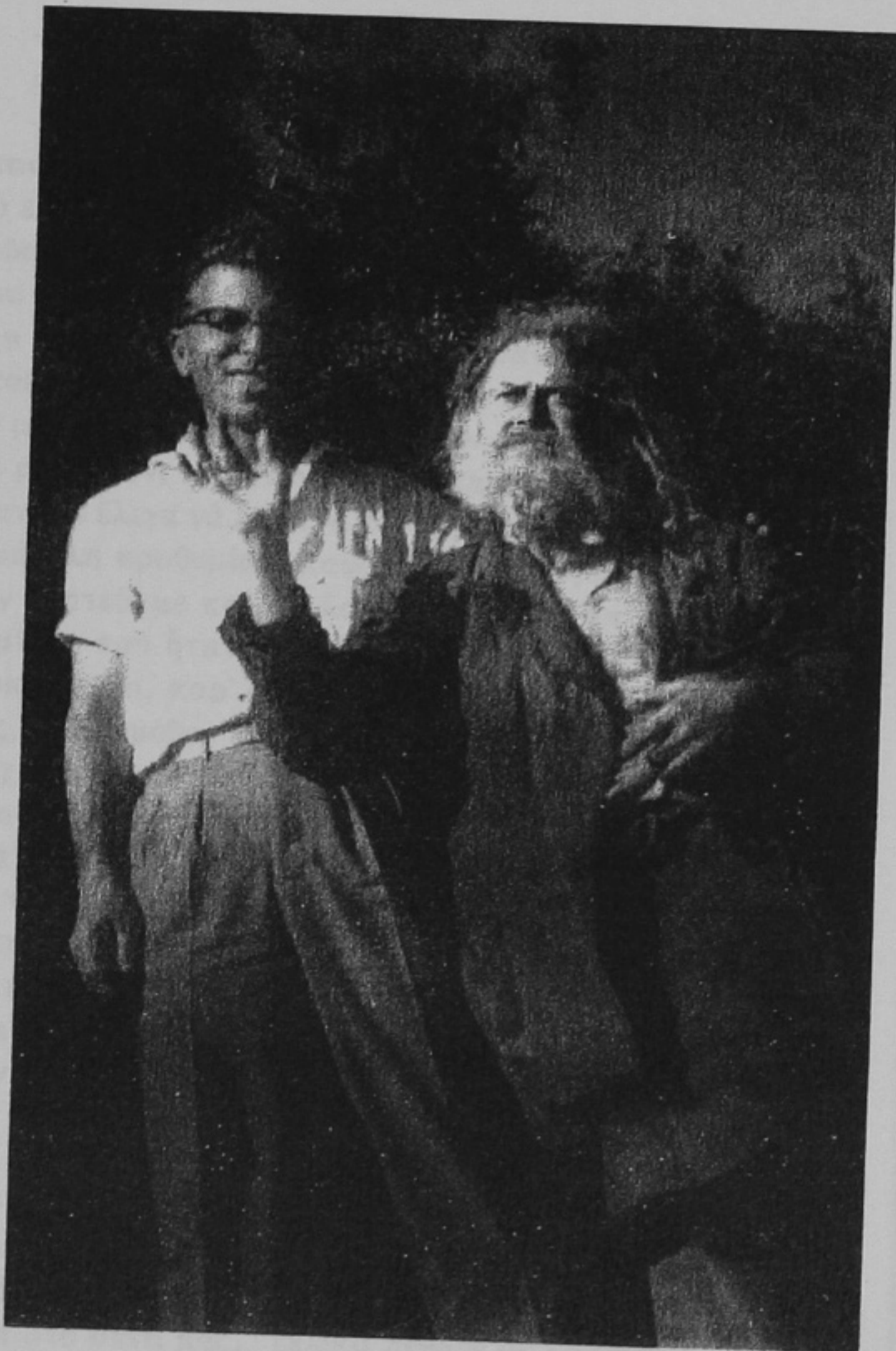
Κοιμόταν σέ σπηλιές πρὸς τόν Ἅγιο Χαράλαμπο καί στούς Ἁγίους Ἀναργύρους. Τήν ἐποχή τῆς κατοχῆς περνοῦσε μέσα ἀπό τούς Γερμανούς καί δέν τοῦς φοβόταν καθόλου. Οἱ Γερμανοί τόν θαύμαζαν καί εἶχα ἀκούσει ὅτι τοῦ εἶχαν βγάλει καί φωτογραφία στούς Ἁγίους Ἀναργύρους, ὅταν ἔβγαινε ἀπό μιά βατόνα. Πρὶν γίνει πόλεμος, κάποια Σταυρούλα Τσαούση, ὅταν τόν εἶδε μέ τίς κολλητσίδες-στά μαλλιά του, τόν λυπήθηκε καί τοῦ εἶπε νά τόν λούσει γιά νά μήν πιάσει ψεῖρες. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε:

-*Ἄμα πιάσω ἐγὼ ψεῖρες, θά γίνει πόλεμος. Θά πεινάσουμε. Θά περάσουν πολλές φυλές ἀπό 'δῶ. Κοιτᾶχτε νά συμμορφωθῆτε καί νηστεύστε. Θά περάσετε δεινά.*

Πήγαινε μέ τό Παλαιό Ἡμερολόγιο. Θυμᾶμαι ἔλεγε:

-*Μήν τρώτε, νηστεύστε. Μέ τό Παλαιό ἔχουμε τήν τάδε γιορτή.*

Ἔμαθα ὅτι πέθανε καί τάφηκε στό μοναστήρι τοῦ Πανα-

15. «Κοιτάχτε νά συμμορφωθῆτε... Θά περάσετε δεινά.»

γουλάκη. Κάποιοι είπαν, ὅτι στήν έκταφή του εὐωδίαζε. Γιατί νά μήν εἶναι Ἅγιος καί γιατί νά μήν ἀγιάσει, πού οὔτε τό μυρμηγκι δέν πατοῦσε; Κάποια ἡμέρα πιστεύω ὅτι θά ἀνακηρυχθεῖ Ἅγιος ἀπό τήν πίστη πού εἶχε, τά λόγια του, τά ἔργα του καί τήν ἀσκητική ζωή πού ζοῦσε.

48. ΝΑ ΜΗΝ ΤΟΥΣ ΜΕΙΝΕΙ ΤΙΠΟΤΑ !

Ο Εὐστάθιος Τριαντόπουλος, 61 ἐτῶν, ἀπό τό Ἄχλαδοχώρι Πεταλιδίου, θυμᾶται: Γνώρισα τό Χαραλάμπη τό 1947, ὅταν ἦρθε στό σπίτι μου, πού εἶναι κοντά στό ἐκκλησιάκι Ἅγιος Γεώργιος, καί μοῦ εἶπε:

-Νά λές ὅτι τήν παλαιά ἐκκλησία τή βρήκαμε μαζί. Στό κτήμα μου ὑπῆρχαν ἐρείπια παλαιᾶς ἐκκλησίας, ἀλλά δέ φαίνονταν. Μιά φορά εἶδα στόν ὕπνο μου τούς τρεῖς ἱερομάρτυρες Ἀθανάσιο, Πέτρο, Χαραλάμπε καί μοῦ εἶπαν ὅτι ἔχουν μαρτυρήσει ἐκεῖ καί στό ἐκκλησιάκι πού εἶχαν, τιμοῦσαν τόν Ἅγιο Γεώργιο. Ὅταν ἔχτισα τό ἐκκλησιάκι Ἅγιος Γεώργιος, ἐρχόταν πιά συχνά στίς Λειτουργίες καί στίς ἀγρυπνίες, πού κάναμε μέ τόν πάτερ Εὐστάθιο, τόν πάτερ Θεόδουλο καί τόν πάτερ Παῖσιο. Πάντοτε περπατοῦσε ξυπόλητος μ' ἓνα μπουκάλι καί μέ μιά λινάτσα στή μέση του. Στό χέρι του κρατοῦσε ἓνα ντενεκέδι μέ λάδι, γιά ν' ἀνάβει τά καντήλια τῶν ἐκκλησιῶν. Ὅπου κι ἄν περνοῦσε, ἔλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό, μετανοεῖστε, νηστεψτε. Σήμερα εἶναι ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Κάποτε, πού ἔκανε προσευχή, τόν ἄκουσα πού ἔλεγε:

-Πᾶς νά σοῦ δώσουν, δέ σοῦ δίνουν τίποτα. Νά μήν τούς μείνει τίποτα!

Ἐγώ τοῦ εἶπα:

-Μπάρμπα-Χαραλάμπη, μὴν τό λές αὐτό. Μπορεῖ νά μὴν ἔχουν νά σοῦ δώσουν.

-Ἐκεῖ πού ζητάω ἔχουν, ἀλλά δέ δίνουν, μοῦ εἶπε.

Ἦταν πολύ ἐλεήμων· ζητιάνευε καί τὰ μοίραζε σέ ἄλλους, πού εἶχαν ἀνάγκη. Ἄν τοῦ ἔδιναν χρήματα, δέν τὰ μετροῦσε· τὰ ἔδινε σέ ἄλλους καί τὰ μετροῦσαν καί μετὰ τὰ ἔδινε σέ ὄργανα καί σέ φτωχοῦς.

Εἶχα ἀκούσει ὅτι τόν εἶδαν νά περπατάει καί νά μὴν πατάει στή γῆ. Στό σπίτι μου, ὅταν ἐρχόταν, δέν κοιμόταν μέσα, ἀλλά ἔξω στήν ὑπαιθρο. Θυμᾶμαι μιά φορά, εἶχε ρίξει χιόνι καί ἦταν ὅλος σκεπασμένος μέ τό χιόνι. Ὅταν τοῦ ἔλεγα νά ἔρθει νά τοῦ κάνω τό τραπέζι, ἐρχόταν μέ μεγάλη προθυμία. Καθόταν κι' ἔτρωγε· νηστήσιμα, ὅταν νηστεύαμε καί τίς λαμπρές ἡμέρες ἀπ' ὅλα. Σάν ἐρημίτης πού ἦταν, δέν ἄλλαζε ροῦχα καί μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ὅτι, παρ' ὅλο πού ἦταν ἀχτένιστος καί ἄλουστος, δέ βρωμοῦσε καί δέν ἔπιανε ψεῖρες, ἀλλά ἀντιθέτως μοσχοβολοῦσε. Στά ἐρημοκκλήσια πού πήγαινε, ἅμα ἔβρισκε τζάρα (πιθάρι), τήν ἔσπαζε κι' ἔχυνε τό λάδι, γιατί μέσα ἔπεφταν ποντίκια. Ὁ κόσμος φώναζε καί τὰ ἔβαζε μαζί του, ἀλλά κανεῖς δέ σκέπαζε τή τζάρα κι' ἀναβαν τὰ καντήλια μέ τό βρώμικο αὐτό λάδι.

Στίς κοπέλλες τῆς περιοχῆς μου ἔδινε πολλά δῶρα ἀπό τή ζητιανιά πού ἔκανε. Ἐκτιμοῦσε πολύ τίς κοπέλλες πού εἶχαν μακριά μαλλιά (πλεξίδες). Κάποιες τοῦ ἔρριχναν νερό καί λουζόταν. Πρὶν ἀρρωστήσει, ἦρθε ἐδῶ καί μοῦ εἶπε:

-Κράτα με ἐδῶ, νά πεθάνω, καί νά μέ θάψεις κοντά στόν Ἅγιο Γεώργιο.

Ἀλλά ἡ γυναῖκα μου μοῦ εἶπε ὅτι φοβᾶται νά ἔχουμε τάφο κοντά στό σπίτι μας. Τελικά πέθανε σέ κάποιου Ὁρθόδοξου τό σπίτι στήν Καλαμάτα. Θυμᾶμαι ἀκόμη ὅτι τίς γυναῖκες πού δέν ἦταν πιστές τίς ἔλεγε «καρακάξες»...

49. ΑΥΤΟΙ ΘΑ ΞΕΚΛΗΡΙΣΟΥΝ ΟΛΟΙ ΤΟΥΣ

Παναγιώτης Ταμπουρέας, υπάλληλος Πολεμικῆς Ἀεροπορίας, κάτοικος Καλαμάτας:

Κατάγομαι ἀπό τό χωριό Καστανέα, Λεύκτρου Μεσσηνίας, καί εἶμαι πενήντα ἐτῶν. Θά σᾶς διηγηθῶ κάτι, τό ὁποῖο ἄκουσα ἀπό τόν παπποῦ μου, Παναγιώτη Ἀριστειδέα-Ταμπουρέα, ὁ ὁποῖος ἔζησε ἐνενηντα τέσσερα χρόνια καί μέχρι τὰ ἐξῆντα του φύλαγε πρόβατα.

Κάποια φορά μοῦ εἶχε πει ὅτι εἶχε τὰ πρόβατα ἐπάνω στήν περιοχή τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καί πρὸς τόν Προφήτη Ἡλία. Ὁ παπποῦς μου ἦταν ξαπλωμένος στό διάσελο στόν Προφήτη Ἡλία καί ἄκουγε τὰ κουδούνια τῶν προβάτων πού βόσκαγαν. Εἶχε καί δύο σκυλιά πού, ἅμα πλησίαζε ἄγνωστος ἄνθρωπος στό κοπάδι, τόν ξέσχιζαν. Ὅπως ἦταν ξαπλωμένος καί ἀνέμελος, σέ κάποια στιγμή τὰ κουδούνια τῶν προβάτων σίγησαν ἀπότομα. Ὁ παπποῦς μου ἀνησύχησε... σηκώθηκε καί εἶπε:

-Μωρέ τί πάθατε καί σταματήσατε νά βοσκᾶτε;

Βλέπει τὰ πρόβατα ὅλα ἀκίνητα, τὰ σκυλιά ἀκίνητα καί ἀνάμεσά τους νά περνάει ὁ Χαραλάμης!!! Κατέβαινε ἀπό τόν Προφήτη Ἡλία τοῦ Ταυγέτου μέ μιά παλιοχλαινή στόν ὦμο του. Ἀφοῦ πλησίασε τόν παπποῦ μου, τοῦ εἶπε:

-Αὐτούς, πού τοὺς βλέπεις ἐδῶ, θά ξεκληρίσουν ὅλοι τοὺς καί θά μείνει μόνο ἓνας ρασοφόρος.

Μόνο αὐτό εἶπε καί ἔφυγε.

Ὅταν ὁ παπποῦς μου ἦλθε τό βράδυ στό σπίτι καί τό ἔλεγε, ἀποροῦσε καί θαύμαζε τό πῶς καί γιατί τὰ πρόβατα καί τὰ σκυλιά ἔμειναν ἀκίνητα, γιά νά περάσει ἀνάμεσά τους ὁ Χαραλάμης. Αὐτό πού εἶπε ἦταν προφητικό γιά τήν οἰκογένεια τῶν Παυλέων, πού ἔχουν κληρονομήσει τό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Μιά φορά εἶδα τό Χαραλάμπη στήν Καλαμάτα καί ἤθελα

νά τόν ειρωνευτώ. Ὁ Χαραλάμης ὁμως κατάλαβε τό λογισμό μου καί ὅταν τοῦ εἶπα:

-Γειά σου, Χαραλάμψη!

μοῦ ἀπάντησε:

-Νά πᾶς νά ἐξομολογηθεῖς!

Τήν τελευταία φορά πού τόν εἶδα, ἦταν γύρω στό 1972. Ἦταν χειμῶνας καί ἔκανε πολύ κρύο· διπλωμένος μέ λινάτσες, προσπαθοῦσε νά πάρει κάτι ἀπό τά σκουπίδια...

50. Ο ΘΕΟΣ ΤΟΝ ΕΜΠΑΖΕ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ !

Μαρία Τριαντοπούλου, 55 ἐτῶν, ἀπό τή Χελωναριά Πεταλιδίου:

Γνώρισα τό Χαραλάμψη ὅταν ἤμουν ὀχτώ χρονῶν κοριτσάκι. Τόν εἶδα γιά πρώτη φορά μέσα στήν ἐκκλησία Ἁγία Τριάδα, πού μέ εἶχε στείλει ἡ γιαγιά μου ν' ἀνάψω τά καντήλια μέ ἄλλα παιδάκια. Κοιμόταν στό πίσω μέρος τῆς ἐκκλησίας. Μόλις τόν εἶδαμε, φοβηθήκαμε. Ἐγώ πήγα στό σπίτι μου καί εἶπα:

-Γιαγιά, στήν ἐκκλησία εἶναι ἓνας ἄγριος ἄνθρωπος.

Ἡ γιαγιά μου μοῦ εἶπε:

-Ὁ μπάρμπα-Χαραλάμψης εἶναι.

Ἐρχόταν στό σπίτι μας κι' ἔτρωγε, ἀλλά κοιμόταν ἔξω στό χωράφι, μακρῶς. Τοῦ δίναμε ροῦχα νά στρώσει, ἀλλά δέν τά ἔπαιρνε.

Ἡ ἐμφάνισή του μοῦ ἔκανε ἐντύπωση. Ἦταν σάν ἀσκητής. Φοροῦσε λινάτσες στή μέση καί ἦταν πάντοτε ξυπόλητος, μ' ἓνα Σταυρό κι' ἓνα μπουκάλι μέ Ἁγιασμό νά κρέμονται ἀπό τό λαιμό του.

Στό χωριό μου πήγαινε σέ ὀρισμένα σπίτια καί ζητιάνευε καί ὅ,τι τοῦ ἔδιναν, τά ἔδινε σέ ἄλλα φτωχά σπίτια. Ὅταν

ὁ Χαραλάμψης ἐρχόταν στό χωριό μου, ὅλα τά ἐξωκκλήσια ἦταν ἀναμμένα. Ἐρχόταν στό σπίτι μας συχνά καί μᾶς ἀγαποῦσε, γιατί ὅλη ἡ οἰκογένειά μας πήγαινε μέ τό Παλαιό, τό Ὀρθόδοξο Ἑορτολόγιο, θεσπισμένο ἀπό τήν Πρώτη Οἰκουμενική Σύνοδο.

Θυμᾶμαι πού ἔλεγε τοῦ πατέρα μου:

-Πρὶν ἔρθω ἐγώ, δέ θά τρυγήσετε.

Ἦξερε πότε θά τρυγήσουμε κι' ἐρχόταν ἀπό τό βράδυ. Τό πρωῖ ἐρχόταν στό ἀμπέλι, τό εὐλογοῦσε κι' ἔκοβε αὐτός πρῶτος τό πρῶτο σταφύλι. Καθόταν, τρυγούσαμε καί, ὅταν θέλαμε νά τό πατήσουμε, τό σταύρωνε καί τό εὐλογοῦσε. Ἐστιβε αὐτός μέ τά χέρια του μερικά σταφύλια κι' ἔλεγε στόν πατέρα μου:

-Πάτησέ το τώρα καί μή ρίξεις τίποτα ἀπό φάρμακο μέσα, μόνο ρετσίνοι.

Καί εἶχαμε πάντοτε ὠραῖο κρασί καί ποτέ, ὅσο ἐρχόταν ὁ Χαραλάμψης, δέν εἶχε χαλάσει.

Τό χειμῶνα ἐρχόταν στό σπίτι μας. Τόν λυπόμαστε καί ἡ μητέρα μου τοῦ ἔλεγε:

-Ἐλα νά κοιμηθεῖς στήν κουζίνα, γιατί κάνει κρύο.

-Ὅχι, ἔλεγε.

Τότε πήγαινε σ' ἓνα ἐξώσπιτο πού εἶχαμε καί κοιμόταν, ὄχι μέσα, ἀλλά ἔξω ἀπό τήν πόρτα. Κάποιες φορές τοῦ ἔλεγα:

-Μπάρμπα-Χαραλάμψη, τά καντήλια εἶναι γεμᾶτα λάδι, ἀλλά δέν τό καῖνε, σβήνουν.

Μοῦ ἔλεγε:

-Ἡ τό λάδι εἶναι μαγαρισμένο ἢ αὐτός πού τ' ἀνάψε.

Ὁ Χαραλάμψης πήγαινε καί στό πανηγύρι τῆς Νέας Κορώνης. Γύριζε τίς παράγκες κι' ἔλεγε:

-Σήμερα δέν εἶναι τά Γενέθλια τῆς Παναγίας. Εἶναι μετά ἀπό δεκατρεῖς ἡμέρες.

Ἐκεῖ στίς παράγκες τοῦ πανηγυριοῦ, πού περνοῦσε, τοῦ

ἔδιναν διάφορα πράγματα. Τά ἔφερνε στό σπίτι μας καί μου ἔλεγε:

-*Ἄδειασέ τα.*

Τ' ἄδειαζα χάμου σ' ἓνα ἄλλο σακκί κι' ἔβλεπες κουβαρίστρες, λεφτά, παπούτσια καί διάφορα ἄλλα μικροπράγματα.

-*Διάλεξ' τα καί βάλ' τα χώρια, μου ἔλεγε.*

Μετροῦσα πόσα εἶναι τά λεφτά καί τοῦ τά ἔλεγα:

-*Εἶναι τόσα.*

-*Μήν τά μελετᾶς πόσα εἶναι, μου ἔλεγε.*

Τά δίπλωνα σ' ἓνα πανάκι καί τά ἔπαιρνε.

Μιά φορά ὁ Κώστας, ὁ γιός τοῦ πάτερ Παῖσιου, εἶχε ἔρθει στό πανηγύρι νά πουλήσει κουλούρια. Ἔμενε κι' αὐτός στό σπίτι μας, ὅπως ὁ Χαραλάμης. Ὁ Κώστας μου εἶπε:

-*Μαρία, ἔχω ἀκούσει ὅτι ὁ Χαραλάμης χορεύει.*

-*Δέν τοῦ λές νά χορέψει νά τόν δοῦμε;*

Πῆγα κι' ἐγώ καί τοῦ εἶπα:

-*Μπάρμπα-Χαραλάμψη, εἶναι ἀλήθεια ὅτι χορεύεις;*

-*Ναί, μου εἶπε.*

-*Θέλω νά χορέψεις, νά σέ δῶ.*

-*Δέν κάνει νά χορεύουμε, γιατί εἶναι ἁμαρτία.*

-*Γιατί πᾶς ἄλλοῦ καί χορεύεις; Θέλω νά σέ δῶ, τοῦ εἶπα.*

-*Ἄφου τό θέλεις, θά πάω.*

Πῆγε μπροστά στά ὄργανα, ἔβγαλε τό Σταυρό καί τόν Ἄγιασμό, τά ἔβαλε σ' ἓνα τραπέζι κι' ἄρχισε νά χορεύει. Χόρευε πολύ ὠραία, ἀνέβηκε πάνω στήν καρέκλα, ὄχι ἐκεῖ πού καθόμαστε, ἀλλά στήν κόψη τῆς πλάτης. Ὁ κόσμος χειροκροτοῦσε, γιατί ἐνθουσιάστηκε καί φώναζε:

-*Γειά σου Χαραλάμψη, γειά σου Χαραλάμψη!...*

Κάποια στιγμή μιά τραγουδίστρια πῆγε νά τόν βοηθήσει στό χορό. Μόλις τήν εἶδε, τῆς ἔδωσε δυνατά χαστούκια, πῆρε τό Σταυρό καί τόν Ἄγιασμό κι' ἔφυγε. Ἐγώ ἔφυγα

γρήγορα γιά τό σπίτι μου. Ἦρθε καί ὁ Χαραλάμης.

-*Μέ εἶδες; μου εἶπε.*

-*Σέ εἶδα κι' εὐχαριστήθηκα πολύ, ἀλλά ἀφου εἶναι ἁμαρτία, ἐσύ γιατί χορεύεις;*

-*Τό θέλει ὁ Θεός νά μέ λένε τρελλό καί νά μέ κοροϊδεύουν.*

-*Γιατί ἔβγαλες τό Σταυρό καί τόν Ἄγιασμό μόλις πῆγες νά χορέψεις;*

-*Γιατί ὁ Θεός δέν κοροϊδεύεται.*

Ὅταν εἶχε τό χωριό μου πανηγύρι, δέν πήγαινε ν' ἀνάψει τήν ἐκκλησία.

-*Μπάρμπα-Χαραλάμψη, σήμερα νά πᾶμε ν' ἀνάψουμε τά καντήλια, τοῦ ἔλεγα.*

-*Ὁχι. Ἄλλη ἡμέρα. Σήμερα γιορτάζουν οἱ Κακόδοξοι.*

Στό χωριό μου ἦταν δύο κοπέλλες ὀρφανές καί πολύ φτωχές πού ἔβοσκαν μιά κατσικούλα. Στό δρόμο εἶδαν τό Χαραλάμψη, τοῦ φίλησαν τό χέρι καί ὁ Χαραλάμης τούς εἶπε:

-*Ὅταν μέ βλέπουμε νά μου λέτε: Αὐτό πού ἔταξες δέ μᾶς τόφηρες.*

Αὐτά τά κορίτσια ἦρθαν σ' ἐμένα καί μου εἶπαν: «Τό καί τό» μᾶς εἶπε ὁ Χαραλάμης. Ἐσύ πού τόν γνωρίζεις καλά, ρώτα τον τί ἐννοοῦσε μέ αὐτά πού μᾶς εἶπε. Κι' ἐγώ τόν ρώτησα:

-*Μπάρμπα-Χαραλάμψη, γιατί τό εἶπες αὐτό στά κορίτσια;*

-*Εἶναι ὀρφανά καί πρέπει νά τά θυμᾶμαι.*

-*Ποῦ τό ξέρεις ἐσύ ὅτι εἶναι ὀρφανά;*

-*Μου τό εἶπε ὁ Θεός, ἀπάντησε.*

Ὅπου κι' ἄν περνοῦσε, ἐκήρυττε κι' ἔλεγε:

-*Γυρίστε μέ τό Παλαιό. Γυρίστε μέ τήν Ὀρθοδοξία.*

-*Σήμερα εἶναι αὐτή ἡ γιορτή. Νηστεύστε, μετανοεῖστε,*

16. «Τό θέλει ό Θεός νά μέ λένε τρελλό καί νά μέ κοροϊδεύουν.»

θά κολαστείτε.

Θυμάμαι, τότε είχε μιά μακρυνά γενειάδα καί τήν έκρυβε μέσα στή λινάτσα καί στά παλιόρρουχα πού φορούσε. Από τή μητέρα μου είχα άκούσει, ότι κάποιιοι στό χωριό της είχαν τό κλειδί τής έκκλησίας "Άγιος Γεώργιος κι' όταν πήγαιναν ν' ανάψουν τήν έκκλησία, τήν έβρισκαν αναμμένη, αλλά κλειδωμένη! Τότε φύλαξαν νά δούνε ποιός έχει κλειδιά καί μπαίνει στήν έκκλησία. Βλέπουν τό Χαραλάμπε άπ' έξω... Μιά άόρατη δύναμη τόν σηκωνε, τόν ανέβαζε στά κεραμίδια καί τόν κατέβαζε μέσα στήν έκκλησία! Τότε έτρεξαν, άνοιξαν τήν έκκλησία καί τόν είδαν ν' ανάβει τά καντήλια. Τόν ρώτησαν πώς μπήκε. Αυτός τούς είπε:

-Μέ άνεβάζει ό Θεός.

Αυτό τούς έκανε τρομερή έντύπωση καί τό έλεγαν παντού. Ό Θεός έβαζε τό Χαραλάμπε στήν έκκλησία άπό τά κεραμίδια καί τόν ξανάβγαζε μέ τόν ίδιο τρόπο, χωρίς νά ξεκλειδώνει τήν πόρτα!

Έχω άκούσει ότι τόν είχαν δει νά περπατάει στήν Άγία Παρασκευή στό Άσπρόχωμα (Καρέλια), χωρίς νά πατάει στό έδαφος.

51. ΤΑ ΦΙΔΙΑ... ΕΚΑΝΑΝ ΠΕΡΙΠΑΤΟ ΕΠΑΝΩ ΤΟΥ

Η μοναχή Ματθαία Χρυσομάλλη άφηγεΐται: Εΐμαι πενήντα έννιά έτών. Γεννήθηκα στό χωριό Ίσνα τής Μάνης καί είμαι μοναχή στό μοναστήρι Γεννήσεως τής Θεοτόκου στήν Καλαμάτα. Θυμάμαι τό Χαραλάμπε άπό μικρό κοριτσάκι, πού έρχόταν στό μοναστήρι τής Παναγίας Ευαγγελίστριας στόν Κάμπο Άβίας, όπου ήταν μοναχή ή θεία μου. Τόν θυμά-

μαι πάντα ξυπόλητο, άχτένιστο, μ' ένα Σταυρό στό λαιμό του κι' ένα σακκούλι στόν ώμο του. Έρχόταν συχνά στό μοναστήρι τής Γεννήσεως στόν Καλαμάτα. Στήν άρχή τότε είμαστε λίγες καλόγριες. Θυμάμαι ότι χαιρόμαστε πολύ όταν έρχόταν νά φάει στό τραπέζι μας ό Χαραλάμπης. Τό πρόσωπό του έλαμπε και μās έλεγε πάντοτε λόγια χριστιανικά, ψυχωφελή.

-Ό καλόγερος πρέπει νά είναι στό βουνό, νά λέει πέντε λέξεις τήν ήμέρα και τό βιβλίο νά τό έχει πάντοτε στή μασχάλη του.

Έννοούσε ότι ό καλόγερος δέν πρέπει νά έρχεται σ' έπαφή μέ πολύ κόσμο, νά μή λέει πολλά λόγια και νά μελετάει πάντοτε τό λόγο του Θεού.

Γύριζε όλα τά έρημοκκλήσια κι' άναβε τά καντήλια. Θυμάμαι, κάποτε μās είπε, ότι πήγε σέ κάποιο έρημοκκλήσι ν' ανάψει τά καντήλια και ότι είδε τό σατανά.

Έλεγε ότι, έπειδή κοιμόταν στόν ύπαιθρο, πολλές φορές είχαν περάσει φίδια από πάνω του, χωρίς νά τόν τσιμπήσουν! Στίς άρχές τότε είμαστε πολύ φτωχές. Ό Χαραλάμπης διακόνευε σέ σπίτια και μās έφερνε διάφορα πράγματα. Άλλες φορές μās άφηνε πράγματα και περνούσε μετά από λίγες ήμέρες, τά επαιρνε και τά μοίραζε άλλου. Θυμάμαι, κάποιες φορές πού έρχόταν στό μοναστήρι, μās ζητούσε καθαρό κουβά και νερό από τή βρύση για νά κάνει Άγιασμό. Έβαζε τό Σταυρό πού φορούσε, στόν κουβά μέ τό νερό πού του δίναμε κι' έψελνε τροπάρια στά έλληνικά, αλλά και σέ μία άλλη γλώσσα, πού δέν καταλαβαίναμε. Άφου έκανε τόν Άγιασμό, μετά τόν βάζαμε σέ μπουκάλια, πού είχαμε προηγουμένως πλύνει. Μās έλεγε ότι ή άλλη γλώσσα, πού δέν καταλαβαίναμε, ήταν ή Συριακή. Κάποιες φορές έρχόταν και μās ζητούσε μπουκάλια μέ Άγιασμό.

Θυμάμαι μία φορά, πήγα νά του φωνάξω νά ξυπνήσει για

νά έρθει στόν άγρυπνία. Τόν είδα νά πηγαίνει στόν εκκλησία περπατώντας μισό μέτρο πάνω από τό έδαφος. Έτριβα, ξαναέτριβα τά μάτια μου, μήπως δέ βλέπω καλά, ό Χαραλάμπης όμως εξακολουθούσε νά περπατάει πάνω από τό έδαφος. Αυτό μου έκανε μεγάλη έντύπωση και τό είπα στις άλλες αδελφές του μοναστηριού.

Ό Χαραλάμπης γύριζε κάθε μέρα τή Λαϊκή αγορά και τις γειτονίες. Διακόνευε κι' έλεγε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό, νά νηστεύετε, νά μήν είσαστε σαν τά σκυλιά. Θα έρθει καταστροφή, αν δέν κάνετε τό θέλημα του Θεού. Θα κάνω αναφορά στα Ίεροσόλυμα.

Έννοούσε ότι θα μιλήσει στό Θεό στόν Άνω Ίερουσαλήμ. Ό,τι του έδιναν από τή διακονία πού έκανε, τυρί, σαρδέλλες, χόρτα και διάφορα άλλα, τά έρριχνε μέσα στό σακκούλι πού είχε στόν ώμο του. Μετά γύριζε τις γειτονίες και τά μοίραζε σέ φτωχούς.

Σαράντα μέρες από τότε πού κοιμήθηκε, τόν είδα στόν ύπνο μου. Ήταν, λέει, πολύς κόσμος στό προαύλιο. Είδα τό Χαραλάμπε έξω από τήν εκκλησία, χαμογελαστό, ώραία ντυμένο. Τόν προσκύνησα και φώναξα:

-Αδελφές, ό πάτερ Χαράλαμπος, αδελφές, ό πάτερ Χαράλαμπος!

Θυμάμαι κάτι, πού μου είχε πει ή αδελφή μου. Ό Χαραλάμπης πήγαινε και τους βοηθούσε σ' ένα κτήμα, πού φύτευαν κρεμμύδια. Τό κτήμα είχε ένα εκκλησάκι, τόν Άγιο Νικήτα. Τήν ώρα πού δούλευαν, ό Χαραλάμπης είπε στόν αδερφή μου.

-Εσύ νά μήν πάρεις ούτε ένα μαντήλι από τά λεφτά του Άγίου Νικήτα.

Αυτό τό είπε, γιατί ό πατέρας μου είχε πάρει μέ νοϊκι τόν Άγιο Νικήτα, φύτευε κρεμμύδια και τά πουλούσε.

-Και αυτόν ασ' τον, πού δέν εργάζεται τό θέλημα του

Θεοῦ.

Αὐτό τό εἶπε γιά τόν πατέρα μου.

52. ΤΩΡΑ ΜΙΛΑΕΙ Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ !

Η μοναχή Γοργονία, ἀπό τό ἴδιο ἐπίσης μοναστήρι: Εἶμαι πενήντα ἕξη ἐτῶν. Γεννήθηκα στόν Κάμπο Ἀβίας καί εἶμαι μοναχή ἀπό τό 1955. Θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη ἀπό μικρή. Ὅλα τά παιδάκια, ὅταν τόν βλέπαμε, τρέχαμε κοντά του καί φωνάζαμε:

-Ὁ Χαραλάμψη, ὁ Χαραλάμψη!

Τά μαλλιά του ἦταν γεμᾶτα κολλητσίδες, ξυπόλητος, μ' ἓνα Σταυρό στό λαιμό, μιά λινάτσα στή μέση κι' ἓνα σακκούλι στόν ὦμο του. Ὅποιον ἐβλεπε, τοῦ ἔλεγε:

-Νά γυρίσεις μέ τό Παλαιό.

Ἡ ἐμφάνισή του μοῦ εἶχε κάνει ἐντύπωση. Ὁ Σταυρός πού φοροῦσε στό λαιμό του ἦταν ἀπό ἐλιά καί τόν εἶχε φτιάξει ἄλλος. Ὅταν ἤμουν κοπέλλα εἶχα πάει μέ τή μητέρα μου στήν Καλαμάτα. Στό σταῦλο τοῦ μοναστηριοῦ (Παναγουλάκη) εἶχαμε τή φοράδα μας, ἡ ὁποία εἶχε ἀρρωστήσει. Ἡ μητέρα μου ἔκλαιγε. Ὁ Χαραλάμψη ὅλη τή νύχτα ξενύχτησε μαζί μας στό σταῦλο, σταυρώνοντας πολλές φορές τή φοράδα. Καί θυμᾶμαι πού ἔλεγε στή μητέρα μου.

-Μή φοβᾶσαι, θά γίνει καλά.

Πράγματι, ἡ φοράδα μας ἔγινε καλά.

Ὅταν ἔγινε μοναχή στό μοναστήρι Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, θυμᾶμαι πού ἐρχόταν ὁ Χαραλάμψη κάποιες φορές κι' ἔτρωγε μαζί μας. Ζητιάνευε καί μᾶς ἔφερνε ὅ,τι τοῦ ἔδιναν, γιατί τότε εἶμαστε πολύ φτωχές. Ἄλλες φορές μᾶς ἔφερνε πράγματα καί μᾶς ἔλεγε νά τά φυλάξουμε, γιατί θά ἐρχόταν νά τά πάρει ἄλλη μέρα. Κάποιες φορές

ἐρχόταν, τά ἔπαιρνε καί τά μοίραζε σέ φτωχοῦς καί ἄλλες φορές ἀργοῦσε νά περάσει καί σάπιζαν. Δέν ἤθελε νά κοιμᾶται σέ καθαρό κελλί, ἀλλά τοῦ ἄρεσε νά κοιμᾶται πάνω στά σακκιά μέ τά κουρέλια, πού εἶχαμε στό ἐργαστήριό μας. Θυμᾶμαι ὅτι μιλοῦσε μιά ξένη γλῶσσα. Ἄν τόν προσέχαμε, συνέχιζε νά μιλάει στά ξένα, ἄν δέν τοῦ δίναμε σημασία, σταματοῦσε. Θυμᾶμαι, μᾶς ἔλεγε:

-Τώρα μιλάει ὁ Ἀρχιστράτηγος.

Ἐννοοῦσε τόν Ἀρχάγγελο Μιχαήλ.

-Τώρα μιλάει ἡ Ἁγία Παρασκευή.

Ἐμεῖς ὅμως ἀκούγαμε τήν ξένη γλῶσσα πού μιλοῦσε καί ὄχι τούς Ἁγίους, πού ἄκουγε αὐτός.

Μιά φορά στό μοναστήρι εἶχαμε πειρασμούς. Ὅταν ἦρθε ὁ Χαραλάμψη τοῦ εἶπα:

-Χαραλάμψη μου, κάνε προσευχή γιά τόν πάτερ Παῖσιο, πού εἶναι στεναχωρημένος.

-Τόν πάτερ Παῖσιο τόν ἀγαπάει ἡ Παναγία, μοῦ εἶπε.

Ὁ Χαραλάμψη πήγαινε στά ἐρημοκκλήσια κι' ἀναβε τά καντήλια. Μᾶς ἔκανε ἐντύπωση πού χειμῶνα-καλοκαίρι ἦταν ξυπόλητος. Τό πρόσωπό του εἶχε μιά πραότητα καί ἀκτινοβολοῦσε χαρά. Ἦταν πάρα πολύ ἐλεήμων καί ὅπου κι' ἄν βρισκόταν ἔλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό, ἦ

-Σήμερα εἶναι ἡ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Τούς Νεοημερολογίτες τοῦς ἔλεγε Μασσώνους. Μετά τό θάνατό του εἶδα στόν ὕπνο μου, ἓναν σάν Ἄγγελο νά πετάει ἀπό κορυφή σέ κορυφή βουνοῦ. Τό πρόσωπό του ἔλαμπε ὅπως ὁ ἥλιος καί εἶχε γύρω του φωτοστέφανο. Σέ κάθε κορυφή βουνοῦ πού ἔφτανε, φωτιζόταν τό βουνό, ὅπως ὅταν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος. Μέσα στόν ὕπνο μου ρώτησα:

-Ποιός εἶναι αὐτός πού λάμπει;

Τότε ἄκουσα μιά φωνή πού μοῦ εἶπε:

-Ὁ Χαραλάμψη!

53. Η ΜΥΤΖΗΘΡΑ... ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ

Η Άννα Ζώταλη, 57 ἐτῶν, ἀπό τή Μεγαλόπολη Ἀρκαδίας, θυμᾶται:

Γνώριζα τόν πάτερ Χαράλαμπο ἀπό δέκα χρονῶν παιδάκι. Τόν ἔβλεπα στήν Καλαμάτα, στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη, ὅπου πήγαινα μέ τούς γονεῖς μου νά λειτουργηθοῦμε. Τόν θυμᾶμαι μέ μιά λινάτσα στή μέση του, ξυπόλητο, μ' ἓνα σακκούλι στόν ὦμο του καί μ' ἓνα μπιτόνι στά χέρια του, μέσα στό ὁποῖο ἔβαζε τό λάδι πού τοῦ δίναμε. Κάποια φορά κάποιος Ἰωάννης Καραλέκας ἀπό τό χωριό Παύλια Γορτυνίας, ὁ ὁποῖος ἀκολουθοῦσε τό Παλαιό Ἑορτολόγιο, θυμᾶμαι, εἶχε ἔρθει στήν ἐκκλησία στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Ὅταν τελείωσε ἡ ἐκκλησία, ὁλος ὁ κόσμος βγήκε ἔξω στόν περίβολο. Ὁ Καραλέκας μόλις εἶδε τό Χαράλαμπε ἔτσι, ὅπως ἦταν ξυπόλητος καί ρυπαρός, τόν πλησίασε καί τόν ρώτησε:

-Πῶς πᾶνε τά πράγματα;

-Τή μυτζήθρα, πού ἔταξες στόν Προφήτη Ἡλία, δέν τήν πήγες.

Ὁ Χαράλαμπε ἔφυγε. Ὁ Καραλέκας ὁμως ταραχτήκε πολύ καί θυμήθηκε τό τάμα του. Μέ πλησίασε καί μοῦ εἶπε:

-Αὐτός ὁ ἄνθρωπος εἶναι Ἅγιος. Πῶς ξέρει αὐτός ὅτι ἐγώ εἶχα τάξει στόν Προφήτη Ἡλία μυτζήθρα;

Ἐκεῖ ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία ὁ Καραλέκας ἄρχισε νά μοῦ λέει γιά τό τάμα του. Συγκεκριμένα μοῦ εἶπε ὅτι κάποτε τό ἄλογό του ἔπεσε σ' ἓνα γκρεμό. Ἐκεῖ ψηλά στό βουνό ἦταν ὁ Προφήτης Ἡλίας. Εἶπε μέσα του:

-Προφήτη μου Ἡλία, βοήθησέ με νά βγάλω τό ζῶο μου ζωντανό ἀπό τό γκρεμό, καί θά σοῦ φέρω μιά μυτζήθρα.

Τό ἄλογό του τό ἔβγαλε ζωντανό, ἀλλά τή μυτζήθρα δέν

τήν πήγε. Ὁ Χαράλαμπε ὁμως πῶς τό ἤξερε αὐτό; Θυμᾶμαι ἀκόμη, ὅτι στήν ἐκκλησία τοῦ Παναγουλάκη, πού πήγαινε ὁ Χαράλαμπε, ἦταν γονατισμένος καί προσευχόταν συνεχῶς. Ἡ μικρή μου κόρη Παναγιώτα πήγαινε καί χωνόταν ἀνάμεσα στά πόδια του καί στίς παλάμες του, κοιτῶντας τόν ἴδιο καί τό φαναράκι, πού ἦταν δίπλα του ἀναμμένο. Ὁ Χαράλαμπε τήν εὐλογοῦσε. Ἐγώ ὁμως ἀποροῦσα πῶς ἡ μικρή δέν τόν φοβόταν, ἔτσι κουρελιάρη ὅπως τόν ἔβλεπε. Ὅταν τελείωνε ἡ ἐκκλησία καί βγαίναμε στήν αὐλή, τόν ρωτούσαμε:

-Πάτερ Χαράλαμπε, τί κάνεις; Πῶς εἶναι ἡ κατάσταση.

-Ἴδού γάρ καί λέγομεν καί λέγομεν, γάρ, γάρ, γάρ...

Εἶχα ἀκούσει στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη, πού πήγαινα, ὅτι οἱ Γερμανοί πυροβόλησαν τό Χαράλαμπε, ἀλλά δέν τόν χτύπησε καμμιά σφαῖρα. Ἐχῶ ἀκούσει ὅτι πήγαινε στό πανηγύρι στά Φιλιατρά, χόρευε καί ὁ κόσμος τοῦ ἔδινε χρήματα, πού τά πήγαινε στίς χῆρες καί τά ὄρφανά.

54. ΑΦΗΣΤΕ ΤΗ ΣΑΠΙΛΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Γεώργιος Κουλουμβάκης, συνταξιούχος Δημοδιδάσκαλος, ἀπό τά Τσέρια Καλαμάτας:

Βίος τοῦ Μεγάλου Ἀσκητοῦ καί ὄντως Ἁγίου, τοῦ διά τόν Χριστόν σαλοῦ, τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ ματαίου, τοῦ ἀποστάτη καί πολύ ἀμαρτωλοῦ.

Πρό ἑβδομήντα ἐτῶν, ὅταν ἦμουν μαθητής εἰς τό Γυμνάσιον Νησιῦ (Μεσσήνη), πρωτοεῖδα τόν ἀσκητήν Χαράλαμπε, ξυπόλητον, ξεσκουφωτον μέ κουρέλια ντυμένον καί μέ λινάτσα μπροστά του. Οἱ συμμαθηταί μου καί ἐγώ τόν συμπαθήσαμε, τόν ἀγαπήσαμε καί τόν θαυμάζαμε γιά

τήν μεγάλην του πίστιν. Τόν βλέπαμε πάντοτε μέ σεβασμόν καί εὐλάβειαν, μᾶς συνεβούλευε πάντοτε καί πολλές φορές τοῦ κάναμε εὐλαβικήν συνάντησιν. Τόν βλέπαμε σάν ἅγιον ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, πάντα ἔχοντα ἀνυψωμένον σέ ταπεινό κοντάρι τόν Τίμιον καί Ἅγιον Σταυρόν. Ἀπό τήν ἡλικίαν αὐτήν τήν μαθητικήν τόν ἠγάπησα, ὅπως καί ὁ ἴδιος ἐμένα.

Ὅταν ἦμουν δάσκαλος στήν Καλαμάτα, ἐρχόταν εἰς τό σπίτι, τόν λούζαμε καί τοῦ πλέναμε διά τῆς βίας τά ρούχα. Μᾶς ἔφερνε πορτοκάλια καί σπορικά, τά ὅποια μέ πολλήν εὐλάβειαν παίρναμε ἀπό τά χέρια του.

Μετά, ὅταν πῆγα δάσκαλος στό χωριό μου τά Τσέρια, ἐρχόταν καί ἐκεῖ στό σπίτι μας. Τά παιδιά μου, πού ὅλα εἶχαν βαπτισθεῖ στό ἅγιο μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη, τά ὅποια ἤ μάννα τους τά ἔφερνε ποδαρόδρομο ἐφτά ὥρες πορεία μέσα σέ νάκα, τά ἐγνώριζε ὁ ἅγιος, ὅπως καί αὐτά τοῦ φέρνονταν μέ σεβασμό καί εὐλάβεια.

Στό λαγγάδι τοῦ Δυροῦ, στήν μεγάλη χαράδρα τοῦ Ταυγέτου, εἶχαμε μύλο καί ἐκεῖ ἐρχόταν τακτικά. Ἐκεῖ ὑπάρχει καί τό ἐκκλησάκι Ἅγια Παρασκευή. Ὅταν ἐρχόταν ὁ Χαραλάμης καθάριζε τά καντήλια, θυμιάζε τίς ἅγιες εἰκόνες καί ἀπό τό ἅγιο στόμα του ἐξέρχονταν χριστιανικές συμβουλές. Οἱ γονεῖς μου, ἡ οἰκογένειά μου καί τά παιδιά μου, τόν βλέπαμε σάν γενναῖον στρατιώτη καί μάρτυρα τοῦ Δεσπότη μας Χριστοῦ. Πηγαίναμε στό δάσος τῆς Βασιλικῆς καί ἐκεῖ ἐρχόταν νά καθήσει καί νά μᾶς εὐλογήσει, νά φάει λιγάκι ψωμάκι καί νά τραβήξει κατά τήν ὑψηλή κορυφή τοῦ Ταυγέτου, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἐκκλησία τοῦ Προφήτη Ἡλία. Στά ταξίδια του αὐτά ἦταν πάντοτε ξυπόλητος. Τόν προσκαλοῦσαν καί ἄλλοι παρθερισταί νά τοῦ δώσουν φαγητό, αὐτός ὅμως ἀρνιόταν καί ἔλεγε:

-Πηγαίνω στό δάσκαλο, πού βαστάει τήν Πίστη τήν

Ἅγια· ἐκεῖ θά ξεκουραστῶ καί θά φάω λίγο ψωμάκι εὐλογημένο.

Μίαν ἡμέρα ἡ γυναῖκα μου ἐπῆγε στό κοντινό χωριό, ὅπου ἦταν παντρεμένη ἡ κόρη μας Σταυρούλα, γιά νά κρατήσῃ τά παιδιά της. Ἡ κόρη μου μέ τόν ἄντρα της εἶχαν πάει στό βουνό, γιά νά σπείρουν. Ἡ κόρη μου εἶπε στή γυναῖκα μου:

-Ὅταν ἔλθει ὁ Χαραλάμης, νά τόν περιποιηθεῖς καί νά τόν βάλεις νά κοιμηθεῖ σέ ἐτοιμασμένο κρεβάτι.

Ὁ Χαραλάμης πῆγε στό σπίτι, τό ἁγίασε καί τό εὐλόγησε. Ἡ γυναῖκα μου ὅμως εἶπε μέσα της... *ἂν μείνει ὁ Χαραλάμης στό σπίτι...* δηλαδή ἄρχισε νά τόν φοβᾶται. Ὁ Χαραλάμης κατάλαβε τό λογισμό της καί ἔφυγε. Μίαν ἡμέρα συνάντησε τήν ἀδελφήν μου Ἀλεξάνδρα καί τῆς εἶπε:

-Ἐχεις τάξιμο στόν Προφήτη Ἡλία. Νά τό πᾶς.

Καί αὐτή θυμήθηκε ὅτι πρὶν τριάντα χρόνια εἶχε τάξιμο γιά τόν πατέρα της.

Κήρυττε πάντοτε νά ἀκολουθοῦμε ὅλοι τό Παλαιό Ἐορτολόγιο, γιατί θά καταστραφοῦμε. Ὅταν ἦταν οἱ Γερμανοί, τόν κυνηγοῦσαν μέ πολυβόλα καί μέ ἀεροπλάνα - τόν περνοῦσαν γιά ἀντάρτη - μάταια ὅμως, πάντοτε ξέφευγε ἀπό τά βόλια τους.

Ἐτρεχε στά κορφοβούνια, στά ἐκκλησάκια, γιά νά τά φωτίσει, χωρίς κανένα φόβο ἀπό ἀνθρώπους, φίδια καί ἄλλες ταλαιπωρίες. Τόν φύλαγε ὁ Θεός, πού τόν εἶχε ἅγιο κήρυκα τοῦ Νόμου Του.

Τό 1968 ἦμουν βαρειά ἄρρωστος στό Νοσοκομεῖο Καλαμάτας. Χωρίς νά τοῦ εἰπεῖ κανένας τίποτε, ἔφθασε στήν εἴσοδο τοῦ Νοσοκομείου. Ἐκεῖ οἱ φύλακες δέν τοῦ ἐπέτρεπαν νά μπεῖ ὁ ἅγιος τοῦς εἶπε:

-Εἶναι θέλημα Θεοῦ νά ιδῶ καί νά εὐλογήσω τό δάσκαλο, πού ἀκολουθεῖ τήν Ὁρθοδοξία.

17. «Γυρίστε στό Παλαιό, τό Ὁρθόδοξο Ἐορτολόγιο, ἀφήστε τή σαπίλα τοῦ κόσμου.»

Τοῦ εἶπαν τό δωμάτιο πού βρισκόμουνα· ἦλθε, μέ εὐλόγησε, μέ ἀγίασε καί μοῦ εἶπε:

-Δάσκαλε θά γίνης καλά, μήν φοβᾶσαι.

Εἶπε καί πολλά ἄλλα χριστιανικά λόγια σέ ἐμένα καί στούς ἄλλους ἀρρώστους.

Μέχρι σήμερα τόν βλέπουμε πάντοτε μπροστά μας, νά μᾶς συμβουλεύει καί ἀπό τόν Παράδεισο πού βρίσκεται. Στό σπίτι μας ἔχουμε τήν ιερά εἰκόνα του γιά παντοτινό φυλακτό στήν οἰκογένειά μας. Ποτέ δέν θά τόν ξεχάσουμε. Μέ εὐλάβεια καί πολύ σεβασμό πιάνουμε στό στόμα μας τό ἅγιο ὄνομά του. Πάντοτε νά ἔχουμε τήν εὐχήν του καί τήν πρεσβείαν του· ὁ πανάγαθος Θεός νά μᾶς ἐλεήσει καί νά μᾶς ἀξιώσει νά τόν ἰδοῦμε στήν δόξαν τοῦ Παραδείσου. Ἡ ἅγια φωνή του θά μείνει πάντοτε ζωντανή στή μνήμη μας.

-Μετανοεῖστε, γυρίστε στό Παλαιό, τό Ὁρθόδοξο Ἐορτολόγιο, ἀφήστε τή σαπίλα τοῦ κόσμου τούτου τοῦ ἀπατεῶνα.

55. ΕΣΥ ΘΑ ΜΕ ΘΑΨΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ

Ο πατήρ Παῖσιος Μάραντος, ιερομόναχος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγουλάκη στήν Καλαμάτα, ὅπου καί κηδεύτηκε ὁ Χαραλάμης, μᾶς εἶπε:

Εἶμαι ιερομόναχος στή Μονή Παναγουλάκη ἀπό τό 1939. Τό Χαραλάμης τόν γνώριζα ἀπό παιδί, γιατί ἐρχόταν στό χωριό μου.

Μάζευε πράγματα καί τά πήγαινε σέ φτωχές οἰκογένειες, ἦταν πολύ ἐλεήμων ἄνθρωπος. Αὐτά πού τοῦ ἔδιναν ἀπό τή διακονιά πού ἔκανε, τά μοίραζε ὅλα, δέν κρατοῦσε τίποτα γιά τόν ἑαυτό του. Κοιμόταν σέ ἐρημιές καί σέ καλύβια, ἦταν πάντοτε ξυπόλητος καί ἀχτένιστος, ζω-

σμένος ένα σακκί στή μέση του και ένα Σταυρό ξύλινο στο λαιμό του. Όλη η ζωή του ήταν άσκητική, πήγαινε σε όλα τα έξωκκλήσια και άναβε τά καντήλια. Όπου γινόταν πανηγύρι, πήγαινε και φώναζε στους δρόμους:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό. Σήμερα είναι η τάδε γιορτή και όχι αυτή πού γιορτάζουτε έσείς.

Έμπαινε στό χορό και χόρευε, γιά νά τόν λένε τρελλό.

Όποιος τόν κοροΐδευε ή τόν έβριζε, πάθαινε άμέσως κακό. Ό λόγος του είχε δύναμη μεγάλη, ήταν προορατικός, προφήτευε διάφορα περασμένα και μελλούμενα.

Κάποτε, θυμάμαι, μου είχε πει ότι είχε φάει πολύ ξύλο από τούς δαίμονες.

Μιά φορά, όταν ήμουν άκόμη κοσμικός, δούλευα στις Κιτριές σε ένα νταμάρι. Ήλθε ο Χαραλάμης, μέ πήρε και πήγαμε όλη τή νύχτα και άνάβαμε τά έξωκκλήσια, αυτός άναβε τά καντήλια και έγώ διάβαζα παρακλήσεις.

Μόνο στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, πού κρατάει Όρθοδοξία, έξομολογείτο, έκκλησιαζόταν και κοινωνούσε. Θυμάμαι έφερνε στό μοναστήρι πορτοκάλλια, λεμόνια και διάφορα άλλα πράγματα, μετά τά έπαιρνε και τά πήγαινε σε άρρώστους.

Μιά φορά, πού λειτουργούσα στό μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου της Κορώνης, σε όλη τή Λειτουργία ήταν γονατιστός. Κάποτε μου είχε πει ότι μιά βραδυά έμεινε μέσα στη θάλασσα μέχρι τό πρωϊ και παρακαλούσε τό Θεό νά σταματήσει ο πόλεμος. Στην κατοχή τόν πυροβόλησαν οί Γερμανοί, αλλά καμιά σφαίρα δέν τόν πήρε, τόν πλησίασαν και, αφού είδαν ότι ήταν άσκητής, τόν άφησαν. Κάποια φορά ο άδελφός του άειμνήστου Σεβασμιωτάτου Χρυσοστόμου Πουλουπάτη έρχόταν από τό χωριό του στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, γιά νά λειτουργηθεί. Στο δρόμο συνάντησε τό Χαραλάμης και τόν προσπέρασε, όταν όμως μετά από ώρα έφτασε στην Κα-

18. Ό λόγος του είχε δύναμη μεγάλη. Όποιος τόν κοροΐδευε ή τόν έβριζε, πάθαινε άμέσως κακό.

λαμάτα είδε τό Χαραλάμψη μπροστά του! Τό ἔλεγε καί ἀναρωτιόταν πῶς βρέθηκε μπροστά του, ἀφοῦ τόν εἶχε ἀφήσει πίσω του. Αὐτός ἐρχόταν καβάλλα σέ ζῶο, ἐνῶ ὁ Χαραλάμψη περπατῶντας.

Μέσα στήν ἐκκλησία ἐρχόταν ρακένδυτος, κανένας ὁμως δέν μποροῦσε νά γελάσει μαζί του. Ὅποιος τόν κοροΐδευε ἐτιμωρεῖτο ἀπό τό Θεό. Ὅταν ἦταν στό τέλος του, πῆγα στό σπίτι τοῦ Ἡλιόπουλου καί τόν κοινώνησα. Ὅταν κοιμήθηκε τόν ἐνταφιάσαμε στό μοναστήρι.

Στό παιδί τοῦ Ἀνδριανόπουλου τοῦ Σταύρου εἶχε πει:

-Ἐσύ θά μέ θάψεις μέ τά χέρια σου.

Ἡ προφητεία του πραγματοποιήθηκε! Μετά ἀπό εἴκοσι χρόνια τό παιδί τοῦ Ἀνδριανόπουλου, ἐνῶ ἔμενε στόν Καναδά, τήν ἡμέρα τῆς κηδείας τοῦ Χαραλάμψη γύρισε συμπτωματικά στήν Ἑλλάδα. Φθάνοντας ἀπόγευμα στήν Καλαμάτα, εἶδε τή νεκρώσιμη ἀγγελία κι' ἔτρεξε ἀμέσως στό μοναστήρι, ὅπου μόλις πρόλαβε καί τόν ἔθαψε μέ τά χέρια του! Μιά φορά, μετά τό θάνατό του, εἶχε ἔρθει ἕνα πούλμαν ἀπό τήν Ἀθήνα μέ ἀνθρώπους πού τόν ἀγαποῦσαν πολύ καί μέ ρώτησαν ἂν τόν ἔχουμε ὀνομάσει Ἅγιο.

56. ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΟΥ ΘΑ ΠΙΑΣΕΙ ΔΟΥΛΕΙΑ

Σταθούλα Ἀποστολοπούλου, κάτοικος Καλαμάτας: Γεννήθηκα στήν Πολιανή Μεσσηνίας καί κατοικῶ στήν Καλαμάτα περισσότερο ἀπό ἐξήντα χρόνια. Ἀπό μικρή θυμᾶμαι τό Χαραλάμψη. Πέρναγε ἀπό τό σπίτι μας στήν Πολιανή, ἐμεῖς τοῦ δίναμε ὅ,τι εἶχαμε καί αὐτός μᾶς ὀρμήνευε χριστιανικά λόγια. Πάντοτε, παιδάκι μου, περπάταγε ξυπόλητος καί ἀχτένιστος· στό λαιμό του εἶχε ἕνα ξύλινο Σταυρό καί στή μέση του ἦταν ζωσμένος μέ

μιά λινάτσα. Γύριζε ὅλα τά ἐξωκκλήσια καί ἀναβε τά καντήλια. Μόνο στοῦ Παναγουλάκη τό μοναστήρι ἐκκλησιαζότανε καί κοινώναγε, γιατί αὐτό κρατάει Ὁρθοδοξία. Ὁ Χαραλάμψη, παιδάκι μου, κράταγε τό Ὁρθόδοξο Ἑορτολόγιο καί στίς γειτονιές πού πέρναγε, ἔλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό, γιατί θά ἔχουμε μεγάλο πόλεμο.

Ὁ κόσμος ὁ περισσότερος τόν κοροΐδευε, λίγοι τόν ἐκτιμούσανε.

Κάποια βραδυά πήγαινα στό πρακτορεῖο τῶν λεωφορείων, νά φύγω γιά τήν Ἀθήνα. Στά φανάρια τοῦ Παπαδάκου συναντήθηκα μέ τό Χαραλάμψη καί τοῦ λέω:

-Χαραλάμψη μου, πηγαίνω στήν Ἀθήνα. Ἐχω μεγάλο πρόβλημα, τό παιδί μου εἶναι χωρίς δουλειά.

-Νά πᾶς. Καί τή Δευτέρα τό παιδί σου θά πιάσει δουλειά.

Εἶχα πάει Σαββάτοκύριακο στήν Ἀθήνα. Ὁ γιός μου γνώρισε κάποιον πλούσιο ἀπό τό χωριό τοῦ Χαραλάμψη, τό Δυρράχι, ὁ ὁποῖος τόν κάλεσε ἀπό Δευτέρα γιά δουλειά. Κάποια Πασχαλιά τόν κάλεσε ὁ Ἀθανάσιος Καραχάλιος γιά φαγητό στό σπίτι του. Ὁ Χαραλάμψη, ἀφοῦ ἔφαγε, τοῦ εἶπε ὅτι ἤθελε νά κοιμηθεῖ στό ἀλώνι. Τή νύχτα, μετά τίς δύο, τόν εἶδε νά φεύγει περπατῶντας πολύ ψηλά πάνω ἀπό τό ἔδαφος.

Ἄρκετό καιρό πρὶν πεθάνει, τόν εἶχε ὁ Ἡλιόπουλος στό σπίτι του καί τόν περιποιότανε. Πήγαινα καί ἐγώ καί τοῦ πρόσφερα βοήθεια. Κάποια φορά θυμᾶμαι τόν βρῆκα νά φοράει μουσκεμένες κάλτσες· τίς πῆρα καί τίς ἔπλυνα, ἀλλά δέν τίς πῆγα ἀμέσως. Ἦρθε στό σπίτι μου καί μοῦ εἶπε:

-Γιατί δέν μοῦ ἔφερες τίς κάλτσες; Τό ξέρεις ὅτι πάγωσα;

Ἐρχότανε, παιδάκι μου, στό σπίτι τοῦ Ἡλιόπουλου πολύς κόσμος καί τόν ἔβλεπε. Τά χρήματα πού τοῦ δίνανε τά

ἔδινε σ' ἐμένα, γιατί ἤμουνα πολύ φτωχειά. Στήν κηδεία του ἤμουνα κι' ἐγώ, παιδάκι μου. Εἶχε πάρα πολύ κόσμο καί ἀπό τήν Καλαμάτα καί ἀπό τά χωριά.

57. ΕΜΕΝΑ ΜΕ ΤΡΕΦΕΙ Ο ΘΕΟΣ

Νικολίτσα Ἀντωνάκου, ἀπό τό Χατζῆ Πυλίας, κάτοικος Μεσσήνης:

Τό Χαραλάμπε τόν θυμάμαι ἀπό μικρό κοριτσάκι. Ἐρχόταν στό περιβόλι μας στή Μεσσήνη, ὀρμήνευε τούς γονεῖς μου καί ἄκουγα, πού τούς ἔλεγε:

-Μὴν ἀφήνουμε τά παιδιά σας ἀκοινώνητα.

Ἐφερνε πολλές φορές στούς γονεῖς μου φυντάνια, μαρούλια, κουνουπίδια, ντομάτα, γιά νά τά φυτέψουν.

Κάποια ἡμέρα, πού ἦλθε ὁ Χαραλάμπε στό περιβόλι μας, ἡ μητέρα μου ἔκλαιγε, γιατί οἱ συγγενεῖς μας πούλησαν κάποιο κτῆμα μας καί μᾶς ἀδίκησαν. Ὁ Χαραλάμπε τῆς εἶπε:

-Ἄσ' τους Σταυρούλα, κάποια ἡμέρα θά τό πληρώσουν ἀπό τό Θεό.

Ἐλεγε στόν πατέρα μου, πού ἔφευγε τήν Κυριακή τό πρωῖ, γιά νά ὀργώσει τά χωράφια:

-Τήν Κυριακή δέν δουλεύουν. Τούλάχιστον πήγαινε πρῶτα στήν ἐκκλησία καί μετά γιά ζευγάρι.

Μιά φορά ἦλθε στό πατρικό μου σπίτι στή Μεσσήνη, καί τά μαλλιά του ἦταν δεμένα λίγα-λίγα μέ πολύχρωμα φιογκάκια. Μόλις τόν εἶδα τοῦ λέω.

-Χαραλάμπε, τί χάλια εἶναι αὐτά;

-Δέν τά ἔβγαλα ὅλα;

-Ὅχι.

-Βγάλ' τα μου τότε.

Ἄπ' ὅ,τι κατάλαβα κάποια μοδίστρα τοῦ εἶχε δέσει τά

μαλλιά του μέ φιογκάκια.

Κάποια φορά, πού ἔκανε πολύ κρύο καί ἔρριχνε χιόνι, ὁ Χαραλάμπε ἦρθε στό σπίτι μας στή Μεσσήνη. Ἡ μητέρα μου τοῦ εἶπε:

-Χαραλάμπε μή φεύγεις. Μείνε στό σπίτι μας ἀπόψε, γιατί ἔξω ρίχνει χιόνι.

-Σέ σπίτι δέν κοιμάμαι.

Ἡ μητέρα μου τοῦ ἔδωσε μιά βελέντζα καί πήγε καί κοιμήθηκε στό σταῦλο μέ τό ἄλογο. Ἄλλη φορά, θυμάμαι, εἶδε ἓνα κιούπι καί ρώτησε τή μητέρα μου:

-Τί ἔχεις μέσα στό κιούπι;

-Ἐλιές, Χαραλάμπε μου. Θέλεις;

-Ναί, βάλε μου.

Ἡ μητέρα μου τοῦ ἔβαλε σέ δύο μπώλ. Μετά ἀπό πολλές ἡμέρες μᾶς ξανάφερε τά μπώλ καί σίγουρα τίς ἐλιές κάπου τίς ἔδωσε.

-Χαραλάμπε ἔλα νά φᾶς, ἔχω φρέσκο, ζεστό φαγητό, τοῦ λέει ἡ μητέρα μου.

-Ἐμένα μέ τρέφει ὁ Θεός, βάλτο μου ὅμως σέ μπώλ.

Ἡ μητέρα μου τοῦ τό ἔβαλε σέ μπώλ, ὁ Χαραλάμπε τό πήρε καί κάπου πήγε καί τό ἔδωσε.

Πολλές φορές στό δρόμο συναντοῦσε κοπέλλες ἢ οικογένειες, πού γύριζαν ἀπό δουλειές καί τούς ἔλεγε:

-Αὔριο εἶναι τῆς Ἀγίας Μαύρας μέ τό Παλαιό ἢ

-Αὔριο εἶναι ἢ τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό.

Γύριζε ὅλα τά ἐξωκκλήσια καί ἀναβε τά καντήλια, ζητοῦσε διάφορα πράγματα ἀπό εὔπορα σπίτια καί τά πήγαινε σέ φτωχά.

Ὁ πατέρας μου καθόταν ὦρες καί κουβέντιαζε μέ τό Χαραλάμπε· στήν οικογένειά μου τόν βλέπαμε ὅλοι σάν ἅγιο ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ. Κάποιοι ἀσεβεῖς τόν ἔλεγαν κοροϊδευτικά Ζουρλοχαραλάμπε, τρελλό, κολλητσιδιάρη καί ζητιάνο.

58. ΘΑ ΜΙΛΗΣΩ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

Ἡ πρεσβυτέρα Βασιλική Σακκά διηγείται:
Γεννήθηκα στήν Πολιανή καί κατοικῶ στό Πήδημα Καλαμάτας ἀπό τό 1960.

Ὁ σύζυγός μου ἦταν ἱερέας τοῦ Ὁρθόδοξου Ἐορτολογίου (Παλαιοῦ). Τό Χαραλάμψη τόν θυμᾶμαι ἀπό κοπέλλα, ἀλλά περισσότερο ἀπό τότε πού παντρεύτηκα. Ὁ πατέρας μου ἦταν ἱερέας μέ τό Παλαιό καί λειτουργοῦσε σαραντα χρόνια στήν Καλαμάτα, στόν Ἅγιο Ἰσίδωρο. Σ' αὐτή τήν ἐκκλησία καί στοῦ Παναγουλάκη τό μοναστήρι ἐρχόταν ὁ Χαραλάμψη νά λειτουργηθεῖ καί νά κοινωνήσει. Οἱ γυναῖκες, θυμᾶμαι, τόν μάλωναν, γιατί ἀναβε πολλά κεριά στά μανουάλια.

Ἦρθε μιά φορά στό σπίτι μας στό Πήδημα· ἐγώ ἤμουν μόνη μου. Μοῦ ζήτησε νά μείνει στό σπίτι καί ἐγώ, ἐπειδή ἔλειπε ὁ ἱερέας, δέν τόν κράτησα. Ἐφυγε..., κάπου ὁμως βρῆκε τόν ἄντρα μου καί ἦρθανε μαζί στό σπίτι. Ἐγώ ἄρχισα νά τούς περιποιοῦμαι, ἔβαζα φαγητό, νερό, κρασί κτλ. Ὁ Χαραλάμψη γύρισε καί μοῦ εἶπε:

-Ἄστα-ἄστα, μήν τά πιάνεις ἐσύ.

Ἦθελε νά τοῦ σερβίρει ὁ ἱερέας-ἄντρας μου καί ὄχι ἐγώ, πού τόν ἐδιωξα. Μετά ἀπό αὐτό μέ ἀγάπαγε πολύ καί μιά φορά, πού βρέθηκα στήν ἀγορά τῆς Καλαμάτας, μοῦ εἶπε:

-Παπαδιά, δῶσ' μου τό σακκούλι σου.

Καί ἀμέσως ζήτησε ἀπό τίς γυναῖκες πού πουλοῦσαν, λάχανα, μαρούλια καί διάφορα ἄλλα κηπευτικά. Γέμισε τό σακκούλι μου καί μοῦ τό ἔδωσε. Ἦξερε ὅτι ἔχω μεγάλη οἰκογένεια μέ ἑπτά παιδιά.

Ἄλλη μιά φορά, στήν ἐκκλησία Ἅγιος Ἰσίδωρος μοῦ εἶπε:

-Ὅλα αὐτά πού βλέπεις, κάποτε θά γίνουν ἐρείπια, τά ἀμπέλια θά ξεραθοῦν, ἀλλά, ὅπου πάω καί τ' ἀγιάσω ἐγώ, θά χορτάσουν σταφύλια.

Κάποτε, πού ἦταν ἄρρωστος ὁ ἄντρας μου, μέ ρώτησε:

-Τί κάνει ὁ παπᾶς;

-Χαραλάμψη μου, δέν εἶναι καλά καί μπορεῖ νά πεθάνει.

-Δέν πεθαίνει ἀκόμη, ἐγώ θά κουβεντιάσω μέ τήν Παναγία καί δέ θά τόν ἀφήσουμε νά πεθάνει, γιατί ἔχει μικρά παιδιά. Ἀλλά τώρα ἡ Παναγία δέν εἶναι ἐδῶ, εἶναι στό Περιβόλι, ὅταν ἔρθει θά τά πῶ ὅλα.

Κάθε χρόνο πήγαινε ἀπό τό βράδυ στό ἐκκλησάκι Ἅγιοι Ἀνάργυροι καί τό καθάριζε. Τό πρωῖ πήγαινε ὁ ἱερέας-ἄντρας μου καί λειτουργοῦσε. Ὁ Χαραλάμψη πάντοτε κοινωνοῦσε, ὄχι ὁμως μέ τά κουρελιάρικα ρούχα πού φόραγε. Θυμᾶμαι ὅτι πρῶτα πήγαινε καί ἔβρισκε ἕνα κιλίμι καθαρό, διπλωνόταν καί κατόπιν πήγαινε νά κοινωνήσει. Σέ κάθε τόπο πού πέρναγε, στήν Καλαμάτα ἤ σέ κάποιο χωριό, ἔλεγε δυνατά:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό, νηστεψτε, μετανοεῖστε.

Διακόνευε σέ πλούσια σπίτια καί μετά τά ἔδινε σέ φτωχές οἰκογένειες ἤ σέ ὀρφανά. Πήγαινε στούς ψαράδες στήν παλαιά ἀγορά, ἔπαιρνε ψάρια καί τά πήγαινε σέ φτωχοῦς ἤ σέ ἄρρώστους.

Εἶχα ἀκούσει ὅτι κάποιοι, πού εἶχαν χάσει πράγματα, πήγαιναν στό Χαραλάμψη καί τοῦ ἔλεγαν:

-Χαραλάμψη, χάσαμε αὐτό...

καί ὁ Χαραλάμψη ἀμέσως τό ἔβρισκε.

Τά μαλλιά του ἦταν πάντοτε ἀχτένιστα, περπατοῦσε ξυπόλητος, στή μέση του ἦταν διπλωμένος μέ μιά λινάτσα, φοροῦσε ξύλινο Σταυρό, στό χέρι του κράταγε ἕνα φανάρι ἀναμμένο ἡμέρα καί νύχτα. Μέ βροχή καί μέ ζέστη, ἡμέρα καί νύχτα γύριζε καί ἀναβε ὅλα τά καντήλια στά ἐξωκκλήσια τῆς Καλαμάτας καί τῶν χωριῶν τῆς Μεσσηνίας. Ὁ Χαραλάμψη ἦταν κήρυκας τῆς Ὁρθοδοξίας καί πολύ ἐλεήμων ἄνθρωπος, αἰωνία του ἡ μνήμη.

59. ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕ ΤΙΣ ΑΜΑΡΤΙΕΣ ΣΟΥ

Ο 'Αντώνιος 'Αντωνάκος μᾶς εἶπε τὰ ἐξῆς:
Εἶμαι ἐβδομήντα δύο ἐτῶν καὶ τὸ Χαραλάμψη τὸν
θυμᾶμαι ἀπὸ παιδάκι δώδεκα ἐτῶν.

Τὰ μαλλιά του ἦταν πάντοτε ἀχτένιστα καὶ γεμᾶτα κολ-
λητσίδες, στό λαιμό του φοροῦσε ξύλινο Σταυρό μέ πέ-
τσινο λουράκι. Στή μέση ἦταν τυλιγμένος μέ ἓνα σακκί
καὶ περπατοῦσε πάντοτε ξυπόλητος. Στό ἓνα του χέρι
κράταγε φανάρι ἀναμμένο καὶ στό ἄλλο ἓνα ξύλο.

Ἐρχόταν στό πατρικό μου σπίτι καὶ οἱ γονεῖς μου πάντοτε
τόν φιλοξενοῦσαν. Ἐκτός ἀπὸ φαγητό οἱ γονεῖς μου τοῦ
ἔδιναν λάδι, τυρί, ψωμί, ἐλιές καὶ χρήματα. Μέ τό λάδι
πού τοῦ ἔδιναν, ἄλλες φορές ἀναβε τὰ ἐξωκκλήσια καὶ
ἄλλες τό ἔδινε σέ φτωχές οικογένειες. Στίς γειτονιές καὶ
στούς δρόμους, ὅπου καὶ ἂν περνοῦσε, σέ γνωστούς καὶ
ἀγνώστους, ἔλεγε:

*-Μετανοεῖστε, γιατί θά ἔρθει ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου.
Αὔριο εἶναι τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου μέ τό Παλαιό. Με-
τανοεῖστε, γυρίστε μέ τό Παλαιό.*

Σέ καμμία Νεοημερολογίτικη ἐκκλησία δέν πήγαινε νά
λειτουργηθεῖ καὶ νά κοινωνήσει, παρά μόνο στό μονα-
στήρι τοῦ Παναγουλάκη, πού ἀκολουθεῖ τό Ὁρθόδοξο
Ἐορτολόγιο, στό ὁποῖο καὶ ἐνταφιάστηκε.

Ἐρχόταν στό παντοπωλεῖο πού εἶχα στή Μεσσήνη καὶ μοῦ
ζητοῦσε διάφορα τρόφιμα. Τοῦ ἔδιναν καὶ ἀμέσως τὰ
πήγαινε σέ φτωχές οικογένειες. Ἄλλες φορές μοῦ ἔφερνε
πράγματα καὶ ἐρχόταν μετά ἀπὸ εἴκοσι ἡμέρες, ἓνα μῆνα
καὶ τὰ ἔπαιρνε. Στό πρόσωπό του ἔβλεπε εἰρήνη καὶ πρα-
ότητα. Ἡ μακαρίτισσα, ἡ πρώτη μου γυναῖκα, μοῦ ἔλεγε:

*-Βλέπεις Ἀντώνη τό πρόσωπο τοῦ Χαραλάμψη, πού
μοιάζει σάν τοῦ Χριστοῦ!!!*

19. Στό πρόσωπό του ἔβλεπε εἰρήνη καὶ πραότητα. Μέ τό
κοίταγμα καταλάβαινε σέ τί ἁμαρτίες εἶχε πέσει ὁ καθένας.

Θυμᾶμαι, ἔβλεπε κάποιους ἀνθρώπους καὶ ἔλεγε:

*-Ἐσύ νά μετανοήσεις καὶ νά γυρίσεις μέ τό Παλαιό,
γιατί δέν ξέρεις τί σέ περιμένει. Ἐσύ νά ἐξομο-
λογηθεῖς.*

Δηλαδή εἶχε μάτια τόσο διαπεραστικά, πού μέ τό κοίτα-
γμα καταλάβαινε σέ τί ἁμαρτίες εἶχε πέσει κάθε ἄνθρω-
πος. Τόν γνώριζα ἐξῆντα χρόνια καὶ πάντοτε τόν ἔβλεπα
σάν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ. Ἡ κοινωνία τόν ἔβλεπε μέ σεβα-
σμό ἐκτός ἀπὸ μερικούς ἀσεβεῖς, πού τόν κοροΐδευαν καὶ
τόν ἔλεγαν Ζουρλοχαραλάμψη καὶ κολλητσιδιάρη.

60. ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΩΣΣΙΑΣ

Η Πηνελόπη Λάσκαρη, από τό Φλομοχώριο Λακωνίας, κάτοικος Καλαμάτας, αναφέρει χαρακτηριστικά:

Τό Χαραλάμπη τόν θυμάμαι από τό 1936, ήταν νέος τότε και πολύ ωραιότατος. Πάντοτε ξυπόλητος και άχτένιστος, φοροῦσε παντελόνι και πουκάμισο, αλλά στή μέση ήταν ζωσμένος ένα σακκί. Στό λαιμό του είχε ξύλινο Σταυρό και στό ένα του χέρι κρατοῦσε άλλο Σταυρό, μέ τόν όποιο σταύρωνε τόν κόσμο. Έγώ από τότε πίστευα ότι άγιόφερνε, ένῶ άλλοι τόν έλεγαν τρελλό, συγκεκριμένα τόν έλεγαν Ζουρλοχαραλάμπη.

Τόν θυμάμαι στήν Καλαμάτα, στό δρόμο πού ήταν τό μεταξουργείο του Χριστόπουλου, έβαζε κήρυγμα και είχε μαζευτεί κόσμος. Παντού και πάντοτε έλεγε λόγια χριστιανικά και προφητικά, ακολουθοῦσε τό Παλαιό Έορτολόγιο, έκκλησιαζόταν και κοινωνοῦσε μόνο στοῦ Παναγουλάκη τό μοναστήρι. Όταν πήγαινα γιά μπάνιο, τόν έβλεπα νά κηρύττει στοῦς λουομένους και μερικούς νά τούς έλέγχει. Γύριζε όλα τά έξωκκλήσια και άναβε τά καντήλια.

Μιά φορά, πού είχα στό σπίτι μου τά μικρά παιδιά τής αδελφής μου, πέρασε ό Χαραλάμης και μου άφησε κάτι ρεταλάκια.

-Πάρτα αυτά.

και έφυγε σαν σίφουνας. Έγώ τά φύλαξα μέσα στό μπαούλο μου. Μετά από δύο χρόνια ήλθε ό Χαραλάμης και μου είπε:

-Δῶσ' μου εκείνα τά ρεταλάκια, θέλω νά τά πάω κάπου.

Τά δύο τελευταία χρόνια τής ζωής του έμενε στοῦ κουμ-

πάρου μου του Έηλιόπουλου. Σχεδόν κάθε μεσημέρι του πήγαινα φρέσκο φαγητό και θυμάμαι μου έλεγε:

-Οί άμαρτίες των ανθρώπων έχουν φτάσει μέχρι τό λαιμό και μία μέρα θά τούς κουκουλώσουν και θά καταστραφούνε.

Μιά μέρα πήγα πολύ στεναχωρημένη και του είπα:

-Πατερούλη είμαι πολύ στεναχωρημένη, γιατί δέν έχω καμμιά είδηση γιά τό παιδί τής κουμπάρας μου, πού ύπηρετεί στό Πεζικό. Λέω στοῦς γονείς του, πού μέ παίρνουν τηλέφωνο από τό έξωτερικό, ότι είναι καλά. Τί θά γίνει πατερούλη, λέω πολλά ψέμματα και αυτό δέν μου άρέσει.

-Μή στεναχωριέσαι, σήμερα θά λάβεις γράμμα του.

Πήγα μετά στό σπίτι μου και βρήκα γράμμα από τό στρατιώτη. Πατερούλη, είπα μέσα μου, πώς τόξερες ότι θά λάβω γράμμα;

Έπειδή δέν μπορούσα νά πηγαίνω συνέχεια νά τόν καθαρίζω, συνεννοηθήκαμε μαζί μέ άλλες κυρίες και δίναμε κάποιο χρηματικό ποσό σέ μία κυρία Σταθούλα και τόν περιποιόταν. Μέ έλεγε «μαννούλα μου» και τόν ρώτησα,

-Γιατί μέ λές «μαννούλα μου»;

-Γιατί ή μάνα μου μέ έγκατέλειψε μικρό και τό 'χω παράπονο· δέν έπρεπε νά μέ έγκαταλείψει ή μαννούλα μου. Έσείς οι Μανιάτες κάποτε είσαστε οι καλύτεροι άνθρωποι, τώρα χαλάσατε, γίνατε οι χειρότεροι.

Πολλά μου έλεγε, πού δέν τά θυμάμαι. Κάποια φορά, πού είμαστε πολλές γυναίκες στό δωμάτιο του Χαραλάμης, είπε στήν κουμπάρα μου:

-Πήγαινε ν' ανάψεις τό καντήλι, γιατί έσβησε.

Πήγε και τό βρήκε σβηστό, ένῶ ή ίδια πρό όλίγου τό είχε ανάψει. Όλες οι κυρίες άναρωτιόμαστε πώς τό είδε ό Χαραλάμης ότι έσβησε.

Μιά μέρα κάποια κυρία προθυμοποιήθηκε νά τόν λούσει.
Όταν όμως τόν έλουζε τού έκοψε λίγα μαλλιά και γένεια.
Τό μεσημέρι πού πήγα, άρχισε νά μου λέει:

-Έλα μαννούλα νά σου πώ τί έπαθα, μέ έλουσε και
μου έκοψε τά μαλλιά και τά γένεια, στεναχωρήθηκα
πολύ και τήν καταράστηκα.

Έμαθα άργότερα ότι ή κυρία αυτή, πρίν πεθάνει υπέφερε
άπό τήν κατάρα του.

Δύο μέρες, έπειδή είχα κάποιες δουλειές, δέν πήγα νά τόν
ιδώ. Κάποια στιγμή μιά γειτόνισσα μου φώναξε:

-Πηνελόπη, ήρθε ό Χαραλάμης.

Βγαίνω στό μπαλκόνι και τόν βλέπω νά στέκει στόν
τοιχο.

-Είσαι καλά; μέ ρώτησε. Δέν ήρθες και άνησύχησα.

Θά έκανε ώρα νά φτάσει στό σπίτι μου. Περπατούσε σαν
τό μικρό παιδάκι, βήμα-βήμα, άκουμπώντας τά χέρια του
στούς τοίχους, γιά νά μήν πέσει...

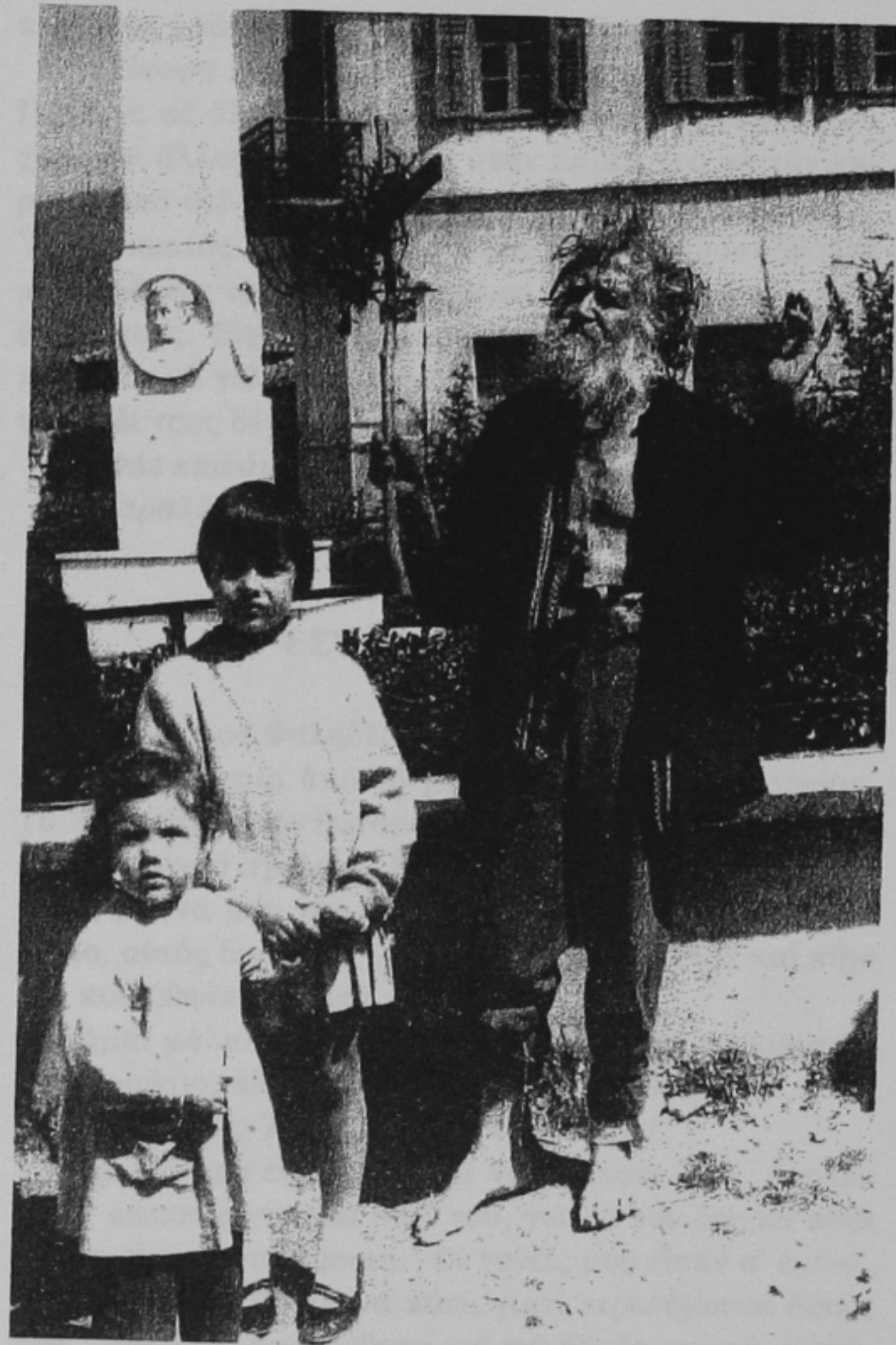
Όταν τόν παραστέκαμε νά πεθάνει, έρχόντουσαν από
διαφόρους τόπους γυναίκες και έλεγαν κλαίγοντας:

-Χαραλάμπε, έσύ μās έθρεψες, έσύ μās έντυσες...
έσύ μεγάλωσες τά παιδιά μας...

Κάποια άλλη φορά μου είπε:

-Θά γίνει πόλεμος μεταξύ Άμερικης και Ρωσίας, θά
νικήσει ή Άμερική, αλλά δέ θά βρεθούν χέρια νά τή
χειροκροτήσουν.

Όταν πέθανε, τόν στόλισαν σαν γαμπρό, τόν κηδέψαμε
στό μοναστήρι τού Παναγουλάκη και θυμάμαι ήταν λαο-
θάλασσα ό κόσμος στην κηδεία του.

20. «Χαραλάμπε έσύ μās έθρεψες, έσύ μās έντυσες... έσύ
μεγάλωσες τά παιδιά μας...»

61. ΔΕΝ ΓΕΛΟΥΣΕ ΠΟΤΕ ΤΟΥ

Γεώργιος Βασιλάκης, κάτοικος Καλαμάτας:

Τό Χαραλάμπε τόν θυμάμαι από δεκαπέντε ἐτῶν παιδί. Γνώριζε τόν παππούλη μου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἱερέας στό Δυρράχιο Ἀρκαδίας.

Ὁ Χαραλάμπε γύριζε τά ἐρημοκκλήσια καί ἄναβε τά καντήλια. Ἦταν πάντοτε ξυπόλητος, ἀχτένιστος, φοροῦσε παντελόνη, πουκάμισο καί ἀπό τή μέση καί κάτω ἓνα τσουβάλι. Στό χέρι κράταγε μπαστούνη καί πολλές φορές τόν εἶχα δεῖ νά κρατᾶ φανάρι.

Θυμάμαι, τό 1954 ὑπηρετοῦσα στήν Καβάλλα μέ τό βαθμό τοῦ ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ Μηχανικοῦ. Περίμενα νά φύγω μέ τό λεωφορεῖο γιά κάποια ἀνάκριση στή Δράμα, ὅποτε βλέπω μπροστά μου τό Χαραλάμπε καί τόν ρωτάω:

-Τί θέλεις ἐδῶ Χαραλάμπε καί πῶς ἦρθες;

-Ἦρθα μέ τά πόδια μου καί αὔριο μέ τό Ὁρθόδοξο Ἡμερολόγιο εἶναι τοῦ Ἀγίου Διονυσίου. Δῶσε μου ἓνα τάλληρο νά μνημονεύσω τόν παπα-Νίκο τόν παππούλη σου.

Φυσικά τοῦ ἔδωσα καί μετά ἀπό ἐκεῖ τόν ἔχασα. Ἔχω ὑποδηματοποιεῖο ἀπό τό 1960 σέ μιά πάροδο κοντά στήν παλαιά ἀγορά. Ὁ Χαραλάμπε ἐρχόταν συχνά καί μοῦ ζητοῦσε χρήματα νά μνημονεύσει τόν παππούλη μου, πού πέθανε τό 1913. Στεκόταν στήν πόρτα ἢ καθόταν στήν καρέκλα γιά λίγα λεπτά καί μοῦ ἔλεγε:

-Αὔριο εἶναι τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἢ σήμερα νηστεύουνε, εἶναι ἢ τάδε γιορτή.

Ὁ Χαραλάμπε ἀκολουθοῦσε τό Παλαιό Ἑορτολόγιο· τίς γιορτές τίς ἐννοοῦσε ὅλες μέ τό Παλαιό. Πήγαινε στούς μπαξέδες στήν Καλαμάτα, ἐπαιρνε λεμόνια καί τά πήγαινε στό ἄσυλο, στόν Προφήτη Ἡλία. Ἄλλη ἡμέρα

περνοῦσε ἀπό τόν ἰδιοκτήτη καί τοῦ ἔλεγε:

-Ἐκοψα λεμόνια καί τά πήγα στό ἄσυλο.

Πήγαινε σέ ὅλα τά πανηγύρια· κάποιοι τόν ἔβαζαν νά χορέψει· ἄλλος τόν καλοῦσε στήν παρέα του νά τόν κερᾶσει ἀπό σεβασμό καί ἄλλος γιά νά τόν περιγελάσει.

Ἦταν σωστός Χριστιανός ὁ Χαραλάμπε, προσπαθοῦσε μέ διαφόρους τρόπους νά βοηθήσει τοὺς φτωχοὺς καί τοὺς ἀρρώστους. Εἶχε τεράστιο μνημονικό καί δέν τόν εἶχα δεῖ ποτέ μου νά γελάσει. Θυμάμαι ὅτι κάποιες μητέρες, ἂν τό παιδί τους δέν ἔτρωγε τό φαγητό του, τοῦ ἔλεγαν:

-Φάε παιδάκι μου τό φαγητό σου, γιατί θά φωνάξω τό Χαραλάμπε νά σέ πάρει.

62. ΕΣΥ ΓΙΑΤΙ ΒΑΦΕΣΑΙ ;

Δημήτριος Φαληδέας, κάτοικος Καλαμάτας:

Κατάγομαι ἀπό τό χωριό Καστανέα Μεσσηνίας. Τό Χαραλάμπε τόν θυμάμαι ἀπό τότε πού ἦμουν μαθητής στό Δημοτικό σχολεῖο. Εἶχε ἔρθει κάποτε στό σπίτι μας καί ἡ μάνα μου τόν ἔβαλε νά κοιμηθεῖ μέσα στό δωμάτιο, αὐτός ὅμως τῆς ζήτησε λιόπανο, τό πήρε καί πήγε καί κοιμήθηκε ἔξω ἀπό τό σπίτι.

Θυμάμαι μάλιστα ὅτι ἡ μάνα μου ἐπέμενε νά κοιμηθεῖ στό δωμάτιο, ἀλλά ὁ Χαραλάμπε τῆς φώναζε:

-Τ' ἀκοῦς; Ἐκεῖνο, πού σου λέω ἐγώ!

Στό χωριό μου εἶχε ἔρθει γιά νά μαζέψει λάδι, ἔπρεπε ὅμως κάποιος νά πάει μαζί του, γιά νά τοῦ δείχνει ποιὰ σπίτια εἶναι κατοικήσιμα. Οἱ γονεῖς μου εἶπαν σ' ἐμένα. Ἐγώ ὅμως δέν ἤθελα νά πάω, γιατί ντρεπόμουνα δίπλα του. Ἀφοῦ τόν ἀκολούθησα καί τοῦ ἔδειξα μερικά σπίτια, ἔφυγα, γιά νά πάω νά παίξω. Μέ τό πού ἄρχισα τό παιγνίδι, στραμπούληξα τό πόδι μου.

Έρχόταν νά λειτουργηθεῖ καί νά κοινωνήσει στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη. Κάποιες φορές καθόταν στήν εἴσοδο τοῦ μοναστηριοῦ καί ὅταν ἔβλεπε γυναῖκα ἔλεγε:

-Φορᾶτε μαντήλια. Ἐσύ γιατί βάφεις; Μή φορᾶτε παντελόνια, εἶναι ἁμαρτία.

Τά λόγια πού ἔλεγε ἦταν ἀνάλογα μέ τή γυναῖκα πού ἔβλεπε, σέ μερικές γυναῖκες ἔλεγε πολλά. Στούς Ἁγίους Ἄναργύρους (Θουρίας) πού πήγαινα, θυμᾶμαι ὅτι τά κεριά, πού ἄναβαν οἱ γυναῖκες, ὁ Χαραλάμπης τά ἔσβηνε καί τά ἄναβε ἀπό τό δικό του φανάρι πού εἶχε Ἅγιο Φῶς.

63. ΑΓΙΟ ΦΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Εὐάγγελος Σακκᾶς, κάτοικος Καλαμάτας: Κατάγομαι ἀπό τό χωριό Πήδημα, ὁ πατέρας μου ἦταν ἱερέας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν (Παλαιομερολογιτῶν). Τό Χαραλάμπη τόν θυμᾶμαι ἀπό παιδάκι, μοῦ ἔκανε πολύ μεγάλη ἐντύπωση ἢ ἐμφάνισή του. Ἦταν πάντοτε ἀχτένιστος καί ξυπόλητος, μέ ἓνα σακκί στή μέση, σακκούλι στόν ὦμο, Σταυρό στό λαιμό, μέ ἓνα φανάρι ἀναμμένο νύχτα-μέρα στό χέρι του. Ἐκεῖνο πού θυμᾶμαι ἔντονα εἶναι τό ὅτι ἔλεγε πώς τό Ἅγιο Φῶς πού ἔχει τό φανάρι του, τό ἔφερε ὁ ἴδιος περπατώντας ἀπό τούς Ἁγίους Τόπους.

Μάζευε πράγματα ἀπό πλούσιες οἰκογένειες καί τά ἔδινε σέ φτωχοῦς, δέν κράταγε τίποτα γιά τόν ἑαυτό του. Ἐρχόταν μόνο στοῦ Παναγουλάκη τό μοναστήρι καί στόν Ἅγιο Ἰσίδωρο νά λειτουργηθεῖ καί νά κοινωνήσει.

64. ΔΕΝ ΤΟΝ ΕΠΙΑΝΕ Η ΒΡΟΧΗ !

Η εόδωρος Γιαννακόπουλος, ἀπό τήν Καλαμάτα: Τό Χαραλάμπη τόν θυμᾶμαι ἀπό παιδάκι. Περπατοῦσε πάντοτε ξυπόλητος καί ἀχτένιστος. Στή μέση του ἦταν ζωσμένος μέ ἓνα σακκί, στό λαιμό του κρεμόταν ἓνας ξύλινος Σταυρός καί στό χέρι του κρατοῦσε ἓνα φανάρι ἀναμμένο ἡμέρα καί νύχτα. Θυμᾶμαι κάποτε, τήν ἐποχή τοῦ διωγμοῦ, γινόταν ἀγρυπνία στό ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στό Ἀσπρόχωμα (δίπλα στό νέο ἐργοστάσιο τοῦ Καρέλια). Ἐξω ἔπεφτε πολύ νερό καί φυσοῦσε δυνατός ἀέρας, ἦταν χειμῶνας, κοντά στά Χριστούγεννα. Ὁ Χαραλάμπης ἦταν καί αὐτός στό ἐκκλησάκι. Κάποια στιγμή ἔφυγε μέ τό φανάρι ἀναμμένο στό χέρι του, χωρίς ὀμπρέλλα, καί εἶπε πώς θά πάει νά ἀνάψει τόν παλαιό Ἅγιο Γεώργιο. Πῆγε, ἄναψε τόν παλαιό Ἅγιο Γεώργιο καί, ὅταν γύρισε, τόν κοιτάζαμε ὅλοι μέ ἐκπληξη καί θαυμασμό. Στό χέρι του κρατοῦσε τό φανάρι ἀναμμένο καί δέν ἦταν καθόλου βρεγμένος!!!

65. ΘΑ ΔΕΙΣ ΤΙ ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΣΠΙΤΙ ΣΟΥ !

Η Βασιλική Γιαννακοπούλου ἀπό τήν Πελεκανάδα Μεσσηνίας ἀφηγεῖται: Τόν Ἰούνιο τοῦ 1991 εἶχα πάει στό Νοσοκομεῖο Μεταξᾶ στόν Πειραιᾶ, γιά νά δῶ τή μοναχή Κικιλία, ἡ ὁποία ἦταν σοβαρά ἄρρωστη. Ἐκεῖ γνωρίστηκα μέ τόν κύριο Σταῦρο Φαληδέα, συγγενῆ τῆς μοναχῆς. Σέ κάποια στιγμή ἔβγαλα ἀπό τήν τσάντα μου φωτογραφία τοῦ Χαραλάμπη καί τήν ἔδωσα στή γερόντισσα Κικιλία, γιατί τόν σεβόταν καί τόν ἀγαποῦσε πολύ. Ὁ κύριος Σταῦρος βλέποντας τό

Χαραλάμπη στή φωτογραφία ἄρχισε νά μου λέει:

“Όταν ἤμουν μαθητής στό Γυμνάσιο Παραλίας στήν Καλαμάτα, κάποια μέρα περνούσε ἀπό ἐκεῖ ὁ Χαραλάμης.

“Ένας συμμαθητής μου, ὅταν τόν εἶδε, ἄρχισε νά τόν κοροϊδεύει. Ὁ Χαραλάμης πλησίασε καί τοῦ εἶπε:

-Πήγαινε στό σπίτι σου καί θά δεῖς τί σέ περιμένει...

Ὁ συμμαθητής μου καταγόταν ἀπό κάποιο χωριό τῆς Μάνης. Ὁταν πῆγε τήν ἄλλη ἡμέρα στό χωριό του, βρῆκε τόν πατέρα του καί τόν ἀδελφό του νεκρούς. Ὁ πατέρας του σκότωσε τόν ἀδελφό του καί μετά αὐτοκτόνησε. Αὐτό τό περιστατικό τό συγκρατῶ στή μνήμη μου, γιατί καί τότε καί τώρα ἀκόμη ἀναρωτιέμαι πῶς ἤξερε ὁ Χαραλάμης τί ἔγινε ἐκείνη τήν ἡμέρα στό σπίτι τοῦ συμμαθητῆ μου.

Τό Χαραλάμπη τόν θυμᾶμαι ἀπό τότε πού ἤμουν μαθητής· ἡ ἐμφάνισή του ἦταν ἐντυπωσιακή, μιά φορά νά τόν ἐβλεπες ἦταν ἀδύνατο νά τόν ξεχάσεις. Περπατοῦσε πάντοτε ξυπόλητος, χειμῶνα καί καλοκαῖρι, στή μέση ἦταν ζωσμένος ἓνα σακκί, φοροῦσε ξύλινο Σταυρό καί τά μαλλιά του ἦταν μακρῶ καί ἀχτένιστα. Πήγαινε στίς ἐκκλησίες καί τά ἐρημοκκλήσια καί ἀναβε τά καντήλια. “Ὅ,τι τοῦ ἔδιναν δέν τό κρατοῦσε γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά τό ἔδινε σέ φτωχές οἰκογένειες ἢ σέ ὀρφανά, πού εἶχαν ἀνάγκη.

66. ΑΠΡΟΣΒΛΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΛΥΒΟΛΑ !

Συγκλονιστική ἡ διήγηση τοῦ Ἀναστάσιου Μανουσόπουλου:

Εἶμαι ὀγδόντα ἐτῶν, γεννήθηκα στά Πετράλωνα Ὀλυμπίας καί κατοικῶ στόν Ἄλμυρό Μεσσηνίας.

Ὁ Χαραλάμης ἦταν ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, τόν θυμᾶμαι

ἀπό τό 1929. Γύριζε πόλεις καί χωριά περπατώντας κι ἀναβε τά καντήλια στά ἐξωκκλήσια τῶν περιοχῶν πού ἐπισκεπτόταν. Πήγαινε σέ πλούσιες οἰκογένειες, τοῦ ἔδιναν διάφορα πράγματα καί τά πήγαινε σέ ἄλλες οἰκογένειες φτωχές ἢ ὀρφανά παιδιά. Ἡ ἐμφάνισή του ἦταν ἐντυπωσιακή, ξυπόλητος χειμῶνα καί καλοκαῖρι, τά μαλλιά του μακρῶ, στριμμένα καί γεμᾶτα κολλητσίδες. Φοροῦσε Σταυρό στό λαιμό του, στό χέρι του κρατοῦσε ἓνα φανάρι ἀναμμένο ἡμέρα καί νύχτα, στή μέση ἦταν ζωσμένος μέ σακκιά. Λειτουργιοῦσαν καί κοινωνοῦσε μόνο στοῦ Παναγουλάκη τό μοναστήρι, γιατί μόνο ἐκεῖ κρατᾶνε Ὁρθοδοξία.

Ὁταν ἐπρόκειτο νά κοινωνήσει, ἔβγαζε τά ράκη πού φοροῦσε, διπλωνόταν ἓνα ἄσπρο σεντόνι καί γονάτιζε μπροστά στήν Ὠραία Πύλη τοῦ Ἱεροῦ, γιά νά κοινωνήσει. Θυμᾶμαι ὅτι τήν ἐποχή τοῦ διωγμοῦ τῶν Ὁρθοδόξων (Παλαιοημερολογιτῶν) πηγαίναμε μέ τό Χαραλάμπη καί τόν πάτερ Νικόλαο Σμυρλῆ καί κάναμε Λειτουργίες στούς Ἁγίους Ἀναργύρους καί στόν Ἅγιο Ἰωάννη τό Θεολόγο (Καλαμάτας).

Ἡ πεθερά μου μοῦ εἶχε πει ὅτι πῆγε κάποια χρονιά νά σπείρει σιτάρι σέ ἓνα κτῆμα της στόν Ἄλμυρό. Ἐσπερνε ὅμως πολύ ἀργά καί ἦταν στεναχωρημένη, γιατί φοβόταν ὅτι αὐτή τή χρονιά δέ θά κάνει σιτάρι. Πέρασε ὅμως ὁ Χαραλάμης ἀπό τό χωράφι, βλέπει τήν πεθερά μου στεναχωρημένη καί τῆς λέει:

-Σῶπα, τό δικό σου τό σιτάρι θά γίνει καλύτερο ἀπό τά ἄλλα.

Ζήτησε μιά λεκάνη μέ νερό· ἀφοῦ τό ἔφερε ἡ πεθερά μου, ὁ Χαραλάμης ἔβγαλε τό Σταυρό πού φοροῦσε, προσευχήθηκε καί τό νερό ἔγινε Ἁγιασμός! Μετά τῆς εἶπε:

-Νά βουτᾶς τό σιτάρι λίγο-λίγο στή λεκάνη καί μετά νά τό σπέρνεις.

Ἡ πεθερά μου ντρεπόταν νά τό κάνει αὐτό, ἔπιασε τή λεκάνη μέ τόν Ἁγιασμό καί τήν ἄδειασε στό σακκί, πού εἶχε τό σιτάρι, γιά νά σπείρει. Ὁ Χαραλάμης τή μάλωσε πολύ γι' αὐτό πού ἔκανε καί ἡ πεθερά μου ἔκλαιγε. Ἐκείνη τή χρονιά ἔκανε τό περισσότερο σιτάρι ἀπό ὄλους τούς συγχωριανούς της, πού εἶχαν σπείρει ἔγκαιρα. Καί τήν καλή σοδειά τήν ἀπέδιδε στόν Ἁγιασμό πού τῆς ἔκανε ὁ Χαραλάμης.

Ἄλλο γεγονός, πού κρατῶ στή μνήμη μου, εἶναι ἀπό τήν ἐποχή τοῦ ἀντάρτικου. Κάποια μέρα καί ἐνῶ εἶχε τελειώσει ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, βρέθηκα σέ ἕνα τσαγκάτικο στήν Καλαμάτα καί γνωρίστηκα μέ ἕνα πρῶην ἀντάρτη, πού καταγόταν ἀπό τά Τρίκαλα, καί μᾶς εἶπε τό ἐξῆς θαυμαστό γιά τό πρόσωπο τοῦ Χαραλάμης:

Τό 1946, ὅταν εἶχε φουντώσει ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, μᾶς κυνηγοῦσαν οἱ Χίτες ἀπό τήν Καλαμάτα καί φεύγαμε γιά τήν περιοχή Βελανιδιάς. Ἐγώ, ὅπως βιάδιζα γρήγορα καί φοβισμένα, βλέπω μπροστά μου ἕναν ἄνθρωπο μέ ἕνα σακκί στόν ὦμο του. Τοῦ ἔρριξα μέ τό πολυβόλο ἀπό πολύ κοντά καί ἤμουν σίγουρος ὅτι τόν σκότωσα. Τόν εἶδα πού ἔπεσε κάτω, μά... τόν βλέπω νά σηκώνεται ἀμέσως... τινάχτηκε καί ξαφνικά βλέπω μιά λάμψη... μετά τόν ἔχασα τελείως ἀπό τά μάτια μου. Πῆγα κοντά μήπως δῶ αἵματα, ἀλλά τίποτα δέν εἶδα, οὔτε ἄνθρωπος οὔτε αἵματα. Αὐτό τό περιστατικό μου εἶχε κάνει τρομερή ἐντύπωση. Μόλις τελείωσε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος πῆγα στά Τρίκαλα καί τό γεγονός αὐτό τό εἶπα στή μάννα μου. Ἐκείνη μου εἶπε:

-Ἀφοῦ γλύτωσες στόν ἐμφύλιο, νά πᾶς στήν Καλαμάτα νά μάθεις γιά τόν ἄνθρωπο αὐτό.

Ὅταν τελείωσε τήν ἀφήγησή του ὁ πρῶην ἀντάρτης, ἐμεῖς ὄλοι, ὅσοι βρισκόμαστε ἐκείνη τή στιγμή στό τσαγκάτικο, καταλάβαμε καί τοῦ εἶπαμε:

-Ὁ ἄνθρωπος αὐτός εἶναι ἀκόμη στή ζωή, ἡ πολιτεία μας τόν ἔχει γιά μεγάλο Ἅγιο καί προφήτη καί τόν λένε Χαραλάμης.

Ὁ ἴδιος ὁ Χαραλάμης μου εἶχε πει ὅτι ὅταν κηρύχτηκε ὁ Ἑλληνο-Ἰταλικός πόλεμος, τό χειμῶνα τοῦ 1940, καί ἐνῶ ὄλος ὁ Ταῦγετος ἦταν χιονισμένος, ἀνέβηκε στήν κορυφή τοῦ Ταῦγετου, στό ἐκκλησιάκι Προφήτης Ἡλίας, γυμνώθηκε καί παρακαλοῦσε τό Θεό νά σταματήσει ὁ πόλεμος.

Θυμᾶμαι ἀκόμη ὅτι κάποιες προσφυγοπούλες, πού δούλευαν στό παλαιό ἐργοστάσιο τοῦ Καρέλια, πήγαιναν στό προαύλιο τῆς Μονῆς Παναγουλάκη καί ἔτρωγαν. Ἐκεῖ εἶχα δεῖ τό Χαραλάμης νά κάθεται ἡσυχά-ἡσυχά καί οἱ προσφυγοπούλες νά τοῦ βγάζουν ἀπό τά μαλλιά του τίς κολλητσίδες καί τά ἄχυρα.

Ἦταν ἐποχή γύρω στό 1932-33 ὅταν μέ βρῆκε ὁ Χαραλάμης ἔξω στό προαύλιο τῆς Μονῆς Παναγουλάκη καί μου εἶπε:

-Πᾶμε ν' ἀνάψουμε τά καντήλια τῆς Ἁγίας Μαρίας, γιά ὅ,τι ὁμως δεῖς, μή γελάσεις καί μή φοβηθεῖς.

Πῆγα μαζί του στήν ἐκκλησία Ἁγία Μαρίνα, πού εἶναι δίπλα ἀπό τή Μονή Παναγουλάκη. Ὁ Χαραλάμης καθάρισε τίς εἰκόνες, ἄναψε τά καντήλια καί συνεχῶς σέ μιά ξένη γλῶσσα ἔλεγε κάτι... Σέ κάποια στιγμή μέ ἕνα σάλτο βρέθηκε κρεμασμένος ἀνάποδα στό πάτερο τῆς σκεπῆς τῆς ἐκκλησίας. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι τό ὕψος ἦταν 2,80 μ, καί εὐκόλα ἄνθρωπος νά πηδήξει τόσο ὕψος ἦταν ἀδύνατο. Ἐγώ, νεαρός τότε, μόλις εἶδα αὐτό τό θέαμα γέλασα... ὁ Χαραλάμης πήδηξε ἀμέσως κάτω καί μου εἶπε:

-Εἶσαι ἀνάξιος νά δεῖς τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Τώρα πού τό σκέπτομαι, φαντάζομαι ὅτι ἂν δέν γελοῦσα, ὁ Θεός πιθανόν νά μου ἔδειχνε πόσο ἅγιος ἦταν ὁ Χαρα-

λάμπης ή θά έβλεπα κάποιον Άγιο μαζί μέ τό Χαραλάμπη. Άλλά πώς νά μήν γελοΰσα άφού είχα άκούσει τόσα πολλά άστεΐα γιά τό Χαραλάμπη;

Στά πανηγύρια πού πήγαινε έβαζε έπάνω του κουδούνια και χόρευε, αλλά μετά τούς έλεγε:

-Νά γυρίσετε μέ τό Παλαιό Έορτολόγιο, τό όποΐο είναι εύλογημένο από τούς Άγίους Πατέρες.

Ό Χαραλάμπη ήταν άνθρωπος του Θεού, κήρυκας της Όρθοδοξίας, έλεήμων και ήθικότατος. Έκανε όμως πολλές άνοησίες, γιά νά τόν περνάμε γιά τρελλό και μέ αυτό τόν τρόπο έκρυβε τήν άγιότητα του.

67. ΗΜΟΥΝΑ ΠΑΡΕΑ... ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣ

Η αυμαστά γεγονότα διηγείται ή Ούρανία Κωνσταντοπούλου, 70 έτών, από τό Λατζωνάτο Τριφυλλίας, κάτοικος Καλαμάτας:

Τό Χαραλάμπη τόν θυμάμαι από τότε πού ήμουν κοριτσάκι του Δημοτικού σχολείου. Έρχόταν στό χωριό μου και άναβε όλα τά καντήλια τών εκκλησιών. Είχε ξανθά, μακρτά μαλλιά, φορούσε παντελόνι και πουκάμισο μέ γιλέκο.

Δίδασκε τούς συγχωριανούς μου και θυμάμαι, πού τούς έλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό, τό Παλαιό είναι τό Όρθόδοξο Έορτολόγιο.

Άργότερα παντρεύτηκα και έφυγα από τό χωριό μου. Στήν Καλαμάτα, στό σπίτι πού έμενα, έρχόταν πολύ συχνά και, έπειδή είχα πολλά παιδιά και ήμουν πολύ φτωχεια, μου έφερνε χρήματα, τυριά, ψωμιά, λαχανικά, φρούτα και ό,τιδήποτε άλλο μπορείτε νά φανταστείτε σε τρόφιμα.

Μιά φορά ήρθε στό σπίτι μου, έφερε δύο φανάρια, καντηλθρες και λάδι, τά έδωσε στον άντρα μου και του είπε:

-Άντώνη, όταν πās στό χωριό σου, στό Σελά, νά πās στό μοναστήρι του Άγίου Μηνά και νά ανάψεις αυτά τά δύο φανάρια.

Κάποιες φορές, μαζί μέ τόν άντρα μου, έπαιρναν τό γαΐδούρι, πήγαιναν στα περιβόλια, τό φόρτωναν πορτοκάλλια, λεμόνια, λαχανικά και τά πήγαιναν στον Προφήτη Ηλία στους φυματικούς.

Ένα μεσημέρι ήλθε στό σπίτι και μου είπε:

-Ό άντρας σου πού είναι; Μαγερέψατε;

-Μάρμπα-Χαραλάμπη, δέν έχουμε τί νά μαγειρέψουμε και ό άντρας μου λείπει.

-Έχεις κατσαρόλα και κρεμμύδι; Φέρτα εδώ.

Του έδωσα τήν κατσαρόλα, έκοψε τό κρεμμύδι, έρριξε λάδι, καθάρισε ένα πολύ μικρό κουνουπιδάκι, έρριξε άλάτι, ένα κατσαρολάκι νερό, τό έβαλε στη φωτιά και μου είπε:

-Άσ' το νά βράσει.

Έβρασε τό κουνουπίδι, γέμισε ή κατσαρόλα, φάγαμε τά έξη παιδιά μου, ό Χαραλάμπη, εγώ, και έμεινε και γιά τόν άντρα μου. Θυμάμαι καλά αυτό τό περιστατικό, γιατί μου είχε κάνει από τότε μεγάλη έντύπωση. Και άναρωτιόμουνά τό πώς μ' αυτό τό μικρό κουνουπιδάκι γέμισε ή κατσαρόλα και φάγαμε τόσα άτομα. Η δέ νοστιμιά του ήταν άπερίγραπτη.

Είχα έξη κορίτσια, ήθελα άγόρι, στεναχωριόμουνά και έκανα προσευχή στην Παναγία νά μου δώσει άγόρι. Έμεινα έγκυος και τήν προηγούμενη μέρα από τή γέννα πέρασε ό Χαραλάμπη από τό σπίτι μου, αλλά, έπειδή εγώ είχα πάει νά φέρω νερό, δέν μέ βρήκε. Είδε τίς μικρές κόρες μου και τούς είπε:

-Πείτε στη μάννα σας ότι, αυτό πού ζήτησε, θά της

τό δώσει ὁ Θεός σέ λίγες ὥρες.

Πράγματι, τήν ἄλλη μέρα γέννησα τό γιό μου τόν Εὐστάθιο. Μετά ἀναρωτιόμαστε μέ τόν ἄντρα μου πῶς ὁ Χαραλάμης ἤξερε τήν ἡμέρα πού θά γένναγα καί ὅτι τό παιδί θά ἦταν ἀγόρι!

Κάποια φορά κάναμε ἀγρυπνία στό μοναστήρι Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἐκανε πολύ κρύο καί χιόνιζε. Ὁ Χαραλάμης κάποια στιγμή ἔφυγε ἀπό τήν ἀγρυπνία καί βγήκε ἔξω. Ὄταν τελείωσε ἡ ἀγρυπνία καί βγήκαμε ἀπό τήν ἐκκλησία, τόν εἶδαμε ξαπλωμένο κατά γῆς· κοιμόταν πολύ βαθειά καί ἐπάνω του ἦταν ἓνα παχύ στρώμα ἀπό χιόνι. Ὅλοι οἱ Χριστιανοί τόν λυπηθήκαμε καί τόν ξυπνήσαμε· αὐτός, θυμᾶμαι, μᾶς εἶπε τό ἐξῆς θαυμαστό:

-Ἀχ... τί μοῦ κάνατε... Ἦμουνα παρέα μέ τούς ἀγγέλους!

Πῆγαν κάποιοι στήν ἠγουμένη Καλλινίκη καί τῆς εἶπαν ὅτι ὁ Χαραλάμης δέν εἶναι καλός ἄνθρωπος, γιατί δέχεται καί τοῦ ρίχνουν νερό τά κορίτσια καί λούζεται καί γιατί χορεύει στά πανηγύρια. Ὄταν πῆγε ὁ Χαραλάμης στό μοναστήρι, ἡ ἠγουμένη τόν μάλωσε καί τοῦ εἶπε νά μήν ξαναπατήσει στό μοναστήρι. Ὁ Χαραλάμης, ἀφοῦ τήν ἄκουσε μέ προσοχή, μετά ἀπό λίγο τῆς εἶπε:

-Κάνω τόν Ἄνδρέα τό σαλό. Μοῦ χρειάζεται ταπείνωση, γι' αὐτό κάθομαι νά μέ χλευάζουν. Τί θέλεις; Νά φορέσω κουστούμι καί γραβάτα καί νά κάνω τόν κύριο;

Ἡ ἠγουμένη Καλλινίκη, ὅταν ἄκουσε αὐτά, τοῦ ζήτησε συγχώρεση καί τοῦ ἔβαλε μετάνοια.

Στήν κορυφή τοῦ Ταῦγκετου εἶναι ἓνα ἐκκλησάκι Προφήτης Ἡλίας· θυμᾶμαι κάποτε μοῦ εἶχε πει:

-Μέ πῆρε σύννεφο, μέ πῆγε στό ἐκκλησάκι καί ἄναψα τά καντήλια, οὔτε κατάλαβα πῶς πῆγα...

Τήν ἐποχή τῆς κατοχῆς πῆγαινε πρὸς τόν Ἄλμυρό καί στό

21. «Κάνω τόν Ἄνδρέα τό σαλό, γιατί μοῦ χρειάζεται ταπείνωση.»

χέρι του κρατούσε τό φαναράκι του. Οί Γερμανοί, όταν τόν είδαν του φώναξαν «Άλτ... Άλτ... Άλτ...», αλλά αυτός συνέχιζε τό βάδισμα· του έρριξαν πολλές σφαιρες και θυμάμαι μου είπε:

-Γέμισε τό σακκάκι μου, αλλά δέν μέ πῆρε καμμία...

Οί Γερμανοί τόν πλησίασαν, τόν σταμάτησαν και τόν κοίταξαν, ο Χαραλάμης τούς είπε:

-Νά πιστεύετε στό Χριστό. Ίδού γάρ και λέγομεν και λέγομεν, γάρ... γάρ... γάρ.

Και συνέχισε τό δρόμο του. Οί Γερμανοί έμειναν ακίνητοι και τόν κοίταζαν μέ άπορία και θαυμασμό.

Κάποια φορά, πού ήταν άρρωστος, τόν φιλοξενούσα στό σπίτι μου. Έτρωγε πολύ λίγο, νήστευε πολύ, άκόμη και τό νερό. Δέ δεχόταν νά κοιμηθεί σέ κρεβάτι, διπλωνόταν μέ ένα σακκί, έβγαινε έξω από τό σπίτι και κοιμόταν στην αύλή. Κάποιες φορές μέ κοίταζε και μου έλεγε:

-Ημouνα στή Μακεδονία και δέν ξέρω μέ ποιό τρόπο, ουτε μέ λεωφορειό, ουτε μέ ζώο, ουτε μέ τά πόδια, βρέθηκα στην Όμόνοια στην Άθήνα.

Θά ρθει καιρός, πού θά δεις τά σκυλιά δεμένα μέ τά λουκάνικα. Ήθική δέ θά υπάρχει! Άγάπη δέ θά υπάρχει! Έμπιστοσύνη πουθενά δέ θά υπάρχει! Ό κόσμος θά πέσει σέ μεγάλη άνηθικότητα, χωρίς όρια, ουτε συγγενικά.

-Και ποιός θά κρατάει Όρθοδοξία μπάρμπα-Χαραλάμης;

-Βλέπεις αυτό τό βουνό και δίπλα τό άλλο; Θα μείνει μιά γιδούλα στό ένα και μιά στό άλλο και θα χτυπάει τό κουδουνάκι της τσίν, τσίν, τσίν. Τόσοι θα μείνουντε, πολύ λίγοι...

Όλοι οί θεοφοβούμενοι άνθρωποι τόν σεβόντουσαν και τόν αγαπούσαν· λίγοι άσεβείς τόν κοροΐδευαν και τόν έλεγαν Ζουρλοχαραλάμης, κολλητσιδιάρη. Ό Χαραλάμης

άπ' όπου και άν περνούσε κήρυττε την Όρθοδοξία και έλεγε δυνατά:

-Σήμερα είναι ή τάδε γιορτή μέ τό Παλαιό, μετανοείστε, γυρίστε στην Όρθοδοξία.

Κάποια έποχή είχα πάει μέ την οικογένειά μου στην Άθήνα και εκεί δούλευα. Όταν ήρθα για κάποιο λόγο στην Καλαμάτα, έμαθα ότι ο Χαραλάμης είναι πολύ άρρωστος στό σπίτι του Ήλιόπουλου. Ξεκίνησα και πήγα νά τόν δώ. Μόλις μέ είδε χάρηκε και μου είπε:

-Σήμερα σέ περίμενα, ήξερα ότι θά έρθεις.

Γιά μένα ο Χαραλάμης ήταν ο σωτήρας μου, αυτός μου άνάστησε τά παιδιά μου μέ τά τρόφιμα πού μου έφερνε. Ήταν άγιος άνθρωπος, κήρυκας της Όρθοδοξίας και πολύ έλεήμων, αιωνία του ή μνήμη!

68. ΠΑΩ ΝΑ ΒΓΑΛΩ ΤΑ ΓΟΥΡΟΥΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ο Παναγιώτης Ήλιόπουλος, κάτοικος Καλαμάτας, στό σπίτι του όποιου κοιμήθηκε τελικά ο Χαραλάμης, μās είπε τά έξης:

Τό Χαραλάμης τόν θυμάμαι από τό 1930, ήμουν τότε τεσσάρων έτών παιδάκι. Έρχόταν συχνά στό σπίτι μας, γιατί οί γονείς μου άκολουθούσαν τό Παλαιό Ημερολόγιο. Είχε έμφάνιση άσκητική, τόν έβλεπα πάντοτε ξυπόλητο, άχτένιστο, μέ ένα σακκί στή μέση, Σταυρό στό λαιμό και στό χέρι τό φαναράκι του άναμμένο ήμέρα και νύκτα. Πήγαινε στην άγορά, έπαιρνε μόνος του και μέ θάρρος φρούτα και λαχανικά από τούς μανάβηδες και τά έδινε σέ φτωχούς και άρρώστους. Περπατούσε μεγάλες αποστάσεις, χειμώνα και καλοκαίρι, για νά ανάβει έξωκλήσια ή για νά δώσει διάφορα πράγματα σέ φτωχές

οικογένειες. Κάθε μέρα, απ' όπου και αν περνούσε έλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό Ήμερολόγιο. Μετανοείστε, νηστεύτε, γιατί φραγκέψατε!

Στήν καλύβα τών Καραχалаίων, όπου έμεινε λίγους μήνες, πήγα και τόν είδα και του είπα, όποτε θέλει, νά έρθει στό σπίτι μου.

Κάποια μέρα μέ είδοποίησαν, πήγα, τόν πήρα και τόν έφερα στό σπίτι μου. Δέν ήθελε νά κοιμάται σέ δωμάτιο μέ επίπλωση και ώραία ρούχα. Γι' αυτό του έφτιαξα ένα δωμάτιο στην αποθήκη και εκεί αισθανόταν άνετα. Έμεινε στό σπίτι μου περίπου ένα χρόνο. Τόν περιποιόμασταν μέ τή γυναίκα μου όσο μπορούσαμε και τόν πηγαίναμε στό μοναστήρι του Παναγουλάκη, γιά νά λειτουργηθεί και νά κοινωνήσει.

Νήστευε, έτρωγε πολύ λίγο και έλεγε:

-Τά γουρούνια τρώνε πολύ.

Έρχόταν πολός κόσμος γιά νά τόν δεί· τους δεχόταν όλους μέ χαρά, κυνηγοῦσε μόνο τίς γυναίκες, πού ήταν άσεμνα ντυμένες.

Θυμάμαι κάποια μέρα πήγα στόν μαστρο-Ξηρόκωστα νά φτιάξω τό αλέτρι μου. Στή συζήτηση πού είχα μέ τόν Ξηρόκωστα, του είπα ότι στό σπίτι μου έχω τό Χαραλάμψη. Όταν τ' άκουσε, μου είπε τό έξής θαυμαστό:

Κάποια φορά ό Χαραλάμψη πήγαινε στό Τρίκορφο. Μόλις έφτασε στό χωριό Κλήμα, τόν είδαν κάποιοι Τρίκορφιῶτες, πού τρύγαγαν τ' άμπέλια και τόν ρώτησαν:

-Πού πās μπάρμπα-Χαραλάμψη;

Τους άπάντησε:

-Πηγαίνω στό Τρίκορφο νά βγάλω τά γουρούνια από τήν έκκλησία.

Μετά από πέντε λεπτά γύρισε· όταν τόν είδαν γέλασαν και μέ περιέργεια τόν ρώτησαν:

-Μπάρμπα-Χαραλάμψη, γιατί γύρισες; Δέν είπες ότι

πās νά βγάλεις τά γουρούνια από τήν έκκλησία;
 Ό Χαραλάμψη τους άπάντησε:

-Πήγε ένα παιδί και τά έβγαλε.

Οί Τρίκορφιῶτες πήγαν τό βράδυ στό χωριό τους και άκουσαν ότι στην έκκλησία είχαν μπει γουρούνια και τά έβγαλε του προέδρου τό παιδί. Άπορούσαν πώς ό Χαραλάμψη είδε από τόσο μεγάλη άπόσταση τά γουρούνια μέσα στην έκκλησία και ότι τάβγαλε τό παιδί. Άρχισαν νά τό συζητούν μεταξύ τους και νά θαυμάζουν τό Χαραλάμψη πολύ.

Όταν τελείωσα από τό μαστορα, πηγαίνω στό σπίτι μου και του λέω:

-Μπάρμπα-Χαραλάμψη, έτσι και έτσι μου είπε ό Ξηρόκωστας, είναι άλήθεια;

-Ναί, τά γουρούνια ήταν μέσα στην έκκλησία και τά έβγαλε τό παιδί του προέδρου.

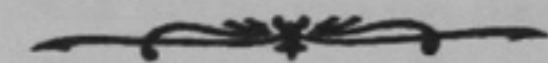
Κάποιο βραδάκι ή γυναίκα μου άναψε τό καντήλι, μετά κατέβηκε νά δεί τό Χαραλάμψη και νά τόν ρωτήσει μήπως θέλει κάτι. Ό Χαραλάμψη, όταν τήν είδε, τής είπε:

-Πήγαινε ν' ανάψεις τό καντήλι.

-Τώρα τό άναψα, μπάρμπα-Χαραλάμψη, του είπε.

-Πήγαινε ν' ανάψεις τό καντήλι, γιατί έσβησε!

Πήγε ή γυναίκα μου και τό βρήκε στ' άλήθεια σβηστό! Ό Χαραλάμψη προσευχόταν ήμέρα και νύκτα. Κάποιες φορές τόν είχα άκούσει νά προσεύχεται σέ μιά ξένη γλώσσα, πού δέν καταλάβαινα. Ήταν άγιος άνθρωπος, έζησε άσκητική ζωή, έλεούσε τους φτωχούς και κήρυττε παντού την Όρθοδοξία. Πέθανε στις 10 Οκτωβρίου του 1974 και ή κηδεία του έγινε στό μοναστήρι του Παναγουλάκη και θυμάμαι, λαοθάλασσα κόσμος από όλη τή Μεσσηνία είχε έρθει νά τόν αποχαιρετήσει.

69. ΤΑ ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ ΣΤΑΖΟΥΝ... ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ !

Δημήτριος Ἡλιόπουλος, ζωγράφος, κάτοικος Καλαμάτας:

Ὁ Χαραλάμης, ἐπειδὴ εἶχε ἓνα χαρακτηριστικό τρόπο ἐνδυμασίας καὶ παρουσία ἀπλοῦ, φτωχοῦ καὶ θρησκευόμενου ἀνθρώπου, μέ εἶχε ἐντυπωσιάσει καὶ ἤθελα νά τόν ζωγραφίσω, ἔτσι ρακένδυτο, ξυπόλητο καὶ μέ τό φαναράκι πού κρατοῦσε στό χέρι του.

Ἔμαθα ὅτι μένει σέ μιά καλύβα στό Ἀσπρόχωμα. Ἐπῆγα λοιπόν καὶ τόν βρήκα μέσα σ' αὐτή τήν καλύβα, ξυπόλητο καὶ μέ τήν ἐνδυμασία αὐτή ἀκριβῶς πού τόν ἔχω ζωγραφίσει. Ἦταν καθισμένος πολύ κοντά σέ μιά φωτιά, πού σιγόκαιγε, ἀκίνητος, μέ σκυμμένο τό κεφάλι πάνω ἀπό τήν κάπνα τῆς φωτιᾶς. Τόν πλησίασα καὶ τοῦ εἶπα:

-Γειά σου Χαραλάμης, τί κάνεις;

Αὐτός οὔτε μέ κοίταξε, οὔτε μοῦ ἔδωσε σημασία, οὔτε κουνήθηκε. Βγήκα κι' ἐγώ τότε ἔξω νά φύγω. Μέ βλέπει ἓνας γέροντας καὶ μέ ρώτησε τί θέλω. Τοῦ εἶπα ὅτι θέλω νά ζωγραφίσω τό Χαραλάμης. Ὁ γέροντας μοῦ εἶπε:

-Πές του το, ὅτι θέλεις νά τόν ζωγραφίσεις, γιατί εἶναι τώρα τρεῖς μέρες σ' αὐτή τή στάση, πού τόν βλέπεις, χωρίς νά φάει οὔτε νά πιεῖ.

Ξαναμπήκα μέσα καὶ τοῦ εἶπα ὅτι εἶμαι ζωγράφος καὶ ὅτι θέλω νά τόν ζωγραφίσω. Τότε αὐτός πετάχτηκε ἐπάνω καὶ μοῦ εἶπε:

-Κι' ἐγώ αὐτό θέλω!

Βγήκαμε λοιπόν ἔξω καὶ μοῦ ζήτησε νά τόν ζωγραφίσω ἔτσι ὅπως ἦταν ντυμένος καὶ νά κρατάει στό χέρι ἓνα Σταυρό. Ἐφτιαξα λοιπόν ἓνα Σταυρό ἀπό καλάμι, τοῦ τόν ἔδωσα καὶ αὐτός πῆρε τή στάση αὐτή ἀκριβῶς, πού εἶναι καὶ στό πορτραῖτο. Μοῦ εἶπε:

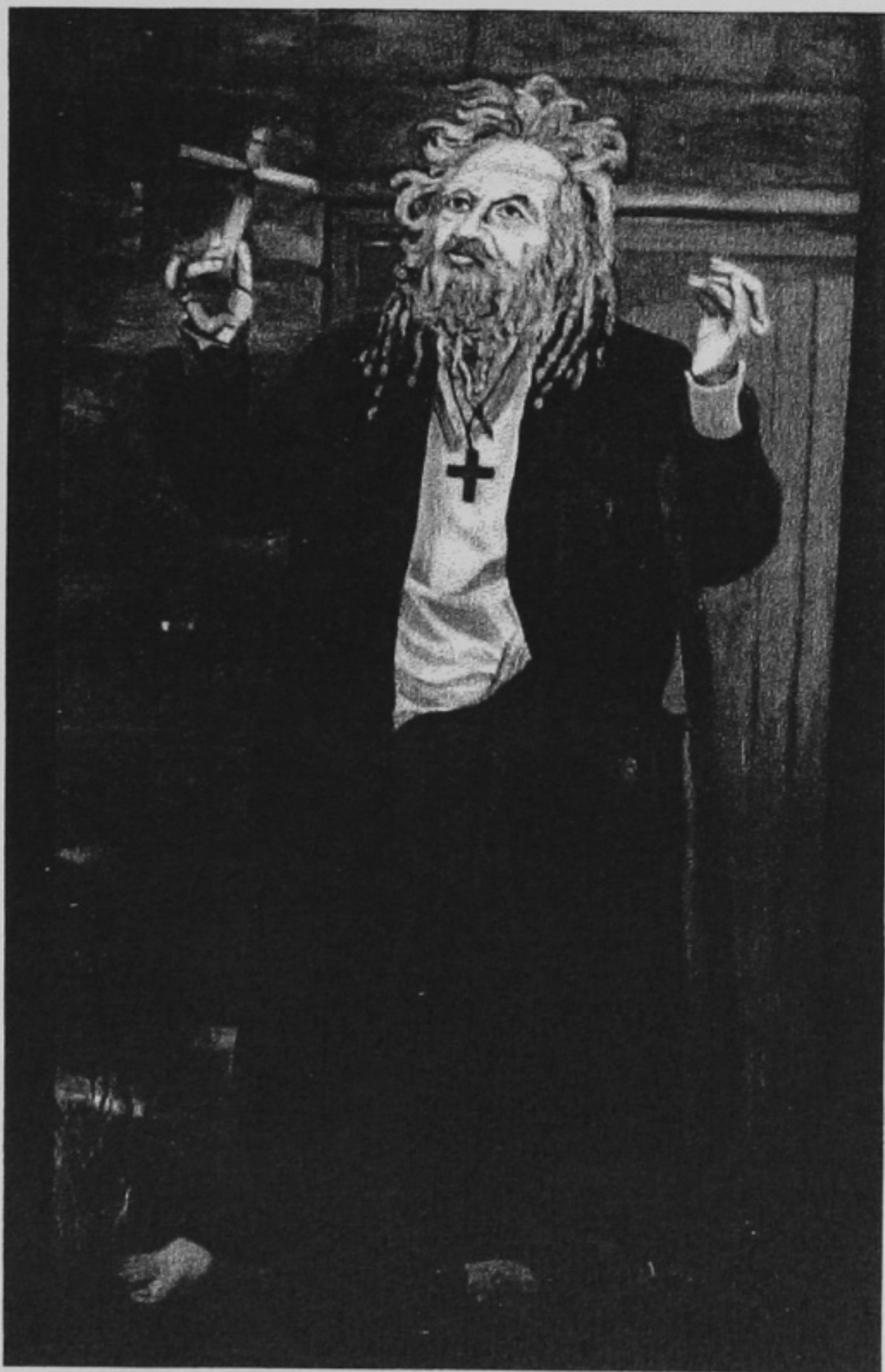
-Ἔτσι θέλω νά μέ ζωγραφίσεις.

Ἐγώ τοῦ ἔφτιαξα τό σκίτσο, ἀλλά εἶχα σκοπό νά τό μετατρέψω στή συνέχεια ὅπως ἤθελα ἐγώ. Φεύγοντας μέ συναντάει μιά γυναῖκα καὶ μέ ρώτησε πού μένει ὁ Χαραλάμης. Τή ρώτησα τί τόν θέλει καὶ μοῦ εἶπε ὅτι εἶναι ἀπό τήν Ἀθήνα, δέν τόν ξέρει ἀκριβῶς ποιός εἶναι οὔτε τόν ἔχει ξαναδεῖ. Τόν βλέπει ὅμως συχνά στόν ὕπνο της καὶ τῆς ζητάει νά τόν συναντήσει, γιατί θέλει νά τόν βοηθήσει. Εἶπα λοιπόν στήν γυναῖκα αὐτή, ὅταν τόν δεῖ καὶ μετά, νά ἔρθει νά μέ συναντήσει στή δουλειά μου καὶ νά μοῦ πει τί τήν ἤθελε. Ἦρθε λοιπόν ἡ γυναῖκα καὶ μοῦ εἶπε ὅτι τήν ἤθελε νά τόν γιατρέψει, ἐπειδὴ ἤξερε ἰατρική μέ πρακτικούς τρόπους.

-Τοῦ ἔτριψα, μοῦ εἶπε, τό κορμί μέ ἓνα γιατρικό, ἀλλά ἐκεῖνο πού μοῦ ἔκανε πολύ ἐντύπωση εἶναι ὅτι τό δέρμα του ἦταν καθαρό καὶ τρυφερό σάν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Μετά ἀπό καιρό καὶ ἔχοντας ἀφήσει κάπου στήν ἄκρη τό πορτραῖτο του, μέ σκοπό νά τό φτιάξω ὅπως ἐγώ ἤθελα, τόν εἶδα ἓνα βράδυ στόν ὕπνο μου.

Ἐβλεπα ὅτι τόν ζωγράφιζα καὶ πέταγα τά χρώματα μέ ἓνα μυστήρι καὶ, ἐνῶ τελείωνα, αὐτός ἄφησε τή στάση πού τοῦ εἶχα ὑποδείξει νά κάθεται καὶ ἦρθε νά δεῖ πῶς τόν φτιάχνω. Ἐγώ τότε θύμωσα καὶ, ὅπως ἄνοιξα τά χέρια μου ἀπό ἀγανάκτηση, γιατί ἔφυγε καὶ μοῦ χάλασε τήν πόζα, ἄθελά μου τόν κτύπησα στό μέτωπο καὶ βλέπω νά ἀνοίγει τό κεφάλι του καὶ νά πλημμυρίζει στό αἶμα. Πετάχτηκα ἀπό τόν ὕπνο μου φοβισμένος. Κοίταξα τήν ὥρα καὶ ἦταν δύο τή νύχτα. Μοῦ ἦρθε μιά ἐπιθυμία γιά δουλειά, ἔπιασα τό σκίτσο του καὶ ἄρχισα νά τόν ζωγραφίζω. Ἐκείνη τήν νύχτα, μέχρι νά ξημερώσει, τελείωσα τό πορτραῖτο του, ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως ἤθελε αὐτός καὶ ὄχι ὅπως ἤθελα ἐγώ. Τόν πέτυχα ἀκριβῶς ὅπως ἦταν, παρ' ὅλο ὅτι ἤμουν ἀρχαίριος ζωγράφος.

22. Ο Χαραλάμης, όπως τον ζωγράφισε ο Δημήτρης Ηλιόπουλος.

Ἐπί τῆς μητέρας μου ἄκουσα ὅτι ὁ Χαραλάμης πῆγε γιά πρώτη φορά στό χωριό Ἀχλαδοχώρι. Πῆγε στό σπίτι μιᾶς γυναίκας, ὄνοματι Κριτσάκη καί, ὅταν μπῆκε μέσα, εἶπε:

-Πῶ, πῶ, τά κεραμίδια στάζουν δηλητήριο. Ἐπί τούς ἔντεκα σ' αὐτό τό σπίτι θά μείνει μόνο ἕνας, κι' αὐτός παράλυτος.

Ἡ γυναίκα τόν ἔβρισε καί τόν ἔδιωξε γι' αὐτό πού εἶπε. Πραγματικά ὅμως, σέ ἕνα χρόνο πέθαναν τά δέκα ἀπό τά ἔντεκα παιδιά της καί ἐκεῖνο πού ἔμεινε ἦταν παράλυτο.

70. ΠΟΙΟΙ ΚΟΛΑΖΟΝΤΑΙ ;

Πληθωρική ἢ διήγηση τοῦ Ἰωάννη Ἀνδρικόπουλου, γεμάτη θαυμαστά καί παράδοξα:

Κατάγομαι ἀπό τό Λατζωνάτο Τριφυλλίας καί κατοικῶ στό Ἀσπρόχωμα Καλαμάτας.

Τό Χαραλάμης τόν θυμᾶμαι ἀπό παιδάκι, γιατί ἐρχόταν στό χωριό μου καί ἄναβε τά καντήλια στά ἔξωκκλήσια. Στά χωριά πού περνοῦσε, σέ γνωστούς καί σέ ἀγνώστους ἔλεγε:

-Γυρίστε μέ τό Παλαιό. Σήμερα εἶναι αὐτή ἡ γιορτή μέ τό Παλαιό. Τό Παλαιό Ἐορτολόγιο εἶναι τό σωστό καί αὐτό νά ἀκολουθήσετε.

Ἐκκλησιαζόταν καί κοινωνοῦσε μόνο στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη καί στόν Ἅγιο Ἰσίδωρο.

Θυμᾶμαι κάποια φορά, πού ἦμουν στό καφενεῖο τοῦ Ἀνδρόνικου Καραμπάγια, ἦρθε ἐκεῖ καί ὁ Χαραλάμης. Τόν φώναξα στό τραπέζι μου, τόν κέρασα καί τοῦ εἶπα:

-Παπουλάκη, λέω νά πάω αὔριο στόν Ἅγιο Γεώργιο στούς Χράνους.

-Νά πᾶς, ἀλλά νά μήν ἀφήσεις φράγκο στήν ἐκκλησία, γιατί τά παίρνει αὐτός ὁ μεκρῆς καί μᾶς

ξεφτιλίζει.

-Παπουλάκη, δέν μπορώ νά πάω και νά μὴν ἀφήσω κάτι στὴν ἐκκλησία.

-Ἐκεῖνο πού σου λέω ἐγὼ νά κάνεις, γιατί θά διατάξω και θά σέ κόψει τό τραῖνο, ἀλλά δέν θέλω νά σέ κόψει, νά σέ σούρει ὁμως νά γελάσει ὁ κόσμος.

Ἐφυγα ἀπό τό καφενεῖο, πῆγα σέ μιά ἐξαδέλφη μου στό Νέο Κόσμο και μετά πῆγα στή στάση, γιά νά πάρω τό τραῖνο νά πάω στό σπίτι μου. Ἐκεῖ πού περίμενα, χωρίς νά τό καταλάβω, βρέθηκα κοντά στίς ράγες. Πέρασε τό τραῖνο μέ ἔσουρε, μου ἔσκισε τό παντελόνι και, ὅπως εἶπε ὁ Χαραλάμης, γέλασε ὁ κόσμος!

Πρὶν πάει στό σπίτι τοῦ Ἡλιόπουλου, ἔμενε στήν καλύβα τῶν Καραχαιαίων στό Ἀσπρόχωμα. Τά βράδυα πῆγαινα συχνά, ἄναβα τή φωτιά και τοῦ ἔκανα παρέα. Κάποια ἡμέρα πῆγα γύρω στά μεσάνυχτα, τόν εἶδα νά κοιτάζει πρός τά ἐπάνω, δέν ἀνέπνεε ὁμως καθόλου, ἦταν σάν νεκρός. Ἐπειδή πιστεῦα και πιστεύω ὅτι ὁ Χαραλάμης δέν ἦταν ἕνας ἀπλός ἄνθρωπος ἀλλά ἕνας μέγας ἀσκητής τῆς ἐποχῆς μας, κάθησα και περίμενα νά δῶ τό ἀποτέλεσμα. Μετά ἀπό ἀρκετή ὥρα ἄκουσα ἕνα «χράκ» ἀπό τό στόμα του και ἀμέσως μου λέει:

-Τί ὑπέροχα ἦταν ἐκεῖ!

-Τί εἶδες παπουλάκη; τοῦ εἶπα.

-Εἶδα χιλιάδες Ἀγγέλους, Ἀγίους, Ἀγίες και τήν Παναγία μας νά ὑμνοῦν τό Χριστό. Ὁ Χριστός δέν βλέπεται, γιατί λάμπει και ἡ Παναγία μας λάμπει, ἀλλά βλέπεται.

Ἐλεγε και ἄλλα σέ μιά ξένη γλῶσσα, πού ἐγὼ δέν καταλάβαινα· τόν ρώτησα τί σημαίνουν αὐτά και μου εἶπε:

-Εἶναι οἱ ἐπτὰ λέξεις πού μου ἔδωσε ὁ Χριστός!

Εἶπε τίς λέξεις, ἀλλά ἦταν ξενικές και δέν τίς συγκράτησα.

Ἐνα βράδυ τοῦ ἄναψα τή φωτιά και κάθησα νά τοῦ κάνω παρέα. Ἀποκοιμήθηκε ὁμως ὁ Χαραλάμης, και μετά ἀπό λίγο τόν ἄκουσα πού ἔλεγε:

-Χρὴν χρέν μὴ χρέν ναί χρέν.

-Τίς εἶ;

-Ἀρχιστράτηγος!

-Τί ζητᾶς;

-Νά ἀνοίξει ἡ κόλαση!

-Δέν ἀνοίγει.

-Ποιοί εἶναι αὐτοί πού κολάζονται;

-Μάγοι, μάγισσες και αὐτοί πού δέν ἐλεοῦν.

-Ποιόν νά ἐλεήσουν;

-Τό ζητιάνο.

-Ποιός εἶναι ὁ ζητιάνος;

Πετάγομαι ἐγὼ και τοῦ λέω:

-Παπουλάκη, εἶναι ὁ Χριστός!

Ἄμέσως ξύπνησε και μου λέει:

-Λύθηκε τό πρόβλημα.

Αὐτή ἡ συζήτηση πού εἶχε ὁ Χαραλάμης στόν ὕπνο του και, κατ' οἰκονομία Θεοῦ, πῆρα μέρος κι ἐγὼ, πού ἤμουν ξύπνιος, μέ συγκλόνησε και ἀναλύθηκα σέ πολλά δάκρυα. Ἐνα ἄλλο βράδυ κοιμόμουν στό σπίτι μου. Γύρω στά μεσάνυχτα ξύπνησα και εἶχα μεγάλη ἀνησυχία. Ὁ λογισμός μου μου ἔλεγε νά πάω γρήγορα στό Χαραλάμη. Σηκῶνομαι και πηγαίνω στήν καλύβα του, τόν βρίσκω πεσμένο ἀπό τό κρεβάτι και ταλαιπωρημένο. Προσπαθοῦσε πολλή ὥρα ν' ἀνέβει στό κρεβάτι και δέν μπορούσε· τόν σήκωσα, τόν ἔβαλα νά ξαπλώσει και θυμᾶμαι μου εἶπε:

-Ἡ Παναγία σέ ἔφερε!

Κάποια μέρα μου εἶπε:

-Στείλε μου τό παιδί σου τόν Ἀντώνη, νά τοῦ δώσω νά διαβάσει μιά παράκληση γιά τόν παππού του τό

Σωτήρη, πού είναι ἄρρωστος στό νοσοκομεῖο.

Ἔστειλα τόν Ἀντώνη, τό γιό μου, στό Χαραλάμπη, τοῦ ἔδωσε τήν παράκληση καί τοῦ εἶπε νά πάει στόν Ἅγιο Μόδεστο νά τή διαβάσει. Ἐγώ πῆγα στό σπίτι καί, ὅταν ἐπέστρεψα, ὁ Χαραλάμης μου εἶπε:

-Τήν ὥρα πού διάβαζε τό παιδί τήν παράκληση, ἔλαβα μήνυμα ἀπό τά Οὐράνια ὅτι ὁ παππούς του θά γίνει καλά.

Ὅπως τό εἶπε, ἔτσι καί ἔγινε. Ὁ παππούς βγήκε πολύ σύντομα ἀπό τό νοσοκομεῖο καί γιατρεύτηκε ἀπό τήν ἄρρώστια πού τόν ταλαιπωροῦσε. Πολλές φορές τοῦ ἔλεγα νά μ' ἀφήσει νά τοῦ πλύνω τά πόδια, ἀρνιόταν ὅμως ἐπίμονα καί μου ἔλεγε:

-Ἄλλη φορά.

Ἐνα βράδυ, πού τοῦ ξαναζήτησα νά μ' ἀφήσει νά τοῦ πλύνω τά πόδια, ἀφοῦ ἀρνήθηκε πρῶτα, μου εἶπε:

-Θά ῥθει ἄλλος ἀπό τήν Ἀθήνα καί θά μου τά πλύνει.

Ἄλλη μέρα πού πῆγα στήν καλύβα τοῦ Χαραλάμπη, ἦρθε ἕνας κύριος, τοῦ ἔκοψε τά νύχια καί τοῦ ἔπλυνε τά πόδια. Ὅταν τελείωσε, ζήτησε νά κρατήσει τά νύχια του γιά εὐλογία. Ὁ Χαραλάμης γύρισε πρὸς ἐμένα καί μέ ρώτησε:

-Τί λές, νά τοῦ τά δώσουμε;

-Παπουλάκη, τοῦ λέω, ἀφοῦ σοῦ ἔπλυνε τά πόδια, νά τοῦ τά δώσεις.

Μετά ἔμαθα ὅτι αὐτός ὁ κύριος ἦταν καθηγητής ἀπό τήν Ἀθήνα, εἶχε μεγάλη ἀγάπη στό Χαραλάμπη καί πίστευε ὅτι ὁ παπουλάκης ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος.

Κάποια ἡμέρα μέ ρώτησε:

-Ἀχ, θά γίνω ἄραγε καλά;

Εἶχε φοβερούς πόνους στά πόδια του καί τό πρόβλημα αὐτό δημιουργήθηκε ἀπό τίς πολλές μετάνοιες καί ὁδοι-

πορίες πού ἔκανε.

-Παπουλάκη, τοῦ λέω, τήν Κυριακή θά φᾶμε στό σπίτι μου καί μετά, ὅ,τι πεῖ ὁ Θεός ἄς γίνει.

Τήν Κυριακή τόν πῆγα κρατῶντάς τον στό σπίτι μου καί, ἀφοῦ φάγαμε, τόν ἄφησα κάτω ἀπό μιά συκιά, γιά νά πάω σέ κάποια δουλίτσα μου. Ὅταν γύρισα μου φωνάζει:

-Ἐλα ἐδῶ, ἔλα ἐδῶ γρήγορα.

Πῆγα ἀμέσως, γιά νά δῶ τί μέ θέλει.

-Κάθησε νά σοῦ πῶ· αὐτή τή στιγμή μόλις ἔφυγε ἡ Παναγία· μου εἶπε νά μὴν ξαναπάω στήν καλύβα πού μένω, γιατί θά μέ σκοτώσουν μέ τό τσεκούρι καί θά ἐνοχοποιήσουν ἐσένα, πού μ' ἀνάβεις τή φωτιά. Πήγαινε νά εἰδοποιήσεις τόν Ἡλιόπουλο νά μέ πάρει στό σπίτι του.

Ἐγώ, γιά νά μὴν πάθω ὅτι ἔπαθα μέ τό τραῖνο, πῆγα τρέχοντας, εἰδοποίησα τόν Ἡλιόπουλο καί τόν πῆρε στό σπίτι του. Στό σπίτι τοῦ Ἡλιόπουλου, πού ἔμεινε μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του, πήγαινα συχνά καί τόν ἔβλεπα.

Κάποια μέρα εἶχαν πάει πολλές γυναῖκες νά τόν δοῦν, ὁ παπουλάκης ὅμως δέν μιλοῦσε μαζί τους καί αὐτές, ὅταν μέ εἶδαν, μου παραπονέθηκαν. Ρώτησα τόν παπουλάκη γιατί δέν μιλάει στίς γυναῖκες, πού ἦλθαν νά τόν δοῦν καί μιλάει μόνο σέ μένα. Μέ κοίταξε καί μου εἶπε:

-Ἐσύ ἔρχεσαι μαζί μέ τήν Παναγία.

Ἄλλη φορά, πού εἶχα πάει νά τόν δῶ, μου εἶπε:

-Ἦρθε ἄγγελος καί μου εἶπε: Ἐκανες μεγάλο ἀγῶνα καί σέ ἕνα μῆνα θά ἀναπαυθεῖς.

Ὁ πεθερός μου Ἀθανάσιος Δημητρακόπουλος, κάποιο βράδυ φιλοξένησε τόν παπουλάκη στό σπίτι του. Ὁ Χαραλάμης τοῦ εἶχε πεῖ νά τόν ξυπνήσει στίς δύο μετά τά μεσάνυχτα. Ὁ πεθερός μου ἔβαλε καί τό ρολοῖ, γιά νά μὴν ἀποκοιμηθεῖ. Μόλις χτύπησε τό ρολοῖ, σηκώθηκε γιά νά πάει νά ξυπνήσει τό Χαραλάμπη. Τόν εἶδε ὅμως νά

φεύγει περπατώντας πολύ ψηλά πάνω από τό έδαφος. Αυτό τόν συγκλόνησε και τό έλεγε παντού. Στην κηδεία του Χαραλάμπε ο πεθερός μου φώναζε:

-Είμαι Άγιος, Άγιος! Τόν είδα νά περπατάει πάνω από τό έδαφος!

Θυμάμαι μιά βραδυά, είχε έρθει ο Χαραλάμπε στου πεθερού μου τό σπίτι, για νά πυρωθει. Ο κουριάδος μου ο Γιάννης έρριχνε στή φωτιά μπαρούτι μέ τίς χούφτες. Οι φλόγες τής φωτιάς ήταν πολύ ισχυρές, ο Χαραλάμπε καθόταν πολύ κοντά, ο κουριάδος μου συνέχιζε νά ρίχνει μπαρούτι, για νά γελάει μέ τό Χαραλάμπε. Έγώ τόν μάλωνα νά σταματήσει, για νά μήν καούμε. Ο Χαραλάμπε γυρίζει και μου λέει:

-Αφησέ τους, νά καούνε μιά ώρα αρχήτερα.

Άκουσα από άλλους ότι πέρασε από μιά στάνη και δυό τσοπαναρέοι του έδωσαν σέ πιάτο μυτζήθρα νά φάει. Ο Χαραλάμπε, αφού έφαγε, ευλόγησε τά πρόβατα και οι δυό τσοπαναρέοι είδαν ότι από τότε τά πρόβατα είχαν πολύ γάλα. Είπαν στό Χαραλάμπε νά περνάει τακτικά, για νά του δίνουν γάλα, τυρί, μυτζήθρα και ότι άλλο ήθελε.

Κάποια μέρα τόν είδαν νά περνάει έξω από τή στάνη περπατώντας πολύ ψηλά πάνω από τό έδαφος. Οι τσοπαναρέοι τόν θαύμασαν και του φώναζαν νά τους πλησιάσει, αλλά ο Χαραλάμπε εξακολουθούσε νά φεύγει χωρίς νά πατάει στό έδαφος.

Τήν εποχή τής κατοχής οι Γερμανοί είχαν πολλούς κρατουμένους στό παλαιό Σύνταγμα και υπήρχε φήμη ότι πολύ σύντομα θά τους εκτελέσουν. Μιά γυναίκα έκλαιγε για τόν άντρα της, πού τόν είχαν κρατούμενο οι Γερμανοί. Πέρασε ο Χαραλάμπε από τή γειτονιά της και τήν είδε πού έκλαιγε, τή ρώτησε τό λόγο και εκείνη του είπε για τόν άντρα της.

-Μήν κλαίς, θά πάω νά σου τόν φέρω έγώ τόν άντρα σου, τής είπε.

Πήγε στό Σύνταγμα, πέρασε τους Γερμανούς σκοπούς χωρίς νά τους φοβηθει και χωρίς εκείνοι νά τόν έμποδίσουν. Βρήκε τους κρατουμένους, πήρε αυτόν πού ήθελε και τόν πήγε στό σπίτι του!

Κάποια φορά είχα πάει στό πανηγύρι στό χωριό Χαραυγή. Στο σπίτι πού πήγα, ήρθε και ο Χαραλάμπε. Σέ κάποια στιγμή μπήκε στό χορό και χόρευε μέ τίς κοπέλλες. Τόν πλησίασα και του είπα:

-Παπουλάκη, γιατί χορεύεις μέ τά κορίτσια; Δέν είναι σωστό αυτό πού κάνεις.

-Κάνω τόν Άνδρέα τό σαλό, μου είπε και συνέχισε τό χορό.

Ένας οδηγός, πού είχε φορτηγό, μου είπε ότι πηγαινόντας κάποτε μέ τό αυτοκίνητο στην Καλαμάτα, συνάντησε στό δρόμο τό Χαραλάμπε, στό χωριό Άρφαρά. Όταν έφτασε όμως στην Καλαμάτα, βρήκε τό Χαραλάμπε πάνω στή γέφυρα του παλαιού ΚΤΕΛ. Ο οδηγός αναρωτιόταν πώς ο Χαραλάμπε περπατώντας και χωρίς ν' ανέβει σέ αυτοκίνητο ή μηχανάκι έφτασε στην Καλαμάτα γρηγορότερα από αυτόν. Του οδηγού του είχε κάνει μεγάλη έντύπωση αυτό και τό συζητούσε στό καφενείο του Άσπροχώματος.

Άκουσα τήν εποχή τής κατοχής, ότι ο Χαραλάμπε πήγαινε μέ τό φαναράκι του ν' ανάψει τόν Άγιο Ιωάννη στόν Άντικάλαμο. Οι Γερμανοί είδαν τό φως και άρχισαν νά τόν πυροβολούν μέ τά πολυβόλα τους από τή Σπερχογεία. Καμμία όμως σφαίρα δέν τόν πήρε. Βλέποντας οι Γερμανοί ότι τό φως δέν σβήνει, έτρεξαν νά τόν φτάσουν. Μόλις τόν έφτασαν, άρχισε ο άξιωματικός τους νά του δίνει κλωτσιές. Όταν σταμάτησε, ο Χαραλάμπε του είπε:

-Δέν θά γυρίσει κανένας από σās στό σπίτι του στην Γερμανία!

Ὁ ἴδιος μου εἶπε ὅτι κάποια φορά εἶχε πάει σ' ἓνα μοναστήρι στή Μάνη. Τό βράδυ ξάπλωσε νά κοιμηθεῖ στήν αὐλή τοῦ μοναστηριοῦ. Ὅλη τή νύχτα οἱ δαίμονες δέν τόν ἄφησαν νά κλείσει μάτι, τόν χτυποῦσαν καί τόν ἐπιαναν ἀπό τό λαιμό νά τόν πνίξουν. Μου εἶπε ἀκόμη:

-Ἡ λέξη τέρας δέν ταιριάζει ποτέ σέ ἄνθρωπο· οὔτε σέ ζῶο· ταιριάζει στό διάβολο, γιατί αὐτός εἶναι τέρας.

Ὁ Χαραλάμης κοιμήθηκε τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1974. Ἡ κηδεία του ἐγινε στό μοναστήρι τοῦ Παναγουλάκη, καί θυμάμαι εἶχε πάρα πολύ κόσμο.

Ποτέ δέ θά ξεχάσω τήν ἀσκητική μορφή καί τήν ἀγιότητα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Παπουλάκη, αἰωνία σου ἡ μνήμη!

71. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἡ Σταυρούλα Βασιλείου Ζαφειροπούλου, τό γένος Βασιλάκη, 78 ἐτῶν, κάτοικος Καλαμάτας, διηγείται:

Γνώριζα τό Χαραλάμης ἀπό μικρή, πρίν πάω σχολεῖο. Ἐρχόταν σπίτι μας τακτικά. Εἶχαμε κτήματα καί ἐπαιρνε ἀπό τό περιβόλι μας σῦκα, σταφύλια, καλάμια. Ζήταγε λάδι καί τά πήγαινε ὅλα σέ χῆρες, ὀρφανά καί διάφορες φτωχές οἰκογένειες. Ἄπ' ὅ,τι τοῦ δίναμε νά φάει, ἔτρωγε πολύ λίγο καί τό υπόλοιπο τό μοίραζε στούς φτωχοῦς.

Γύριζε ψέλνοντας, ρυπαρός, κουρελιάρης, ζωσμένος μέ σακκιά. Τά πόδια του ἦταν τυλιγμένα μέ λινάτσες καί σπάγγους. Φοροῦσε στό λαιμό ξύλινο Σταυρό καί στά χέρια του κρατοῦσε φανάρι, Σταυρό καί κομποσχοίνια.

Γύριζε στά βουνά, σέ ἐρημοκκλήσια, σέ χωριά. Παρ' ὅλο πού ἦταν ρακένδυτος, ἄπλυτος, ἀχτένιστος, τό πρόσωπό του ἦταν ρόδινο, ἀγγελικό, πρᾶο, σάν τοῦ Χριστοῦ.

Εἶχε μεγάλη διαίσθηση στό νά διακρίνει καί νά ψυχολογεῖ τούς ἀνθρώπους. Μποροῦσε νά ξεχωρίζει ἀμέσως τούς καλοῦς ἀπό τούς κακοῦς. Ἦταν αὐστηρός στήν κρίση του. Φώναζε τούς κακοῦς κολασμένους, ἀντίχριστους, Μασσώνους. Ἐλεγε πώς σύντομα θά γίνει ἡ συντέλεια τοῦ Κόσμου, γιατί ὑπάρχει ἀσέβεια, οἱ ἄνθρωποι εἶναι κακοί καί δέν πᾶνε στήν ἐκκλησία. Ἐλεγε ἀκόμη πώς ἡ κατα-στροφή τοῦ κόσμου θά γίνει ὅταν μιά κλωστή θά ζῶσει ὅλον τόν πλανήτη (κλωστή ἐννοοῦσε τό τηλέφωνο). Ἀξέχαστο μου ἔχει μείνει ὅτι στόν τρύγο ἐρχόταν καί εὐλογοῦσε τό κρασί. Ψιθύριζε διάφορα λόγια καί τροπάρια, σταύρωνε τό κρασί. Τό κρασί μας, χωρίς καθόλου φάρμακα, γινόταν ὑπέροχο, σάν Ἁγία Κοινωνία.

72. ΜΕ ΕΧΕΙΣ ΔΕΙ ΠΟΤΕ ΒΡΕΓΜΕΝΟ ;

Τό συναξάρι μας μέ τά γεγονότα ἀπό τό βίο τοῦ Χαραλάμης τοῦ διά Χριστόν σαλοῦ κλείνει μέ τήν ἀφήγηση τοῦ Δημοδιδάσκαλου Παναγιώτη Ἀρβανίτη, κατοίκου Καλαμάτας:

Ὁ πατήρ Χαραλάμης ἦτο γνωστός στήν Καλαμάτα καί τά περίχωρα διά τόν ἀσκητικόν του βίο, τήν περιφρόνησι τῶν ἐγκοσμίων (ἤτοι τροφῆς, ἐνδύσεως, ὑποδήσεως, διασκεδάσεων) καί τήν ἀφιλοχρηματία του.

Εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού ἐφήρμοσε τό ρητό τοῦ Εὐαγγελίου «εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖτω μοι». Ὁ Χαραλάμης αὐτό τό ἔπραξε σέ ὅλη του τή ζωή. Ὁ πατήρ Χαραλάμης ἦτο γνωστός σέ μικροῦς καί μεγά-

λους από την εμφάνισή του, κακοντυμένος, ξυπόλητος, μαλλιά κεφαλής πάντοτε άκτένιστα, ένα ταγάρι στον ώμο και ένα φανάρι στο χέρι, διά να ανάβει τά κανδήλια τίς νύκτες στά έρημοκκλήσια, όπου έπήγαινε. Ζητιάνευε και ό,τι εισέπραττε τά έμοίραζε σέ πτωχούς, πού ό ίδιος έγνώριζε.

Ήταν πρᾶος, γλυκός ως ό Ναζωραῖος, αλλά άγρίευε τό μάτι του, όταν μιλούσε διά τό Πάτριο Έορτολόγιο, και κατέκρινε τό Γρηγοριανό Έμερολόγιο. Δέν είχε μόνιμη κατοικία, χειμῶνα και καλοκαίρι έμενε στά μοναστήρια, στά έξωκκλήσια και στην ύπαιθρο. Έγνώριζε τίς έορτές, πότε ήταν ή κάθε μία μέ τό Πάτριο Έορτολόγιο, χωρίς να βαστά και να συμβουλευεται ήμερολόγιο.

Μία βροχερή ήμέρα περνούσε έξω από την πόρτα του σπιτιού μου και δέν σταματούσε ή πόρα. Έτρεξα, άνέβηκα τίς σκάλες, πήρα μία όμπρέλλα και έτρεξα να τον φθάσω, αλλά αυτός είχε πολύ απομακρυνθει. Ύστερα από ήμέρες έτυχε να τον συναντήσω στό δρόμο.

-Πάτερ Χαραλάμπη, του λέω, κάποια ήμέρα πού έβρέχε, σᾶς είδα χωρίς όμπρέλλα και έτρεξα να σᾶς φέρω μία δική μου, αλλά έσείς είχατε απομακρυνθει πολύ και δέν σᾶς πρόφθασα.

Νά τί μου απήντησε:

-Και να μέ πρόφθανες, δέν θά την επαιρνα την όμπρέλλα, γιατί έγω δέν βρέχομαι. Μέ έχεις δεί ποτέ βρεγμένο; μου λέει μέ καλωσύνη.

Τά λόγια του αυτά μου έκαναν τέτοια έντύπωση πού είπα μέσα μου, υπάρχουν Άγιοι και σήμερα!

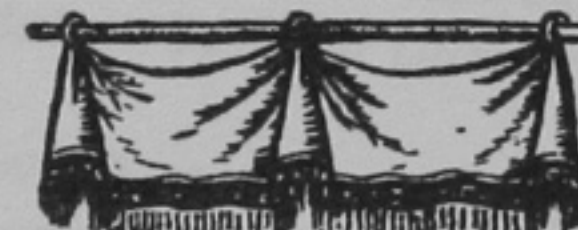
Στήν Ιταλική και Γερμανική κατοχή, γύριζε ήμέρα και νύκτα μέ τό φαναράκι του και άναβε τά κανδήλια στις έκκλησίες. Ούτε ό φόβος ούτε ή πείνα τον έμπόδιζαν στον άσκητικό του δρόμο.

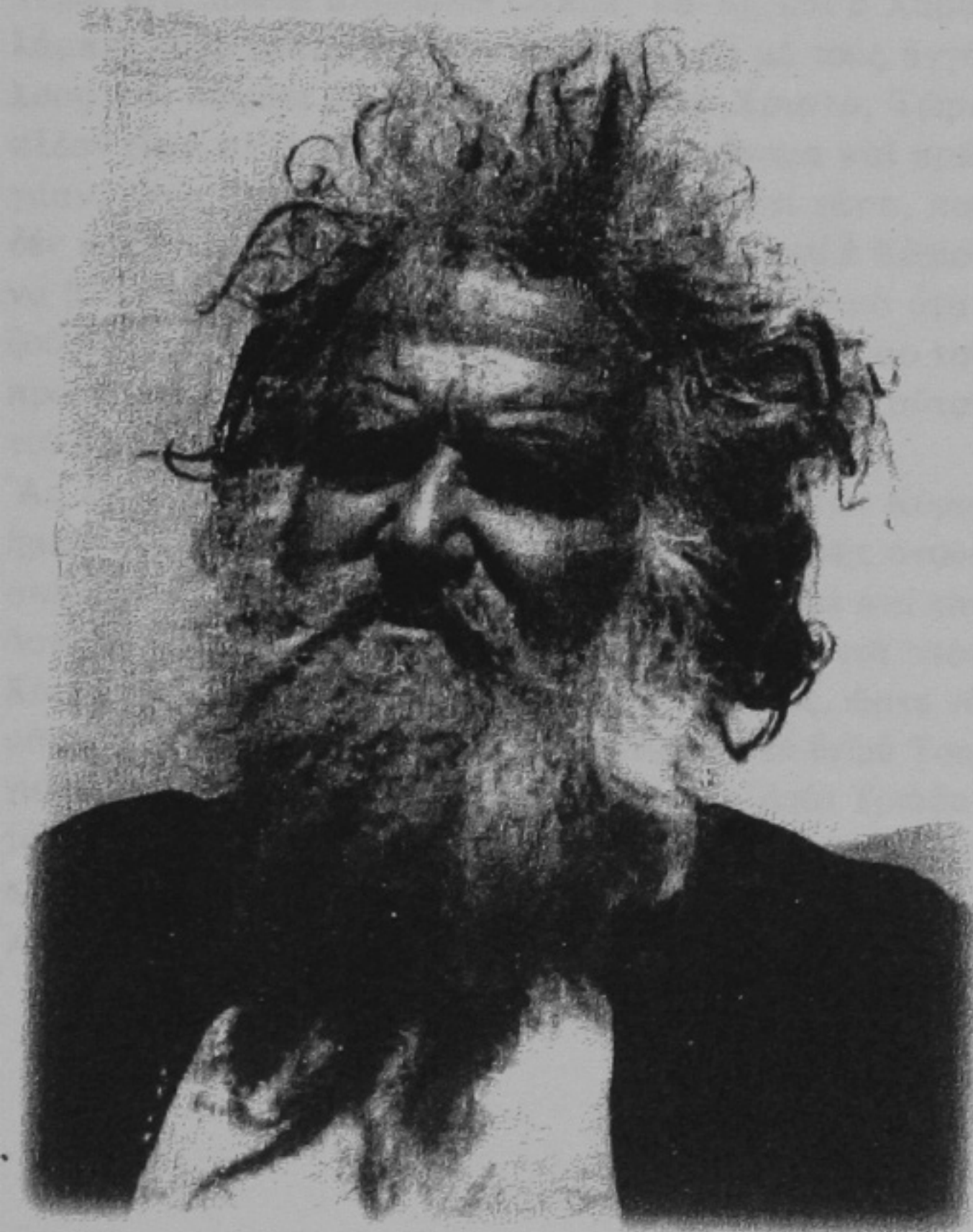
Έχω άκούσει ότι συναντήθηκε μέ Τρικορφιῶτες, πού

23. «Εί τις θέλει όπίσω μου έλθειν, άπαρνησάσθω έαυτόν και άράτω τον σταυρόν αυτού και άκολουθείτω μοι» (Μτ. 1στ' 24)

τρύγαγαν και τους είπε ότι πάει στό χωριό τους να βγάλει τά γουρούνια, πού έχουν μπει μέσα στην έκκλησία. Μετά από λίγα λεπτά τον ξαναείδαν να γυρίζει και τον ρώτησαν γιατί γύρισε. Ό Χαραλάμης τους είπε ότι τά γουρούνια τά έβγαλε ένα παιδί από την έκκλησία και έπομένως δέν χρειάζεται να πάει στό χωριό τους. Οι Τρικορφιῶτες δέν τον πίστευαν και έλαφρῶς χαμογελούσαν. Τό βράδυ όμως πού πήγαν στό σπίτι τους, οι συγχωριανοί τους τους βεβαίωσαν ότι στην έκκλησία είχαν μπει γουρούνια και τά έβγαλε του προέδρου τό παιδί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

πειτα από τό χειμαρρο αυτό τῶν ζωντανῶν μαρτυριῶν καί προσωπικῶν ἀφηγήσεων, ἐλάχιστα θά ἦταν δυνατό νά προστεθοῦν. Καί τί παραπάνω, ἄλλωστε, μποροῦν νά ποῦν οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ὁ ἴδιος ὁ Θεός μιλάει μέσα ἀπό τή ζωή καί τά ἔργα τοῦ Χαραλάμπε; Γιατί, ἀναμφίβολα, εἶναι ἡ Χάρη Ἐκείνου, πού τόν

ἐθαυμάστωσε καί τόν ἐκόσμησε μέ τόσα χαρίσματα, ὥστε διαβάζοντας κανεῖς τό βίο του, νά ἀναφωνεῖ αὐθόρμητα μαζί μέ τόν Ψαλμωδό: «*Θαυμαστός ὁ Θεός ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ*» (Ψ. ξζ' 36), εὐγνωμονῶντας καί δοξάζοντας τόν Κύριο, πού εἶναι ὁ ἄριστος χορηγός κάθε σοφίας καί χάριτος, ἀφοῦ «*πᾶσα δόσις ἀγαθή καί πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστί καταβαῖνον ἀπό τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων*» (Ἰακ. α' 17).

Σημεῖο ἀντιλεγόμενο γιά τούς συγχρόνους του ὁ Χαραλάμπε, ἔζησε ἐδῶ στή γῆ μιά ζωή γεμάτη κόπο, ἀγῶνα καί στέρηση, μιά ζωή γεμάτη καταφρόνηση. Ὅμως εἶναι φανερό πῶς τελικά σ' αὐτούς τούς ταπεινούς ἐπιβλέπει ὁ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος τοῦ Ἐκδότη	9
Εἰσαγωγή	13
Ὅσοι τόν εἶδαν καί τόν ἄκουσαν ἀφηγοῦνται	15
1. Τώρα πού πάθατε τό κακό γυρίσατε;	15
2. Θά λάβεις θάνατο ἀπό ἀνέλπιστα χέρια	18
3. Νά κάνεις Λειτουργίες	21
4. Τό κακό θά ἔρθει ἀπό τό Ἰσραήλ	25
5. Θά γίνει πόλεμος... Ὁ Θεός μᾶς ἐγκατέλειψε	31
6. Αὐριο ἀνοίγουν τά Οὐράνια... Ψευτογιορτά- σατε ἐσεῖς	37
7. Ἐβλεπε ἀπό μακρῶ!	38
8. Εἴσαστε παπιστές, ψεῦτες!	39
9. Δεινός ὁμολογητής τῆς Ὁρθοδοξίας	40
10. Σᾶς γνωρίζω γιατί ἔχετε τό Σταυρό τοῦ Κυρίου στό μέτωπο	42
11. Κράτα τό τσεκούρι, μιά μέρα θά χρειαστεῖ	44
12. Ἀπό μένα κέρδισες τό λαχεῖο	47
13. Ὁ Θεός μου εἶπε νά φοράω παλιόρρουχα!	49
14. Τώρα εἶναι τῆς Παναγίας, ὄχι τότε πού γιορτάσατε μέ τούς Μασσώνους	49
15. Θά ἀνταμώσουμε στόν Παράδεισο	52
16. Στραβή θά πᾶς στόν ἄλλο κόσμο	55
17. Ἐνας ζητιάνος μέ... Ἀρχιερατικά ἄμφια!	58
18. Ὅλες οἱ σφαῖρες ἐδῶ μαζευτήκανε	65
19. Σήμερα εἶναι ἀργία, δέν ζυμώνουν	69
20. Ζητιάνευε... γιά νά ἐλεεῖ!	69
21. Κατηγοροῦσε πολύ τό Νέο Ἡμερολόγιο	71
22. Θά καταστραφεῖτε γιατί ἀλλαξοπιστήσατε	71
23. Τοῦ Θεοῦ οἱ κραταιοί, τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν (Ψαλμός μς' 10)	74
24. Εἶχε κάτι τό ἅγιο	75
25. Τόν βλέπαμε γιά Ἅγιο	76
26. Θά γίνει ὁ Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος	77

Θεός καί στέλνει τή Χάρη Του, σ' αὐτούς τούς ἐξουθενη-
μένους ἀναπαύεται τό Ἅγιο Πνεῦμα Του, αὐτούς τούς
«μωρούς» καί «σαλούς» διαλέγει, γιά νά ντροπιάσει τούς
δῆθεν «σοφούς» τοῦ αἰῶνα τούτου (βλ. Α' Κορ. α' 27).
Τώρα «τά πρῶτα ἀπῆλθον» (Ἀποκ. κα' 4), καί ὁ Χαρα-
λάμπης εὐφραίνεται στούς οὐρανοῦς μαζί μέ τούς ἀγγέ-
λους καί λάμπει ἀπό χαρά κοντά στό Χριστό. Τώρα
πλέον εἶναι στ' ἀλήθεια Χαρά-λάμπης, «ὄνομα καί πρά-
γμα», ὅπως λέει ὁ ἀπλός λαός. Γι' αὐτό καί τώρα, πού
δέν κινδυνεύει πιά ἡ ταπεινώσή του, εὐδοκεῖ καί ὁ Κύριος
νά βλέπουμε καθαρότερα τήν ἀγιότητά του, παρά ὅταν
ζοῦσε, καί μᾶς ἀξιώνει νά τόν τιμήσουμε, ἂν ὄχι ὅσο τοῦ
πρέπει, τοῦλάχιστον ὅσο μπορούμε, μέ τήν ἐκδοση αὐτοῦ
τοῦ βιβλίου.

Ἄς εὐχαριστήσουμε λοιπόν καί πάλι θερμά τόν Κύριο
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, γιατί μᾶς ἔστειλε τέτοιο φῶς στούς
σκοτεινοῦς καιρούς μας καί ἄς παρακαλέσουμε καί τόν
ὄσιο Χαραλάμπη μέ τήν παρρησία, πού ἔχει κοντά στόν
Κύριο, νά δεηθεῖ καί γιά μᾶς τούς ἁμαρτωλούς, ὥστε νά
μᾶς ἀξιώσει ἐκείνη τήν ἡμέρα νά σταθοῦμε στά δεξιά Του,
γιά νά δοξάζουμε ὄλοι μαζί ἀτελεύτητα τήν Ἁγία Τριάδα,
τόν μόνο ἀληθινό Θεό, στόν ὁποῖο ἀνήκει ἡ τιμή, ἡ δόξα
καί τό κράτος εἰς τούς ἀπέραντους αἰῶνες τῶν αἰώνων.
Ἄμήν.

27. Αὐτοί πού κόψανε τὰ κυπαρίσσια θά τιμωρηθοῦν ..	79
28. Τόν σημάδευαν μέ τό δίκαννο	80
29. Ποῦ εἶναι τώρα ὁ ἄλλος;	81
30. Μή φεύγετε ἀπό τοῦ Θεοῦ τό δρόμο	82
31. Σήμερα εἶναι αὐτή ἡ γιορτή μέ τό Παλαιό	85
32. Τήν τάδε μέρα θά ρίξει ὁ Θεός χαλάζι!	85
33. Νά κάνεις ἐλεημοσύνες	86
34. Ἡ Παναγία περιμένει τό τάμα σου	88
35. Ἔρχεσθε ὀπίσω μου	90
36. Μᾶς προκαλοῦσε δέος!	96
37. Εὐλογημένη σπορά, εὐλογημένος θερισμός	97
38. Χτυποῦσε τά... ἀόρατα!	100
39. Ἡ οὐρανόδρομη σκάλα μέ τούς ἀγγέλους	100
40. Γιατί ρέ, φάγατε κρέας χθές;	105
41. Τά ἔβαζε καί μέ τούς ἀντάρτες!	106
42. Καί θαυματουργικές θεραπείες	107
43. Θά πάρεις πολλά ἀπό τή φωτογραφία μου	109
44. Ἐσύ ἔχεις μεγάλο τάξιμο	112
45. ...Θά ῥθει πόλεμος, πείνα, θάνατος	115
46. Ἄκουγε τούς Ἁγίους	117
47. Ἄμα πιάσω ψεῖρες... θά γίνει πόλεμος	118
48. Νά μήν τούς μείνει τίποτα!	121
49. Αὐτοί θά ξεκληρῖσουν ὅλοι τους	123
50. Ὁ Θεός τόν ἔμπαζε ἀπό τά κεραμίδια!	124
51. Τά φίδια... ἔκαναν περίπατο ἐπάνω του	129
52. Τώρα μιλάει ὁ Ἀρχιστράτηγος!	132
53. Ἡ μυτζήθρα... τοῦ Προφήτη Ἡλία	134
54. Ἀφήστε τή σαπίλα τοῦ κόσμου	135
55. Ἐσύ θά μέ θάψεις μέ τά χέρια σου	139
56. Τή Δευτέρα τό παιδί σου θά πιάσει δουλειά	142
57. Ἐμένα μέ τρέφει ὁ Θεός	144
58. Θά μιλήσω στήν Παναγία	146
59. Μέ τό βλέμμα καταλάβαινε τίς ἁμαρτίες σου	148
60. Θά γίνει πόλεμος Ἀμερικής καί Ρωσίας	150
61. Δέν γελοῦσε ποτέ του	154
62. Ἐσύ γιατί βάφεσαι;	155

63. Ἅγιο Φῶς ἀπό τούς Ἁγίους Τόπους	156
64. Δέν τόν ἔπιανε ἡ βροχή!	157
65. Θά δεῖς τί σέ περιμένει σπίτι σου!	157
66. Ἀπρόσβλητος καί ἀπό τά πολυβόλα!	158
67. Ἦμουνα παρέα... μέ τούς ἀγγέλους	162
68. Πάω νά βγάλω τά γουρούνια ἀπό τήν ἐκκλησία ...	167
69. Τά κεραμίδια στάζουν... δηλητήριο!	170
70. Ποιοί κολάζονται;	173
71. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ	180
72. Μέ ἔχεις δεῖ ποτέ βρεγμένο;	181
Ἐπίλογος	185
Περιεχόμενα	187

